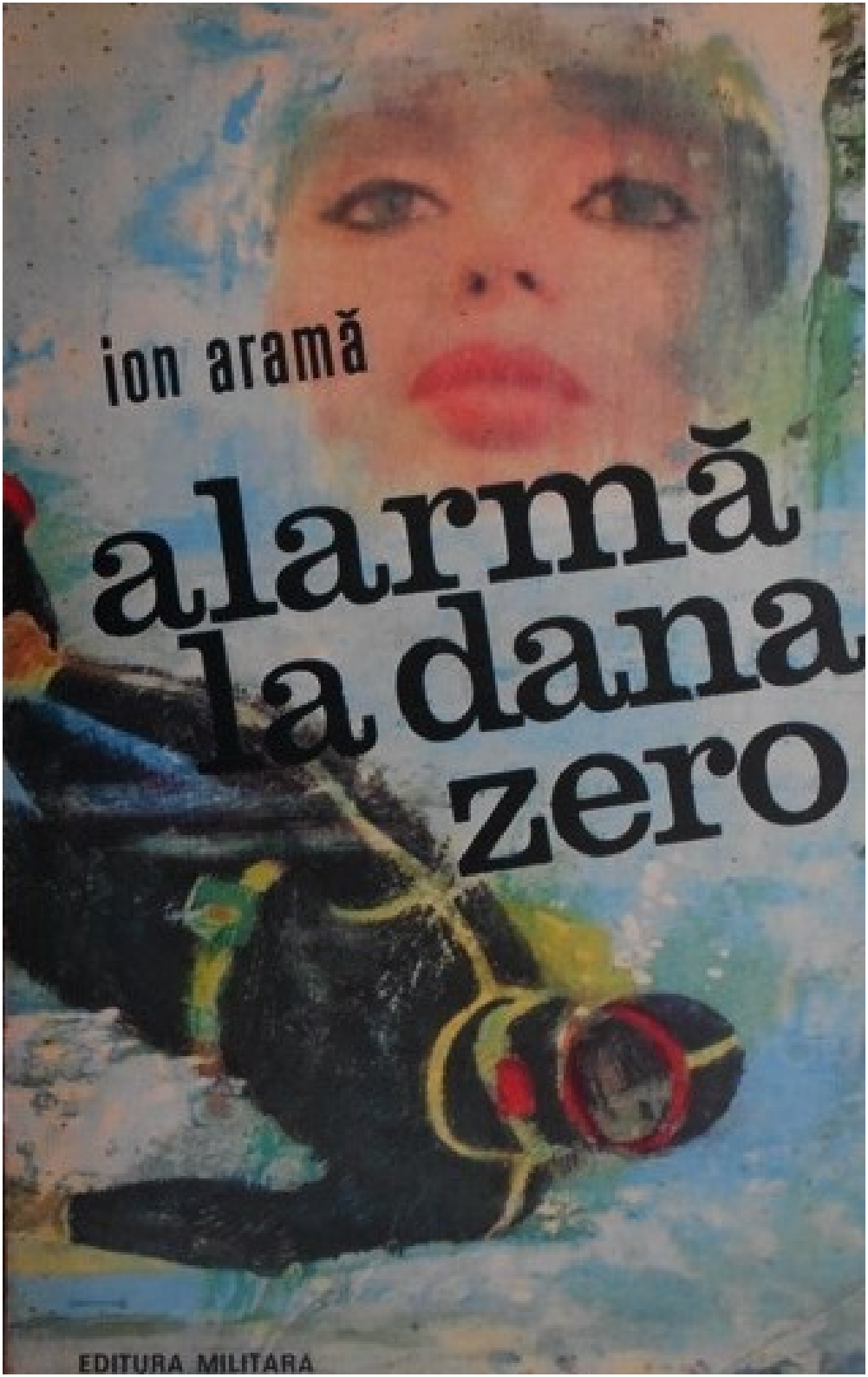
ion aramă
alarmă la dana zero
EDITURA MILITARA

ION ARAMĂ

ALARMĂ LA DANA ZERO

roman

Editura Militară, 1975

Versiunea digitală 1.0 - decembrie 2021

Deși poale părea inutil, precizăm că Institutul prezentat în carte, cercetările concrete efectuate, ca și personajele, sunt rodul ficțiunii, chiar dacă uneori s-a pornit de la modele reale.

AUTORUL

1

— Ești prea frumoasă pentru asta, repetă Claudiu. Dacă ne-am afla în altă parte, m-aș îndrăgosti de dumneata.

Femeia râse cristalin, scuturându-și spre spate pletele negre. După o dimineață întreagă petrecută în soare, fața ei căpătase o culoare trandafirie, care-i sporea farmecul.

— Ce importanță are locul? Nu uita că oficial suntem o pereche în vacanță. Și ambianța e de partea noastră.

Făcu un gest larg spre stâncile albe ca niște mormane de ouă monstruoase din altă eră, risipite pe țărm. Dincolo de stâncile acelea ciudate, Mediterana strălucea albastru, sub cerul pustiu. În spatele lor, sus, pe munte, câteva acoperișuri roșii punctau verdele pădurii. Femeia se aplecă, ridică o scoică albă din nisip și o așeză pe bluză în chip de nasture.

— Ar semăna cu un serial american. El și ea, spioni îndrăgostiți, au o zi fericită înaintea cufundării în abis. De fapt nu ți-ar sta rău într-un film de aventuri.

Claudiu își îndreptă umerii, sever conturați sub tricoul subțire de culoarea castanei, și-și răsfrânse buza de jos într-un zâmbet ironic:

— Film, spui? Singurul film în c-are am jucat era o reclamă de două minute, pentru televiziune. Purtam ochelari și conduceam o mașină de tuns iarbă: „Și peluza din fața vilei dumneavoastră poate arăta ca-n filme...” Gata, hai să-i dăm drumul. Se face cald și nu ne mai arde de școală.

— Mie nu-mi arde nici așa. Și parcă mi-a pierit iarăși curajul. N-am fost niciodată amatoare de senzații tari. Pe cât pot, mă dau deoparte când e vorba de un pericol oarecare.

Claudiu ridică ochii spre cer, cu un gest de comică deznădejde, apoi se întoarse către ea:

— Nu-i niciun pericol, ți-am spus de zeci de ori. Iei drăcia aia de pistol, îndrepți țeava spre țintă și apeși pe trăgaci. Ai văzut că nu pocnește cine știe ce. Și nici ținta nu e prea departe. O

poți nimeri și cu un bolovan.

— Dar e atât de urâtă, se plânse ea. Cine a desenat-o n-a avut pic de sensibilitate.

— Sensibilitatea n-are ce căuta aici, declară Claudiu. Hai, ia pistolul și trage. Nu plecăm până nu consumăm toată cutia. Maiorul nu e zgârcit cu cartușele. Totul e să faci treabă bună.

Ea se apropie mai mult, îi apucă temătoare mâna în care ținea pistolul și i-o dădu deoparte. Țeava armei privea acum nehotărâtă spre stâncile acelea albe.

— Nu se poate mâine? Îți promit că de mâine...

— Lasă mofturile, fir-ar să fie! Crezi că ne jucăm?

— Vai, Claudiu! Ce stil ciudat de a te purta cu doamnele! Nu te știam așa de dur. Ai într-adevăr ambiția să faci din mine un țintaș de elită?

El o măsură din cap până-n picioare, cu aerul că nu știe ce să-i răspundă. Răsuflă puternic, se întoarse cam cu spatele și vorbi peste umăr, oarecum nesigur de reacția pe care ar fi putut-o stârni vorbele lui:

— Da, am ambiția asta. Dar să nu mă-ntrebi de ce. S-ar putea să fiu sincer. S-ar putea să-ți spun adevărul, și anume că te iubesc. Și că mi-e milă de dumneata. De asta vreau să te învăț totul. Ca să te poți apăra, să poți scăpa teafără, să supraviețuiești. *Acolo* nu-i joacă de copii.

Ea îi puse o mână pe umăr, silindu-l să se-ntoarcă cu fața:

— Adevărat?

— Adevărat ce? Că nu-i joacă de copii?

— Nu. Că mă iubești.

Claudiu își trânti pe nisip șapca albă de iachtman și se căută prin buzunare după țigări.

— Lasă țigările, zise ea încet. Spune-mi, e adevărat?

— E adevărat, murmură el. Și trebuie să te învăț să tragi. Din dragoste pentru dumneata o fac. Prin asta vreau să te apăr, înțelegi? Să poți face față situațiilor disperate. În treaba pe care o începem noi, neprevăzutul se poate ivi oricând. Hai, te rog, încearcă.

Ea luă supusă Parabellumul greu. Cântări arma în mână, încă nehotărâtă. Claudiu îi făcu un semn de încurajare. Degetele ei se încleștară pe mânerul aspru, de culoare brună. Trase piedica. Îndreptă arma spre țintă. Ținta era, într-adevăr, lipsită de orice

calități artistice: un bust negru, un om fără chip, desenat pe un carton. Cartonul era susținut de un băț gros care se rezema de stâncă. Dincolo de stâncă se vedea marea albastră.

— Curaj, o îndemnă Claudiu și-și aprinse țigara.

— Să-ncercăm, zise ea tărăgănat.

Apăsă pe trăgaci de câteva ori la rând. Mâna îi tresărea la fiecare împușcătură. „Șase", numără Claudiu mașinal. A șaptea lovitură fu inutilă: bățul se frânsese, retezat matematic de la jumătate. Bustul acela negru și impersonal dispăru îndărătul stâncii. Câteva păsări de mari se ridicară de pe plajă, într-un zbor sacadat și lipsit de grație, speriate de împușcături.

— Bine, dar ești un as! țipă el. De ce naiba nu mi-ai spus? Am pierdut amândoi atâtea ore...

— Eu n-aș numi asta o pierdere, zâmbi ea înapoindu-i pistolul. Era așa de plăcut aici, noi doi, departe de lume... Mi-ai făcut o mărturisire adineauri. Îți fac și eu una: îmi placi, Claudiu, și voiam să fim cât mai mult timp împreună. Mă simt bine lângă dumneata. Te superi?

— Dumnezeule! Să mă supăr? strigă Claudiu făcând un pas spre ea.

Se sărutară. Părul ei mirosea a șampon și a praf de pușcă.

Maiorul ședea întins pe șezlong, în chiloți și maieu, cu căștile pe urechi, cu ochii aproape închiși. Când și când, ridica prosopul de pe brațul șezlongului și-și tampona ceafa puternică, bronzată. Prin ușa larg deschisă care dădea pe terasă veniseră până adineauri adieri răcoroase; acum însă, fierbințeala soarelui de aprilie pătrunsese până și în această cameră largă și joasă, cu obloane de lemn lăcuit la ferestre. Pe canapea, în colțul cel mai întunecos al camerei, unde socotea că e mai răcoare, Peter nădușea și el, dar mai discret, cum se cuvine unui subaltern. Nădușea și se ocupa cu ceva mult mai prozaic: își curăța pistolul-mitralieră. Punea în treaba asta atâta grijă și migală, încât ai fi zis că restaurează un bibelou vechi și scump. Sfârșind, montă totul la loc cu degete îndemânatice și, în chip de probă, percută o dată în gol. La zgomotul sec, scurt, familiar, maiorul deschise ochii și zâmbi:

— Interesantă poveste. Ți-ai fi imaginat una ca asta? Claudiu și femeia – o idilă!

— Era de așteptat, comentă Peter pe un ton neutru.

— Și doar în fișa lui scrie că femeile îl lasă rece, continuă maiorul. Celibatar convins, îi plac muncile gospodărești, duce o viață cumpătată, fără excese.

Peter ochi vârful unui leandru încărcat cu flori, care se vedea numai bine din locul unde ședea.

— După mutră nu s-ar zice. I-ar sta bine în chip de prim-amorez, într-o melodramă de mâna a doua.

Maiorul își netezi cu degetul arătător mustața blondă, tunsă mărunt, și privi o clipă în tavan. Fața lui dura se îmblânzi puțin; în clipa aceea semăna cu un negustoraș care ascultă o arie dintr-o operetă. Fără-ndoială, îi plăcea ce auzea în cască. Se uită la Peter și făcu cu degetul spre aparat:

— Vrei să asculți un pic?

Peter își udă degetul mare cu limba și trase un semn pe cătarea armei. Luă iar la ochi vârful leandrului.

— Poveștile de amor mă lasă rece, făcu el morocănos. Dar e foarte bine că se iubesc. Asta le dă autenticitate.

— Ce tot spui acolo? întrebă maiorul îndepărtându-și puțin casca de pe o ureche.

— Spuneam că amorul ăsta le prinde bine. Nu vor fi nevoiți să se prefacă. Iar românilor le plac îndrăgostiții. Cui i-ar trece prin minte să suspecteze o pereche de tineri în luna de miere?

Maiorul încuviință din cap ca un unchi înțelegător, își potrivi iarăși căștile, se tamponă cu prosopul pe frunte și întinse mâna spre paharul cu apă de pe măsuță.

— S-a topit gheața de tot, se scuză Peter. Am pus să se mai facă, dar cu căldura asta nici frigiderul...

— Abia transpir mai puțin. Maiorul bău îndelung, apoi își netezi iarăși mustața. Cald al naibii azi, Peter. E mai bine de ei. Își petrec dimineața în aer liber, pe plajă, în timp ce noi stăm în cuptorul ăsta, de parc-am fi sechestrați.

— Dacă n-ați vrut să mergem cu ei...

— Nu. Trebuia să-i las singuri, de vreme ce-am pus instalația la punct. Singuri și liberi.

— Le-ați creat de minune iluzia că sunt liberi.

— Nimeni nu e liber, oftă maiorul. Oamenii sunt prizonierii propriilor lor născociri. Dacă n-aveam aparatul, trăgeam o baie pe cinste. Așa, trebuie să stau să ascult.

— Putem să-l închidem pentru o oră. Oficial suntem turiști în vacanță, nu? Iar marea e la doi pași. Eu unul vă spun drept: după o oră bună de înot mă simt alt om.

— Mă ispitești, râse maiorul. Să-i las chiar singuri? Nu, Peter. O să punem magnetofonul cât lipsim. Și ascultăm după aia.

Peter puse la o parte pistolul-mitralieră, îl contemplă o clipă și se ridică. Era înalt și suplu, cămașa subțire de culoarea lămâii contrasta plăcut cu fața lui arămie, cu brațele puternice, lucioase de atâta soare.

— Și de ce să mai înregistrați? Ați aflat ce era mai important.

— Nu se știe încă. Oamenii sunt niște vietăți ciudate și pline de neprevăzut. Cu cât vezi mai multe, cu atât înțelegi mai puțin.

— M-ați copleșit cu atâtea maxime, îl admiră Peter.

Maiorul se ridică, făcu câteva mișcări cu brațele. Cablul fin al căștilor se întinse ca o strună, gata să iasă din priza minusculă a aparatului. Peter își făcu de lucru printre șurubelnițe, bețișoare, cârpe îmbibate în ulei. Adună totul într-o poșetă de plastic pe care o vârî sub canapea și o împinse cu călcâiul cât mai adânc. Arma o ascunse în spatele canapelei. Făcu doi pași prin cameră, cu mâinile în buzunare. Apoi tresări, scoase mâinile, le examină pe-o parte și pe alta, scoase batista și se șterse bine de unsoare.

— Prea îi suspectați, domnule maior.

— Suspectez pe toată lumea, zâmbi maiorul. Vreau să fiu sigur până-n ultima clipă. Știu bine, și știu și ei, că odată plecați din mâna mea, nu mai am prea mare putere asupra lor. Am fost de multe ori păcălit, am experiență. Cum se văd *acolo*, îi apucă patriotismul și se duc întins la Securitate. Păcat de banii cheltuiți.

— Patriotism? rânji Peter.

— Nu fi grosolan. Îmi fac meseria, declară maiorul. O meserie subtilă, în care poți da greș oricând. Iar mie nu-mi plac eșecurile.

— Cu ăștia doi n-o să fie niciun eșec, fiți sigur. Mai ales dacă se iubesc. Amintiți-vă istoria de acum doi ani. Femeia aceea care-și crezuse bărbatul mort în război. Când l-a văzut, ar fi fost în stare să…

Maiorul îi făcu semn. Să tacă și-și potrivi mai bine căștile. Peter traversă încăperea pășind în vârful picioarelor spre balcon,

să ia un halat de baie întins pe balustradă. Când reveni, maiorul tot mai zâmbea.

— Ce tot spun, domnule maior?

— Nu păreai așa de curios. Își fac declarații. E încântător să auzi o declarație de dragoste autentică. Cele din filme sunt cam banale. Și în general trăim destul de prozaic. Pune fișa la magnetofon. O ascultăm după ce ne-ntoarcem. Abia nu ne plictisim până vin ei.

Peter mânui cu îndemânare aparatele de pe măsuța din colț. Se auzi vâjâitul motorașului electric al magnetofonului, pus la „repede înainte”, apoi un declic.

— Avem bandă pentru o oră, domnule maior.

— Ce-nseamnă o oră în fața veșniciei?

— Dumnezeule, altă cugetare! Mai bine vă înregistram pe dumneavoastră, decât gângurelile porumbeilor ăia doi. Dacă mergeți în ritmul ăsta, într-un an faceți un volum!

— Termină cu ironiile și hai să mergem. Nu stăm niciun minut peste ora asta, înțelegi?

Pe țărmul acela alb și pustiu, vuietul împușcăturilor se șterse cu prima pală de vânt. Rămăsese freamătul etern, atotputernic, al valurilor ce asaltau zadarnic stâncile. La câte-o adiere, pletele femeii jucau ușor deasupra umerilor pârguiți de soare. Ea dădu capul pe spate și-și îndreptă privirea spre el. Acum, când stăteau alături, părea mult mai mică de statură.

— Ne cunoaștem doar de trei zile, Claudiu.

— Trei zile! Ți se pare puțin?

— Grozav de puțin. Dar cred în dragostea fulgerătoare.

— Eu nu credeam, până nu te-am întâlnit.

Întinse mâna s-o mângâie pe păr. Ea își lăsă capul pe brațul lui, închizând ochii și ascultându-l. El continuă încet, de parcă n-ar fi vrut să strice pacea vastă a împrejurimilor:

— Trei zile, de dimineața și până seara, e enorm, E drept că în răstimpul ăsta n-am fost niciodată singuri, cu excepția zilei de azi. Dar asta nu m-a împiedicat să te privesc. Să-mi umplu sufletul de tine. Și să te visez.

— Și eu te-am visat noaptea trecută.

— Știi, aș putea să-ți fac portretul din memorie. Dacă închid ochii, te văd la fel de clar.

— Temperament de artist, spuse ea.

— Am și fost. Artist. Sau… trebuia s-ajung. Am venit încoace cu planuri mărețe. Speram să pot spune lumii ceva prin imagini. Dar lumea n-a avut nevoie de mine. Ori poate imaginile mele nu erau ceea ce credeam eu că sunt. Cert e că lumea m-a respins. Nu știu dacă-ți dai seama câtă mizerie se ascunde în expresia asta. Încercam să lupt, să rezist, să mă mențin la suprafață. Ce n-am făcut? M-am specializat în pictura de firme. O treabă inferioară pentru un absolvent de bele-arte. Dar am făcut-o. Am avut ghinion: inflație, criză, cui îi ardea să-și modernizeze firma prăvăliei? Uneori lucram pentru câte-un birtaș în schimbul unui prânz. Alteori făceam portrete prin restaurante. Foarte reușite. Din păcate, puțini amatori. Și doar asta era specialitatea mea: portretul.

Ea tresări, deschise ochii, ridică fruntea spre el:

— Specialitatea ta era portretul? Atunci cum se explică urâțenia de colo? Arătă spre ținta doborâtă între crăpăturile stâncii.

— E un chip universal, explică Claudiu. Trebuie să tragi la fel de bine într-un blond, într-un om gras, într-un moșneag. Urâțenia, cum îi spui tu, adică ținta, poate fi oricare dintre ei.

— Poate fi și o femeie?

— El se uită în jos, preocupat. Răspunse după o ezitare:

— O femeie? Nu m-am gândit… Prefer să nu mă gândesc, adăugă repede. Hai să mergem, se apropie prânzul.

Începu să adune lucrurile răspândite în jurul lor, pe pietre. Ea își puse palma peste mâna lui bronzată, care strângea cutia cu cartușe. Claudiu lăsă să-i cadă cutia la picioare și întinse brațul. Ea se ghemui la pieptul lui, copilărește:

— Lasă-i, că nu plâng de dorul nostru. Avem așa de rar prilejul să fim singuri…

— O să fim mai mult, când om ajunge *acolo*.

— Acolo! râse ea amar. Tu crezi că avem vreo șansă? Singur spuneai: cine știe ce ne așteaptă! O să tremurăm pentru fiecare mișcare, pentru fiecare vorbă. Au să ne caute și au să ne ia drept țintă.

— O să tragem și noi.

— O să tragem și noi, da. Dar îi putem dovedi pe toți? Știi, Claudiu, mă gândesc că facem o mare nebunie. Noi doi, față-n

față cu contraspionajul din România. Spune, tu crezi că avem vreo șansă?

— Nu te mai gândi la asta, o certă el. Învelește pistolul în cârpa aia și dă-l încoace. O să-l curățăm la vilă. Maiorul a adus până și ulei. Prevăzător tipul. Aș fi curios să-i văd camera.

— Cred că e un exemplu de pedanterie.

— Și ce dibaci a mascat toată plimbarea noastră aici! Trăim ca niște nababi. Haide, ce stai? Ți-am spus să nu te mai gândești. Dacă te gândești prea mult la un lucru, începi să crezi că așa e. Fii mai optimistă. S-ar putea să reușim și să ne-ntoarcem teferi. Atunci – lumea e a noastră!

Ea rămăsese rezemată de stâncă fierbinte și vântul îi adusese o șuviță de păr pe obrazul drept. Își înlătură șuvița aceea cu o mișcare plină de grație, dar privirea îi rămăsese pierdută undeva departe. Părea că nici nu aude cuvintele lui, rostite pe un ton fals voios, cu entuziasmul de comandă al unui prezentator de reclame. Spuse îngânat, ca pentru sine:

— O, Claudiu, mi-a trecut prin minte o întrebare ciudată. Oare există și spioni care ies la pensie?

— Termină cu prostiile, se răsti el. Doar nu ești o fricoasă. Mi-ai demonstrat-o, cu pistolu-n mână. Unde ai învățat să tragi așa de bine?

Femeia zâmbi chinuit și spuse după o ezitare:

— M-am ocupat cu tot felul de sporturi. Cu sportul am ajuns și aici. Aveam, ca și tine, speranțe. La început totul părea în regulă. M-am luat după promisiuni, am intrat într-un club, legasem câteva cunoștințe în lumea specialiștilor… Dar am avut un mic accident la picior. S-a zis cu recordurile. Și cu… speranțele. Apoi am intrat pe mâna lor. Au venit exact la vreme. Când eram în pragul disperării.

Claudiu încuviință din cap:

— Știu să caute, spuse. Și să găsească oameni ajunși în pragul disperării. Probabil numai atunci te pot determina să…

Ea îl întrerupse privindu-l cu ochi scânteietori:

— Te pot determina, dar pe urmă? Când ajungi *acolo*, departe de ei, de hârtiile cu care te țin legat, de amenințări, nu ai dreptul să hotărăști? Ce te poate împiedica? Au să ne dea bani, nu-i așa? Cu banii ăștia ne-am putea stabili într-un sat liniștit, să creștem albine…

— Apicultura e o veche pasiune a mea, râse Claudiu, apoi țipă: Ești nebună! Nu-mi plac asemenea glume! Și nici în glumă nu poți să te gândești la așa ceva. Un coleg de-al meu, la cursul acela blestemat, era s-o scrântească tot așa, dintr-o simplă glumă.

— Dar nu glumesc, dragul meu. Fața ei luase o expresie concentrată, părea acum mai matură și mai tristă. Nu glumesc deloc!

— Cu atât mai grav. Cum de-ți trec prin cap asemenea prostii? Au ei dreptate să ne-ntoarcă pe toate fețele când au de gând să se folosească de noi. Le trebuie oameni siguri, nu... visători. Auzi, apicultură!

Își făcu iarăși de lucru rânduind geanta de voiaj. Așează gospodărește pistolul, cutia de cartușe, termosul, binoclul, încercă să tragă fermoarul genții care rezista; ea îl ajută. Când se aplecă, privirile lor se întâlniră. Ea îl cerceta întrebător, dar Claudiu nu zise nimic. O apucă strâns de încheietura mâinii, îi făcu semn cu degetul să tacă, apoi scrise pe nisip cu litere mari, regulate: „MICROFON ASCUNS”. Ea zâmbi mai întâi. După câteva clipe, privirile îi rătăciră speriate în jur – poate căutând sursa primejdiei, poate sperând într-o salvare improbabilă. Peisajul pitoresc i se păru deodată sumbru, încărcat de amenințări. Dădu să se apropie de Claudiu, să-i ceară în șoaptă o explicație, dar gestul lui energic o făcu să rămână nemișcată.

— Înțelege, fetițo, spuse el tare. Acum nu mai avem încotro. În meseria asta nu intri de bună voie; dar dacă ai intrat, trebuie să duci lucrurile până la capăt. O să meargă, fii fără grijă. Îndeplinim cu bine tot. Ce avem de făcut, pe urmă ne întoarcem aici și ne gândim la viitor. Ai auzit ce ne-au promis; dacă le aducem materialul ăla blestemat, ne lasă-n pace. Maiorul va distruge cu mâna lui toate hârtiile lui îngrozitoare și ne putem vedea de viața noastră.

— Sper să se țină de cuvânt, spuse ea. Iartă-mă că ți-am vorbit așa; eram emoționată și speriată. O să fac cum spui tu.

— E cel mai bine. Hai să mergem, ne așteaptă cu masa.

Fața lui exprima cu totul altceva decât acest gând pașnic și nevinovat – de a fi punctual la masa de prânz. Îi făcu semn spre șosea, unde mașina roșie, decapotabilă, se profila grațios pe verdele muntelui.

— A fost o zi fructuoasă azi.

— Ia geanta, Claudiu. Eu o să duc cutia și umbrela de soare. Ținta o lăsăm aici, nu-i așa? Ne antrenăm și mâine.

— Desigur, și mâine, aprobă el.

Luă geanta într-o mână. Cu cealaltă ținea mâna femeii. Alergară pe stâncile fierbinți, urcând din piatră-n piatră, spre șosea. Mașina dogorea de soare. Claudiu trecu la volan, dintr-un salt, fără să mai atingă portiera. Altădată ea i-ar fi reproșat că se grozăvește, dar acum îi încuviință tăcută graba cu care se urcase. El porni motorul și ținu piciorul pe accelerator. În timp ce motorul urla, se apropie de urechea ei:

— Acum putem vorbi. Metoda lor e să te suspecteze cu orice mijloace. N-am încredere; sunt sigur că există vreun microfon pe aici. Ei ne-au învățat așa. Și mă mai tem de un lucru: ai vorbit prea deschis. Dacă e vorba să fugim, trebuie s-o facem chiar acum. Imposibil să nu intre la bănuieli, chiar dacă eu am încercat s-o dreg. Ar trebui să fie prea proști ca să nu-și dea seama.

— Ce facem atunci?

— O luăm spre sud. Avem șanse să scăpăm de ei.

— Să-ncercăm, spuse ea.

Mașina porni greoi și Claudiu opri după câțiva metri:

— Ei, drăcie! Avem pană de cauciuc.

— Asta ne mai lipsea! Dă-i înainte, cum o fi.

— Imposibil. Pe serpentine, cu o roată dezumflată?

— Atunci… în cât timp putem monta rezerva?

— Șapte minute, dacă mă ajuți și tu.

Coborâră amândoi. Claudiu scoase cricul și-l fixă sub mașină.

— Învârtește de manivela asta, spuse el. Dar repede!

Maiorul închise magnetofonul și sări în sus:

— Ceva nu e-n regulă aici!

— Așa mi se pare și mie, zise Peter neliniștit.

— Trebuie să ne convingem. O mică plimbare cu mașina, înainte de masă. Hai, Peter.

Peter își luă pistolul-mitralieră, coborî scările dintr-un salt și deschise poarta scundă de fier. Mercedesul maiorului porni smucit; o clipă roțile din spate se învârtiră pe loc, azvârlind pietrișul de pe alee. În poartă se opri doar o secundă și Peter

abia avu vreme să urce.

— Las poarta deschisă?

— Dă-o dracului, zbieră maiorul accelerând. Am pierdut vremea bălăcindu-ne în mare.

— Poate îi întâlnim pe drum, întorcându-se pașnici la masa de prânz. Cum o să le explicăm plimbarea asta?

— Poate, poate! îl îngână maiorul. Vreau certitudini, omule!

După câteva minute de goană, ajunseră la golfulețul pe care-l foloseau drept poligon. Maiorul nici măcar nu încetini.

— Au șters-o, spuse el scurt. Ideea ta, cu femeia. Totdeauna, când apare o femeie, lucrurile iau o întorsătură neprevăzută.

Indicatorul vitezometrului rămăsese statornic la cifra o sută. Mercedesul de construcție specială, cu lest de plumb sub podea, urmărea cu scrâșnete lungi de cauciucuri serpentinele. Șoseaua urca ușor, șerpuind după conturul coastei. În stânga, pătratele albe și roșii păreau, văzute din goană, o linie continuă.

— Peste zece kilometri șoseaua se bifurcă, spuse Peter. Dacă nu-i ajungem pân-atunci, avem cincizeci la sută șanse să-i pierdem. Cu mașină cu tot.

— Și cu dezvăluiri senzaționale făcute presei de stânga.

— O plăcere, domnule maior.

— O plăcere, Peter. Te mai mirai că-i suspectez, mârâi maiorul mușcându-și mustața. Acum te-ai convins? Îi vezi de ce-s în stare când îi lași singuri? Să n-ai încredere în nimeni, Peter. Asta-i prima regulă în meseria noastră.

— Văd un elicopter de-al poliției în față, spuse Peter aplecându-se spre parbriz. O să ne ardă pentru exces de viteză.

Maiorul răspunse fără să se uite la el:

— Pe ei îi urmărește, nu pe noi. Înseamnă că nu-s departe…

Apăsă mai tare pe accelerator. Drumul cotea, ocolind o vale abruptă. De după copaci se văzu deodată mașina roșie, ca un punct fierbinte alergând pe șoseaua indiferentă.

— Ei sunt, strigă maiorul. Atinge-i, Peter!

Peter scoase pistolul-mitralieră pe geam. Miji ochii izbiți de curentul de aer. Arma mârâi scurt. În clipa următoare, mașina sport din fața lor derapă brusc spre stânga, rupse parapetul care mărginea șoseaua și se prăvăli în vale. După câteva secunde se auzi o explozie.

— Păcat de ei, erau o pereche potrivită, spuse majorul.

— Și poliția?

— Poliția a văzut un accident datorat excesului de viteză. Suntem pe șosea, nu la raliu.

Mașina își domoli mersul. Maiorul se rezemă relaxat pe spătarul scaunului. Ținând volanul pe rând cu câte-o mână, își șterse palmele transpirate de încordare.

— Spectacolul s-a terminat, zise el cu o liniște prefăcută.

— Încă nu, domnule maior. A rămas epilogul: întâlnirea cu domnul inspector general. Ultima veste pe care a primit-o de la noi era liniștitoare: avem în perspectivă doi tineri intelectuali, cu aspect de logodnici, bine instruiți, pe care urmează să-i trimitem în vacanță pe litoralul românesc. Acum trebuie să-i dăm o veste contrarie.

— Nenorociții! Și doar am garantat pentru ei. Că sunt oameni siguri. Cu idei moderne. Numai femeia e de vină.

— Femeia și-a luat porția. Stă cuminte lângă el, sub resturile mașinii. Dar asta nu ne-ncălzește cu nimic. Nici pe noi, nici pe inspectorul general.

Maiorul oftă și mări viteza.

— Trebuie să-i dăm o explicație. Și să găsim alți oameni. Cât mai repede. Dă-mi o țigară, Peter.

Peter scoase țigările, aprinse două deodată, una o puse între degetele maiorului crispate pe volan.

— Vechea poveste, domnule maior. Repede și iar repede. N-ai vreme să-i verifici, le dai totul pe tavă și-n final tragi cu mitraliera după ei, de frica presei.

— Suntem în secolul vitezei, spuse maiorul. Iar riscul face parte din meserie. Hai înapoi, la vilă, să ne facem bagajele. Vacanța noastră s-a terminat cam brusc.

2

Reporterul mergea grăbit pe digul scăldat în soare. Acum se felicita că-și lăsase la redacție sacoul albastru cu nasturi de metal, croit în genul uniformelor din marina comercială; l-ar fi omorât căldura pe acest kilometru interminabil de dig. Își slăbi nodul cravatei și-și spuse cu amărăciune că trebuie să treacă la o ținută „sport” și mai ales să renunțe la cămășile cu guler înalt, comandă specială, numai bune pentru o ocazie protocolară dar

inutile într-un oraș pe jumătate stațiune balneară, unde bărbați în toată firea ies la plimbare purtând șorturi din antilopă cu aspect uzat și cămăși fistichii, iar la braseria de pe faleză majoritatea doamnelor vin în costum de baie.

Își pipăi în buzunarul pantalonilor gri evazați carnețelul de note. Obișnuia să care pretutindeni un aparat foto, „Exakta Warex", cu care scotea fotografii ce stârneau invidia confraților. Dar acolo unde se ducea el, un aparat foto ar fi fost nu numai inutil, ci de-a dreptul suspect. Văzuse de la intrarea pe dig semnul acela elocvent, un aparat cu burduf, tăiat de două linii roșii încrucișate. Mergând, contempla panorama vastă care i se modifica încet pe măsură ce se depărta de oraș. Dincolo de far, macarale uriașe împungeau cerul, un elicopter se învârtea pe deasupra construcțiilor, blocul administrativ al șantierului domina împrejurimile ca o comandă de transatlantic, pe digul de sud apăruseră câteva barăci noi – probabil depozite provizorii pentru materialele care tocmai se descărcau dintr-un cargou mic, vopsit în verde deschis. Reporterul îl privi cu duioșie: era unul dintre primele cargouri de 4500 de tone, îl vizitase la Galați în timpul construcției, și iată-l acum aducând material pentru vasul cel nou de zece ori mai mare, într-un șantier care acum doi ani nu exista decât în proiectul planului de dezvoltare industrială a țării.

...Și în sfârșit, spre far, la capătul digului prelungit și el pentru nevoile portului nou, clădirea rotundă, cu acoperiș plat, desprinsă parcă dintr-o revistă de arhitectura Viitorului. Reporterul n-o văzuse niciodată atât de aproape; în timpul construcției accesul pe acest drum era interzis iar lucrarea protejată de uriașe panouri în dungi roșii și galbene. Clădirea de la „dana zero" apăruse deodată în ochii uimiți ai orașului, cu liniile ei îndrăznețe, cu acoperișul dintr-o singură foaie de beton, cu contraforții subțiri urmând o linie parabolică – baza foarte lată subțiindu-se tot mai mult în sus, ca să dispară sub grinzile castanii ale acoperișului. Clădirea era înconjurată de un gard de metal care ajungea până în mare, de parcă proprietarul, lacom, ar fi încercat să-și extindă domeniul și asupra unui petic din apa albastră care izbea fără încetare baza digului. Gardul acela verde închis nu lăsa privirea să străbată decât pe deasupra; cu cât se apropia, reporterul vedea tot mai puțin din clădirea

frumoasă, ca și cum arhitectul se străduise anume s-o ascundă treptat de privirile încântate ale vizitatorilor.

— Dumneavoastră?

Reporterul tresări. De unde apăruse deodată marinarul acesta tânăr dar sever, cu bereta pe-o sprânceană, cu pistolul-mitralieră scurt atârnat de gât?

— Vreau să vorbesc cu directorul. Mă așteaptă. Am discutat la telefon și mi-a fixat o întâlnire. Sunt reporter.

— Un moment, să anunț.

Întinse mâna și apăsă probabil pe un buton ascuns în stâlpul porții. Curând, dincolo de gard se auziră pași soldățești și poarta lunecă puțin într-o parte. Un sergent voinic se ivi în deschizătura îngustă. Avea o ținută de marinar la fel de impecabilă și purta pe șold un pistol mare, în toc de piele.

— Numele dumneavoastră? întrebă sergentul.

— Ghiculescu. De la redacția „Marinarii patriei”.

Sergentul aruncă o privire pe bilețelul pe care-l avea în mână. O clipă reporterul se simți jignit de această neîncredere, dar fața sergentului rămase impasibilă și gravă.

— Tovarășe Ghiculescu, spuse, vreți să-mi arătați buletinul dumneavoastră?

Reporterul scoase buletinul și i-l dădu. Sergentul se uită la nume, la fotografie, apoi la omul din fața lui. În sfârșit își părăsi puțin aerul acela oficial și zâmbi:

— Nu vă supărați, așa-i regula. Poftiți. Tovarășul director mi-a ordonat să vă conduc la dânsul îndată ce sosiți.

Reporterul zâmbi și el, uitându-se pe furiș la ceas. Zece fără un minut. Îi plăcea să fie punctual. Se înțelesese cu directorul, prin telefon, să vină la ora zece. Porni în urma sergentului pe aleea lată, de fapt o continuare a șoselei, care ducea la intrare. În fața scărilor staționau o „Dacie” albastră și o dubă mare, roșu aprins, pe laturile căreia scria cu litere de un metru: „Inflamabil”. Văzu apoi doi oameni în salopete care scoteau din spatele dubei un tub cu oxigen.

La intrare, în fața ușilor de sticlă, trebuiră să facă loc altor doi oameni în salopete care duceau un panou mare din tablă de aluminiu. Ajunseră pe hol, unde un plutonier în vârstă, așezat la o măsuță învelită în pânză roșie, cu telefon fără disc, îi făcu bon de intrare. Când îi luă buletinul, plutonierul confruntă și el

fotografia cu chipul omului din fața lui. Îi întinse apoi bonul, împreună cu un ecuson albastru, oval, cu un număr imprimat în centru.

— Purtați asta cât sunteți în instituție. O restituiți la plecare.

— Nu mi-o lăsați ca suvenir? glumi, reporterul cam în vânt.

Își prinse ecusonul pe pieptul cămășii și dădu să plece iar pe urma sergentului, dar în aceeași clipă în ușa interioară se ivi locotenentul Budescu, ofițerul de contrainformații, vechiul lui amic. Locotenentul vorbea cu cineva din urmă, invizibil.

— Peste o oră sunt înapoi. Nu uita ce te-am rugat!

Dădu cu ochii de reporter:

— Salut! Va să zică ai ajuns și pe aici!

— Ai prins vreun spion? îl întrebă confidențial reporterul.

— Ai luat premiul revistei „România pitorească”? ripostă locotenentul.

— Sper. Anul ăsta precis.

— Să mă anunți și pe mine. Și să dai de băut. Salut!

Plecă fluturând mâna spre plutonierul care-l salută cu un respect rigid. Sergentul se întoarse puțin din drum și-l întrebă îngrijorat pe plutonier:

— Cum ați ieșit?

— Bine, cum să ieșim? A numărat bon cu bon și le-a confruntat cu registrul de intrare. Te-ntorci repede? La zece jumătate avem expunere și trebuie să-mi ții locul.

— Da, spuse sergentul. Mă-ntorc imediat, doar să-l conduc pe tovarășul. Poftiți, tovarășe reporter.

Merseră de-a lungul unui coridor cu pereții căptușiți cu material fonoabsorbant, cum mai văzuse doar la televiziune. Mocheta de pe jos era moale sub pași și înăbușea zgomotul. Ușile pe lângă care treceau erau toate închise și nu purtau drept inscripție decât plăcuțe cu numere. Una singură, pe care scria „Intrarea oprită”, era protejată cu un grilaj de oțel, acum deschis și pliat lângă perete. Coridorul se sfârșea în fața unei uși duble, capitonate cu imitație de piele. Sergentul bătu în clanță și aproape în aceeași clipă unul din canate se deschise. Sergentul pocni călcâiele și salută. În cadrul ușii se ivi un ofițer de marină înalt și subțire, cu trăsături delicate, care întinse mâna reporterului.

— Așadar, presa a ajuns și pe la noi!

— Cu mare greutate, spuse reporterul. Sunteți bine păziți aici. Am trecut prin trei controale.

— Ne păzim de dușmani, nu de prieteni. Poftiți, intrați. Ești liber, sergent!

Reporterul intră și privi în jur. Biroul directorului nu era mare, dar peretele opus ușii era din geam din tavan și până la un metru deasupra pardoselei, unde se aflau caloriferele acoperite cu plăci de marmură albă. În lumina care o inunda, încăperea părea mult mai spațioasă decât era în realitate. În colțul din stânga se afla o planșetă de proiectant, cu hârtie de calc bine întinsă, pe care fuseseră trasate câteva linii vagi. În spatele planșetei se vedea biblioteca cu rafturile pline numai pe jumătate cu cărți mari, copertate, desigur lucrări de specialitate. În celălalt colț al camerei, masa de lucru cu două fotolii în față; reporterul fu invitat să ia loc într-unul, iar în celălalt se așează directorul Institutului de cercetări al Marinei, căpitanul de rangul doi inginer George Mateescu.

— Nu v-am mai văzut de ani de zile, spuse directorul.

Reporterul zâmbi:

— De când ați plecat de la nave. Într-un fel, s-ar spune că i-ați trădat pe marinari.

— Tot pentru marinari lucrăm și aici. Numai că ei nu prea știu asta. Nu se face multă publicitate în jurul institutului nostru.

Reporterul tuși, își scoase carnețelul dar nu-l deschise, se aplecă puțin spre interlocutorul lui:

— Tocmai de aceea am fost trimis aici. Vrem ca marinarii să afle despre activitatea dumneavoastră.

Directorul își mângâie fruntea lată, cu început de chelie, și zâmbi. Când zâmbea, fața lui devenea deodată foarte tânără.

— Posibilitățile sunt limitate, dragul meu. Aici sunt două extreme: pe de o parte, nu ascundem că facem cercetări, că punem la punct producția de tehnică militară românească. Dar pe de altă parte aceste cercetări se desfășoară în cel mai strict secret. Așa că misiunea dumitale...

— Știu, e dificilă, spuse repede reporterul. Dar încerc să găsesc o soluție. Păstrând discreția asupra obiectului cercetărilor, voi vorbi despre oamenii institutului, despre lupta lor cu necunoscutul, despre perseverență...

— Ar fi multe de spus. Suntem o instituție nouă, cu oameni

care nu s-au cunoscut înainte. Fiecare cu personalitatea lui, cu trăsăturile, cu defectele lui... Trebuia format un colectiv. Un drum pe care am pornit cu aproape un an în urmă și pe care am făcut anumiți pași. Și nu-i ușor. De fapt, eu sunt inginer, nu psiholog. De când am terminat academia, am lucrat mai mult cu cifre și cu mașini decât cu oameni. Aici trebuie să mă ocup și de tehnică, și de educație. Și nu-i simplu deloc.

Se auzi o bătaie, apoi ușa grea se deschise și în birou intră agitat un maistru militar cărunt, cu fața roșie, îmbrăcat în salopetă albastră:

— Tovarășe căpitan de rangul doi, convertizorul...

Dădu cu ochii de vizitator și se întrerupse. Păstra o poziție de drepți degajată, de soldat vechi căruia i-a intrat milităria în sânge.

— Spune, nea Costache, ce s-a întâmplat?

— Iarăși cu răcirea. Temperatura crește și...

— Opriți lucrul, hotărî directorul. Verificați circuitele interioare. Într-un sfert de oră vin și eu.

— Am înțeles!

Maistrul dispăru la fel de încruntat și agitat cum intrase. Directorul se strădui să zâmbească:

— Mai avem și necazuri.

— Sper că nu e ceva grav. N-aș vrea să vă rețin de la...

— A, nu. Un incident oarecare. Lucrăm cu utilaje noi, pe unele a trebuit să le construim singuri, ca să corespundă cât mai bine nevoilor noastre. Până le punem la punct... Dar să revenim la subiect. L-ați văzut pe maistrul acesta, Costache. Este șeful atelierului de prototipuri. Are niște mâini de aur. La toate se pricepe. Când am construit elicea pentru torpilă a fost o întreagă poveste. Maistrul a turnat elicea și am supus-o la încercări. După un sfert de oră de mers în apă, la turație maximă, s-a rupt. I-am modificat puțin dimensiunile, am schimbat compoziția, el a turnat iarăși un model... Se înserase. „Gata, nea Costache, acasă!” i-am spus. Nici n-a vrut s-audă. A stat lângă bazinul de încercări, a așteptat... Când a ajuns la turația maximă, elicea s-a rupt iarăși. Analiză, refacerea calculelor, nu găseam defectul. Am trimis să ne-aducă sandvișuri. Bătrânul a turnat alt prototip. De data asta avea o fisură din turnare, s-a rupt și mai repede. Pe scurt, două zile și

două nopți omul ăsta n-a închis ochii. A turnat vreo zece elici, a luat de fiecare dată lucrul de la capăt, până a reușit.

— Și dumneavoastră ați stat tot timpul aici?

— Ai haz, spuse directorul. Doar nu era să plec la culcare, când era vorba de elicea torpilei.

— Am mai auzit vorbindu-se despre torpila dumneavoastră. Se spune că e o noutate în materie.

— Așa s-ar părea. Cercetări se fac în multe țări, dar deocamdată nimeni n-a ajuns la rezultatele așteptate.

— Nici dumneavoastră?

— Teoretic suntem pe aproape. Am pus la punct teleghidarea torpilei. Toată lumea știe despre teleghidarea rachetelor, cu ajutorul undelor radio. Dar o torpilă teleghidată? Undele radio se propagă slab prin apă. Și atunci ne-am gândit să folosim ultrasunetele…

— Și mergeți pe o cale originală?

Mateescu surâse încurcat:

— Da. Nici n-avem de unde să ne inspirăm. Toate cercetările de acest gen sunt strict secrete. Și… ale noastre, firește.

— Cum izbutiți să păstrați secretul?

— Foarte greu. Lucrăm cu oameni mulți, s-a dus vremea invențiilor „de autor”. O cercetare, astăzi, presupune cunoștințe pe care nu le poate avea un singur om. Și-atunci sarcinile se împart, lucrăm pe părți, pe subansamble. Ideea fundamentală, proiectul general, este al meu, îl port aici, în cap și în inimă, dar îmi trebuie un acustician care să-mi realizeze instalația de unde ultrasonore, îmi trebuie un metalurgist să-mi găsească aliajele potrivite, un electronist să construiască traductorii care transformă undele în impulsuri electrice, un specialist în explozivi și așa mai departe. Iar un secret, cu cât îl știu mai mulți… Pe de altă parte, dacă ar trebui să fac singur toată lucrarea, mi-ar trebui ani de zile de cercetări pe dibuite, de încercări, de eșecuri. Timpul ne presează. Ne-am angajat ca până la toamnă să prezentăm prototipul noii torpile și sper să ne ținem de cuvânt. Bineînțeles, tot ce v-am spus rămâne între noi. Sunt lucruri care nu pot fi date publicității.

— Atunci, mie de ce mi le-ați spus? Cum rămâne cu secretul? întrebă nedumerit reporterul punând carnetul la loc în buzunar.

— Secretul, zâmbi directorul. Secretul abia de-aici încolo

începe. Principiul undelor ultrasonore se învață la liceu. Dar de la principiu până la soluția tehnică mai e drum. Cum rezolvăm problema traductorilor, de pildă? Cu ce frecvențe lucrăm? Cum protejăm instalația împotriva bruiajului? În ce stadiu se află construcția? Și o mie de alte probleme...

— Înțeleg, spuse reporterul. Mi se pare că am făcut drumul degeaba. Mi-am propus o temă despre care nu se poate scrie niciun cuvânt.

— De ce? Acum o să-ți vorbesc despre oameni, despre colectivul nostru. O să-i vezi și la lucru, în laboratoare și ateliere.

Ușa se deschise iarăși. În cadrul ei, o femeie tânără, blondă, îmbrăcată sobru, cu un halat alb care nu izbutea însă să-i ascundă suplețea.

— Bună ziua, spuse ea. Tovarășe director, vă rog să semnați adresa pentru electrozi. E urgentă, altfel nu v-aș fi deranjat.

— Nu ne deranjezi, Ana, spuse directorul scoțându-și stiloul. Când pleacă delegatul?

— Are tren la douăsprezece.

— Să nu vină fără ei că suntem în aer.

— Mulțumesc, spuse fata. Bună ziua!

Reporterul rămase cu ochii la ușă.

— Drăguță fată, explică în chip de scuză.

— Lucrează la noi. Gestionară de materiale.

— E de-aici, din oraș?

— Nu, e bucureșteancă, spuse directorul. A fost repartizată de curând aici. Ne ajută și la proiecte, face niște planșe impecabile. Iar, la nevoie, face și pe dactilografa.

— Oameni unul și unul, spuse cu admirație reporterul. Dar n-am prea văzut-o prin oraș.

— N-are vreme. De altfel ca noi toți. Construcția asta ne absoarbe cu totul. V-am spus, e o lucrare urgentă.

Reporterul se uită discret la ceas.

— Și eu vă rețin... spuse el cu regret.

Directorul se învioră:

— Știi ce? Hai să facem două treburi deodată. Mergem să vedem ce e cu convertizorul. Cu ocazia asta vorbești cu oamenii și-ți completezi reportajul.

După plecarea reporterului, directorul reveni în birou, își

aprinse o țigară și se apropie de planșetă. Începu să schițeze cu mâna liberă câteva linii care se întretăiau, păru mulțumit de rezultat și atunci deșurubă Rotringul și-și dădu mai aproape rigla articulată, din metal alb, care atârna deasupra planșetei. Cineva bătu la ușă.

— Da! răspunse el răstit.

— Să trăiți. Lucrați, spuse locotenentul Budescu. Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez.

— O să-mi iau concediu fără plată ca să pot termina lucrarea asta, glumi amar directorul. Sau să lucrez noaptea, ca romancierii. Ziua de azi s-a dus, fir-ar să fie. Mai lipsește o inspecție pe linie de paza contra incendiilor. Iartă-mă, nu-i vorba de dumneata. Mă plângeam așa, în general...

— Vă înțeleg, tovarășe căpitan de rangul doi. Și n-aș fi venit pe capul dumneavoastră dacă nu era ceva serios la mijloc.

— Ce s-a întâmplat?

— Pe cheile de la casa de fier am găsit urme de ceară.

Directorul rămase o clipă fără grai. Își înșurubă cu un gest automat Rotringul, îl puse pe marginea planșetei, se apropie încet de locotenent:

— Ești sigur?

— Vin de la laboratorul de analize. Cineva a luat mulajul cheilor.

— Bine, dar e absurd. Cu cheile nu se poate deschide casa, dacă nu cunoști și cifrul.

— Probabil că persoana în cauză nu știa asta. Sau așteaptă ocazia să afle și cifrul...

— Cifrul se schimbă săptămânal. Și nu-l cunosc decât patru oameni: dumneata, eu, Ana Medrea și căpitanul Andone.

— Eu ies din cauză, pentru că nu umblu cu cheile, se apără locotenentul. Tovarășa Medrea, la fel. Nu folosește cheile decât la ordin.

— Iar eu nu scot cheile din institut. Le las totdeauna la biroul documente secrete. Cu semnătură.

Bădescu zâmbi ca să atenueze asprimea cuvintelor:

— Uneori nu apar semnăturile. Condica aia se ține cam formal. Poate din grabă, dumneavoastră sau căpitanul Andone uitați să lăsați cheile. A doua zi semnați totuși în condică, o simplă formalitate. Pe încredere, cum se zice. De fapt, asta

înseamnă încălcarea regulilor.

Directorul făcu un gest de protest;

— Asta se-ntâmplă foarte rar.

— Dar se-ntâmplă, insistă locotenentul. N-aș vrea să vă supărați pe mine, dar…

— Crezi că cineva mi-a putut lua cheile fără să știu? Ipoteza e cam fantastică…

— În schimb ceara de pe ele este reală, zise locotenentul posomorât. Ați promis să instalați un avertizor electric.

— Ai dreptate, am neglijat. Chiar astăzi o să dau dispoziție. Un avertizor care să funcționeze permanent Dacă umblă cineva la casă, inclusiv eu, o sonerie îl va avertiza pe ofițerul de serviciu. Dar asta nu scuză povestea cu cheile.

— Într-adevăr, n-o scuză. Vă rog să vă amintiți bine. Poate că acasă, în timp ce dormeați…

— Eu dorm singur, accentuă directorul. Nu sunt om… sociabil. Nici n-am vreme pentru asta.

— Atunci poate căpitanul Andone…

Mateescu ridică din umeri:

— O să-l întreb și pe el. Deși e jenant să-i spui asta unui colaborator apropiat.

— Trebuie să luăm toate măsurile. E în interesul tuturor. Institutul trebuie ferit de orice surprize.

— Voi înăspri măsurile de siguranță. În orice caz, îți mulțumesc, chiar dacă nu mi-ai dat o veste plăcută.

Locotenentul încuviință din cap, întristat. Lucra aici de la înființarea institutului. Se străduise să-i cunoască pe toți cei care făceau parte din „echipa de la dana zero”. Îi știa pe toți oameni de ispravă, cu capul pe umeri. Nu putea bănui pe niciunul dintre ei că s-ar putea juca cu o construcție secretă. Spuse, după o ezitare:

— Credeți că pentru mine e plăcut? Am raportat și la București. M-au întrebat ce vreau să întreprind pentru elucidarea problemei. Iar eu… ce să întreprind? Cheile, ceara de pe ele, și trei persoane care le mânuiesc. Am venit la dumneavoastră.

— Ai vreo bănuială? întrebă directorul cu severitate.

— Nu. Niciuna. Dar mă gândesc că tovarășul căpitan Andone, cu viața pe care-o duce…

— Ei! Nici mie nu-mi place povestea lui. I-am și spus-o. Dar de la o poveste de dragoste până la mulajul cheilor…

— Sunt obligat să mă gândesc la toate ipotezele, tovarășe căpitan de rangul doi. V-aș ruga să-l întrebați dumneavoastră. Dar știți… cu menajamente. Să nu se simtă jignit. Problema e foarte neplăcută. Și totuși, n-o putem lăsa în suspensie.

— Mă descurc eu, încercă directorul să zâmbească.

— Și încă ceva, dacă-mi permiteți. Ne-a venit un film de la București. Un film educativ, despre vigilență. Aprobați să-l proiectăm la terminarea programului?

— Aprob, spuse posac directorul. O să vin și eu să-l văd. Între timp, mă mai gândesc la ceara de pe chei.

Când veni Ana se mai gândea încă. Încercase să lucreze, să reia cu mâna fermă păienjenișul acela de linii de pe planșetă, dar cu fiecare clipă ce trecea își dădea seama că e zadarnic. Avusese de gând să refacă mecanismul de siguranță al torpilei – un amănunt important, o mică instalație, care să protejeze focoasele multiple împotriva unei explozii premature. Instalația prevăzută în planul inițial se dovedise nesigură, poate electromagneții introduși în circuit erau prea slabi, poate arcurile erau prea puternice și nu puteau fi învinse când se dădea semnalul de declanșare… O gândise altfel acasă, cu o seară înainte, pe întuneric, în clipele optimiste dinaintea somnului. Atunci i se păruse că a găsit soluția, că va construi un sistem suplu și sigur, îl și vedea, imaginar – o placă de aluminiu cât o broască de ușă, cu un sistem de resoarte și de pârghii răspunzând unei singure comenzi, o bobină lungă și subțire, în interiorul căreia să culiseze un baston de fier moale…

— E voie, tovarășe director?

Tresări. Ana se arătase în cadrul ușii, corectă dar zâmbitoare, cu ochi atenți și prietenoși.

— Poftim, poftim, spuse el. Ar trebui să nu mai fi atât de formalistă. Relațiile noastre…

— Relațiile noastre! repetă ea cu voce plăcută dar fără să exprime vreo atitudine. Ah! Lucrai. Iartă-mă că te-am întrerupt.

— Și-așa nu ieșea nimic din mâzgăleala asta, se văită el. Ia loc, te rog. Nu știu ce am astăzi. Parcă mi s-a pus o grilă pe ochi, sau dincolo de ei, undeva înăuntru. Nu pot să mă concentrez.

O conduse către măsuța din fața biroului, o făcu să se așeze în fotoliu, se așeză și el în fața ei și scoase țigările.

— Nu mai fuma atâta, spuse ea. E și asta de vină. Plus că ai lucrat prea mult. Dacă mergi în ritmul ăsta câteva luni sunt destul ca să…

— În ritmul ăsta am mers de când mă știu, o întrerupse el. Cel puțin torpila asta e un lucru concret. Dar au fost ocazii când am lucrat luni de zile fără nicio certitudine. Iar uneori am avut eșecuri de-a dreptul penibile. Ar fi însemnat să înnebunesc de fiecare dată. Trebuie să fii pregătit și pentru eșecuri.

— Frumos și eroic, dar neconvingător, zâmbi Ana. Ascultă, aveam un prieten scriitor. Și într-o zi, vorbind despre creație, l-am întrebat: „Dumneata, care spui că nu-ți pasă de finalitatea operei, ai accepta să scrii o carte bine plătită, cu condiția ca după ce-o termini s-o arzi înainte de a fi apucat cineva s-o citească?” „Bineînțeles că nu”, „De ce? Doar munca ți s-a plătit”. „Da, dar pentru cine am făcut-o? Ce rost are să scriu, când sunt sigur că n-o să citească nimeni?”

— Nu pricep parabola asta.

— Dar e simplu ca bună-ziua. Cu ce entuziasm să lucrezi dacă nu ești sigur de reușită? Nu poți să spui că te concentrezi cu același entuziasm asupra unui lucru de care te îndoiai. N-ar fi logic, crede-mă.

— Cam faci literatură, spuse directorul. În cercetare te îndoiești până în ultima clipă. Mai întâi trebuie să te îndoiești de lucrul pe care vrei să-l perfecționezi. Dacă ai avea încredere totală în el, nu te-ai apuca să faci ceva mai bun. Pe câtă vreme un scriitor nu trebuie să nege operele dinaintea lui, ca să se apuce de-o operă nouă.

— Ba eu cred că le neagă într-un fel. Altfel cum ar îndrăzni să scrie o piesă, după ce l-a văzut pe „Hamlet”?

— Spunându-și că face altceva. Nu un „Hamlet” mai bun, ci pur și simplu altă piesă. Pe câtă vreme eu știu că există o torpilă și vreau să fac tot o torpilă, dar mai bună. Care s-o înlocuiască și s-o facă inutilă pe cea veche.

— Încep să-ți dau dreptate, surâse ea.

Directorul o privi lung. Ana stătea în fața lui într-o poziție degajată dar sobră, cu genunchii cam într-o parte, astfel încât linia albă a halatului îi acoperea exact la jumătate. Câtă știință,

se miră el. Ce calcule obscure face o croitoreasă pentru a obține o dimensiune atât de potrivită, nici lung, nici scurt, acoperă dar nu ascunde, dezvăluie dar nu de tot, cheamă dar interzice sau cel puțin amână pentru mai târziu... Se imagină, absurd, cu fruntea pe acești genunchi bronzați, rotunzi și de o netezime fără cusur, într-o poiană verde și tăcută, sub niște copaci uriași, departe de lume...

— Nu te mai frământa atâta, spuse ea. Ia-ți o mică vacanță, evadează pentru câteva zile măcar. Fă abstracție de toate mașinăriile astea. Și să vezi că după aceea se vor rândui ca de la sine, aproape fără efort. O mică escapadă, asta-ți trebuie.

— Singur?

Ea râse tăcut, numai cu ochii, și-și făcu de lucru cu cordonul halatului alb.

— Altcineva ar putea lua asta drept o invitație.

— Dar *este* o invitație, spuse directorul.

— Atunci mă fac că n-o aud. Ca să n-o refuz de-a dreptul. Ce-ar spune lumea? Uite, directorul și-a adus o secretară să-i țină de urât.

— Lumea! Ar trebui să dăm mai puțină importanță...

— Nu se poate, știi bine. Opinia publică nu iartă gesturi imprudente.

— Într-o bună zi o să... începu directorul dar se opri.

— Te gândești la gesturi eroice? Lasă, e timp pentru toate. Și-acum... am plecat. Mă duc să completez inventarul. Registrele astea mă omoară.

— Mai stai puțin, o rugă el. M-ai smuls un pic din angrenajele astea blestemate.

— Asta am și vrut, spuse ea și se ridică.

— Îți sunt recunoscător și pentru atât. Mi-am mai limpezit puțin gândurile.

Ea nu-i răspunse; făcu doar un semn ușor din cap, o încuviințare sau un salut, și ieși. Directorul rămase o clipă pe gânduri în mijlocul încăperii, apoi cu un gest hotărât își luă de pe birou rigla de calcul și se apropie de planșetă. Începu să lucreze cu îndârjire. În subconștient se gândea totuși la Ana.

Ana venise de vreo trei luni. În iarnă, pe când se afla la minister cu niște treburi, îl invitase un colonel la *personal*. „Tovarășe Mateescu, o veste pentru dumneavoastră. Ați solicitat

un post de secretară, dar nu s-a aprobat. Accentul pe personalul productiv, asta-i linia. Și atunci s-a creat un post de gestionar de materiale…” „Dar am un magazioner. Ce-mi trebuie gestionar? În schimb n-are cine să-mi bată la mașină o adresă, să-mi transcrie o instrucțiune de detaliu… Proiectul ăsta presupune o groază de hârtii.” „Fata pe care am găsit-o noi e proiectant calificat. Și știe să bată la mașină.” „Cum, o fată?” „Da, o fată. O detașăm acolo pentru perioada construcției torpilei.” „Vă cer scuze, tovarășe colonel, dar a fost vorba că-mi recrutez singur colaboratorii. Mi s-a încredințat conducerea institutului, mi s-au dat mijloace să-mi materializez ideea… Răspund personal de tot. Și de oameni.” „Vă îndoiți de ea? N-aveți grijă, am verificat-o noi destul. E un cadru de nădejde. Toate datele despre ea se află în acest dosar. Iar aici aveți ordinul de detașare.”

Povestea îi rănise puțin și amorul-propriu. Va să zică îl întrebau doar de formă dacă acceptă sau nu pe colaboratoarea cea nouă; ordinul era gata semnat, i se cerea părerea când nici nu s-ar mai fi putut opune. Îl privise încruntat pe colonel, dar acesta frunzărea calm dosarul, parcă recapitulând datele cuprinse acolo. Văzu în treacăt fotografia, un portret banal, de mărime obișnuită, și constată fără să vrea că fata e foarte drăguță. Dar nici acest fapt nu-l îmblânzi câtuși de puțin. „O fată, repetă el iritat. Tovarășe colonel, acolo la institut se lucrează pe brânci. Uneori ni se aduce hrană rece în atelier, alteori veghem toată noaptea pe lângă un circuit care ne face necazuri. Nu-i o muncă potrivită pentru o fată.” „Să trag concluzia că un inventator poate avea idei retrograde în privința capacității femeilor? zâmbi colonelul. Fata e deprinsă cu greutățile; a avut până acum o muncă la fel de dificilă și nimeni n-a auzit-o văitându-se. Un om de nădejde, tovarășe Mateescu. Credeți că noi nu vedem importanța institutului dumneavoastră? Facem tot ce putem ca să vă ajutăm.” „Pot s-o cunosc și eu, să discut cu ca, să-i pun în vedere dificultățile care o așteaptă?” „Am discutat noi și i-am spus tot ce era de spus. Iar astăzi e învoită. Își face bagajele. Dacă vrei, mâine dimineață…” „Imposibil. Diseară trebuie să fiu acolo, se montează un agregat nou.” „Atunci o să te găsească acolo, poimâine.” „E limpede, tovarășe colonel.”

Aproape că uitase de ea a treia zi dimineața, când o văzuse

din goana mașinii, mergând grăbită pe cheiul scăldat în soare. Purta o rochie bleumarin, corectă, lungă până la genunchi, care-i dădea o vagă înfățișare sportivă. Părul blond, lung, unduia ușor pe spate. O vedetă de cinema, gândise el înciudat. Dădu dispoziție la poartă să fie condusă la el imediat ce vine, fără prea multe formalități. Oricum, nu trebuia s-o sperie cu o exigență inutilă.

...Dar Ana nu părea deloc speriată când se prezentase în biroul luminos, încălzit de soare. „Bună dimineața. Sunt Ana Medrea, proiectant principal." „Bine-ați venit, tovarășă Medrea. Luați loc. Cum ați călătorit?" „Bine. Cam aglomerat. E frumos aici, la dumneavoastră." „Frumos, dar nu prea ușor. Cred că ați fost prevenită despre specificul muncii." „Am mai lucrat într-un institut de cercetări." „Știu, și ați fost apreciată foarte bine." Ea roși ușor și plecă privirea. Rumeneala obrajilor îi făcea ochii și mai albaștri. „Mă voi strădui să fac față." „Sunt convins de asta!"

Nu fusese nevoie de o perioadă de acomodare. Ana începuse lucrul din prima zi și el admirase fără voie siguranța cu care executa lucrările. Pornirea aceea inexplicabilă împotriva ei îi dispăru treptat; Ana era modestă, nu-și dădea aere, se purta drăguț cu toată lumea, statornici între ea și bărbații din institut asemenea relații de camaraderie care excludeau orice încercare de idilă din partea celor mai tineri.

În ce-l privea pe Mateescu... ei bine, fiind preocupat veșnic de invenții, nu prea avusese vreme de dragoste. O poveste veche, ratată, un eșec lamentabil la vârsta de douăzeci și patru de ani, când abia părăsise zidurile austere ale Academiei Tehnice, îl lecuise – spera – definitiv. Dar în chestiunile de inimă toate lucrurile par definitive până la proba contrarie. Proba contrarie se ivise mai curând decât se aștepta. Se avântase cu un elan proaspăt într-o nouă poveste, era șef-mecanic pe vapor, apoi plecase într-o călătorie lungă, iar la întoarcere constată că fata își găsise alt prieten. De-acuma gata, hotărâse, mă dedic lucrurilor serioase, știință și iar știință, „Limba germană fără profesor", îmbunătățirea ventilației de la caldarina navei, pregătire pentru aplicație, furtună pe mare, concediu la părinți, într-un sat mare și frumos devenit oraș, deocamdată doar cu numele, căci oamenii nu pierduseră obiceiul de a-și spune

„bună-ziua” pe stradă fără să se cunoască…

„Tot holtei Gheorghiță, tot holtei?” „Ce să fac, mamă? N-am timp să-mi caut mireasă.” „Mai lasă focului cărțile și mai scoate ochii-n lume. Că te pomenești că-ți sucește capul o dameză d-aia de prin baruri, cum văzui aseară la televizor…”. „Nu mă duc prin baruri, mamă.” „Nu te duce, Gheorghiță, da nici așa în sihăstrie nu e bine. Uite, s-a mutat peste drum un inginer de la sonde, are o fată ca o cadră. Și gospodină și cântă toată ziua. Dacă vrei, o s-o cunoști și tu…” „Lasă, mamă, nu-mi purta de grijă. Când o fi, îmi găsesc eu singur…” „Găsește-ți, maică, să te văd și pe tine la casa ta…”. Casa lui! Cabina aceea mică, cu pereții din melamină imitând lemnul de fag, cu sticla cu apă pe un suport trepidând veșnic din cauza motoarelor auxiliare, cu volumele de fizică și mecanică, negre și grele ca niște liturghii, puse pe policioară deasupra cușetei, policioara cu sprijinitoare, ca nu cumva în caz de furtună…

Apoi Bucureștiul. La institutul unde fusese mutat pentru perfecționare dăduse peste o tinerică, traducătoare din franceză și engleză, care-i făcuse ochi dulci din prima zi. O fi încântat-o uniforma, încerca el să se justifice în fața propriilor lui ochi. Dar fata lucra între oameni vârstnici, însurați, colonei conștiincioși și nu prea romantici, care vorbeau despre performanțele de la facultate ale copiilor lor, iar când se-ntâlneau la o bere o bârfeau în secret. O legătură ușor de făcut, surpriza mimată în stația de troleibuz: „Mi se pare că avem același drum!” „Mă duc după o stofuliță la Victoria.” „Dacă-mi permiteți vă însoțesc.” „Ce atâta protocol, mă cheamă Gina.” „Gina, nume de balerină!” Dialogul mergea ușor și fără efort, ca o minge de ping-pong între doi jucători iscusiți.

Aflase apoi că s-a despărțit de soț, avea un băiat care stătea la mama ei, îl vedea sâmbăta când bătrâna îl lua de la cămin până luni. După vreun an ea spusese că soțul insistă să se împace, dar asta nu e o piedică. „Ba e o piedică”, replicase el neted și încetaseră să se mai întâlnească altfel decât pe coridoarele institutului.

Pe urmă institutul cel nou, de la „dana zero”, proiectul dezbătut în seri lungi, de oameni care fumau necontenit și-și puneau vestoanele pe spătarul scaunelor. Mergea săptămânal să vadă mersul lucrărilor, asista la montarea unor agregate,

întocmea liste de mobilier, cerea aparate, se interesa de viitorii colaboratori…

Și, deodată, „Bună dimineața. Sunt Ana Medrea, proiectant principal”.

În primele săptămâni fusese strict oficial, hotărât s-o țină la distanță. Constată că în prezența ei încerca un sentiment tulbure, o emoție fără nume și, ca să-și reprime acest sentiment, se purta cu ea mai rigid decât ar fi fost firesc. Se surprindea uneori privind-o pe furiș, ascultându-i glasul fără să dea importanță cuvintelor. Pe urmă se disprețui, ce-ar mai râde lumea să-l știe pe director îndrăgostit de-o subalternă care, firește, nu l-ar fi respins, de teamă să nu-și facă viața grea. Auzise zeci de povești cu directori și secretarele lor, văzuse caricaturi prin reviste, circulau anecdote. Se ferea de poziția ușor ridicolă a șefului care pretinde unei subalterne ceva mai mult decât îndeplinirea strictă a obligațiilor de serviciu. Dar asta nu-l putea opri să se bucure de prezența ei, să-i asculte glasul, să-i caute tovărășia născocind pretexte subtile. La lucru, Ana își lua rolul în serios și în tot ce făcea părea că investește o fărâmă de suflet, chiar dacă era vorba de lucrări minore și plicticoase – dactilografierea unor texte lungi și încărcate de formule, întocmirea unor interminabile liste de materiale sau copierea pe calc a unor detalii ale construcției care în ochii unui profan n-aveau niciun înțeles.

Apoi începură discuțiile care nu priveau direct serviciul. Inițiate de la sine, fără efort, ea lângă ușă, cu mâna pe clanță, cu o mapă voluminoasă sub braț, comentând în fugă un film văzut la televizor sau un roman apărut de curând. Mai apoi „De ce nu iei loc, ni se cuvine un minut de răgaz, sunt așa de rare asemenea minute!” Se așeza cu naturalețe pe fotoliul din fața biroului, vorbea liniștit, fără să ridice tonul, fără să se entuziasmeze sau să dea vocii întorsături teatrale. Așa avu prilejul s-o cunoască mai bine, mai profund. Își dădu seama că Ana avea un orizont larg, citea mult, o pasionau noutățile științifice și colecționa albume de artă. Cunoștea bine muzeele din țară, își petrecuse concediile călătorind și culegând impresii, se pricepea să extragă esențialul din ce văzuse sau citise. Fără să pară doctă, orizontul ei larg adăuga o calitate în plus farmecului fizic – și Mateescu se pomeni într-o zi gândindu-se că

o asemenea femeie ar putea fi o soție ideală…

Când n-o vedea într-o după-amiază îi simțea lipsa și umbla prin institut posomorât; a doua zi o pândea, așteptând cu emoție să-i audă glasul. Iar când ea întârzia să se arate, rămânând printre rafturile reci ale depozitului, născocea ceva ca s-o cheme, fără să-i dea a-nțelege că ar fi vrut s-o vadă; îi dădea cu glas liniștit însărcinări, o întreba de vreun lucru uitat, o asculta cum vorbește și se simțea bine că ea era acolo, în preajma lui…

Puse Rotringul alături și se dădu un pas înapoi, să-și privească de la distanță opera. Avea acum în față o schiță completă, cu toate detaliile; un simț anume îi dădea de veste că aparatul va funcționa. Sunt cazuri când îți dai seama dintr-o singură privire că un lucru este perfect închegat. Asta se-ntâmplă rar, dar îți dă bucuria reușitei și te face să uiți chinul și frământările care te-au adus aici.

Ana îl găsi fumând satisfăcut în fața planșetei. Intrase să-i aducă o ceașcă de cafea necerută, dar venită tocmai la vreme.

— Mulțumesc, îi spuse recunoscător. Îmi porți de grijă ca unui țânc. Totuși, îmi face plăcere.

— Dacă n-aș fi știut asta, nu veneam.

El se depărtă de planșetă, cu o ultimă privire spre desenul complicat, și se întoarse de-a binelea spre Ana:

— Cum reușești întotdeauna să vii la timp?

— Ghicește, râse ea cochet.

— Ești un fel de zână bună pentru mine.

— Mă străduiesc să fiu o funcționară bună.

— Faci mai mult decât trebuie.

— Poate că am motive, spuse ea și schimbă vorba repede: Dumnezeule, câte țigări ai fumat! Nici nu mai e loc în scrumieră.

— Îmi trebuie una mai mare.

— Trebuie să fumezi mai puțin. Îți distrugi sănătatea.

— Te interesează așa de mult persoana mea?

— Sigur că mă interesează.

— Pentru vorba asta, o să reduc fumatul la jumătate.

— Nu cred până nu văd, spuse ea.

Ca să schimbe vorba, el îi puse iarăși o întrebare pe care-o știa dinainte zadarnică:

— Ce faci diseară?

— Iar începi? zise ea și se furișă pe ușă râzând.

3

Se mai opri o dată în fața clădirii. Se înserase, lumea năvălea mereu pe marea ușă de cristal masiv, fără rame, care se deschidea automat când cineva ajungea la un metru depărtare de ea. Coborî privirea spre picioarele podului. Bărci roșii și albastre din material plastic lunecau cumințți pe apa strălucitoare ca pe un bulevard neliniștit. Podul se termina chiar în ușa restaurantului; zidul se prelungea în jos, de la nivelul solului, îmbrăcând stânca și afundându-se până la câțiva metri sub apa limpede a lacului. Toma își aminti cu duioșie momentul în care, după o săptămână istovitoare, terminase instalarea plăcilor de aluminiu care protejau zidul. Un reflector special, montat sub apă, lumina discret zidul acela alb și neted ca bordajul unui submarin, încheiat corect în niturile mari, rotunde, care aveau mai mult un rol decorativ. În seara aceea inginerul renunțase la masă și așteptase răbdător pe pod, rezemat de balustradă, sfârșitul operației. Lumina țâșnise deodată din adânc, descoperind zidul subacvatic. Plimbăreții din parc, care se învârteau în jur presimțind un eveniment, scoaseră un strigăt prelung de încântare. Restaurantul de pe insulă era faimos înainte de a exista: locuitorii orașului erau invitați printr-o reclamă inteligentă și susținută să zăbovească un minut în fața noii construcții, să poată spune mai apoi: „Eu l-am văzut încă de pe când se construia!”

Atunci, după ce aprinsese de probă reflectoarele subacvatice, Toma alergase pe pod lângă inginer: „Cam asta ar fi. Vă place, tovarășe inginer?” „Îmi place, Toma. Știam că mă pot încrede în tine. Când ne-ntoarcem în țară, te fac șef de echipă.” „Mulțumesc, tovarășe inginer. Dar până atunci aveam să vă rog ceva.” „Să mă rogi, după ce ai muncit atâta? Spune, îți trebuie ceva bani?” „Ați ghicit, îmi place al naibii o fată de la Trocadero. Dac-ar fi după mine m-aș duce în fiecare seară acolo. Dar sunt niște prețuri…” „Fii atent, Toma, e păcat să-ți irosești banii munciți. Știi bine ce a spus taică-tău. Și ce i-ai făgăduit atunci, la plecare…”. „Atunci nu știam nici de Trocadero, nici de fată.” „Ei, tinerețe! Bine, nu te întrista. Îți dau leafa pe două săptămâni

înainte. Dar ai grijă. Măcar să-ți rămână de țigări până la-ntâi!”

Noaptea aceea de beție frumoasă, fata cu umeri de zăpadă râzând cristalin lângă urechea lui, dansul de-o jumătate de oră cu simțurile învălmășite, fără gânduri, fără remușcări… Oare cine-i dăduse gândul prima dată? Poate muzica aceea lentă, patetică, încărcată de sugestii, sau poate lichiorul acela verzui, cu gust nemaipomenit, sau ochii mari ai fetei, prelungiți discret spre tâmple cu creionul încât păreau mai strălucitori, mai misterioși… Nu se sfiise să-i spună Hildei că are bani, că o place atât de mult, încât restul lumii nu mai contează. În zorii zilei ea se rezemase învinsă de umărul lui și-i propusese o cafea în micul ei apartament…

Gândul acela devenise hotărâre în ultima dimineață, în cămăruța de la etajul zece, deasupra bulevardului încă adormit, privind pe fereastra cu jaluzele de plastic ca niște zăbrele orizontale – privea pe fereastră dar cu coada ochiului o vedea pe ea ghemuită în fața oglinzii, pieptănându-se eu gesturi lenețe… În oglindă îi vedea numai fața, trasă după o noapte pierdută, restul imaginii dispărea după umărul gol, legănat în ritmul mișcărilor pieptănului… Fie ce-o fi, nu mă mai întorc, își spuse atunci.

Echipa era gata de plecare; contractul expirase; probabil în dimineața aceea, când el stătea și contempla un umăr gol și rotund și alb ca marmura, băieții se grăbeau spre construcție, să aducă ultimele retușuri unui lucru bine finisat… „La urma urmei mi-am făcut datoria. Am lucrat pentru toți banii pe care mi i-a dat, n-am rămas dator nimănui… Poate doar tata… Dar după ce mă aranjez aici îi scriu o scrisoare, explic totul cum a fost, îi trimit și ceva bani…”

Acolo, în cămăruța aceea, privind pe fereastră deșteptarea orașului, pândea de fapt ora la care cantonamentul lor rămânea pustiu. Toată echipa în microbuz, repede spre parcul cu insula aceea minunată, cu clădirea din beton și sticlă, înconjurată de apă limpede… „Te-ai hotărât, nu-i așa?” îl întrebă fata apropiindu-se de el. „Cred că da. Deseară, după ce comisia recepționează lucrarea, echipa noastră urmează să plece. O să plece cu un om mai puțin. Ia seama, Hilda, pentru tine am făcut asta…” Drept răspuns, ea își lipi obrazul de umărul lui și-i înconjură mijlocul cu brațul…

Într-un târziu, tot ea: „Să-ți iei bagajele de acolo, până nu sentorc de la lucru.” Goana febrilă pe străzile marelui oraș, apoi discreția ei în colțul străzii: „Te-aștept aici. Oricum, poate se află cineva pe-acolo și n-aș vrea să te pun într-o situație penibilă...”

Pe pat, în dormitor, biletul de la inginer: „Toma, e ultima zi. Azi vine comisia de recepție. Nu te mai culca. Fă și tu un efort, vino direct la șantier...” Șovăi citind biletul scris în grabă pe o foaie de hârtie milimetrică ruptă din carnețelul inginerului. „Vino direct la șantier...” Și-l închipuia pe inginer neliniștit, în mijlocul echipei, dând ultimele dispoziții și furișându-și privirile către podul acela frumos. „Toma, e ultima zi. Azi vine comisia de recepție...” Apoi, cu gândul la Hilda care-l aștepta în colțul străzii se apucase să-și strângă lucrurile cu o grabă disperată. În geamantan, sub ziarul așternut gospodărește pe fund, își păstra banii economisiți din leafă, cu gând să cumpere câte ceva pentru ai săi, la plecare; banii aceștia erau un fel de stoc intangibil, hotărâse de la început să nu se atingă de ei, orice s-ar întâmpla. Acum, stocul acesta lua altă destinație; scoase teancul de bancnote și-l adăugă banilor din portofelul maron, care căpătă astfel proporții respectabile. Când îl puse înapoi în buzunarul de la spate, simți diferența de volum, se bătu cu palma peste portofel și zâmbi cu satisfacție.

Hilda fuma neliniștită pe trotuarul lat și plin de soare. „Ai stat cam mult. Credeam că te-ai răzgândit.” „Nu mă cunoști, replică el îngroșându-și glasul, cum să mă răzgândesc? Hai să oprim un taxi!” Opri un taximetru, își așeză cu grijă geamantanul și costumul cel bun, protejat cu o husă de material plastic, apoi se așeză lângă Hilda și dădu șoferului adresa ei. Pe când mașina demara, simți o mândrie nouă care-i iuțea respirația; bani avea, Hilda era a lui, biletul inginerului își pierduse orice putere.

Toate acestea se petrecuseră cu două luni în urmă. Două luni ca un vis frumos, cu plimbări nesfârșite pe bulevardele marelui oraș, iar seara, la masa rezervată anume chiar lângă ringul de dans, așteptând ca Hilda să-și execute numărul, dansul acela uluitor, zbor și flacără, vălurile subțiri care-i acopereau trupul zvelt rămâneau mereu în urma mișcărilor ei, ca niște umbre întârziate, reflectorul ascuns învăluind-o treptat în lumină, străpungând vălurile și conturându-i formele de statuie vie...

Două luni de uitare de sine, cu banii azvârliți nepăsător pe

farfurioara scumpă, deasupra notei de plată, cu privirile invidioase ale vecinilor de masă, mereu alții, cu uimirea mereu înnoită că fata aceea pe care toți o aplaudau, toți o admirau, toți o doreau, era a lui și numai a lui…

Descoperise prea târziu că banii sunt pe sfârșite. Se pomeni într-o dimineață că-și numără cele câteva bancnote rămase din teancul inițial. Hilda dormea, ca de obicei, până târziu; spre prânz se ducea la repetiție, iar el pierdea vremea prin oraș așteptând-o. De data asta, când ea se trezi el era deja îmbrăcat și bărbierit, hotărâse „să facă ceva”, să înceapă căutările pe care de două luni le tot amâna. Nu-i spuse nimic Hildei, se prefăcu tot zâmbitor și fără grijă, ea se arăta drăgăstoasă cu el și Toma își jură, în timp ce-o conducea spre stația de troleibuz, să facă tot ce-i sta în puteri ca s-o păstreze. În loc să cutreiere ca de obicei bulevardele, începu să colinde pe la șantiere și pe la antreprenorii de construcții, căutând de lucru. Stătu de vorbă cu oameni de afaceri grași care fumau trabuc și cu ingineri tineri, cu mânecile suflecate și tunși scurt ca sportivii, întrebă meșteri stropiți cu var și escavatoriști năduși, dar pretutindeni primea răspunsuri descurajatoare: „Nu e sezon de construcții…” „Încercați peste o lună sau două…” „Nu angajăm lucrători izolați, ci echipe constituite…” „E criză, vezi și dumneata…”

Umblă astfel până seara, când ajunse în fața clădirii înălțate de echipa lui. Încercă să refacă atmosfera din ultimele zile ale construcției – mozaicarii conducând mașinile de lustruit încoace și-ncolo prin salonul vast; electricienii cățărați pe scările lor duble instalând lămpile cu abajur perforat; el însuși, echipat într-un costum de „om-broască”, plonjând în apa călduță a lacului pentru a fixa cele din urmă panouri…

Dar nu izbutea să vadă altceva decât ușile de cristal lunecând mereu în lături și lăsând să intre femei elegante și surâzătoare, bărbați cu pasul greu, siguri pe ei și pe puterea unui carnet de cecuri… Se întoarse amărât acasă. Hilda îl aștepta îmbrăcată și nervoasă:

— Pe unde umbli? Ai uitat că la opt am primul program?

— O să te duci singură astă seară.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Mă doare capul…

— Nu cumva… stai prost cu finanțele?

— Ah! Ești o veritabilă ghicitoare. Mâine încep să caut de lucru.

— Cam târziu ți-a venit ideea, comentă ea. De ce nu de astăzi?

— Am încercat. Nu se găsește prea ușor. Dar mă descurc eu până la urmă.

— Sper, spuse ea rece. Ar fi foarte neplăcut să nu găsești ceva. La revedere!

După plecarea ei dădu drumul la radio și-și aprinse o țigară. Încerca să găsească o ieșire din încurcătură. Recapitulă discuția cu Hilda, căutând tâlcuri ascunse. Nu cumva a devenit deodată mai rece? Oare numai banii au determinat-o să se poarte drăgăstos cu el? Îl acceptase în cămăruța ei, împărțiseră amândoi pâinea și bucuria aplauzelor din serile de succes, se necăjiseră deopotrivă în serile când orchestra cânta prea repede sau greșea ritmul, sau când maestrul de lumini întârzia să aprindă reflectorul acela ca un con de pulbere irizată care-o învăluia deodată în momentul culminant al dansului... Oare toate acestea nu prețuiesc nimic? se întrebă Toma pentru a zecea oară.

Adormi târziu, în zorii zilei, după ce umpluse scrumiera cu mucuri de țigări fumate cu îndârjire până la capăt; se făcuse ziuă dar Hilda tot nu apărea...

Se trezi într-o tresărire, simțindu-i prezența; ea intrase dezinvolt, trântind ușa ca o stăpână și fredonând un crâmpei de melodie. El se uită ostentativ la ceas, era opt, se întoarse cu fața la perete. Hilda se dezbrăcă pe îndelete, îi simțea fiecare mișcare, auzea foșnetul veșmintelor, apoi țăcănitul nasturilor loviți de spătarul scaunului. O auzi cum deschide fereastra și cum golește scrumiera în coșul de hârtii de sub chiuvetă. Toate zgomotele acestea, dar mai ales tăcerea ei, îl scoteau din sărite; se abținu cu mare greutate, ar fi vrut s-o întrebe unde a fost, s-o certe, să protesteze, să amenințe și să obțină făgăduiala că niciodată n-o să se mai întâmple așa ceva. Dar Hilda se trânti nepăsătoare lângă el, în pat, și după un minut îi auzi respirația regulată și profundă – adormise.

Se treziră spre prânz, amândoi odată; el supărat, privind-o pe furiș cum umblă prin casă încă amețită, cum se întinde galeș în fața ferestrei larg deschise; o văzu apoi zgribulindu-se și

căutându-și ceva de îmbrăcăminte.

— Ai o țigară? întrebă ea fără să-l privească.

— Le-am terminat azi-noapte pe toate.

— Du-te și cumpără.

El se ridică, supus, se îmbrăcă fără să vorbească. Tot ea rupse tăcerea când îl văzu gata de plecare:

— Cumpără-ți și ceva de mâncare. Mie nu mi-e foame. Uite bani aici.

— De unde-i ai? întrebă el simțindu-și fălcile încleștate.

— Ce te privește?

— De unde-i ai?

— În niciun caz de la tine! făcu Hilda ironic.

— Așa nu se poate, strigă el.

— Vezi bine că se poate. Cunoști o cale mai bună?,

— Da. Să plec. Nu vreau să ajung un întreținut.

— Asta ți-a fost dragostea? întrebă ea agresiv.

— Înțelege, Hilda, o dragoste nu se poate împărți cu nimeni.

— Bagă de seamă. E jignitor ceea ce spui.

— Dar ce faci tu nu e jignitor?

Ea îi întoarse spatele, privi pe fereastră. EI începu să-și împacheteze lucrurile. Aștepta protestul ei, sau niște lacrimi de căință, sau o încercare de scuză. Nimic din toate acestea. Rămăsese lângă fereastră, nemișcată ca o statuie, în timp ce el trebăluia zgomotos în fața geamantanului deschis.

— Termină cu prostiile, îi spuse ea când îl văzu gata de plecare. Nu ți se pare că exagerezi?

El cumpăni geamantanul în mână, șovăi o clipă.

— Am și eu mândria mea, Hilda. N-am suportat niciodată o asemenea lovitură. Ți-am spus, e mai bine să plec.

— Fă cum crezi. Dar o să te-ntorci la mine și o să fie prea târziu.

— Lăsăm timpul să hotărască, spuse el. Îți doresc fericire. Mai multă decât până acum.

Plecă, rămânând cu imaginea ei – acolo, la fereastră, cu fața numai pe jumătate întoarsă spre el, mimând o indiferență care-l durea mai mult decât orice insultă. Ar fi dat orice pentru un gest al ei care să-l oprească din drum, dar Hilda era mai nepăsătoare decât se așteptase. Chemă liftul, sperând că între timp ea va ieși din casă și-l va ruga să se întoarcă, dar ușa rămase închisă

și Toma blestemă clipa în care se hotărâse să plece.

După câteva zile încercă s-o caute la bar, la ora obișnuită de repetiție, dar trompetistul din orchestră îl privi ironic:

— Cum, nu ești la curent? Hilda s-a mutat de la noi. Are angajament la un restaurant de lux, undeva în centru. Dacă vrei, pot să mă interesez unde anume.

— Nu, nu-i nevoie, spuse el repede.

Cu ultimii bani care-i mai rămăseseră, își plătise pentru o săptămână o cameră la hotel. Își dădea seama că plecând la un restaurant din centru, Hilda se depărtase și mai mult de el. Și-i închipui pe noii ei admiratori, oameni cu bani mulți și cu inele grele în degete, dispuși să plătească oricât pentru grațiile ei, pentru zâmbetul ei de după spectacol. Îl apucă deznădejdea. Se duse la o stație de benzină și aproape cerși favoarea de a fi lăsat să spele parbrizul mașinilor oprite la pompă. Mai era acolo un puștan care se îndeletnicea cu treaba asta; un băiat sprinten și surâzător, pe care bărbații sau femeile de la volanul limuzinelor îl lăsau cu indulgență să tragă de câteva ori cu buretele pe geamul pătat și prăfuit, întinzându-i apoi o monedă. El, Toma, avea mai puțin succes, dar oricum izbuti să se descurce câteva zile. Într-o luni, stătu o zi întreagă fără rost lângă pompa de benzină, cu buretele pregătit, dar ca un făcut șoferii posaci îl alungau cu gesturi energice înainte de a apuca să reverse un mic șuvoi de apă pe parbriz; spre seara, stăpânul stației se apropie de el și-i spuse jenat:

— Nu te supăra, prietene, doi sunt prea mulți pentru serviciul ăsta. Ar crede lumea că încerc să storc banii clienților printr-un procedeu pe care, sincer să fiu, îl disprețuiesc. Lasă-l pe copilul ăsta să câștige o bucată de pâine, iar dumneata apucă-te de ceva mai serios.

— N-am venit de plăcere aici, spuse Toma.

— Știu, dar vezi bine că nu merge. Pe băiat nu pot să-l gonesc, e de anul trecut aici, îl cunoaște toată lumea și-l acceptă. Dumneata ești în plus, înțelege.

Trebui să plece. În ultimele zile își vânduse la negustorii de haine vechi costumul de zile mari pe un preț de nimic; se gândise că ar părea ridicol să-și caute slujbă îmbrăcat într-un costum din stofă fină, bine croit; acum își dădu seama că făcuse

o mare prostie. Se mută de la hotelul de mâna a treia unde poposise pentru o săptămână și găsi alt hotel de mâna a patra; bagaje avea tot mai puține, pantofii i se scâlciaseră în urma drumurilor nesfârșite. Începuse să obosească, viața de azi pe mâine îl făcu pesimist, se întrebă dacă nu va ajunge să fure lucruri de mâncare prin magazinele cu autoservire. Pașii îl purtară iarăși spre parcul cu alei umbroase și cu restaurantul acela ciudat țâșnind în mijlocul copacilor ca o sfidare aruncată de omul modern naturii răbdătoare.

Se opri ca de obicei în fața podului, așteptând ca amurgul să cheme iarăși lumina stranie din adâncuri, sa revadă zidurile pe care le mângâiase de atâtea ori cu palmele căutând rosturile pentru șuruburi. Lumea se deprinsese cu spectacolul, trecătorii nu se mai opreau să contemple construcția bizară din mijlocul lacului: era singur, privea ca vrăjit clădirea pe care ultimele raze de soare așterneau reflexe arămii. Un polițist îl atinse în treacăt cu cotul, privindu-l bănuitor. Oftă și se depărtă, fără să se mai uite la polițist. Ieși în stradă. Marele bulevard tremura de vuietul mașinilor; se scurgeau șuvoi neîntrerupt, pe trei șiruri, întrecându-se, claxonând nerăbdătoare, făcând semnale nervoase cu luminile. Pe trotuar, în schimb, lumea se mai rărise. Grăbi și el pasul, fără o țintă anume; într-o vitrină cu pălării așezată cam pieziș în marginea trotuarului se văzu deodată în întregime – slab, cu pantalonii prea scurți și necălcați fluturând dizgrațios în jurul gleznelor, cu puloverul negru uzat ascunzând de bine de rău starea cămășii. Noroc că se bărbierise de dimineață, rezerva de lame făcută în zilele bune era și un fel de rezervă de demnitate. Nu arăt totuși a vagabond, își făcu singur curaj.

Tresări. La doi pași mai încolo, Hilda, râzând cu toată fața, îndreptându-se spre el. Luminat de bucurie, dădu s-o îmbrățișeze, uitând în clipa aceea împrejurarea în care se despărțiseră; ea îl opri cu un gest:

— Nu fi nebun, Toma, se uită lumea la noi. Hai să bem o cafea și să stăm liniștiți de vorbă.

— Să știi că n-am niciun ban.

— Fac eu cinste.

— Nu primesc, spuse el scurt.

— Lasă fasoanele. Credeam că te-ai lecuit de mândria ta

prostească. Ți-a adus destule necazuri.

— De unde știi?

— Ți se citește pe față, râse ea. N-o duci pe roze aici.

— Ba o duc foarte bine, încercă el să protesteze.

— Te-am urmărit pas cu pas și știu tot ce-ai făcut de când ai plecat de la mine. Știu și unde ai stat. Și unde te-ai mutat acum. Știu totul despre tine.

— La ce bun? De ce toate astea?

— Pentru că te așteptam. Știam că te vei întoarce. Dacă nu azi, mâine. Lecuit de mândria aceea. Hai, să nu stăm în drum. Te-am invitat la o cafea.

— Nu ți-e rușine cu mine? Ești prea elegantă. Iar eu a trebuit să-mi las hainele într-un anumit loc, în schimbul unei anumite sume.

— Lasă că te refaci, îl liniști Hilda. Cu condiția să fii băiat ascultător. Am un prieten care va încerca să te ajute.

— Nici nu-mi vine să cred că te-ai gândit la asta. Trăiam cu impresia că nu mai există nimeni pe lume dispus să miște măcar un deget pentru mine.

— Trebuie să fii mai realist, Toma. Să lași deoparte prejudecățile. Dintr-o prejudecată ai plecat atunci de la mine.

— Să nu mai vorbim de asta, spuse el. Ești prea bună cu mine. Și ce-ar putea să-mi ofere prietenul tău?

— Orice e binevenit în situația ta.

— Aș vrea să fie un lucru cinstit, murmură el.

Așa cum o ținea de braț, simți cum ea ridică din umeri:

— Nu știu nici eu despre ce e vorba, dar prietenul de care-ți spun e un om cumsecade. Nu-l văd punând la cale atacul unui tren poștal. Oricum, o să vezi singur despre ce e vorba. O să-ți aranjez o întâlnire cu el, dacă vrei.

— Trebuie să încerc, spuse el. Sunt la capătul puterilor. Tu nu știi ce înseamnă să flămânzești zile de-a rândul.

— Ești sigur că nu știu? întrebă ea trist.

Maiorul scria la mașină folosind numai arătătorul. Țac-țac, țac-țac, loviturile rare și aproape regulate erau pe punctul să epuizeze răbdarea lui Peter.

— Sursa paisprezece, spuse Peter. Se pare că omul e pregătit sufletește.

— Nu prea am încredere în sursele de teapa asta, mormăi maiorul. Niște femeiuște gata să se vândă pentru un pahar de Cinzano și un flacon de parfum.

— Nu-mi pasă de profilul lor moral, atâta vreme cât fac treabă pentru noi, spuse Peter. Sunteți prost dispus astăzi, domnule maior. Altfel v-aș prezenta dosarul complet al băiatului.

Maiorul mai țăcăni de câteva ori, smulse foaia din mașină, o citi ținând-o cam la distanță, o puse alături și-și îndreptă spatele.

— Dă-i drumul. Ce legătură are dispoziția mea cu…

Peter se așeză mai comod în fotoliu, își aprinse o țigară și începu să vorbească, cu aerul că recită un text învățat pe de rost.

— Îl cheamă Toma Dumitru. Douăzeci și cinci de ani, voinic, energic. Se pricepe la lucrări de construcție sub apă. A lucrat la modernizarea portului Constanța. De acolo a fost recrutat pentru străinătate. Aici a lucrat ceva asemănător: pregătirea fundațiilor și finisajul pereților subacvatici ai restaurantului de pe insula artificială. Stătea mai mult în lac decât afară. Unul ca el ne poate servi de minune dacă acționăm pe litoral.

— Speri să-l faci să lucreze pentru noi?

— N-are încotro. Hilda l-a urmărit pas cu pas după ce-a plecat de la ea. Omul nostru e la ananghie.

— O să stau de vorbă cu el, hotărî maiorul. Dar până una alta trebuie să fac o vizită inspectorului general. Și nu mă aștept să-mi spună lucruri prea plăcute.

Maiorul răsuci cu îndemânare volanul, făcu un veritabil slalom printre mașinile lăsate oarecum la întâmplare în curtea vastă și, în sfârșit, se înscrise pe aleea care ducea spre intrarea principală. Se uită cu plăcere spre clădirea în stil baroc, cu ornamentații bogate care făceau ferestrele să semene cu niște arcuri de triumf înălțate în onoarea unor vizitatori înaripați; vulturi de piatră ridicau în cioc draperii de piatră, ramuri de frunze de stejar încununau partea de sus a fiecărei deschizături în zid, iar intrarea propriu-zisă făcea concurență unui palat princiar: scările largi erau străjuite de atleți din bronz, care sprijineau pe umeri sfere uriașe. Mercedesul defilă la ralanti prin fața acestor minunății și se opri mai într-o parte, lângă un

boschet de trandafiri, unde urma să ajungă curând umbra unui fag uriaș crescut chiar sub ferestrele castelului. Maiorul coborî, trânti portiera și-și aranjă haina la spate. Simți că se șifonase, dar se consolă la gândul că oricum persoana cu care se va întâlni nu va avea prilejul să-l privească din spate. Urcă apoi scările întrebându-se ce-ar fi dacă un gigant din aceștia s-ar prăbuși din senin peste treptele roase de atâția pași care le călcaseră prin secole.

— Permisul dumneavoastră? îl întrebă polițistul de la intrare.

— Dar unde-s heralzii care întâmpină pe oaspeți? glumi maiorul.

— Poftiți? întrebă polițistul privindu-l cu atenție.

Maiorul îi întinse permisul învelit în celuloid:

— Vorbeam de istorie.

— La cine mergeți?

— Sunt așteptat la camera o sută unu, spuse cu demnitate maiorul.

— În ordine. Știți drumul?

— Ești nou pe-aici, cavalere.

Porni cu pas atletic spre scările fastuoase, din marmură roșie, care duceau la primul etaj. Covorul gros, susținut la fiecare treaptă de vergele lustruite de alamă, îi dădea o senzație plăcută când pășea. Maiorul își aminti că aceeași senzație o avusese când fusese invitat la recepție, la vila comandantului forțelor aeriene, cu zece ani în urmă. Dar acum nu-i vorba de recepție, se întristă el.

Deschise ușa pe care scria „101” și intră în anticameră. O femeie frumoasă, cam corpolentă, bătea ceva la mașină.

— Bună ziua, domnule maior, spuse ea fără să se întrerupă. Sunteți așteptat. Intrați direct, a spus să nu vă mai anunț.

Maiorul încercă să bată în ușa capitonată cu piele neagră, dar ea se deschise singură.

Încăperea era vastă și întunecoasă ca o catedrală. O masă neagră uriașă ocupa mijlocul; în jurul ei scaune cu spătar înalt, greu de clintit din loc. În dreapta, un birou impunător, tot negru, la care stătea un bărbat sumbru, în haine negre. Maiorul înaintă spre biroul acela care sugera o turelă de car blindat.

— M-ați chemat, domnule inspector general.

— Da, maiorule. Ai ceva să-mi spui?

— Eu… în legătură cu ce anume, dom…?

— Cu orice! strigă deodată bărbatul sumbru, ridicându-se de la birou. Spune-mi ce vrei dumneata, din ce domeniu vrei, numai spune ceva. De luni de zile nicio noutate cât de cât importantă. Nimic despre producția de tehnică militară din România. Industriașii, oamenii de afaceri sunt neliniștiți, mă presează.

— Le e ușor să preseze, murmură maiorul.

— Dumneata știi pe banii cui stăm noi aici? Oamenii ăștia au locuri și influență în parlament; vrei să ne reducă fondurile într-o bună zi? Știi ce furtună a fost după știrea despre avionul româno-iugoslav? Am aflat-o din „Scânteia”, amice. Până și ziarul l-au citit înaintea noastră.

— Domnule inspector general…

— Ai ceva să-mi spui? Ceva mai nou decât isprava aceea penibilă cu cei doi tineri logodnici? Șansa dumitale a fost că n-au apucat să vorbească, altfel… Ce voiai să spui?

— Nimic. Voiam doar să remarc că nimeni altcineva n-a aflat despre avion. Serviciul nostru nu-i mai prost decât celelalte.

— Asta nu-i o scuză. Am participat la o întrunire a clubului. Nu vreau să-ți reproduc ironiile cu care am fost interpelat. Vrei să ne aboneze gratuit la presa din România? Vrei să ne transforme în arhivari?

— Vă încredințez că depunem toate eforturile…

Inspectorul general păru că-și epuizase energia. Se așează iarăși în fotoliul impunător ca un tron, dindărătul biroului, și spuse ceva mai potolit:

— Dacă astea-s „toate eforturile”, stați prost, domnilor. Puneți serviciul întreg în stare de alertă; umblați, căutați oameni, faceți tot posibilul să ieșiți din anonimat. Bagă de seamă, maiorule, e în joc cariera dumitale. Plătim un serviciu ineficient, asta e!

— Tocmai voiam să vă spun că ne-au parvenit niște informații despre o mișcare neobișnuită pe litoral. Un om de-al nostru, marinar pe un vas comercial, ne-a semnalat apariția unei construcții noi la Mangalia. Bine păzită. Transporturi intense, cu camioane acoperite. E de presupus că se pregătesc niște experiențe în domeniul tehnicii navale.

— Asta presupune toată lumea. Experiențe. Nimeni nu doarme, firește. În afară, poate, de un anumit serviciu pe care

nu vreau să-l numesc aici. Concret, cât mai concret, prietene: ce experiențe, cu ce scop, cât se investește, sunt intenții să se importe aparatură, de unde, cât anume, cât sunt dispuși să plătească? Asta să-mi afli, maiorule.

— Înțeleg, domnule inspector general.

— Dacă înțelegi, pune în aplicare. Sper că data viitoare te vei prezenta și cu niște lucruri palpabile. Bună ziua, maiorule!

Maiorul făcu o plecăciune rigidă și se retrase mergând cam într-o parte, deși personajul dindărătul biroului nu părea să se mai ocupe de prezența lui. Ușa lunecă fără zgomot și el ieși.

— Am uitat să vă previn, e cam furios astăzi, spuse secretara.

— Acuma am aflat și singur, mormăi maiorul. Dar nu-mi folosea la nimic dacă știam dinainte.

Umbra fagului nu ajunsese încă deasupra mașinii. Maiorul deschise portiera și o lăsă câteva clipe așa, să mai iasă căldura dinăuntru. Apoi se urcă la volan și porni ambalând cumplit motorul, care n-avea nicio vină.

Peter îl aștepta neliniștit, în biroul luminos, cu mobile ușoare, din clădirea ultramodernă din centrul orașului. Maiorul își scoase haina, o trânti pe spătarul unui scaun, bău cu lăcomie din paharul pe care subalternul său i-l oferise, zelos și compătimitor, apoi se așeză în scaunul moale de la birou.

— V-a făcut un duș, constată Peter întrebător.

— E lată, confirmă maiorul. Niciodată nu l-am văzut atât de furios. Dacă nu reușim să aflăm ceva în următoarele săptămâni, putem să ne facem bagajele. De la firma „Ronex” tot nimic?

— A venit o hârtie mai adineauri. Pe calea obișnuită. Am descifrat-o. Dar dacă vreți să găsiți în ea ceva deosebit trebuie să vă procurați niște ochelari speciali. Și poate nici atunci…

— Termină cu glumele proaste. E ceva sau nu în raportul „Ronex”?

— Un singur lucru demn de luat în seamă: s-a împrietenit cu o funcționară de la serviciul comercial al unei centrale metalurgice. Șeful serviciului i-a dictat o scrisoare către combinatul de aluminiu, prin care atrage atenția asupra livrării la timp a comenzii de duraluminiu pentru Mangalia.

— Și ce-i cu asta? La Mangalia se construiesc nave de mare tonaj.

— Dar nu din duraluminiu. Domnul Tintenbroker deduce că e

vorba de o construcție deosebită, cu caracter militar.

— Cam vag, spuse maiorul. Totuși, dacă știam când m-a chemat inspectorul general... Oricum, îl mai îmblânzeam puțin. Nu e o știre grozavă, dar confirmă indirect ce ne-a spus sursa lui Robert despre clădirea aceea nouă. Poate ne mai dă câteva detalii...

— Ne-a promis că ne ține la curent.

— Nu-i destul. Trebuie să trimitem pe cineva acolo. Agentul firmei „Ronex" e un om inteligent, dar nu poate să se miște în voie. Ne trebuie un om de acțiune.

— Un executant, completă Peter.

— Întocmai. Claudiu ar fi fost tocmai bun pentru așa ceva dacă nu intervenea femeia aceea.

— Poate că Toma...

— La el mă gândesc acum. Spuneai că e pregătit sufletește. Aranjează întâlnirea pentru diseară. Dar „sursa paisprezece" a ta să nu fie de față. N-am chef să-mi știe mutra. Destul că iscălesc tabelul pentru indemnizații.

Întâlnirea avu loc în plină stradă, în aceeași seară. Maiorul îl recunoscu de departe și rămase prost impresionat de ținuta viitorului colaborator. Dar când se apropie îi văzu fața inteligentă și privirea ageră. La urma urmei problema hainelor nu e esențială, gândi.

— Îmi pare bine de cunoștință, domnule Toma. Nu e genul meu să discut afaceri în stradă. Ce-ai spune de un păhărel? Socotește-te invitatul meu și alege localul.

— Nu cunosc prea multe localuri, spuse Toma bâlbâindu-se puțin. Afară de Trocadero, firește.

— Trocadero? Asta-i ceva de mâna a doua, după câte știu. Să mergem la Mimoza, dacă n-ai nimic împotrivă. E la doi pași de aici.

Într-adevăr, în capătul străzii se vedeau literele mov, așezate pe verticală pe zidul unui bloc. Până la ușa localului maiorul vorbi despre vreme, despre fluctuația aurului și despre viitorul expedițiilor cosmice. Toma n-avea prilejul să-i dea replica; maiorul vorbea, vorbea întruna. Când ajunseră la intrarea barului, Toma avu o ezitare:

— Nu știu dacă ținuta mea...

— Ținuta! râse maiorul. Aici se-ntâmplă tot felul de lucruri nostime, dragă domnule. N-ai auzit de milionarii care-și peticesc pantalonii ca să fie în pas cu moda?

O luă înainte, cumpără bilete, îl pofti ceremonios pe musafirul său pe treptele largi, acoperite cu covor roșu, care duceau spre subsol. Dinăuntru răzbăteau sunetele lente ale unei melodii americane. Instalație stereofonică, gândi Toma înainte ca ușa largă de mahon bine lustruit să se deschidă. Găsiră o masă într-o margine a sălii, unde o coloană groasă, cilindrică, îi apăra deopotrivă de priviri și de sunetele acelea profunde care păreau că vin de pretutindeni. Un chelner în frac impecabil apăru lângă ei îndată ce se așezară.

— Cu ce vă servim?

— Ce dorești să bei? întrebă maiorul.

Trebui să repete întrebarea, într-atât era Toma de absorbit în contemplarea celor câteva perechi care se legănau pe ringul de sticlă din centrul sălii.

— Două Martini duble, hotărî maiorul pentru amândoi. Îți place aici, nu-i așa? E un local drăguț.

— Drăguț, spuneți? Mi se pare formidabil.

— Când ai bani poți să-ți oferi din când în când o asemenea distracție, spuse maiorul. Iar dumneata o să ai, dacă, bineînțeles, accepți propunerea noastră.

— Depinde de propunere. Aș vrea să-mi explicați despre ce e vorba.

Maiorul își dădu scaunul mai aproape și se aplecă spre urechea lui:

— Dragă prietene, îți revine o misiune ușoară. Va trebui să faci un drum până în România. La înapoiere te așteaptă o sumă depusă la bancă. Vei putea să începi o viață nouă.

— Și ce să fac în România? Ce-mi cereți în schimbul acestei sume?

— Un lucru mărunt. Câteva informații.

— Bine, dar asta ar însemna să-mi trădez țara, să devin un…

— Păstrează cuvintele mari pentru ședințele de sindicat, îl întrerupse maiorul. Pe scurt, ai de ales între situația de acum, pe care ți-o cunosc foarte bine, și perspectiva care ți se deschide dacă te hotărăști să colaborezi cu noi. Numai un nebun sau un prost ar ezita. Gândește-te cum trăiești de când ai plecat

de la Hilda. Ești un om tânăr și înzestrat; meriți o soartă mai bună.

— Bine, dar toate astea nu s-ar putea obține pe o cale cinstită?

— Cale cinstită! Ai încercat și singur. Ai aflat răspunsul.

Tăcură fiindcă lumina în bar se stinsese și în raza unui reflector albăstriii se ivi o femeie în rochie de seară, cu un microfon discret în mână, care anunță începerea programului de *music-hall*.

Cortina mică din fundul sălii lunecă repede, dezvăluind o orchestră de negri în fracuri roșii, cu instrumente sclipitoare în lumina reflectoarelor. Toma se simți copleșit de explozia de sunete și culori. Reflectoare când roșii, când verzi, când violete se ațînteau asupra solistei, o femeie înaltă, cu rochia ca o teacă de sabie, îngustă și lunga, urmărindu-i strict conturul trupului până aproape de glezne. Avea o voce joasă, amplificată straniu de aparate; cântă o melodie lentă, cu strigăte pătimașe îngânate în surdină de o trompetă singuratică; apoi, fără tranziție, începu un cântec ritmat, pe care lumea din bar îl cunoștea, căci în curând oamenii gravi de la mese băteau cu frenezie ritmul din palme și repetau cuvintele, simple, ușor de memorat, ale refrenului.

Solista se retrase într-un vacarm de strigăte, aplauze, fluierături. Apoi un acord de chitară și pe ringul de sticlă năvăliră dansatoarele aproape goale, cu văluri sfâșiate acoperindu-le șoldurile; ritmul orchestrei era subliniat acum de ritmul reflectoarelor, lumină-întuneric, roșu-întuneric, albastru-întuneric, bubuitul bateriei rămase deodată singur, un zgomot profund și altul metalic, sec, luminile stinse, umbrele albe ale dansatoarelor retrăgându-se cu discreție și deodată, într-un cerc de lumină stacojie, o femeie cu mantie și văluri, încremenită într-o poziție dramatică, cu fruntea pe genunchi, cu brațele întinse disperat lături, iar în preajma ei, pășind parcă prin aer, apașul în costum alb-negru, cerșindu-i o privire… Femeia îl văzu și fugi, el pe urma ei, salturi, fluturare de văluri, apoi deodată ea își lăsă să cadă vălul, azvârlindu-l în mulțimea întunecată și tăcută a spectatorilor.

— Hilda! exclamă Toma fără voie.

— Nu știai? râse maiorul. Cu ajutorul nostru a fost angajată

aici. Va ajunge departe fata. Are talent.

Orchestra tăcu deodată. Se auzea doar duruitul mărunt al tobei mici. Apașul se apropia în salturi tăcute; fugara, înspăimântată, frângându-și mâinile, căuta zadarnic o scăpare. El o ajunse, încercă s-o îmbrățișeze, ea făcu un ultim efort și se smulse; un țipăt, un pârâit de mătase sfâșiată și apașul, în plină lumină, flutură victorios rochia ușoară a femeii, în timp ce ea, cu trupul superb și gol încordat în salt, dispărea în întunericul dens, dincolo de lumina crudă a reflectorului...

Când se aprinseră iarăși luminile, ringul era gol, iar orchestra dezlănțuită într-o melodie frenetică încerca zadarnic să acopere vacarmul de aplauze, strigăte, fluierături.

Toma rămăsese stană de piatră, cu ochii spre ușa mascată unde dispăruse dansatoarea; se simțea istovit de parcă Hilda i-ar fi lunecat lui însuși din brațe, ca să dispară pentru totdeauna îndărătul unei uși secrete; aplaudă și el alături de toată lumea.

Maiorul îl pândea. Își calculase cu grijă, într-un crescendo savant, gradația argumentelor cu care să-l prindă în urzeala planului său; făcu semn chelnerului care aduse îndată alte pahare.

— Ți-a plăcut? îl întrebă când izbutiră iarăși să se înțeleagă.

— Fantastic, spuse Toma. Iar Hilda e nemaipomenită.

Maiorul râse, se dădu mai aproape cu scaunul, ciocni.

— Să vorbim pe șleau, domnule Toma. Stă în puterea noastră ca dumneata s-o mai vezi pe fata asta vreodată. Dacă accepți ce ți-am propus, vei reveni aici când vei avea chef. Iar după spectacol, Hilda va veni iarăși la masa dumitale, ca-n zilele bune.

— Dumnezeule, zise Toma și gustă iarăși din băutură. Îmi cereți prea mult.

— Nu fac decât să te ajut, stărui maiorul. Ai refuzat să te înapoiezi în țară. Ce speranțe aveai aici? Ce aranjamente? Ce relații? Ce... calificare, la urma urmei? Te-ai convins că nu e ușor să-ți faci o situație așa cum ai visat. Ai cunoscut-o pe Hilda. Te-ai întrebat o clipă cu ce-ai meritat-o pe fata asta? Jumătate din bogătașii acestui oraș ar îmbrăca-o în aur; de ce te-ar prefera? Numai pentru că ești tânăr și frumos?

— Nu trebuie să-mi spuneți toate astea. M-am gândit demult la ele.

— Atunci? Sunt sigur că o iubești.

— Da, o iubesc, strigă Toma.

— Încearcă s-o meriți. Pentru asta nu trebuie să faci niște isprăvi nemaipomenite. Misiunea pe care ți-o dăm e relativ ușoară…

— Dar dacă mă descoperă? îl întrerupse Toma.

— Depinde de măiestria dumitale. În meseria asta, mai mult decât în oricare alta, omul își are soarta în propriile mâini.

— Trebuie să te pricepi, îngână Toma. Habar n-am să umblu cu un aparat de fotografiat, de pildă.

— O să înveți. Vom avea grijă să pleci acolo bine pregătit, înarmat cu toate mijloacele pentru ca riscul să fie cât mai mic. Egoist vorbind, îți dai seama că interesul nostru e să ajungi teafăr înapoi, cu misiunea îndeplinită. Avem instructori buni și mijloace materiale suficiente; rămâne doar să găsim oameni potriviți. Iar după câte-mi dau seama, dumneata ești un astfel de om.

Toma asculta frazele bine aduse; teama i se spulbera pe măsură ce sorbea din paharul în care pluteau cuburi de gheață; muzica, gândul la Hilda, rumoarea din sală îl amețiseră; se vedea peste câteva luni revenind victorios ca un erou din serialele TV, gonind singur pe autostrăzi fără capăt, venind s-o recapete pe Hilda; o merita, i se cuvenea ca o răsplată pentru victoria lui; la urma urmei a culege informații este o meserie ca oricare alta, mai grea, dar se poate învăța, totul e să ai ceva cap și ceva curaj, iar el le avea pe amândouă.

— Domnule… Abia acum îmi dau seama că nu vă știu numele.

— Nici nu-i nevoie. Lumea îmi spune simplu „maiorul”.

— Domnule maior, accept.

— Eram sigur, se bucură maiorul. Din prima clipă mi-am dat seama că ai stofă. Îmi plac oamenii care știu să ia hotărâri. Cred că vom face treabă bună. Să bem pentru succesul dumitale. Pentru succesul nostru.

— Și… pentru revederea cu Hilda, adăugă Toma.

Ciocniră cu entuziasm paharele.

4

Căpitanul Andone se ridică de la masă și trecu în dormitor.

— Trebuie să-mi schimb cămașa, spuse.

— Credeam că te culci, se miră Magdalena, rămasă în ușă.

— Nu. Mă-ntorc înapoi la lucru. După-amiază curentul are stabilitate mai bună, și nu apar paraziți industriali. Începem experiența cu emițătorul de unde.

— Și pentru emițătorul ăsta trebuie să-ți schimbi cămașa?

— Draga mea, spuse căpitanul Andone cu răbdare, începi să mă agasezi. După lucru mă-ntâlnesc cu niște colegi din București. Probabil mergem la restaurant. N-o să mă duc în haine mototolite. Vrei să mă compătimească?

— Ai dreptate, spuse ea trist. Pe la șase ies și eu în oraș.

— Ce să faci în oraș?

— Piața. Nu te-ai întrebat niciodată cum ajung toate lucrurile de mâncare în farfuria ta?

— E o chestiune minoră, zâmbi el sărutând-o pe frunte.

Femeia se feri de îmbrățișarea lui cam stângace și convențională. Știa că-i dictată mai mult de obișnuință decât de afecțiune.

— Lasă-mă, spuse. Trebuie să calc cearșafurile.

— Mai termină odată cu călcatul ăsta. De dimineață până seara robotești ca o slujnică. N-ai pic de timp să mai citești o carte, să te uiți la televizor…

— Ajută-mă.

— Am destule pe cap. Și pe urmă, astea-s chestiuni minore, ți-am spus. La revedere! Spor la gospodărie!

— Și ție, succes unde te duci. Să nu bei mult. Și să nu întârzii. Iar când vii, intră fără zgomot, să nu trezești fata.

— Un adevărat instructaj, bombăni ieșind pe ușă.

De fapt era aproape mulțumit de ultimul punct al „instructajului”: dacă ea îl făcea atent să nu trezească fata când vine, însemna că a acceptat din capul locului întârzierea. A acceptat nu pentru că i-ar fi făcut plăcere, dar n-avea încotro. De câte ori nu rostise fraza aceea stereotipă: „Să nu stai mult!” Aproape că el n-o mai percepea ca pe-o comunicare anume, rămăsese din ea o formulă fără niciun aspect practic, un fel de „mergi sănătos” sau „ce mai e nou”. La început făgăduia solemn: „De data asta n-o să mai vin târziu!” Și se întorcea după miezul nopții. Ea se făcea că doarme când îl auzea intrând în ciorapi și dezbrăcându-se fără zgomot. În cele din urmă nu

putea să rabde: „Cât e ceasul?” „Trecut de două’ș’pe”, spunea el vag. De fapt era unu, sau două. „Ce-ai făcut?” „M-am încurcat iar, fir-ar să fie!” Avea prevederea să bea un coniac în picioare, la barul cu luminile principale stinse, cu femeia de serviciu măturând fără menajamente printre pantofii ultimilor clienți: „Gata, duceți-vă acasă, e ora închiderii!” Bea coniacul acela fără nicio plăcere, ca pe-un medicament necesar. Când se lungea alături de ea, în pat, Magdalena șoptea cu dezgust: „Cum de nu ți-e rușine, miroși a bodegă!” El se bucura, reproșul era ca un certificat că l-a crezut, că nu bănuiește nimic altceva decât petrecerea absurdă, cu gălăgie multă, cu povești începute și neterminate, rezumată în fraza „M-am încurcat iar, fir-ar să fie!”

Poate mă mai iubește încă, își spuse mergând cu pași elastici, grăbiți, cu senzația plăcută că e tânăr și puternic, că Magdalena îi e credincioasă și că Livia îl acceptă, deși pe una ca ea nu poți fi sigur niciodată... Grăbi pasul când se gândi la Livia. Nu minți-se decât pe jumătate acasă; mai avea, într-adevăr, ceva de lucru în laborator, unde meșterii se chinuiau de dimineață să pună la punct ultimele legături ale emițătorului de unde. Fără el n-aveau dreptul să pună în funcțiune aparatul și erau cu toții nerăbdători să afle dacă au reușit. Dar proba emițătorului era o treabă de o oră sau două, iar după asta... după asta o seară întreagă cu Livia, în cămăruța aceea bizară, cu lumina izvorând de undeva de sub combina muzicală, de unde țâșneau și strigătele patetice ale unei șansonetiste celebre pe care inițial Andone n-o putuse suferi, dar care mai apoi, prin contaminare, începuse să-i placă...

Ajunse la colțul sanatoriului, unde o cunoscuse pe Livia. Ținea minte cu precizie locul acela de pe faleză, în fața cantinei sanatoriului, auzea parcă și acum sunetul farfuriilor pe care ospătarele le pregăteau pentru masa de seară – curios, ce limpede ți se imprimă în minte niște amănunte banale, atunci când ele se leagă de un eveniment! Parcă nu mai trecuse de zeci de ori în amurg prin fața sanatoriului, parcă nu mai auzise prin ferestrele larg deschise sunetul acela de farfurii lovite între ele! Dar niciodată nu le auzise cu atâta claritate ca atunci.

Livia venea din sus, dinspre Cazino, era cu o femeie mai în vârstă, dar dacă venea cu Venus din Millo și tot i-ar fi remarcat frumusețea aceea izbitoare, directă, de care-ți dădeai seama din

prima clipă. Ținută dreaptă, umerii aproape atletici, talia subțire, atât de subțire încât sublinia curbura șoldurilor, deși n-avea șolduri mari. Picioarele lungi, cu pas ferm și nelegănat, sau o legănare pe verticală, un mers despre care doi ștrengari din preajmă spuseseră: „Uită-te la asta, parcă se-nșurubează în aer!” Cu ochii la ea, descoperi abia târziu că femeia care o însoțea era contabila de la popotă, cu care uneori stătea de vorbă un sfert de oră, înainte de masă, în biroul strâmt și înțesat de dosare prin care probabil nu umbla nimeni cu anii. Era și ea bucureșteancă și ducea dorul Capitalei; se agăța de el ca de un reprezentant al marelui oraș pe care fusese nevoită să-l părăsească de ani... O salută bucuros; se bucură și ea când îl văzu și se opri la vorbă. Livia îi întinse o mână slabă dar energică, strângându-i-o băiețește pe a lui, și rosti încet un nume care se termina cu „escu”. „Prietena mea Livia”, spuse contabila, mândră și ea că are asemenea relații. Se priviră lung. Dinspre sanatoriu se auzeau glasurile vesele ale femeilor care așezau masa și sunetul farfuriilor trântite; stăteau față-n față, n-aveau ce să-și spună, își vorbeau doar cu ochii. „Ați ieșit la plimbare? izbuti el să îngâne într-un târziu. Și eu la fel, e prost al naibii să te plimbi de unul singur.” „Ce mai e pe la București?” întrebă contabila, cred că ați fost sâmbătă acolo.” „Mă duc în fiecare sâmbătă. Ca să nu pierd legătura. Sunt născut și crescut în Banu Manta, mai e și-acuma în fața casei copacul de care mă lega mama ca să nu ies în stradă.” Dădea toate aceste informații pentru Livia. Porniseră toți trei, fără să-și fi spus dinainte, să parcurgă în pas egal faleza pardosită cu plăci mari și incomode de beton; formau un trio destul de curios, dar nu le păsa: localnicii disprețuiau plimbarea pe faleză în cursul săptămânii, iar turiștii nu se mirau de nimic. El mergea între ele două, ce exact își amintea fiecare pas! Uneori ea ocolea un spațiu mai mare dintre dalele acelea zgrunțuroase, și-atunci se atingeau și el simțea că i se iuțește respirația. Vorbea, vorbea fără întrerupere, despre București și despre artiști, despre restaurante și expoziții de pictură abstractă, despre străzi și despre micile întâmplări ale copilăriei. Se întunecase când el se opri deodată: „Ați aflat? La Jupiter vine o orchestră de greci!” „Da? spuse Livia. Interesant, într-adevăr...” „Ce-ar fi să dăm o fugă?” întrebă el cu un curaj care-l uimea. „Pe mine să nu

contați, spuse contabila. Am musafiri, niște rude, s-au dus să se plimbe la Mamaia și-i aștept să se-ntoarcă pe la nouă. Poate Livia, dacă vrea…” „Mergem?” întrebă el repede, întors cu totul spre ea, cu o speranță timidă.

„Arătai ca un copil speriat, îi povestise ea mai apoi. Adevărul e că-mi place muzica grecească. A fost șansa ta cu orchestra aceea…” Când spunea asta îi răvășea părul cu degetele și el stătea pe mochetă, trântit într-un cot, cu fruntea atingându-i coapsa albă și goală, în lumina aceea ciudată care lăsa jumătatea de sus a camerei în penumbră…

— Salut, Andone. Ce fugi așa? De la stația de pompe mă țin după tine…

— Să trăiți! Mă gândeam la emițătorul nostru…

Domoli pasul, directorul își potrivi pasul după al lui. Erau cam de aceeași înălțime, subțiri amândoi, doi bărbați frumoși pe care-i frământa acum un singur gând.

— O să meargă, nu-ți fie teamă, îl încurajă directorul. Am verificat calculele de zeci de ori, și dacă legile acusticii sunt universal valabile, aparatul nostru trebuie să funcționeze din prima secundă.

— Ați fost la masă?

— Da de unde! Ședință la comandament. Viceamiralul, ca totdeauna: „Nu uitați că în institutul dumneavoastră s-au investit bani și speranțe. Cum stați? Când mă chemați să văd ce-ați realizat?” E drept, o poveste ca asta va avea răsunet. Nu numai la noi, ci în toată lumea.

— Vă și văd brevetat la Paris, înconjurat de ziariști cu blitzuri…

— Până la Paris, am sărit peste masa de prânz. Viceamiralul, să iau masa cu el. Că el e de vină pentru întârziere. L-am refuzat cu politețe dar energic, îți dai seama. Voia să-mi dea mașină lui să mă aducă. „Prefer să merg pe jos. Special mi-am trimis șoferul la garaj. În ritmul pasului pot gândi în liniște. Refac mintal calculele de bază ale construcției.” „Mă uimești, zice viceamiralul. Și Einstein făcea tot așa.” Și mi-am dat seama că vorbisem ca un student tocilar. Am scăpat cu o glumă și am șters-o.

— Și ați făcut calculele pe drum?

— Nu. Am calculat altceva. Șansele ca unul din noi doi să fi

lăsat cheile de la seif pe mâini străine.

— Glumiți, tovarășe căpitan de rangul doi.

— Aș vrea și eu să fie glumă.

— Dar seiful nu se deschide numai cu cheile.

— N-are importanță. Destul că cheile astea blestemate au stat, fie și numai pentru un minut, în mâinile altcuiva.

Andone micșoră pasul, se opri. Se opri și directorul. Erau acum față-n față, pe digul pustiu, sub soarele încă puternic.

— Mă bănuiți?

— Tu ce-ai face în locul meu?

— De unde a pornit povestea asta?

— Ofițerul de contrainformații a găsit urme de ceară pe chei. Cineva a luat mulajul.

— Groaznic, spuse Andone pornind din nou. Cu cheile nu umblăm decât noi doi și uneori Ana. Și le predăm la *be-de-se*, în cutie sigilată.

— Le mai luăm și acasă, când venim după masă și nu vrem să-l aducem pe plutonier.

— Numai de câteva ori s-a întâmplat asta.

— E destul o singură dată, ia gândește-te.

— Nu, spuse Andone, hotărât nu. Când am avut cheile, m-am dus numai acasă. Nici nu m-am dezbrăcat. Am mâncat și m-am întors la institut. Altfel n-aș fi luat cheile cu mine.

— Logic, se dădu bătut directorul.

— Logic și adevărat.

Soldatul de la poartă le dădu onorul. Poarta se deschise cu un bâzâit subțire.

— Ceva pe-aici? întrebă Mateescu.

— Nimic deosebit, tovarășe căpitan de rangul doi.

În curte, câțiva soldați și doi maiștri încetaseră să joace volei și rămăseseră pe unde se nimerise, în poziție de drepți. Mingea de volei se rostogolea, uitată, pe panta ușoară care ducea spre scări.

— Gata? întrebă iarăși Mateescu.

— De-o oră și jumătate, tovarășe rangu’ doi, spuse maistrul Costache. Am verificat fiecare circuit.

— Aveți curajul să-l porniți? Nu aruncăm clădirea în aer?

Cu toții râseră discret și porniră în urma lui spre laboratorul de acustică. Maistrul Costache descuie ușa și o dădu de perete,

lăsându-i pe superiorii săi să intre. În mijlocul încăperii trona un aparat din aluminiu, de mărimea unui frigider, cu un tablou de comandă așezat oblic pe-o latură. Câteva cabluri ieșeau din aparat și se târau pe pardoseală până în dreptul prizelor mari, de construcție specială. Mateescu cercetă tabloul, se aplecă să se uite în interiorul aparatului printr-o deschizătură al cărei panou nu fusese încă montat, apoi se întoarse spre ei cu o privire cercetătoare:

— Pe dinafară e frumos, nu? Și încape tocmai bine în compartimentul radio al vedetei.

— Am respectat dimensiunile, spuse Andone. Nu e mai mare nici cu un milimetru.

— Eu zic să-i dăm drumul, spuse Mateescu.

Andone făcu un semn. Maistrul ridică ștecherul greu și-l vârî în priză. Pe urmă Andone manevră câteva butoane. Indicatoarele de pe tabloul de comandă tremurară.

— Încălzirea durează cam un minut, spuse el încet.

Tăceau cu toții, așteptând aproape fără să respire. Maistrul tuși ușor și toți se întoarseră întrebători spre el. Aparatul scotea un bâzâit profund și egal, ceva mai puternic decât al unui televizor.

— Acum astupați-vă urechile, râse Andone emoționat.

Împinse în sus comutatorul sub care scria cu litere roșii „EMISIE”. O vibrație joasă ca sunetul unui contrabas cutremură aerul. Andone își încleștase degetele pe un buton rotund, gradat, sub care scria „ACORD”. Roti ușor butonul spre dreapta; vibrația se întări, începu să se subțieze, semăna acum cu sunetul unei orgi, urcă treptat, deveni un țiuit subțire, tot mai subțire, dureros pentru ureche, ascuțindu-se mereu; aducea cu vuietul unei turbine dintr-un cabinet dentar, urcă și mai mult până dispăru.

— Peste șaisprezece mii de vibrații, spuse Andone nefiresc de tare. Suntem în banda ultrasunetelor. Teoretic, aparatul poate urca până la o sută de mii… Raportez că instalația funcționează!

Șoapte discrete însoțiră aceste cuvinte. Se întoarseră toți către director, cu fețe vesele. El stătea concentrat, cu ochii țintă la aparat.

— Merge, spuse. Vă mulțumesc, tovarăși. Primul pas a fost făcut. Andone, ești un geniu al acusticii.

— Acum e la minim, spuse Andone. Dacă-l dau la maxim, preface pereții în nisip.

— Să nu încerci una ca asta, glumi directorul.

— Am văzut așa ceva la televizor, spuse maistrul, și nu-mi venea să cred.

— Oprește-l, Andone. După câte știu, ultrasunetele nu prea priesc organismelor vii.

— La intensități mari, explică Andone. Atacă inimă și arterele în primul rând. Dar deocamdată nu-i nici primejdie. Poți să și cânți cu drăcia asta.

Manevră butonul de acord și deodată sunetul acela subțire umplu iarăși încăperea coborând și urcând capricios, ca dintr-un ciudat instrument muzical lăsat pe mâna unui copil. În cele din urmă, opri aparatul și începu să-și șteargă fața nădușită.

— E un succes, tovarăși, spuse directorul. Andone, îți mulțumesc încă odată. Acum îmi pare rău că nu l-am invitat și pe viceamiral. Ar fi avut ce vedea.

— În câteva zile pregătim altă premieră, spuse maistrul Costache. Mergem înainte, tovarășe rangu' doi.

— Mergem înainte, încuviință Mateescu. Avem cu cine!

Îmbrățișă cu privirea pe toți cei din jurul lui, care se uitară în jos, stingheriți.

Andone se despărți de director în capul scărilor ce duceau pe faleză. Se înserase, becurile de pe stradă căpătaseră lumina aceea violacee pe care-o au întotdeauna cu câteva clipe înainte de a se aprinde de-a binelea. Soarele apusese de mult, doar câțiva nori de maro altitudine mai păstrau undeva, spre vest, reflexele arămii ale crepusculului.

— Mă duc să mănânc ceva, spuse directorul. Cu programul ăsta, n-o să suferim niciodată de obezitate. Mergi?

— Îmi pare rău că vă las singur, spuse Andone încurcat. Am niște obligații…

— Dacă-i așa, nu insist. Nu te lua după un holtei ca mine. Du-te în sânul familiei… sau bați alte drumuri?

— Depinde, răspunse Andone absurd, dar directorul se prefăcu că nu observă.

— Atunci petrecere frumoasă!

— Să trăiți!

Andone îi lăsă să se depărteze, apoi porni în sens invers, ca să ocolească centrul. Până nu se mutase cu familia aici, n-avusese nevoie să se ferească. În afara colegilor din institut nu-l cunoștea nimeni în oraș, prezența lui nu era în niciun fel remarcată. Se ducea cu Livia la cinema, la restaurant, sau călătorea spre Constanța cu același autobuz... E drept că sâmbăta se urca în rapid și pleca la București, dar duminică seara se întorcea ca să petreacă cu ea câteva ore, ștergându-i astfel amărăciunea unei sâmbete de singurătate.

La început nici nu-i spusese că e căsătorit. Nici ea nu-l întrebase, și cu acest argument al lașilor încercă să se apere, când ea află adevărul. „Trebuia să spui din capul locului." „M-ai întrebat tu ceva?" „Oricum, ar fi fost cinstit și cavaleresc din partea ta să spui". „Și ce-ai fi făcut, dacă aflai de la început?" Poate nu mă mai încurcam...". Sărise în sus, jignit. „Cum, Livia! Tu numești încurcătură tot ce e mai frumos și mai cald între noi?" Oamenii par cu atât mai jigniți, cu cât au mai puțină dreptate. Livia stătea pe studio, ca și înainte, dar în vederea discuției trăsese pe ea cuvertura ușoară, de mătase. Iar el se pomenise gol și absurd, în mijlocul încăperii, străduindu-se zadarnic să se dezvinovățească. Simțea că o urăște în clipa aceea. Câtă ipocrizie! își spunea în gând. Adineauri ar fi luat-o drept insultă dacă-i spuneam să se învelească! „Orice lucru frumos se sfârșește urât, spuse ea cu răceală. Să știi că niciodată nu mi-a trecut prin minte să mă încurc cu un bărbat căsătorit!" I se făcu negru înaintea ochilor. Țipă: „Să te încurci! Termină cu limbajul ăsta de mahala!" Ea râse amar: „Poftim, țipă la mine! Poate vrei să-mi dai și o palmă!" „Nu-ți dau, deși ai merita!" Pe urmă lacrimi. Ea plângea potolit, ascunzându-și fața în pernița rotundă de mătase. El se vârî lângă ea, în așternut. Cuvertura era moale și rece; o îndepărtă, dar ea o trase la loc. Încercă s-o îmbrățișeze, ea se apăra; o sărută pe mâinile cu care-și acoperea obrajii, apoi pe cot, pe șoldul rece acum și încordat, apoi sărutul acela ciudat, mai mult o mușcătură, între umăr și gât, o simți zvâcnind, îmbrățișându-l sălbatic, șuierând: „N-aș fi vrut să te pierd!" „Nu mă pierzi, sunt al tău, sunt aici, te iubesc!" „Și... ea?" „Nu te gândi, fă abstracție de asta, lucrurile vor fi ca și înainte..." „Nimic nu mai poate fi ca înainte."

O surprindea uneori, după ce aflase adevărul, înnegurată.

Gândind cu glas tare, făcându-și reproșuri că n-a știut să se desprindă la timp din această legătură care, oricum, tot o să se sfârșească într-o zi. El intra în panică atunci, folosea fraze ample și bine calculate, îi evoca scene frumoase de la începutul legăturii lor, o implora și-i făcea promisiuni vagi: „Până la urmă o să fie bine!” Când primise apartament și-și adusese soția și fetița, avusese iarăși de înfruntat o criză. „De ce mai vii la mine? Du-te la ea, pocăiește-te, suportă viața pe care ți-ai ales-o singur!” „Să nu te amesteci în viața mea. E un subiect tabu!” „Așa, bine-nțeles. Acolo e casa, legea, morala. Iar aici e o jucărie, leac pentru plictiseală, bordelul tău clandestin!” Și iarăși lacrimi, iarăși împăcare…

Se îngrozea la gândul că ar putea s-o piardă într-o zi. Se atașase de ea cu o putere care-i depășea rațiunea; îl emoționa fie și numai gândul la casa aceea extravagantă, cu muzica și cu lumina ei unică, la femeia voluptoasă și lipsită de griji mărunte, sau destul de dibace să le ascundă, ca și cum ar fi trăit cu aer și n-ar fi avut nevoi materiale. Magdalena, gospodină desăvârșită, se străduia de ani să-l atragă pe el în jocul cotidian de-a casa; îi raporta amănunțit cheltuielile, se sfătuia cu el când era vorba să-și cumpere chiar și un ruj sau o pereche de ciorapi. „Cumpără, dacă-ți trebuie”, arunca el indiferent, dar ea îi demonstra cu precizie că trebuia într-adevăr să cumpere; îl ținea la curent cu prețurile de la piață, îl ruga uneori s-o ajute la curățenie sau îl trimitea cu „aia mică” în parc. El suporta totul în numele obligației cavalerești pe care și-o luase pentru totdeauna în clipa în care-și pusese semnătura pe actul de căsătorie; nu era un soț ideal, poate că nimeni nu este, dar era un om bun, și Magdalena îi prețuia această calitate. Ea nu știa că el face eforturi să fie așa, că se revolta în adâncul ființei când ea îl întrerupea de la studiu ca să-i împărtășească cu însuflețire o întâmplare măruntă a zilei; asculta atent, comenta pe-ndelete faptul acela și nu lăsa să răzbată în afară nimic din clocotul deznădăjduit din lăuntrul lui.

Dar în realitate, viața asta îl obosea cumplit.

Îl obosea și găsea o oază de calm și dulce nepăsare în casa Liviei, unde totul era mânat înainte de o mână nevăzută; n-o auzise vreodată că luna asta întreținerea a costat mai scump ca de obicei, n-o găsise dând cu mătura, n-o auzise plângându-se

că i s-a rupt o unghie în timp ce spăla vasele. Totul mergea parcă de la sine, fără s-o solicite, fără s-o obosească; o zi cu ea însemna o mică vacanță cu cafea ivită fără veste în ceșcuțele fine, cu povești mărunte despre cunoscuți și necunoscuți, cu anecdote auzite la agenție, cu întrebări naive despre utilitatea călătoriilor spre alte planete, cu relatarea minuțioasă a unui accident de mașină sau a unui scandal pe stradă. Livia îl odihnea în sensul cel mai propriu al cuvântului; nici nu era silit să urmărească riguros poveștile ei, iar dacă ea îl surprindea neatent, râdea și-i amintea străvechea anecdotă cu nu știu care savant distrat.

Livia locuia într-unul din blocurile dinspre gară, dar ca să ajungă acolo trebuia să facă un ocol. Își impusese această măsură de discreție de când își adusese familia; oricum, era un om însurat, nu trebuia să se dea în spectacol, avea vecini, colegi care-l cunoșteau; tot mai mulți erau la curent cu povestea lui, dar socotea că n-are sens să sfideze opinia publică și izbutea să salveze cât de cât aparențele. Discuțiile dintre ei erau tot mai dese, revolta Liviei împotriva propriului destin avea uneori accente dramatice, dar el se agăța cu disperare de ea, făcea tot ce-i sta în puteri ca să fie cât mai des împreună, îngrozit de ideea unei despărțiri. Avea nevoie de ea ca de aer; făcuse din ea un fel de sens al vieții, iar când i se întâmpla să invidieze pe cineva pentru succesul sau pentru poziția lui, își spunea în gând, victorios sau numai consolator: „Da, dar eu o am pe Livia!”

Intră în bloc străduindu-se să păstreze un aer cât mai natural, socotea sub demnitatea lui să se furișeze sau să născocească un scop pentru această vizită. La urma urmei nimeni nu se sinchisea de prezența lui; ușile apartamentelor erau închise, pe scară câte un bec slab lumina din două în două etaje, copiii care se jucau în fața scărilor nici nu ridicară ochii spre el. Urcă câte două trepte deodată, ajunse la etajul trei, sună scurt, apoi se depărtă puțin de ușă străduindu-se să păstreze același aer nevinovat, dar privind totuși dacă nu urcă cineva scările.

Livia îi deschise aproape imediat. În cameră mirosea a fum, dintr-o ochire el inspectă scrumiera în care văzu câteva țigări stinse de la jumătate, dar nu zise nimica.

— Te-am așteptat și ieri, spuse Livia încercând să-și strângă puțin rochia de casă ușoară bleu-pal, fără nasturi.

El luă o înfățișare dramatică, obosită, așezându-se într-unul din cele două fotolii-ou care încadrau măsuța din colțul camerei.

— Mi-a fost imposibil. În ultima vreme avem de lucru până seara târziu. N-am timp nici să dorm destul.

— Faci cum vrei, ți-am mai spus. Vii când ai timp. Și... plăcere, adăugă mușcător.

— Plăcere am totdeauna. Dac-ar fi după mine... Dar văd că nu te-ai plictisit prea tare. Ai avut musafiri?

— Niște prieteni, răspunse ea vag. Bei un whisky?

— Te respecți, spuse el ironic.

— Cadou, dragul meu. Niște prieteni din București. Au venit cu mașina. Stau la Olimp și s-au repezit încoace...

— La Olimp, acuma? Marea e rece ca gheața...

— Nu e obligatoriu să facă baie-n mare. Sunt destule piscine acolo. Poate mergem și noi odată.

— La piscină, cu marea la doi pași? Mai ai și tu răbdare câteva săptămâni.

— De ce? Cred că e grozav de plăcut și la piscină. Amicii ăștia m-au și invitat, dar n-am vrut să mă duc cu ei. Mă gândeam că poate vii încoace. Așa că i-am trimis să se plimbe singuri spre Vama Veche. Abia am scăpat de insistențele lor.

Andone simți din plin mușcătura geloziei. Își închipui pe dată cea mai rea dintre posibilități; doi atleți cu pantaloni evazați, cu plete și cu mutre virile, cu glasuri puternice și tricouri viu colorate descheiate larg pe pieptul păros. Țigări Kent – dovadă scrumiera – și ultimele cancanuri din lumea teatrului, aceleași povești, împrospătate, cu care o uimise și el cândva pe Livia; sticla cu băutură scumpă lăsată neglijent pe marginea măsuței, ca un lucru mărunt și amintit în treacăt: „Leac contra spleenului, domniță!”

Ea se întoarse cu două pahare mari pe fundul cărora sclipeau cuburi de gheață.

— Dacă mai întârziai o oră, nu mă mai găseai. M-au invitat la o bere deseară.

Ochii lui se îngustară. Spuse morocănos:

— Și te-ai fi dus, știind că vin eu pe-aici?

— Cum „m-aș fi dus”? se miră ea exploziv. MĂ DUC! Știi bine, cu tine nu pot ieși nicăieri. Ai vrea să mă călugăresc? Ultima oară am dansat acum trei luni.

Îi turnă în pahar până la jumătate, iar ei își puse foarte puțin. Ciocni și ridică paharul în dreptul ochilor:

— Eu am mai băut, se dezvinovăți ca răspuns la întrebarea lui mută. Și nu vreau să-mi stric forma pentru deseară.

Andone se întrebă dacă nu cumva ea accentua dinadins pe petrecerea aceasta, ca să-l pună pe jar. Dar la ce i-ar fi folosit? „Nu-mi plac oamenii geloși, îi spusese ea cândva. Suntem oameni liberi, fiecare cu viața lui, avem dreptul, fiecare-n parte, să trăim cum ne place. Gelozia e un lucru urât și absurd.” Încercase să se apere: „După mine, gelozia e o dovadă de dragoste”. „Și de neîncredere”, ripostase ea atunci.

Livia se aplecă și, cu o dexteritate care nu-l mai mira acum, puse în funcțiune combina muzicală. Un tango languros, dar bine ritmat, umplu încăperea.

— Abia-aștept să dansez, spuse. Mă întreb dacă n-am uitat de tot.

— Ești o dansatoare înnăscută.

— Degeaba. Fac pauze prea mari.

— Lasă, luna viitoare organizăm o escapadă la București, încerca el s-o consoleze.

— Luna viitoare? Data trecută tot „luna viitoare” ai spus. E un fel de a te minți singur.

— Astea-s posibilitățile. Deocamdată este exclus să lipsesc, fie și măcar câteva ore.

— Cum merge invenția aia a voastră? N-am reușit niciodată să pricep despre ce este vorba.

— Nu e propriu-zis o invenție, ci o construcție proprie, după principii cunoscute demult. Știi ce e aia o torpilă? Un fel de rachetă care merge prin apă. Dacă ochești bine, ajunge la țintă. Nava inamică are o singură scăpare: s-o observe la timp și să se ferească din calea ei printr-o manevră rapidă.

— Asta știe și un copil, râse ea.

— Ei bine, noi vrem să facem o torpila care să ajungă în orice caz la țintă, chiar dacă nava aceea se ferește. S-o teleghidăm.

— Ca pe rachetă?

— Nu tocmai. Racheta se conduce prin radio, în timp ce torpila nu. Undele electromagnetice nu trec prin apă. Și-atunci vrem s-o ghidăm prin ultrasunete.

Ea ridică din umeri:

— Mi se pare un fel de fachirism. Am auzit despre ultrasunete în legătură cu delfinii. Nu-mi închipuiam că o torpilă...

— Toată chestia e să-ți vină ideea. Ideea aparține șefului meu, un inventator înnăscut. Acuma am izbutit să punem la punct emițătorul de ultrasunete. Astăzi l-am încercat prima dată. Opera mea. Am muncit luni de zile ca să-l concepem și să-l construim. De-acolo vin. I-am făcut proba.

— Și merge?

— Merge. Directorul e fericit.

— Înseamnă că o să fii ceva mai degajat de-acum încolo.

— Da de unde! Acuma ne apucăm să construim receptorul de unde. Cu ăsta e mai greu. Trebuie să aibă dimensiuni mici, să încapă în torpilă. Și să aibă atașat de el un traductor, un aparat care transformă undele în impulsuri electrice, adică în comenzile pe care le dă torpilei.

— Complicat, spuse ea. Nici în liceu n-am fost prea tare la fizică. Hai, bea să-ți mai torn unul.

El refuză cu un gest din cap și se întinse s-o sărute. Mai întâi pe gură, apoi pe obraz, pe gât...

— Stai liniștit, spuse ea depărtându-l cu o mișcare blândă. Ți-a crescut barba și mă zgârie. Nu vreau să mă duc la petrecere tatuată ca un șef de trib polinezian.

El se depărtă jignit. Ea profită de ocazie ca să se ridice. Aprinse lumina mare, din plafon, pe care n-o folosea aproape niciodată, și se duse la oglindă. Abia acum realiză el cu adevărat ce se întâmplă: Livia își vedea de programul ei; cu el sau fără el, ea se va duce la ora fixată să-i întâlnească pe cei doi automobiliști atletici. O privea cum se piaptănă, atentă la oglindă, ca și cum s-ar fi aflat singură în casă.

— Ascultă, n-ai putea să amâni petrecerea asta? Aveam și eu o seară liberă și tocmai acum...

— Am promis că mă duc, spuse ea ferm. S-a terminat discul; ești drăguț să-l pui pe partea cealaltă? Ai grijă să nu-l zgârii.

— Lasă-l încolo de disc. Serios, trage-le chiulul amicilor ăstora. Sunt la odihnă oamenii; pot să se ducă oricând să petreacă

— În schimb pe tine nu te am oricând aici, asta vrei să spui. Să profit de ocazie că te-ai strecurat pentru un ceas, că s-a milostivit destinul și de mine, să mai dai pe-aici. Cu toate riscurile. De unde știi că nu te-a urmărit? Dacă ne pomenim cu

ea la ușă? Ce mai distracție pe mine!

— Livia, nu cumva ai chef de ceartă?

— Tu mă provoci. Mă faci să-ți spun adevăruri care nu-ți convin. Asta nu-i ceartă, e o simplă ipoteză. Vrei să spui că n-am dreptate? Va trebui să te aștept la infinit, rugându-mă cerului să ai câteva ore libere și pentru mine?

Își reluă pieptănatul, ca și cum discuția se încheiase. Andone își făcu de lucru cu o țigară. Nu știa ce atitudine să ia. Niciodată parcă ea nu spusese lucrurilor atât de clar pe nume. Dacă mă las antrenat în discuție, astă-seară o pierd definitiv, își spuse. Are și ea dreptate. Ar trebui să-i binecuvântez pe prietenii ăia care vin s-o scoată puțin din monotonie. Ce drept am eu asupra ei? Poate să iasă când îi place și cu cine-i place. Și-apoi, prietenii vin și pleacă, iar ea rămâne cu mine…

— Fii drăguț și ridică-mi fermoarul, îl rugă ea.

Îmbrăcase o rochie de culoarea jadului, cu decolteu larg la spate și fără mâneci. El îi ridică fermoarul și se aplecă puțin să atingă cu buzele ceafa delicată, care începuse să se bronzeze.

— Te-am rugat să-mi ridici fermoarul, atâta tot. De ce nu ești cuminte?

— Sunt supărat, zise el.

— Dacă te-ai gândi un pic mai mult, n-ai mai fi. Au să-mi iasă vorbe că stau închisă-n casă și beau pe ascuns. Orașul nu-i atât de mare ca să nu se observe, colegele au început să mă întrebe: „Ce-i cu tine, dragă, unde umbli că nu te vede nimeni pe nicăieri?”

— Ai dreptate. N-o să ne certăm pentru atâta lucru. Du-te, distrează-te. Dac-aș putea, aș veni și eu cu tine. Mă întreb numai ce fel de oameni sunt prietenii cu care te duci.

— Și el și ea sunt profesori. Oameni mai în vârstă decât mine…

— Cum „el și ea”? Va să zică o familie? Eu credeam că e vorba de…

— Un grup de bărbați? râse Livia. Cum poți să-ți închipui că mă duc așa, cu primii veniți? Of, prostuțule!

Îi venea să urle de ciudă. Ce mai capcană îi pregătise! Nu cumva își bătea joc de el? De ce-l lăsase să creadă că au vizitat-o niște prieteni? Păi nu erau prieteni? Da, dar putea să precizeze… Se prefăcu că stinge țigara, scociorî în scrumieră.

Într-adevăr, filtrul uneia din țigări avea urme de ruj. Cum de nu observase de la început? Ar fi fost scutit de tortură, măcar în parte.

— Te joci cu inima mea, spuse.

Ea se întoarse la oglindă să se machieze. Îi vorbi peste umăr:

— Vreau să te lecuiesc de gelozie.

— Imposibil. Ți-am spus odată că gelozia izvorăște din dragoste. Țin prea mult la tine. De fapt, nici nu te suspectez. Mă interesează, pur și simplu, tot ce are legătură cu tine.

— Dacă vrei, rămâi să-i cunoști și tu. Peste vreo jumătate de oră vin să mă ia.

— Nu, n-are rost. Au să se mire că nu te însoțesc. Ce să le spun? Că plec pe mare cu vaporul? Mai bine o iau din loc.

Ea se uită la el țintindu-l cu dermatograful:

— Când mai vii?

— Poate mâine. În cel mai rău caz, poimâine. Tot pe la ora asta. Dacă nu vin, îți cer iertare de pe acum. Înseamnă că a intervenit ceva deosebit.

— Bine, oftă ea. Nu știu cât o să mai meargă așa.

El se apropie s-o sărute și ea îi oferi obrazul.

— Iartă-mă, am dat cu ruj și n-aș vrea să te vâr în încurcătură. Asta ar mai lipsi. Să te-ntorci acasă cu urme de ruj pe batistă.

Aluzia aceasta la situația lui de bărbat însurat îl trezi ca un duș rece. Se abținu însă să riposteze. N-ar fi ajutat la nimic.

— Petrecere frumoasă. Să nu stai prea mult.

— O să stau cât o să-mi placă, chicoti ea. De ce te încrunți așa? Nu mă ține nimeni legată acolo.

— Te iubesc, spuse el încet.

Ea își lipi obrazul de al lui, apoi îl împinse cu un gest plin de mângâiere spre ușă. Căpitanul Andone oftă. Înțelegea din graba ei că Livia se gândea mai mult la ce va fi decât la ce-a fost. Și se simți deodată foarte singur.

5

Reprezentantul firmei „Ronex” se numea Tintenbroker, nume lung și greu. În relațiile de afaceri, partenerii români cu care venea în contact se străduiau să-i pronunțe corect numele întreg, dar când discutau între ei îl numeau, mai scurt, domnul

T. Domnul T. era un bărbat înalt și impunător, puțin cărunt la tâmple, care vorbea curent câteva limbi de mare circulație și în cei trei ani de când se afla în România învățase binișor și graiul lui Amza Pellea. Pentru aceasta urmase mai întâi un curs rapid în țara lui, apoi se perfecționase ascultând, ori de câte ori avea câteva clipe libere, emisiuni de radio și televiziune, teatru înregistrat pe disc și chiar meciuri de fotbal. Se mai slujea și de un mic casetofon pe care-l purta totdeauna cu el, fără să-l ascundă de ochii interlocutorilor.

— Ca să fiu sincer, doresc să devin un bun cunoscător al limbii dumneavoastră, le spunea el zâmbind. Singur n-am cum să mă perfecționez; mi-aș căuta expresiile, aș evita întorsăturile de frază mai complicate; pe de altă parte, ar părea ciudat, ca un om de vârsta mea să vorbească singur, în hotel, în loc să folosească pentru asta o veritabilă conversație.

— Dar pe noi nu ne incomodează cu nimic înregistrarea, se apărau românii, zâmbind și ei. Nu trebuie să vă justificați.

— Nu mă justific, mă explic, replica domnul T. plin de curtoazie. Vreau să mă controlez și să-mi corectez greșelile pe care le fac în vorbirea liberă, în discuția vie. Iar cel mai adesea, asemenea discuții le port în interesul serviciului.

— Asta vă folosește și pentru a aduce patronilor dumneavoastră un raport cât se poate de exact despre felul cum acționați, încercase într-o bună zi cineva să-l ironizeze.

— Poate fi și asta, recunoscuse cu naturalețe domnul T. Cu toate că au destulă încredere în mine. Altfel nu m-ar fi trimis aici, nu-i așa?

Asemenea fraze odată rostite, domnul T. punea în funcție micul său aparat de înregistrare, ca și cum dialogul pe jumătate glumeț, purtat cu interlocutorii lui, sfârșea prin a-i convinge pe aceștia de utilitatea casetofonului. Discuțiile începeau apoi, se pronunțau cifre și termene, se lansau denumiri de produse, toată lumea uita de aparatul acela, până când un țăcănit sec vestea că banda s-a terminat; cu același zâmbet, domnul T. se întrerupea o clipă, înlocuia caseta folosită și apăsa iarăși pe butonul „START”, la fel de natural ca și cum ar fi sorbit din paharul cu apă minerală păstrat totdeauna la îndemână.

Întors la reședința sa, într-unul din marile hoteluri din centrul Bucureștiului, domnul T. își scotea din frigider o sticlă de apă

minerală neîncepută, se instala în fotoliul de lângă geam cu un blocnotes pe genunchi și, în timp ce privea prin fereastra largă forfota de jos, de pe bulevard, asculta de zeci de ori înregistrarea, oprea aparatul, derula un pic banda ca să audă din nou o anumită frază, încerca să prindă sensuri ascunse în cuvintele rostite nu de el însuși, cât mai ales de partenerii săi de afaceri. Blocnotesul se umplea treptat, cu date directe sau aflate prin deducție, cu ipoteze și cu concluzii prețioase desprinse din convorbiri.

Într-o după-amiază de aprilie, domnul T. se întoarse obosit după o zi de muncă. Nici măcar nu se opri la restaurantul elegant de la parter, să mănânce; o rugă doar pe tânăra de la recepție să-i trimită sus un biftec și multă, multă salată verde, după care se îndreptă spre lift. Personalul începuse să-l cunoască, fiind un locatar vechi și aproape permanent; fata surâse și se grăbi să transmită comanda; liftierul îl conduse fără să-l mai întrebe la ce etaj dorește să meargă, iar o cameristă drăguță care uda florile de pe palier îl salută cu o reverență plină de grație. Domnul T. părea încântat de această popularitate și se îndreptă mormăind un refren spre apartamentul lui; descuie ușa bine dispus, intră, controlă provizia de apă minerală din „Fram”, încuie ușa și intră în camera de zi. Își scoase haina și pălăria, le trânti pe primul scaun, își lărgi nodul cravatei și-și suflecă mânecile de un alb strălucitor ale cămășii. Se uită la ceas, ca orice om de afaceri care are timpul bine drămuit, și-și luă locul în fotoliul de lângă geam, cu blocnotesul și casetofonul la-ndemână. Chinui o vreme aparatul, până să ajungă la frazele care-l interesau în mod deosebit. În ziua aceea negociase o comandă de mașini textile. Reprezentanții firmei de comerț exterior cu care purta discuțiile șovăiseră puțin când a fost vorba de termenul de livrare. Banda reținuse fidel discuția:

— Am avea nevoie de ele în luna octombrie, spuse domnul T.

— Nu știu dacă izbutim, șopti unul dintre interlocutori. Nu ne-au venit utilajele de la Reșița.

— O să solicităm ajutorul combinatului din… (Aici banda înregistrase câteva zgomote neclare, probabil secretara intrase cu cafelele, și domnul T. blestemă această coincidență). Ei mai au ceva disponibilități, și-au depășit planul pe trimestrul trecut.

— Atunci o să încheiem o minută separată cu ei. Domnule Tintenbroker, credem că termenul ne convine. Vom confirma peste o săptămână, când încheiem și contractul.

Domnul T. renunță să-și mai asculte propria voce care mulțumea politicos pentru mersul favorabil al tratativelor. Dădu aparatul înapoi, reluă de la fraza aceea buclucașă, încercând să distingă ceva prin zgomotele suprapuse – probabil secretara își cerea scuze sau întreba dacă poate servi cafelele. După ce repetă de câteva ori operația, reuși să distingă un cuvânt care se termina cu „-ești”. Dar câte localități nu au numele terminate cu „ești”? Bucureștiul se exclude. Nici un bucureștean n-ar spune „avem ajutorul combinatului din București”, își făcu domnul T. socoteala. Ar spune „combinatul nostru” sau așa ceva. Patriotism local. Poate Ploiești? Nu, erau silabe mai multe. Săvinești ar merge, dar produce combinatul de acolo utilaje textile? S-ar putea. Pentru autoutilare, de pildă. De verificat, în orice caz. Cu prima ocazie... Și mâna fermă a domnului T., înarmată cu un pix aurit, notă în blocnotes...

O bătaie în ușă. Domnul T. mută aparatul pe pista a doua, unde avea înregistrată muzică de jaz, și se duse să deschidă. I se adusese masa comandată. Chelnerul transferă cu dexteritate farfuriile de pe servanta cu rotile pe masa din mijlocul încăperii, așeză tacâmurile și paharele, săltă puțin capacul cromat de sub care țâșni o aromă îmbietoare, îi dori domnului T. poftă bună și ieși împingând servanta. Domnul T. încuie ușa, dădu drumul la televizor și se așeză la masă. Pe ecran apăru cunoscuta fetiță însoțită de un cățel, al cărei vehicul se metamorfozează treptat de la trotinetă la avion supersonic, grăbindu-se să ajungă – și ea – în fața televizorului. Domnul T. își devoră friptura urmărind cu încântare aventurile ursulețului rătăcit. Când tata-urs îl regăsi, domnul T. își terminase și el friptura. Bău pe nerăsuflate un pahar de apă minerală, strânse gospodărește tacâmurile în colțul mesei, apoi instală la iuțeală în fața televizorului un aparat fotografic mare, cu burduf. După îndemânarea cu care-l îndreptă spre ecran și după ușurința cu care-l reglă se putea deduce că nu-l punea acolo pentru prima oară. Aparatul avea un dispozitiv automat de tras filmul; domnul T. întoarse arcul, răspunse la bezeaua pe care fetița i-o trimitea de pe ecran și-și trase fotoliul lângă aparatul foto. Luă între degete capătul cablului

declanșator al aparatului și, în sfârșit, își aprinse o țigară. Începea telejurnalul...

Președintele Republicii primise pe ambasadorul unei țări pentru prezentarea scrisorilor de acreditare; cu acest prilej, își exprimase speranța într-o continuă lărgire a relațiilor economice și culturale dintre cele două țări (de văzut ce mărfuri am putea tranzita între ele, își notă domnul T.). „Vă prezentăm știrile interne, anunță crainicul. Domnul T. se aplecă puțin înainte, deși televizorul cu ecran mare îi oferea o vizibilitate excelentă. Pe ecran apărură oțelari slobozind o nouă șarjă; unul dintre ei veni în prim-plan și încredință reporterului, căruia i se vedea numai mâna cu microfonul, câteva fraze privind realizările sale pe luna în curs; urmară imagini din industria ușoară – o fată frumoasă, cu fața hașurată de firele drepte ale ringurilor, scotea cu îndemânare mosoarele pline, și le arunca într-un coș (fata se străduia să nu se uite la obiectiv, dar zâmbea fotogenic și domnul T. o aprecie cu un „hm” plin de bunăvoință). Apărură apoi tractoare cam înghesuite, ca să încapă toate în imagine probabil, trăgând după ele prășitori de porumb. Domnul T. aștepta nerăbdător. Pe ecran se năpusti un buldozer, filmat chiar din apropierea șenilei, ceea ce-l făcea și mai impunător. Crainicul vorbea despre constructorii noului port Mangalia. Camera se depărtă de buldozer și prezentă un panoramic al construcției. Digurile se întrețeseau pe ecran formând un fel de patrulater neregulat. Pentru orice eventualitate, domnul T. apăsă pe declanșator. Privi apoi marea largă, cu un vas la orizont – imagine cam gratuită, o califică el – apoi iarăși digurile acelea, văzute din alt unghi. Domnul T. declanșă de câteva ori la rând. Când tocmai își punea întrebarea dacă o să-i ajungă filmul, pe ecran apăru un șofer de basculantă, cu mustață stil Țiriac, care transporta piatră la dig. Crainicul făcu un calcul rapid – omul cărase o cantitate de piatră egală cu cea folosită la construcția unei piramide egiptene. Urmau știrile culturale și domnul T. se grăbi spre baie, să pregătească soluțiile pentru developarea filmului. Se întrerupse să asculte comentariul extern, apoi luă aparatul și intră iarăși în baie.

Când reveni în cameră, cu pelicula încă udă în mână, avea pe față un zâmbet triumfător. Dintr-un compartiment secret al geamantanului scoase o fotografie mai veche, luată tot de la

televizor, care reprezenta construcția portului într-o fază anterioară. Privi filmul cu ajutorul unei lupe ținându-l în dreptul lămpii de birou, și fluieră discret printre dinți, ca un meseriaș mulțumit de munca lui: într-un capăt al digului, dincolo de „dana unu”, apăruse o construcție rotundă ca o ciupercă, despre care nu auzise vorbindu-se niciodată. Construcția se deosebea de magaziile și barăcile care se pot vedea pe orice șantier, mai ales când e vorba de un viitor port; întrucâtva părea nelalocul ei acolo, între niște banale instalații portuare încă în construcție. Poate fi un lucru interesant, își spuse domnul T. și după ce telefonă la recepție să vină cineva să strângă masa, începu să pună aparatele la locul lor, socotind în gând cam câte ore i-ar trebui pentru un drum până la Mangalia și retur.

Căpitanul Dragomir își întâmpină șeful în hol. Îi dădu raportul, un raport lapidar, folosind o frază îndelung uzitată încât era aproape lipsită de semnificații:

— În timpul serviciului meu nu s-a întâmplat nimic deosebit.

— Chiar nimic? zâmbi colonelul strângându-i mâna.

— Mărunțișuri, tovarășe colonel.

— Hai să mi le spui și mie.

În anticamera strâmtă, aparatul de radioemisie bâzâia ușor. Plutonierul de serviciu sări în picioare, punând deoparte creionul, dar colonelul îi făcu semn să-și continue treaba și intră în birou. Dragomir îl urmă.

Lucrau de multă vreme împreună, în serviciul de contrainformații. Colonelul era un bărbat corpolent, în tinerețe făcuse sport de performanță și asta îl îndemna să-și măsoare cu ciudă, în fiecare săptămână, greutatea. Auzise demult că un fost sportiv este un candidat sigur la obezitate, de aceea se străduia să-și facă timp pentru drumuri lungi pe jos, era cumpătat la mâncare și se abținea de la băutură. Totuși, se apropia de cincizeci de ani și vechea suplețe de care era mândru nu avea să se mai întoarcă niciodată. Fața lui, prelungită de o chelie care urca până în creștet, era rotundă, cu obrajii bucălați, ceea ce îi dădea o înfățișare bonomă. Când se bărbierea, colonelul suferea pentru această expresie blajină, pe care nici încruntarea sprâncenelor n-o putea înlătura; în cursul zilei însă uita de asta și era în măsură, cu chipul acela de om cumsecade, să facă

observații usturătoare celor ce le meritau, fără să ridice vreodată tortul.

— Pari cam plictisit, observă el în treacăt închizând fereastra. Cu toate că te-ai ras proaspăt.

— Pentru derutarea adversarului, confirmă Dragomir. Nu-mi place să-mi citească lumea starea de spirit pe față.

— Lumea, adică și eu?

— Lumea, fără dumneavoastră. Dumneavoastră citiți oricum. Câteodată sunt tentat să vă strecor o mică minciună, numai așa, experimental. Să văd dacă mă prindeți. Adevărul e că n-am avut curaj să-ncerc. Știu dinainte rezultatul.

— Mă supraestimezi, zâmbi colonelul. Dar dacă-mi spui că ai dormit bine azi-noapte, află că n-o să te cred.

— M-au cam sâcâit cu telefoanele, recunoscu Dragomir.

— Ceva deosebit?

— Rapoartele celor plecați... Un accident de circulație... raportat din trei locuri, la intervale... Știți, era la hotarul între trei județe. Fiecare, cum afla, se grăbea să-mi spună noutatea.

— Ce s-a întâmplat de fapt?

— O chestie banală, nu vă alarmați. Ceva ca la „faptul divers”: un autocamion militar s-a lovit de un pom pe șoseaua București-Alexandria. Nicio victimă. Miliția a constatat că șoferul băuse. I-a ridicat carnetul.

— Soldat?

— Soldat. Aducea materialele echipei artistice care fusese în deplasare la țară.

— Toamna mai înțeleg, că iese tulburelul, dar acuma, în aprilie... Urât din partea lui. De la ce unitate e?

— De-aici, din București.

Colonelul se aplecă, dregându-și glasul, să scoată un dosar de pe raftul de jos al dulapului de fier. Când se întoarse iarăși spre Dragomir, avea obrajii congestionați.

— Oricum, păcătoasă treabă. O să ajungă și pe la tribunal soldățelul ăla.

— Merită, spuse căpitanul Dragomir. Putea să-și rupă gâtul. Nu mai spun că a avariat mașina.

— Și, altceva?

— Altceva... spuse cu viclenie căpitanul. O mică deplasare a domnului T. Fără interes de serviciu.

— Trebuia să-ncepi cu asta, îl certă colonelul.

— Nu puteam, pentru că e în curs de desfășurare. Domnul T. a plecat azi-dimineață la patru spre litoral. A ajuns în Mangalia la șapte și jumătate.

— Oho! Ca la raliu!

— Nu-i mare grozăvie. Șoseaua liberă, mașină bună... Și știți că el nu prea încetinește prin localități. Preferă să plătească amendă. Acum o lună, când s-a dus pe Valea Prahovei, tot așa. L-au oprit trei echipaje. A plătit de fiecare dată și și-a continuat drumul.

— Treci peste amănunte. Ce face la Mangalia? Vrea să cumpere nisip de pe plajă, să-l vândă în Sahara?

— Nu. A cumpărat salam de la autoservire. Și s-a învârtit pe faleză. S-a plimbat puțin și pe dig, până la semnul de trecere oprită. N-a făcut poze, cel puțin n-a fost văzut făcând poze.

— Crezi că ar avea un aparat în nasturele de la pardesiu? întrebă colonelul făcând ochii mici.

— S-ar putea. Dar nici măcar nu purta pardesiu. Era îmbrăcat sport, într-un pulover gri. Diminețile de aprilie sunt foarte reci pe litoral.

— Ai vreo idee ce l-a atras la Mangalia? N-ai să-mi spui că s-a dus să se recreeze...

— Nu. Mai ales că la ora asta e în drum spre București. O simplă excursie la mare pe timpul ăsta e ceva absurd. Să faci șase sute de kilometri pentru o jumătate de oră de plimbare...

— Scurteaz-o, Dragomire.

— Am înțeles, spuse Dragomir. Teoria mea e că s-a dus pentru „dana zero”. Deși n-a manifestat o curiozitate deosebită. Probabil a fost numai o recunoaștere a terenului.

— Înseamnă că a mirosit ceva, murmură colonelul. Nici n-am putea-o ascunde la infinit. E ditamai clădirea, nu un nasture de pardesiu. Chiar dacă seamănă.

— Seamănă, mai ales văzută de sus, din elicopter. Am fost acolo când o construiau. Constructorii i-au dat și numele ăsta, numai bun pentru romane de spionaj: „dana zero”. Fiindcă s-a construit în capul digului, dincolo de dana unu.

— Mulțumesc de explicație, făcu ironic colonelul întinzând mâna spre ciubărul-miniatură plin cu creioane de toate culorile. Așadar, domnul T. și-a reluat ocupațiile.

— La fel de discret și greu de dovedit ca și înainte. Nu l-ar fi bănuit nimeni, dacă nu era povestea cu sondele…

Preocupat să finiseze vârful unui creion roșu-albastru, colonelul spuse în treacăt:

— Tot își dădea el în petic până la urmă. Dar nouă ne-a prins bine. Acuma știm cu cine avem de-a face.

— Știm și el nu știe că știm, tovarășe colonel. Suntem cu o mutare înaintea lor.

— Tot mai folosești comparațiile de la șah?

— Munca mea seamănă mai mult cu șahul decât cu rugbiul, oftă Dragomir. În școală am făcut destulă pregătire fizică, mă pricep să prind un om înarmat. Cu mâinile goale. Dar n-am avut ocazia. În schimb stau la masă, fumez o țigară, îmi strâng capu-n palme și mă gândesc. Nu seamănă cu șahul, tovarășe colonel?

Spre deosebire de șeful său, care se resemnase, Dragomir era un sportiv în plină activitate. E drept că nu se arăta pe stadioane; în micul său apartament din Berceni își amenajase o sală de sport – dormitorul – pe a cărei ușă scria cu litere strâmbe: „Hai Dinamo”. Avea acolo haltere, extensor, o minge de piele din cele folosite pentru antrenamentul boxerilor și un scăunel care aparent n-avea niciun rost dar de fapt era o unealtă prețioasă pentru niște exerciții ciudate. Nespectaculoasă ca o ploaie de octombrie și istovitoare ca o zi cu liftul în revizie, gimnastica matinală îi dădea mari satisfacții. Grație ei, Dragomir se putea lăuda cu un plex pe care nu-l poate dovedi nici pumnul lui Paterson, și într-o seară mărturisise unui coleg că a izbutit să parcurgă înot câteva sute de metri cu mâinile legate.

Împreună cu colonelul, la ședințe, formau un cuplu care atrăgea atenția. Era cu un cap mai înalt, slab și drept ca un halebardier din garda elvețiană, cu fața prelungă, aspră, nas drept și sprâncene groase, care adăposteau ochii verzi cu irizări aurii, pătrunzători. „Tu ai raze X în loc de ochi omenești, izbucnise în râs un coleg din școala militară pe care-l prinsese odată cu minciuna. Erai bun de hipnotizator!” Îi plăcea să umble bine îmbrăcat, venea la serviciu cu cămașă albă și cravată, în timp ce colonelul purta cămăși sport cu gulerul răsfrânt, despre care spunea singur că sunt demodate.

Dar în ciuda aparențelor care-i deosebeau atâta, colonelul și

Dragomir se împăcau de minune, ajunseseră să-și cunoască gândurile, într-atâta li se armonizase stilul de a raționa. Metafora cu șahul, demonetizată de autorii de pe toate meridianele, era pentru ei o realitate.

— Dragomire, spuse deodată colonelul punând creionul deoparte, cu „dana zero” a noastră se anunță o partidă interesantă. Au aflat că ea există; au să afle în curând și cu ce se ocupă. Nu poți să-i împiedici. Dar după asta vor merge mai departe, și nu trebuie să-i lăsăm, înțelegi? Treaba e serioasă; am primit aseară ordin de la minister…

Sună telefonul. Colonelul ridică receptorul:

— Alo! Da, eu sunt. Salut, Budescule, ai ceva noutăți?… Aha, bun. Bravo. Bine că s-au hotărât. Ai grijă mai departe. Tocmai voiam să te sun eu. Nu, deocamdată nimic, dar poți să știi? Ochii-n patru, asta voiam să-ți spun. Bine, noroc!

Așează receptorul la loc, zâmbi.

— Tot vorbeam noi de „dana zero”… Știi ce spune Budescu? Vor monta un sistem electronic de alarmă pentru protecția seifului.

— Un lucru bun, spuse Dragomir. Ceara aceea de pe chei a folosit la ceva.

— Asta nu ne scutește de întrebarea: cine a luat mulajul cheilor?

— Nu există întrebări fără răspuns, făcu Dragomir optimist. Aflăm noi până la urmă… Și oricum, cheile nu pot fi folosite dacă nu cunoști cifrul.

— Mijloace moderne, Dragomire. Niciun amănunt neglijat.

Dragomir îl privi atent pe colonel:

— Înseamnă că mutarea n-a fost a lor, ci a noastră. Dar șeful domnului T. nu cred că va dormi liniștit când va auzi de „dana zero”. Întrebarea e ce a reușit să afle domnul T. și dacă mulajul cheilor este al lui. Și dacă și-au pus toată nădejdea în el. Dumneavoastră ce-ați face, dac-ați fi în locul lor?

— Aș împărți treaba pe sectoare, spuse colonelul. Domnul T. e un fel de rezident, nu se aruncă direct în acțiune. El semnalează doar; vin alții, pe urmă, și încep să cerceteze de aproape. Asta zic eu: șeful domnului T. pregătește o rezervă strategică pe care s-o pună în mișcare la momentul potrivit.

— Oare cum o fi arătând acest șef al domnului T.?

— În orice caz mai sportiv decât mine.

— Și la ce-i folosește? Tot degeaba, dacă nu e tare la șah. Știți, tovarășe colonel, câteodată mă gândesc așa, mai fantezist, și vă văd pe dumneavoastră și pe el în fața tablei cu pătrățele. Amândoi încruntați, amândoi chibzuind îndelung înainte de o nouă mutare... Și deodată, țac. Un pion. Adică un om. Atacă, sacrifică... Dar asemenea partide sunt greu de câștigat.

— Deocamdată e remiză, oftă colonelul. Oare pe unde o fi domnul T. Acuma?

Dragomir se uită la ceas:

— Cu viteza lui cred că a trecut de Constanța.

Domnul T. trecuse, într-adevăr, de Constanța. După ce scăpă de aglomerația șoselei de centură a orașului, se înscrise pe drumul național spre Hârșova, desfăcu termosul și bău câteva înghițituri de cafea, fără să încetinească. Peugeot-ul său se comporta de minune; șoseaua era uscată, dreaptă și aproape pustie. În zumzetul uniform al motorului, domnul T. putea să gândească în voie. Așadar, informația prinsă din zbor de la funcționara din București se confirma. Cea mai ieftin plătită informație: un bilet de cinema și o prăjitură. Plus câteva ore, pierdere de vreme. Dar oare astea trebuie puse la pierderi? se ironiză singur domnul T. Recunoaște, tipule, ți-a făcut plăcere să bați străzile alături de ea. Sărmana! Se străduia să arate că și slujba ei e ceva important. „Prin mâna mea trec toate hârtiile. Șeful serviciului mă cheamă totdeauna când uită de vreun act. Mă întreabă dacă nu-mi amintesc cam când am primit cutare circulară. Eu îi răspund cu precizie, fiindcă le am notate pe toate în carnețel. Am o evidență, neoficială dar necesară. Într-o zi s-a și mirat... Grozav mă simpatizează...” „Cred că te simpatizează nu numai pentru asta. Ești o fată frumoasă și isteață. Fac prinsoare că în carnetul ăla ai notate și întâlnirile. Oricum, între atâția bărbați...” „Ah, oameni serioși, ce-ți închipui? Cu copii cât mine. Mă și intimidează când îi văd așa cărunți și importanți în anticameră... Iar hârtiile, înainte de a le duce la semnat, le citesc și eu. N-are nimeni secrete față de mine.” „Ei, ce secrete pot fi la serviciul comercial al centralei?” „Să-ți dau un exemplu: adresa către combinatul de aluminiu...”

Domnul T. zâmbi iarăși. Prostuța! Dac-ar ști față de cine se

mândrea ea că știe să păstreze secretele! O să-i fac un cadou, meritã, nu? Mi-a dat un punct de plecare. Iar acum…

Apăsă pe butonul casetofonului și ascultă înregistrarea făcută în Alimentara din Mangalia:

— N-am dormit toată noaptea, dragă. L-am așteptat, tot cu gândul că se-ntoarce. Dacă vine după ce adorm și mă trezește, s-a zis cu somnul meu. Așa că am citit până la două. L-am și luat la zor când a intrat pe ușă. Credeam că a fost să bea un păhărel. Dar el era treaz-nemâncat. Venea de la laborator.

— Și-al meu la fel, spune că nu puteau lăsa experiența la jumătate.

— Le și place, tu. Parcă-s copii. De când cu „dana zero” asta, nu mai știu de meciuri, nu se mai duc la o bere… S-au îndrăgostit de ea.

— Cui nu i-ar place? O mândrețe de vilă. Să tot lucrezi. Nu se-ndură să mai plece când intră acolo.

— Numai de-ar reuși invenția asta a lor. Că prea își bat capul atâția oameni.

— Până la urmă reușește. Dar trebuie răbdare. Un lucru ca ăsta nu iese bătând din palme.

— Așa e. Ce-ți face aia mică?

— Bine. Am dus-o la cămin, venind încoace. Mi-e greu s-o scol dimineața, dar ce să fac? N-o pot lăsa singură în casă.

— Ei, se obișnuiește, ai să vezi. Și mie mi-a fost greu cu băiatul, în primele luni. Dar după aia nu voia să mai plece de-acolo când mă duceam să-l iau…

Domnul T. zâmbi și închise aparatul. Înregistrarea asta reprezenta una din cele mai favorabile împrejurări pe care i le scosese vreodată viața în cale. Până și amănuntul că una dintre femei își ținea băiatul la cămin. La nevoie o va urmări, reușise s-o fotografieze fără zarvă prea mare. Re urmă, va fi ușor să se împrietenească cu copilul. Iar de la copil la mamă: „Ce fetiță reușită! Mi-a spus o mulțime de lucruri. Nu vreți să încercăm o probă pentru un scenariu radiofonic? Lucrez la radio, sunt regizor și…” Femeile nu rezistă la asemenea chestiuni. Apoi din vorbă-n vorbă, despre copii, despre familie, despre soț… Ce profesie are soțul dumneavoastră?…

Domnul T. își puse frână imaginației. Dacă totul ar merge așa de ușor! Măcar să fi avut câteva zile de stat în Mangalia, să afle

amănunte. Metode erau destule. Chiar dacă n-ar fi adus pe tavă „dana zero”, tot ar îi aflat niște lucruri care să-l lase pe maior cu gura căscată. Sau poate n-ar fi reușit nimic. Nu ai șansa în orice dimineață să găsești în Alimentara două femei guralive, ai căror soți lucrează tocmai la „dana zero”.

Și totuși, gândi mai departe domnul T., nu mă întorc cu mâna goală. „Dana zero” există, adăpostește un laborator special unde se experimentează ceva important. Clădirea e păzită de marinari, în preajma ei am văzut un camion de transport greu cu număr de București. Ce se experimentează? Sper să aflu până la data viitorului mesaj…

Când ajunse la București, primul lucru pe care-l făcu după ce-și trânti servieta pe un scaun fu să scoată „cifrul secret”, de fapt un dicționar obișnuit al limbii române. Procedeul de cifrare era simplu: după ce-și compuse mesajul într-o exprimare foarte lapidară, domnul T. căută pe rând cuvintele în dicționar. Nota pagina și numărul de ordine al cuvântului pe pagină. Rezultau astfel grupe de cinci cifre: primele trei alcătuiau pagina – iar dacă numărul era compus din una sau două cifre, completa spațiul gol cu cifra șase – celelalte două, poziția cuvântului. Pe urmă adăuga la fiecare cifră un coeficient progresiv, de la unu până la nouă, astfel că mesajul devenea o serie de cifre așezate unele sub altele, ca pe banda de hârtie a caselor automate din magazine. În spațiul dintre cuvinte, adăuga grupe false, stabilite dinainte, ceea ce complica și mai mult descifrarea mesajului pentru cine nu cunoștea cheia.

Transcrise totul pe curat folosind un stilou cu peniță subțire, apoi fotografie textul. După developare, tăie marginile de prisos ale filmului. Obținu astfel un fragment de peliculă cât unghia, pe care-l ascunse în capacul unui stilou. Zâmbi mulțumit și se duse la telefon.

— Alo! Domnișoară, tatăl dumneavoastră e acasă?

— Nu. S-a dus să cumpere bilete la operă, veni răspunsul.

— Se întoarce târziu?

— A spus că peste o oră.

— Mulțumesc. Bună seara.

Închise telefonul tot așa, încântat de sine. Știa că peste o oră domnișoara în cauză va bate la ușa lui, se va scuza că a greșit

adresa și domnul T. îi va înmâna discret stiloul care peste două-trei zile va ajunge, pe căi misterioase, în mâna maiorului.

6

Când fusese detașat, cu navă cu tot, la dispoziția Institutului de cercetări al Marinei, căpitanul-locotenent Șandru încercă să protesteze pe lângă șeful de stat-major:

— E păcat, tovarășe contraamiral. Vedeta mea abia a ieșit din reparație capitală. Luni de zile oamenii au bătut cu ciocanul, au montat și demontat aparate, au vopsit și curățat tablele. Și tocmai acum, când să arătăm și noi ce putem…

Contraamiralul zâmbi:

— Arătați acolo, la institut, Șandrule. E o misiune importantă. Și să nu te plângi de muncă. O să ieșiți în larg mai des decât îți închipui. Oamenii au să recupereze ce-au pierdut stând în șantier.

— Bine, dar acolo se vor face doar experiențe.

— Și? Experiențele se fac pe mare, nu în birou. Iar echipajul tău va executa același program ca într-o perioadă obișnuită de instrucție: supravegherea motoarelor, cart la stație, lansări… Nu înțeleg ce te nemulțumește. Ia loc și spune ce te doare.

Șandru se așează în fața contraamiralului, pe un scaun cu spătar înalt. Se simțea însă stingherit sub privirea cercetătoare a contraamiralului.

— E o poveste mai veche, tovarășe contraamiral. Anul trecut urma să devenim navă de frunte, și tocmai în preajma aplicațiilor am intrat în șantier. Nu s-a ținut seama de…

— Niște birocrați ăștia de la șantier, nu-i așa? Dar te-ai gândit la siguranța navei? E drept că nu ridica probleme, ați îngrijit-o bine, dar poți să știi ce surprize ai fi avut tocmai în aplicație? Fierul e fier. Te lasă când nici nu te-aștepți.

— Aveți dreptate într-un fel, mărturisi Șandru. În special tablele dinspre prova se cam șubreziseră. Primeau apă pe la nituri. Cu toată vopseaua de protecție, apa tot își făcea loc.

— Și-atunci? N-am făcut mai bine că am aprobat intrarea în șantier?

Comandantul vedetei nu răspunse. Încerca să găsească noi argumente pentru protestul său. Contraamiralul aștepta,

zâmbitor. Știa că din discuția aceasta Șandru n-are cum să iasă victorios.

— Gândiți-vă și la moralul oamenilor, tovarășe contraamiral. Abia așteptam să terminăm operația; am ieșit din șantier cu o săptămână mai devreme, și asta datorită lor. Au muncit și ziua și noaptea, fără răgaz...

— Pentru asta ți se cuvine mai curând o mustrare, spuse contraamiralul. Cred că n-au mai avut vreme săracii să scrie o scrisoare acasă...

— Ei au vrut așa. Nu puteam să-i opresc. Se grăbeau să intrăm iarăși în eficiență. Păi când le-oi spune că ne-ați dat la institut, să plimbăm pe mare nu știu ce aparate...

— Ascultă, Șandrule, ai să le explici și lor. La institut se construiește un nou tip de torpilă. Vouă vă revine cinstea s-o încercați. Pe vreme bună și pe vreme rea. În ținte apropiate și în ținte depărtate. Ziua sau noaptea. Iar la toamnă, la sfârșitul misiunii, îți făgăduiesc că fac o comisie specială să vă examineze. O să aveți destule argumente ca să obțineți titlul.

— Așa da, spuse cu însuflețire căpitanul-locotenent. Vă mulțumesc, tovarășe contraamiral.

— Și încă ceva, Șandrule. Ceva deosebit de important. Echipajul tău e mic. Cunoști bine pe fiecare în parte. Discută cu ei cât se poate de serios. Treaba care se face este strict secretă. Niciun amănunt nu trebuie să ajungă în afară.

— Am înțeles, tovarășe contraamiral. Dar... o să-mi schimb locul la acostare. Voi staționa la dana zero, sub zidurile institutului. Și un copil poate face legătura între institut și nava care-l deservește.

Contraamiralul se ridică, făcu câțiva pași, se opri în fața planului portului, desenat pe calc și prins în perete cu baghete subțiri, negre.

— E drept, nu l-am putut ascunde. Pentru institut trebuia ales un loc potrivit cu obiectul cercetărilor. Doar nu era să-l construim la munte. Se fac experiențe de hidrostatică, se măsoară curenții și forța valurilor. Treaba unui institut e să experimenteze. Dar ce anume? Ce aparatură folosește? Ce rezultate se obțin? Acesta e secretul pe care vă cerem să-l păstrați. Vorbește cu oamenii, explică-le. Nu-i un lucru de glumă.

— Înțeleg, tovarășe contraamiral.

— Mă bucur. Mâine la ora opt ridici ancora și te muți la „dana zero”. Na, că m-am deprins și eu cu numerotarea asta ciudată. Vă păstrați adresa la poștă. Trimiteți zilnic un curier care să vă aducă scrisorile de la divizion. Și, în general, cât mai puțină publicitate în jurul acestei chestiuni. Vei îi subordonat directorului institutului. Este un om cumsecade și foarte instruit. Faci tot ce-ți cere, chiar dacă ți se pare absurd, chiar dacă nu-ți convine. Interesul tuturora este ca experiența să reușească.

— Vom face tot ce vom putea.

— Așa. Du-te și organizează-ți treaba. Oamenii să-și ia cu ei ce le trebuie, ca să nu vă plimbați toată ziua la divizion.

— Unde va dormi echipajul?

— La institut. Sunt condiții destul de bune, am fost acolo să mă conving. Un dormitor separat pentru echipajul tău, lângă corpul de gardă. Masa tot acolo. Mai ai ceva neclar?

— Nu, tovarășe contraamiral. Vă asigur că totul va merge bine.

— Sunt convins. Îți doresc succes, ție și oamenilor tăi. Și încă o dată, atenție la păstrarea secretului!

— Am înțeles.

Șandru salută și ieși. Pe culoar nu era nimeni. Trecu pe lângă sentinela de la drapel, se apropie de geamul din capătul coridorului, care dădea spre mare. De aici, de la etajul doi, se vedea bine acoperișul alb-cenușiu, din tablă de aluminiu, al institutului. Nu-l văzuse niciodată de aproape; doar venind din larg, zilele trecute, când fusese cu vedeta în probe, își aruncase privirea spre dana aceea curată, cu un dig destul de scund, prelungit în exterior ca o ramificație a digului principal. Marginea șoselei era marcată cu vopsea albă; în jurul babalelor de acostare, vopsite verde crud, erau de asemenea trasate cercuri albe. Atunci, i se păruseră toate acestea pedanterii; acum însă se gândea cu satisfacție la un loc de acostare atât de plăcut și hotărî în sinea lui să-l păstreze tot așa cât va sta acolo.

Coborî la parter. Pe scări se întâlni cu secundul lui, maistrul principal Georgescu, un marinar bătrân, în pragul pensiei, care se văita mereu de reumatism, dar nu voia s-audă de un eventual post la țărm.

— Ce-i cu dumneata?

— Am venit după hărți, tovarășe comandant. Pentru ieșirea de săptămâna viitoare. S-a comunicat de la divizion să ridicăm schița exercițiului...

— La loc comanda, nea Georgescule. Nu mai iei nicio hartă. Avem alte lucruri mai importante acum. O să-ți povestesc pe drum. Ne mutăm la „dana zero”!

— La „dana zero”! repetă bătrânul ca un ecou. Ne montează vreo stație nouă, ceva?

— Au să ne monteze mai multe. Și stații, și un tub lanstorpile de calibru mai mare... Vom sta la dispoziția lor pentru experiențe. Ne revine onoarea să folosim primii noua torpilă.

Maistrul își scoase cascheta și-și netezi părul rar din creștet. Își puse din nou cascheta cam pe ochi, cum făcea totdeauna când era supărat de ceva.

— Asta ne lipsea acum, spuse el cu năduf.

— De ce? E o misiune importantă, replică Șandru, încercând să împrumute tonul contraamiralului. O să-ți explic eu mai pe larg. Deocamdată avem treabă multă. Mâine dimineață ne mutăm acolo!

Maistrul îl privi uimit dar nu răspunse. Aproape la fel de înalt ca Șandru, mergea legănându-și umerii și călcând apăsat. Coborâră treptele care duceau la dana vedetelor. De sus, Șandru văzu țevile mitralierei din pupa oscilând spre cer.

— Dicu se antrenează ochind pescărușii, mormăi maistrul. Habar n-are că n-o să-i folosească la nimic.

Șandru vru să-i răspundă, dar renunță. Entuziasmul de după convorbirea cu contraamiralul îi mai scăzuse; se gândi la Dicu, cel mai bun mitralior din divizion, care nu va mai avea prilejul să-și arate măiestria până la toamnă. Pe urmă, furat de treburile multe și mărunte pe care le impunea mutarea, își uită necazul. Savin, radiolocatoristul, avea o chitară pe care o ținea în dulapul lui de pe nava-bază; trebuia să-i facă un locșor undeva, în spațiul strâmt și drămuit cu strictețe din compartimentul stației. Mai erau hărțile și documentele comandantului de navă, pe care de obicei le păstra la biroul documente secrete; trebuia să le ridice, să întocmească acte, să sigileze plicurile și să înghesuie totul în caseta mică de oțel de pe navă. Oamenii veneau pe rând cu sacii marinărești în care era toată averea lor; insistară pe lângă plutonierul-adjutant de la magazie să le dea cremă de

ghete, săpun și apă minerală pe o lună înainte. Toată tevatura se potoli abia pe înserat, când lucrurile fură îngrămădite de bine de rău pe punte, plinul de apă și de motorină făcut, povestea cu detașarea repetată până la furie, pe rând, tuturor colegilor de pe celelalte nave.

— Program de voie până mâine dimineață, hotărî Șandru în timp ce-și schimba cămașa. Să nu întârzie vreunul de la apelul de seară. Iar tu, Dicule, verifică-ți un pic ținuta. Când ești de cart, fă-ți serviciul. Lasă mitraliera. E vreme și pentru ea.

— Am înțeles, spuse Dicu îndreptându-și banderola. Mă gândeam că am rămas în urmă, tovarășe comandant. Ceilalți din divizion...

— Ceilalți au alt program, nu te lua după ei. Iar la apusul soarelui mai controlați odată legăturile la mal. Să nu se iște vreun vânt... Eu am plecat. Mă duc spre casă; în caz de nevoie, mă găsești la telefon.

Șeful de cart îi dădu onorul. Comandantul navei plecă, după ce măsură lung cu privirea bordul vedetei.

— Pune pe cineva să șteargă bordajul, că s-a îngrămădit ulei între navă și chei, strigă el de departe. Mâine să fie curat!

Porni cu pas iute spre oraș. Îl ajunse din urmă o motocicletă care frână lângă el.

— Te fac o plimbare?

— Sub șaizeci pe oră, altfel prefer pe jos, spuse.

Prietenul său, locotenentul-major Andrei, de la comandament, râse și ambală motorul. Pornind apoi în goană, după cum îi era obiceiul, Șandru n-avu vreme nici măcar să-i spună povestea lui.

— Salut!

— Salut, băiețică! Credeam că nu mă mai cunoști.

Șandru se încruntă puțin.

— Lasă glumele proaste, Daniel. Tu ai fost și rămâi colegul nostru, indiferent de împrejurări.

— Ți-a plăcut cum m-au potcovit frații?

— Dacă nu știi să te abții! Și doar toată ziua îți spuneam: mai lasă-l încolo de pahar, că o să-ți mănânce capul.

— Apropo de pahar, mergem să tragem o dușcă?

— Sunt frânt. Las-o pe altă dată.

Aproape că-i venea greu să-l refuze. Îi era milă de el. De când

fusese trecut în rezervă, Daniel trăia cu obsesia inutilității, i se părea că toată lumea îl evită sau îl ia în râs pe ascuns. Și ce băiat fusese! gândi cu tristețe Șandru mergând alături de el pe faleză.

— Unde te duceai?

— Așa, la întâmplare, spuse Daniel evaziv. E vreme frumoasă și am ieșit să casc gura. Am avut noroc că te-am întâlnit. Mai schimbăm o vorbă…

Șandru n-avea chef să se plimbe, dar auzea în dreapta lui pașii cam șovăielnici ai celuilalt; cu coada ochiului îi vedea figura posacă, îmbătrânită înainte de vreme, ridurile dintre obraz și tâmplă ca desenate cu creionul de un machior de teatru neatent. Dărâmat, la treizeci și cinci de ani, dărâmat cu bună știință, ca și cum o nebunie subită îl îndemnase să aleagă acest soi de sinucidere lentă, cu creierul încețoșat și cu inima epuizată de nopțile nedormite.

— Hai, zău, numai una mică. De bine ce ne-am întâlnit.

Șandru se prefăcu că nu vede cum celălalt încetinește pasul în dreptul restaurantului.

— Totdeauna ai început cu una mică, spuse el fără nicio intonație. Nenorocirea ta e că n-ai știut să te oprești.

— Mă critici?

— Nu. Constat. Sau, încerc să explic. În școală erai un băiat atât de bun, conștiincios, potolit, roșeai când se spuneau glume mai deocheate, ne certai când fugeam în pauze să tragem o țigară… Ce s-a petrecut cu tine? Cum ai ajuns aici? Cred că a fost un moment în care ai scăpat hățurile. Momentul ăsta rămâne un mister.

— Dar a existat, confirmă Daniel. Cu băutura a fost o chestie, trebuie s-o știi. N-am spus-o nimănui și nici ție nu ți-o spun dacă mă ții cu gâtul uscat.

— Prefer să mor fără s-o aflu, decât să intru în cârciumă acum. Încearcă să te abții un ceas, dacă ai putere.

— Aveam, cândva… Acum nu mă mai simt sigur pe mine. Tu știi, Șandrule, că eu n-am avut tată. Am trăit într-o societate de femei. Mama, trei mătuși, soră-mea mai mare și tot așa. Citeam undeva că omul e dirijat de femei toată viața. Întâi de mamă, apoi de o soră mai mare, de nevastă și mai apoi, la bătrânețe, de fiică, dac-o are. În tot cazul, ni se pare că suntem de capul

nostru, dar în realitate suntem tot timpul teleghidați de femei.

— Nu prea văd legătura, spuse Șandru oprindu-se să-și aprindă o țigară.

— Legătura există, spuse Daniel când porniră iarăși. Totdeauna m-au dirijat femeile și am împrumutat, fatal, din gusturile și concepțiile lor. Roșeam la glumele voastre nu fiindcă eram rușinos din fire; pot spune că dimpotrivă, le ascultam cu voluptate. Dar femeile îmi imprimaseră atât de adânc ideea că asemenea lucruri sunt rușinoase, că constituie niște necuviințe, încât îmi formaseră un fel de reflex, o reacție negativă independentă de voința mea, de părerea mea. Era ceva izvorât tocmai din subconștient, un fel de „program" străin de mine, de personalitatea mea, dar suveran... Asta nu se cuvine! mă pomeneam dojenindu-mă, chiar dacă respectivul lucru interzis îmi făcea plăcere... înțelegi ce vreau să spun?

— Înțeleg și mă mir. În școală erai tare la psihologie. Un om cu pătrunderea ta, cu judecata ta, să nu-și poată dirija propria conduită!

— Stai că n-am terminat, îl opri Daniel. Asta-i numai primul aspect. Ți-am spus că femeile aveau mare influență asupra mea. Disprețuiau vorbăria la cârciumă – am disprețuit-o și eu, cu același reflex pe care nici nu încercam să mi-l explic, cu atât mai puțin să-l înfrunt. Vreau să-ți mai dau un exemplu de puterea cu care se încuibează în om o asemenea învățătură. Când eram copil de opt, zece ani, o mătușă de-a mea avea pasiunea jocului de cărți. O pasiune distrugătoare. Pierdea nopțile, venea acasă fără bani și cu datorii în contul lefii următoare, cerea mărunțiș pentru pâine și era foarte rău privită în familie. Parcă-mi mai sună și acum în minte vorbele maică-mii: „Daniel mamă, ferește-te de jocul de cărți. E o patimă urâtă și dacă pune stăpânire pe om, s-a zis cu el!" Mi-a repetat asta o dată, de zece, de-o sută de ori. Și mi-a format reflexul acela de care-ți spuneam. Ei bine, în două rânduri, în diferite împrejurări, am fost pus în situația să învăț pocherul. L-am învățat, am participat la joc; nu mă pricepeam prea grozav, dar făceam față. Îți dau cuvântul de onoare că de fiecare dată *l-am uitat*, mi s-a șters din memorie, nu știu nici cele mai elementare reguli și dacă un „care de ași", sau un „ful de valeți" îmi sunt noțiuni cunoscute, în mintea mea nu se poate face legătura între ele, aproape că

nu reţin ierarhiile diferitelor combinaţii şi dacă m-aş aşeza la masa de joc aş părea, fără să mă prefac, un ageamiu.

— Am înţeles perfect. Dar unde-i legătura cu paharul? Oare femeile de care spui nu ţi-au sădit şi teama de băutură?

— Ajungem şi la asta. Sigur că mi-au sădit-o. Încearcă să-ţi aminteşti că în şcoala militară, când se formau grupurile pentru învoire, mă alegeam mereu în tabăra „fetiţelor”: mergeam la cinema, mă plimbam în parc, discutam fără sfârşit... Era şi grupa „leilor”, adu-ţi aminte, în cap cu „Campionul”, am uitat cum îl chema, a fost dat afară prin anul doi, se duceau să bea din teribilism, sau din pură dorinţă de a imita. Nu m-am dus niciodată cu ei, chiar dacă-i invidiam uneori. Iar când într-o vacanţă m-am întâlnit cu câţiva dintre ai noştri şi am băut bere cu rom în Gara de Nord, credeam că mă curăţ. M-am dus acasă mai mult mort decât viu. Maică-mea, în loc să mă certe, a început să plângă. Pentru ea, povestea avea aspectul unui accident, era ca şi cum mi-aş fi scrântit un picior sau o mână.

— Tot ce-mi spui contrazice violent ceea ce se-ntâmplă.

— Ceea ce se-ntâmplă azi, sau în ultimii ani, vrei să spui? E drept, cel puţin la prima vedere. Dar o să-ţi povestesc adevărul întreg, aşa cum a fost. Nu mă mutasem încă aici, eram la Constanţa, lector la Institut. Asta era acum trei ani. Şi am cunoscut-o pe Eva, o fată frumoasă şi tristă, o dezrădăcinată, nu-ţi spun toată povestea ei, venea de la ţară, dintr-o familie de oameni nevoiaşi, dovedise un talent excepţional la vioară şi urmase conservatorul. O decepţie profesională – fusese depăşită la concurs de rivala ei din aceeaşi clasă – şi iat-o profesoară de muzică la un liceu din Constanţa. Trebuie să-ţi spun ce-mi spunea ea: în muzică e foarte greu să ajungi primul, dar este şi mai greu să fii al doilea. Trebuie să munceşti pe rupte, iar dacă nu eşti cap de afiş, totul e zadarnic.

— Dacă toţi ar gândi aşa, orchestrele simfonice s-ar desfiinţa din lipsă de cadre.

— Eu nu spun că avea dreptate, îţi reproduc doar vorbele ei. Cu concepţia asta n-avea să ajungă departe; n-a mai exersat cât trebuia, un nou concurs i-a adus o nouă decepţie şi... s-a apucat de băutură. Era o fată robustă, trăită la ţară, altfel nu-mi explic cum rezista. Bea de stingea, dacă-ţi poţi închipui aşa ceva la o femeie. Şi nu se cunoştea deloc. La început, până să ştiu despre

ce e vorba, m-am făcut de râs: încercând să beau cot la cot cu ea, m-am îmbătat criță. Asta se-ntâmpla în oraș, la restaurant; eram în uniformă, cu o fată frumoasă, și mă împleticeam. S-a aflat imediat la Institut. Am fost chemat, avertizat. I-am povestit și ei necazul meu. „Trebuie să știi să bei, mi-a explicat. Să nu depășești niciodată măsura”. Și mi-a devenit un fel de profesor. Ți se pare ridicol sau extravagant, dar ăsta-i adevărul. O iubeam, mă duceam după ea ca un cățel, peste tot. O așteptam să iasă de la școală – hai la băutură. Făceam tot ce spunea ea, din reflexul ăla de care-ți spuneam mai-nainte. M-am lăsat condus, ca totdeauna. Pe urmă băutura n-a mai ajutat-o să uite. Sindrom maniaco-depresiv, au diagnosticat cu amabilitate medicii. Eu știam mai bine ce s-a întâmplat. Au trimis-o la un sanatoriu de boli nervoase, undeva la munte, iar eu am continuat să beau de unul singur. Stăpâneam arta asta. Beam și mă gândeam la ea. O iubisem. Șandrule, o iubesc și acum. Am fost mutat disciplinar aici, dar asta n-a ajutat la nimic. Răul nu venea din afară, ci dinăuntru. Am întrecut măsura, spui? Dar cine-și cunoaște cu adevărat măsura? Pe urmă, de la pahar vin alte complicații: o ceartă între comeseni, un scandal pe stradă, o femeie jignită… Știi bine că viceamiralul nu suportă asta. M-a chemat, m-a prevenit, m-a amenințat. Și acum o lună m-am pomenit cu ordinul acela…

— Tristă chestie, murmură Șandru.

— Tristă și absurdă. Ca să vezi cum soarta ți se poate întoarce împotrivă. Ți-am spus povestea mea nu ca să mă compătimești. Și nici să-mi dai sfaturi. Oricum, ar fi prea târziu. Mi-am ratat meseria, care-mi plăcea. Celelalte lucruri sunt secundare în raport cu asta.

— Cum te descurci… acolo?

— Onorabil. Am o muncă de birou, plec pe teren destul de rar, odată pe lună sau chiar mai puțin. Când m-am angajat, directorul știa tot. Mi-a spus cam pe ocolite că ar fi de dorit să nu mă fac de râs, că instituția e totuși serioasă, deși nu e atâta strictețe ca la armată. Autoritatea lui se oprește la cele opt ore de serviciu, dar oricum, să-ncerc totuși, spre binele meu… și așa mai departe. Ei, viața. Asta-i. Și tu, ce mai faci? Ai ieșit din șantier?

— De-o săptămână, spuse repede Șandru, bucuros să treacă

la un subiect mai puțin apăsător.

— Începi ieșirile în larg, așa-i?

— E o poveste cu asta. M-au detașat, cu navă cu tot, la Institutul de cercetări.

— Asta-i bună! Ce nevoie au de tine acolo?

— Experimentează un proiect.

— Torpila aceea. Am auzit de ea acum câteva luni, când proiectul era în fașă. Raportul a trecut și pe la noi, la biroul pregătirii de luptă, pentru avizare. Nu-i rea ideea, după câte am înțeles. Mai ales că n-a fost realizată nicăieri.

— Da, dar pe mine mă-ncurcă. Abia am terminat cu corvoada din șantier; mă vedeam în larg, în aplicație, să fac meserie adevărată. Și în loc de asta, să aștept să-mi monteze stația de dirijare, un tub lanstorpile de alt calibru, aparate de tot felul... Oarecum trebuie s-o ia de la capăt.

— Păcat, spuse Daniel. Uite că se face seară. Hai, zău, să bem o baterie împreună. Mi-e urât să mă duc singur.

— E târziu, și mâine mă duc cu noaptea în cap. Las-o pe altă dată.

Domnul T. se rezemă într-un cot de barul curat, bine lustruit, și se aplecă spre barman.

— Un Campari, te rog.

Băutura, ceva mai scumpă și nu prea cerută, îl învioră pe barman, care începu ceremonialul „preparării”. După ce termină proclamă inutil:

— Un Campari mare, poftiți vă rog!

Domnul T. gustă băutura și răsplăti zelul barmanului cu un gest admirativ din mână:

— E bun, domnule. Te pricepi; numai la Nord-Hotel am mai băut așa ceva.

— Sunteți bucureștean?

— Regizor.

— Oho! Televiziune, ceva?

— Nu, teatru. M-au invitat la tele, dar am refuzat. N-am chef să mă reprofilez acum, la bătrânețe.

— Dumneavoastră bătrân? protestă barmanul,

— Cât face? schimbă vorba domnul T.

— Op’șpe optzeci.

Domnul T. scoase o bancnotă de 25 și i-o întinse, fâșiind-o între două degete:

— Nu-i nevoie să dai restul.

— Să trăiți! se ploconi barmanul. O cafeluță, ceva?

— Am băut de dimineață. Ascultă, nea Matei…

— De unde știți cum mă cheamă?

Domnul T. împunse cu degetul spre cartonașul elegant atârnat lângă o sticlă cu Bourbon.

— Adevărat ochi de regizor! se minună barmanul.

— Ascultă, vreau să te întreb ceva. Cunoști cumva vreun fost ofițer de marină?

— Cunosc mai mulți. Cum îl cheamă? Bătrân, tânăr?

— Nu știu, deocamdată. Nu prea bătrân, în orice caz. Să fiu mai explicit: vreau să cumpăr niște haine, o șapcă, epoleți, tot ce face parte din uniformă…

— Am ghicit la ce vă trebuie, se lumină barmanul. Pregătiți o piesă cu marinari.

— Exact.

— A, vă dau eu omul care vă trebuie. Acuși trebuie să apară. Vine în fiecare zi pe-aici. Mă mir că n-a ajuns până acum.

— Nu mă grăbesc. Pune și dumneata niște muzică, dacă tot ai magnetofonul ăla.

— Da, da. Știți, nu-l puneam când nu sunt clienți. Iar eu sunt sătul. Am ascultat benzile astea de zeci de ori.

— Când mai trec pe-aici, îți aduc vreo două benzi ultimul strigăt. Înregistrate direct din studio.

— Vă mulțumesc, spuse barmanul cu recunoștință. Că eu nu prea am vreme de înregistrări. Până începe sezonul, sunt singur aici.

— Nicio grijă! Ce nu fac eu pentru prieteni! Și… nu mai e în marină omul de care spui?

— Acum o lună a fost… făcu un semn cu dosul mâinii. Știți, paharul. Unii oameni își beau banii, alții își beau mințile.

— Păcat de el, spuse domnul T. Și-acuma ce învârtește?

— Funcționar pe-aici. Eu unul, în locul lui, nu mai rămâneam o oră în oraș. Îl cunoaște lumea, are colegi aici… oricât, nu-ți vine la îndemână. Dar îi place marea și nu vrea să plece-n altă parte…

— Mai dă-mi o porție de-asta, nea Matei.

Domnul T. privi cu plăcere mișcările barmanului. Un ofițer de marină se opri în fața barului, îl salută pe barman:

— Să trăiești, nea Matei.

— Trăiți, dom' doctor. Cam rar pe la noi.

— Am fost pe mare. Nu se cunoaște? M-am îngrășat cu trei kile. Viață sedentară, ce vrei! Oamenii de pe vas sunt ocupați, fac trageri, stau de cart noaptea, le mai dă alarmă... Eu ce să fac? Nu prea e nevoie de doctor pe vapor. Băieți sănătoși, marinarii.

— N-am fost niciodată pe un vapor, se vârî în vorbă domnul T. Sunt născut la Reghin și pe-acolo nu prea umblă vapoare.

— La Reghin! spuse doctorul. E drept că pe acolo nu umblă vapoare, în schimb se construiesc. Nu chiar vapoare, e drept, doar bărci de sport. Avem și noi la unitate o șalupă construită la Reghin. Din molid de rezonanță.

— Șalupă din lemn, astăzi? Sună cam anacronic, spuse domnul T. Credeam că se folosesc numai pentru sport. Dar la armată... Ciudat.

— E bună că-i antimagnetică. La anumite lucrări de deminare, știți? O masă mare de metal, dac-ar întretăia câmpul unei mine magnetice...

— Deși sunteți doctor, vă pricepeți la marină.

— Nu mănânc pâine la marină? Un coniac și-un borviz, nea Matei. Asta-i, domnule. Înveți fără să vrei. Plus că mă interesează. Păi când am verificat grupa de scafandri, m-am băgat și eu sub apă. Să le cunosc mediul, să știu la ce solicitări sunt expuși.

— Lucrați științific, îl lăudă domnul T.

Doctorul zâmbi, ridică paharul spre domnul T., sorbi din coniac, dădu peste cap paharul cu apă minerală și mai ceru unul.

— A-nceput căldura, explică. Sanatoriul balnear e plin de pe acum.

— Ca medic trebuie să știți, spuse domnul T. Clădirea aceea pe care-am văzut-o la capătul digului e secția sanatoriului despre care s-a scris în ziar?

— Nu. N-ați văzut că e păzită de santinele?

— Santinele? N-am observat, spuse domnul T.

— Da. Ce-ați văzut dumneavoastră e Institutul de cercetări al

Marinei. Secția sanatoriului se construiește tot pe țărm, dar mai la nord.

— În orice caz, frumoasă construcție.

— Dar s-o vedeți pe dinăuntru! Un adevărat pionier al tehnicii moderne. Am fost pe-acolo să verific măsurile de protecție a muncii. În special la acumulatori. Se lucrează cu acizi, se degajă gaze nocive... Oamenii trebuie protejați. Am și făcut raport în acest sens. Și o parte din propunerile mele au fost aplicate.

— Constat că sunteți mai mult om de știință decât medic, spuse domnul T. Îmi face plăcere să stau de vorbă cu oameni inteligenți.

— Și mie, zâmbi doctorul. Păcat că nu prea am vreme. Mă duc la masă, după-amiază intru de gardă la policlinică.

Bău restul de coniac, lichidă și al doilea pahar de apă minerală și lăsă o bancnotă pe tejghea.

— Ne presează timpul, spuse. Secolul vitezei. Vă salut!

Întinse mâna domnului T. și acesta se prezentă:

— Todor.

— Căpitan doctor Vlăsceanu, se simți dator și celălalt să-și spună numele.

— Sper să vă mai revăd.

— Și eu.

Plecă grăbit. Barmanul se aplecă spre domnul T. peste tejghea și-i șopti confidențial:

— Uitați, acum intră pe ușă omul care vă interesează. Dacă vreți, vă fac cunoștință cu el.

— Mulțumesc, spuse domnul T. Îmi faci un mare bine.

Îl măsură cu o privire rapidă pe noul-venit. Daniel era ras proaspăt, purta o cămașă portocalie cu gulerul larg desfăcut, iar sub braț ducea o mapă neagră de vinilin.

— Am întârziat, glumi el. Am avut o ședință.

— Sunteți bine venit oricând, spuse barmanul. Cu ce vă tratez, domnu' Daniel?

— Cu o votcă mare. Ieftin și bun, băutură curată.

— Un moment, interveni domnul T. Dacă-mi îngăduiți, fac eu cinste. Dar mai întâi să ne cunoaștem.

— Dânsul e regizor, explică barmanul. Vrea să vă cunoască. Pune în scenă o piesă despre marinari și...

Daniel ridică sprâncenele și întinse mâna domnului T.:

— O piesă despre marinari? Bună idee. Îmi pare bine de cunoștință, domnule.

— Todor. Dramaturg și, în timpul liber, regizor. Ce-ați dori să beți? Vă repet, sunteți invitatul meu. Un whisky?

— Dar mic, acceptă Daniel după o ezitare.

— De ce mic? Două mari, spuse domnul T. Și vă propun să ne instalăm la o măsuță. E mai comod și putem sta de vorbă în liniște. Avem mai mult de discutat. Dacă aveți timp, firește.

— De timp nu pot să mă plâng, spuse Daniel.

Barmanul se înclină spre ei:

— Vă aduc eu comanda. Stați la masa din colț, că la geam e cam curent.

Domnul T. îl luă de umeri pe Daniel și-l îndreptă spre măsuța pe care i-o arătase barmanul. Se așezară amândoi pe taburetele moi, pătrate și joase, apoi domnul T. scoase un pachet de Pall Mall:

— O țigară?

— Ah, specialități, spuse Daniel. Nu vă refuz.

Aprinse țigara, trase cu voluptate un fum și așteptă.

— Mai adineauri discutam cu un cunoscut de-al meu, medic de marină, spuse domnul T. Un tovarăș Vlăsceanu, poate-l cunoașteți.

— Vlăsceanu? A lucrat la unitate la mine, domnule. Un băiat de aur.

— Vorbeam cu el despre poluare. Spunea că cei de la institutul de cercetări au dificultăți. Mai ales la acumulatoare... Știți, acizii. Mai ales acuma, că vine căldura...

— Știu. Vai de capul lor. O torpilă nu se face cu una cu două. Și fără acumulatori ești legat de mâini. S-a dus vremea torpilelor cu aer comprimat. Plus că, dacă-i vorba de teleghidate, trebuie o rezervă de energie. Torpila să aibă rază de acțiune mai mare. Și posibilități de manevră.

Barmanul aduse paharele și o cupă largă în care se aflau cuburi de gheață. Daniel înghiți în sec privind băutura aurie. Domnul T. luă un cub cu linguriță și i-l oferi:

— Doriți?

— Nu-mi plac băuturile diluate, spuse Daniel. Serviți-vă.

Ciocniră și băură. Daniel gustă cu încântare din pahar; fără să-l mai pună pe masă mai trase o duș că, și barmanul, la

semnul discret al domnului T., aduse încă unul.

— Păi… unul singur? întrebă Daniel.

— Eu am mai băut, așteptându-vă, explică domnul T. Stau de vreo oră pe-aici. Dar nu pot spune că m-am plictisit.

— Îmi pare rău că n-am scăpat mai devreme. Vă pot ajuta cu ceva, domnule Todor?

— Cu multe. Așa cum v-am spus, vreau să pun în scenă o piesă despre marinari.

— Ce piesă? La noi nu se prea scrie așa ceva. Poate la vreun teatru din țară… Cum se intitulează piesa?

Domnul T, își făcu de lucru cu paharul, cu gheața, cu țigările. Când ridică iar privirea, fața lui exprima o anumită jenă.

— Știți, piesa încă n-are titlu. De fapt, nici nu e scrisă. Am de gând s-o scriu eu. Lucrez la munte; vă dați seama ce succes ar avea acolo o piesă cu marinari? Cei de aici văd marinari toată ziua; să le aduci marinari și pe scenă? Romanele polițiste nu se scriu pentru polițiști.

— Logic, făcu Daniel.

— Ei bine, pentru o piesă ca asta, trebuie documentare. Iar asta se obține foarte greu. Ar trebui să umblu pe la minister, pe la comandament, să obțin ștampile și adeverințe… Mie nu-mi trebuie însă așa de multe. Vreau să cunosc în linii mari viața și sentimentele marinarilor. N-o să aduc pe scenă un vas de război, ci niște oameni. Și-atunci mă adresez dumneavoastră, ca unuia care-ați trăit atmosfera marinărească, ați văzut și ați trecut prin multe… Nu știu dacă sunt clar.

— Cât se poate de clar, făcu Daniel.

— Să vă dau un exemplu. Cei care construiesc torpila sunt niște posibili eroi. Au loc experiențe, se mai întâmplă eșecuri, sunt descurajați, e firesc, nu? Pe unii eșecul îi îndârjește, pe alții, dimpotrivă, primul insucces îi face să dea înapoi. Mă gândesc la constructorul torpilei, de pildă…

— Cine, Mateescu? Este un autentic inventator. Deși colaboratorul lui, căpitanul Andone, are și el anumite merite. Dar ce să-i faci? Orice om cu slăbiciunile lui. Andone ăsta e slab în fața femeilor. E însurat, domnule, are și copil, iar el își face de cap cu o… mă rog, ne-am abătut de la subiect.

— Da de unde, e foarte interesant. Mă gândesc că asta ar putea servi drept conflict pentru piesa mea. Un bărbat cu

asemenea încurcături sentimentale…

— Unde mai pui că toată lumea știe. Dacă n-ar lucra acolo și n-ar fi indispensabil, cu siguranță că l-ar…

Domnul T. văzu pentru a doua oară gestul acela elocvent, o mișcare de măturare cu dosul mâinii. Își întrerupse interlocutorul:

— Domnule Daniel, mă gândesc la un lucru. Ceea ce fac cu e un lucru serios. Piesa asta, dacă reușește, o să-mi aducă bani și glorie. Ar fi nedrept din partea mea să folosesc tot ce-mi spuneți…

— Bine, dar eu…

— Nu, nu încercați să protestați. Vreau să spun că ar echivala cu un furt. Sunt ideile dumneavoastră, faceți un efort pe care eu vi l-am solicitat, de aceea vă propun să colaborăm în mod organizat, ca să zic așa. Vom împărți frățește drepturile de autor. Iar până atunci, aș dori să vă ofer un mic avans…

Daniel scutură energic din cap:

— Nici gând, domnule. Dacă vă sprijin, o fac din pasiune. Mi-a plăcut totdeauna marina și numai o întâmplare nefericită m-a îndepărtat de ea. Această pasiune o canalizez acum spre piesa dumneavoastră.

— Care, la rândul ei, e pasiunea mea. Dar eu câștig bani din pasiunea asta, și ar fi nedrept să mă bucur singur de ei. Așadar, vă rog să primiți o mie de lei pentru început. Nu refuzați, că se uită lumea la noi. Vi-i dau discret, pe sub masă.

Roșu la față, Daniel întinse mâna pe sub masă și luă teancul de bancnote.

— Nu știu dacă se cade… protestă el moale.

— E absolut logic, și cinstit, îl asigură domnul T. Dacă vreți o să încheiem un fel de contract, o înțelegere scrisă, care să sublinieze colaborarea noastră. Și tot ca să subliniem, o să-i mai tragem un pahar de whisky.

— Asta mai degrabă, spuse Daniel voios.

7

— Domnul Tintenbroker ăsta e un sentimental, spuse maiorul. În loc de un raport cifrat, însoțit de două-trei scheme, ca să-i domolim puțin pe șefi, îmi trimite o întreagă epistolă…

— O fi având ceva special, zise Peter. Domnul T. e un om pedant și concis, nu s-ar apuca să-și expedieze memoriile prin curier…

Maiorul desfăcu plicul bine sigilat și împachetat.

— Oho, spuse, apoi începu să citească cu glas tare:

„Stimate domnule maior,

Vă trimit această scrisoare printr-un coleg de-a meu, om de absolută încredere, care pleacă în concediu. Mă aflu la capătul unui efort îndelungat, care însă și-a aflat răsplata. Am numeroase amănunte despre construcția cea nouă de la Mangalia. Este vorba de un institut de cercetări, care construiește și experimentează o nouă torpilă. Unul dintre constructori este acustician; se numește căpitanul Andone și a fost adus de la București. S-a mutat în Mangalia împreună cu familia, deci va rămâne la institut pe toată perioada cercetărilor. A absolvit Academia Militară Tehnică și a publicat câteva articole despre ultrasunete. Prezența lui aici mă face să presupun că torpila va funcționa cu ajutorul ultrasunetelor. Cercetările se fac cu mare intensitate și par să fi ajuns într-un stadiu avansat; institutului i s-a afectat o vedetă de tonaj mijlociu, căreia i se aduc unele transformări. Aveți aici o poză a vedetei, nu prea reușită, datorită distanței mult prea mari. Nici teleobiectivul nu m-a ajutat prea mult. E imposibil să te apropii de institut; sunt două cordoane de pază vizibile, iar un al treilea mai discret, e un fel de patrulă mobilă care supraveghează drumul de acces. În cursul nopții acest drum e bine luminat, iar dinspre mare, digul e apărat de niște obstacole submarine care sunt semnalate ca plasele pescărești. Un scafandru autonom s-ar putea strecura pe acolo, dispunând de o foarfecă bună, dar nu i-ar servi la nimic: nava este bine păzită, un reflector este aprins în permanență, iar plasele sunt controlate la interval de câteva ore. Transportul de materiale spre institut se face cu camioanele, și cu autotrenuri închise; am studiat problema și la gară – e vorba de niște containere sigilate pe care nu se află nicio inscripție.

Am încercat să-mi fac câteva relații aici și cred că am reușit. Există un fost ofițer, dat afară pentru beție, care a rămas prieten cu foștii lui camarazi. După ce bea câteva pahare își dă drumul la gură. De la el am aflat unele amănunte, pe care i le-au

povestit foștii colegi. Dar nici ei nu știu mare lucru, pentru că la institut se păstrează mare discreție în jurul cercetărilor. În contextul subiectului nostru există două femei: una este iubita acusticianului, femeie modernă, cu vederi largi; locuiește singură într-un bloc și se întâlnește în taină cu căpitanul, care este însurat. A doua femeie este gestionara de materiale a institutului, detașată din București. Femeia face și pe dactilografa, la nevoie; un maistru din institut, cu care am băut un păhărel în gară la Constanța, mi-a spus că n-a văzut în viața lui o dactilografă mai bună. La librăria din oraș, unde am pierdut două după-amieze, am aflat că este mare iubitoare de cărți de artă și are o colecție mare de reproduceri. Singura ei slăbiciune, după cât se pare.

Am încercat să abordez câțiva dintre lucrătorii institutului, oameni mai mărunți. Nu le place să vorbească prea mult despre munca lor; mi-am dat seama că nu au o imagine de ansamblu a instalațiilor, ci fiecare își cunoaște strict domeniul lui. Femeia de serviciu lucrează în armată de douăzeci de ani, are un băiat subofițer și e bănuitoare, nu se poate scoate nimic de la ea.

Am cules informații despre oamenii principali ai institutului. Directorul, căpitanul de rangul doi Mateescu, inginer de formație modernă, nu prea sociabil, cunoscut de mult în oraș. A mai lucrat aici. Locuiește singur; am pândit câteva zile, dimineața, când pleacă cu mașina spre institut: nu are servietă, deci nu-și ia cu el documente să le lucreze acasă. Ar fi și greu de crezut, dată fiind importanța invenției și caracterul ei strict secret. Nu-i place să bea. La restaurant, unde ia masa, e cunoscut ca om cumpătat dar nu zgârcit. Am discutat cu femeia de serviciu din bloc, care-i îngrijește locuința. Omul trăiește modest dar confortabil, mobilă de serie, nu arată preferințe pentru lux în îmbrăcăminte. Are câteva costume de bună calitate dar cam vechi; nu-i pasă de modă și nu-l interesează prea mult banii.

Celălalt, căpitanul Andone, are o viață complicată. Însurat de tânăr, pare că regretă și caută compensații în afara căsătoriei. Are o mașină veche „Fiat 1800” cumpărată de ocazie. Am fost la cel care a vândut-o, un doctor din București. Omul spunea că mașina e „obosită” (expresia lui) și a vândut-o tocmai din acest motiv. Prețul, moderat, dar cam mare pentru buzunarul cumpărătorului. Soția căpitanului Andone nu este salariată, are

o mamă bolnavă și cheltuiește mult cu medicamente străine, tratament la sanatorii, consultații exagerate la domiciliu. Căpitanul a cumpărat mașina târguindu-se mult; spunea că nu-i ajung banii, urma să facă un împrumut, la sugestia doctorului „luați-vă o mașină mai mică” a răspuns că o mașină mare face impresie și că femeile te judecă și după marca mașinii. Toate acestea m-au dus la concluzia că Andone ar fi singura cale spre secretul torpilei, iar calea spre el poate fi tânăra aceea, iubita lui, pe care-o cheamă Livia și lucrează la agenția de turism. Despre ea: are mulți prieteni, câteva familii din București (unde-i sunt și părinții) o vizitează în timpul verii; îi plac lucrurile exotice și se simte handicapată în acest oraș mărunt, cu viață provincială, cu mijloace de petrecere limitate.

Cred că o să vă bucurați de tot ce v-am spus până aici; dacă n-aș fi modest mi-aș strânge singur mâna și m-aș felicita că am făcut o treabă excelentă. Ceea ce este adevărat. Am cheltuit bani, timp și energie cerebrală. Știu că primul dumneavoastră impuls ar fi să-mi cereți să acționez în continuare, că succesul trebuie dezvoltat etc. Ei bine, domnule maior, cred că în chestiunea torpilei aceleia am făcut tot ceea ce puteam face și orice pas în plus n-ar avea alt efect decât să dărâme ce am construit cu atâta efort. De ce spun asta? Am unele indicii că sunt supravegheat cu mare discreție, de către oameni pricepuți s-o facă, altfel i-aș fi dibuit din primul moment. Legăturile pe care le-am făcut, discuțiile pe oare le-am purtat cu diferite persoane au fost abil mascate; dacă am stat de vorbă cu librărița aceea, de pildă, ca să aflu ce mă interesează a trebuit să ascult o sută de alte lucruri fără nicio însemnătate. Sunt gata să pariez că dacă cineva ar interoga-o, ea nici măcar nu și-ar aminti că mi-a pomenit despre gestionara de materiale, pe care de altfel nu știe cum o cheamă. O știe doar că e mare amatoare de artă; eu, care-o cunoșteam, am așteptat-o să cumpere un album, în vreme ce răsfoiam un ghid turistic nou apărut; abia după aceea, cerând și eu albumul cu pricina și primind răspuns că singurul exemplar fusese cumpărat de doamna care abia plecase, am aruncat câteva fraze nevinovate și așa mai departe. Cu femeia de serviciu din bloc tot așa; în căldura infernală pe care-o degaja fierul de călcat, am stat cu ea câteva ore și i-am ascultat sporovăiala continuă despre oameni, despre copiii lor și

despre colegii copiilor, despre cineva care-și cumpărase pian tocmai de la București și o mie de alte lucruri de același calibru.

Vă repet, sunt gata să pun mâna-n foc că nimeni n-ar putea să-mi facă vreo vină din plimbarea mea la Mangalia, mai ales că am fișă în regulă la sanatoriul balnear unde am făcut un tratament de o săptămână pentru o închipuită suferință a vertebrei L-5; pot da mâna cu orice as al contraspionajului simțindu-mă nevinovat ca un prunc nou-născut. Dar asta nu se poate la infinit. Orice pas al meu mai departe – abordarea Liviei, de pildă, sau a căpitanului Andone, m-ar face suspect în ochii „băieților”. Eu v-am arătat căile potrivite prin care cred că s-ar putea ajunge la blestemata de torpilă; din clipa asta mă retrag lăsând altora privilegiul să culeagă laurii. O să mai fac o cursă sau două acolo, ca să mai aflu ce e nou. Am câțiva amici și vreau să-i revăd. Dar în acțiunea propriu-zisă nu mă bag, fiind sigur dinainte că pierd. Părerea mea e să trimiteți pe cineva, un om „curat”, care să se îndrăgostească de femeile respective, să ofere o mașină nouă căpitanului Andone, să forțeze plasele submarine din jurul institutului, să asiste măcar de la distanță la montarea aparatelor, să pozeze dâra torpilei prin apă și Dumnezeu știe ce să mai facă, pentru a duce la capăt misiunea.

Omul pe care-l trimiteți trebuie să-mi telefoneze seara la șapte, niciodată la altă oră; să întrebe de doamna Dumitrescu; dacă-i răspund „Nu cumva ați format un număr greșit?” înseamnă că poate veni la mine; să intre în hotel sub un pretext oarecare, fără să-mi pronunțe numele; și să ajungă sus, la camera mea, unde va găsi ușa descuiată. Dacă-i dau alt răspuns, înseamnă că trebuie să-și amâne vizita pe ziua următoare, când povestea cu telefonul se poate repeta. Luați seama, aceste instrucțiuni nu sunt pentru mine, ci spre binele lui. Dacă sunt supravegheat și omul vine la mine tropăind pe scări, s-ar putea să plece de-aici cu o „umbră” pe urmele lui și să-și ia adio de la misiune.

Cu aceasta închei mica mea epistolă, căreia îi anexez o fotografie nu prea reușită a Liviei, adresa, ei exactă și o schiță a poziției apartamentului; fotografia căpitanului Andone și un instantaneu în prim-plan al fostului ofițer, pe care-l cheamă Daniel și lucrează la birourile unei organizații comerciale; e mai ușor de găsit în jurul amiezii la bar, unde face zilnic o escală.

V-am dat toate amănuntele pentru eventualitatea că omul pe care-l trimiteți nu poate lua legătura cu mine; eu voi călători în următoarele săptămâni pe litoral și pe Valea Prahovei. Firma „Ronex” vrea să angajeze o afacere cu găzduirea unor turiști aflați în excursie prin Europa; cu ocazia asta mă voi interesa și de combustibilul de care m-ați întrebat rândul trecut.

Închei cu salutări călduroase dumneavoastră și prietenului meu Peter. Dacă puteți, ceva materiale nu mi-ar strica deloc. Al dv. Sincer, T.”,

Maiorul puse scrisoarea de o parte și-și mângâie mustața:

— Frumos lucrat. Domnul T. este un maestru, iar firma „Ronex” merită recunoștința noastră.

— Sunteți un entuziast, domnule maior, dar greul abia acum începe.

— Știu, Peter, oftă maiorul. Domnul T. a pregătit doar terenul; ce e drept, l-a pregătit de minune. Nu lasă totul pe seama aparatelor; la urma urmei, tot la oameni trebuie s-ajungi ca să obții ceva cât de cât important. Raportul „Ronex” este în primul rând un studiu psihologic; omul ăsta e născut pentru așa ceva. Și știe unde să umble. Cui i-ar fi trecut prin minte să dea de urma individului care i-a vândut acestui căpitan Andone o mașină?

— Și cum a ajuns să-l afle? Că doar nu era să-l întrebe pe actualul proprietar!

— Păcat că a lăsat treaba la jumătate, murmură Peter.

— Nu putea altfel. Bine a făcut. Dacă mergea înainte, putea să strice tot. Vorba e, cine o să continue operația? Cum se prezintă recrutul *nostru*?

Peter se ridică, făcu câțiva pași prin încăpere. Părea că recapitulează, mintal, etapele pregătirii „recrutului”.

— Destul de bine, spuse el în sfârșit. Am vorbit cu comandantul școlii speciale. Depune mult efort și dă rezultate. Nu uitați că are cunoștințe tehnice; într-un timp scurt a ajuns să mânuiască toate aparatele la fel de bine ca și instructorii.

— Dac-ar fi vorba numai de aparate... spuse maiorul îngândurat. Întrebarea e: care-i starea morală? Va face față la împrejurările de acolo? Va ști să vorbească cu domnișoara aceea, s-o convingă că locul ei nu e într-un orășel de provincie, în mijlocul bârfelilor mărunte, și că i-ar sta mai bine pe

aeroportul internațional cu un geamantan în mână?

— Are ceva experiență. La douăzeci și cinci de ani, nu mai e un băiețandru.

— O să-l punem la o mică încercare, spuse maiorul. Azi îl găsim acolo?

— Bineînțeles. Conform dispoziției, are în școală tot ce-i trebuie și nu poate ieși nicăieri. Cu colegii nu se prea împacă, nu le știe limba; în general, cei mai mulți sunt posaci și se suspectează între ei. E un fel de izolare voluntară. Le dăm impresia că ei singuri și-au ales acest mod de comportare.

— Poate-i mai bine așa, spuse maiorul. Un om singur, fără prieteni, e mai ușor de dirijat. N-are cui cere sfaturi, nu suferă influențe...

— Vă gândiți la povestea cu Claudiu?

Maiorul își netezi mustața cu un gest cam brusc.

— Nu-mi mai aduce aminte. Mă gândesc, sigur că mă gândesc. Sunt situații în care câteva cuvinte pot să încline balanța de-o parte sau de alta.

— Sunteți într-o pasă proastă, domnule maior. Și tocmai acum, când ar trebui să țopăim de bucurie amândoi. Raportul „Ronex”, marele raport „Ronex” ne-a deschis o perspectivă. Torpila aia afurisită e la un pas de noi. Rămâne doar ca Toma să fie „lansat”. Sunt convins că o să se descurce. Iar cursul intensiv i-a dat o pregătire completă.

— Dar starea morală? spuse cu încăpățânare maiorul. Asta-i mai important decât orice. Va trebui să mă conving personal. Telefonează-i lui Robert să fie aici într-o oră. Vreau să pun la cale o mică reprezentație. Recrutul meu va da examen chiar azi, dragă Peter.

Toma învățase multe lucruri la „școala specială”. Între altele, să stea culcat pe pat, de-a dreptul peste pătură, fără să-și scoată pantofii. Își sprijinea, ce-i drept, picioarele de marginea de fier, vopsită în alb, mai înaltă, a patului, având și avantajul de a se relaxa. Iar la relaxare contribuia și muzica lentă, insidioasă, care se revărsa din casetofonul pus pe noptiera vopsită tot în alb. Ședea culcat, cu mâinile sub cap, și încerca să privească în viitor. Dar gândurile îi lunecau mereu spre trecut, spre făptura minunată pe care-o visa noapte de noapte. Voi

reuși să mă întorc la ea? Oare ce-și închipuie, văzând că nu-i dau nici o veste? O s-o mai văd înainte de plecare? Iar după întoarcere, o s-o mai găsesc? „Stă în puterea noastră…” spunea maiorul. Dar poți să crezi tot ce spune maiorul? Oftă și scoase fotografia ei, mare cât o ilustrată; Hilda, într-un costum bikini făcut din paiete sclipitoare, încremenise într-o poziție de sculptură antică; îndărătul ei, ca prin ceață, se vedea orchestra de negri cu instrumentele strălucind în lumina reflectoarelor. Cui zâmbea oare Hilda când fotograful o surprinsese în poziția aceea plină de grație?

Cineva deschise ușa și rămase în prag. Toma vârî la iuțeală poza sub saltea.

— Intră sau cară-te, spuse el fără să ridice capul. În orice caz, închide ușa că-i curent.

— Bună ziua, spuse noul venit.

Toma sări în picioare. Nu mai auzise de mult vorbindu-se românește. Se uită tulburat spre bărbatul spătos, cu părul tuns scurt, cu sprâncene groase și voce răgușită.

— Bună ziua, spuse. Sunteți român?

— Are vreo importanță? surâse omul. Deocamdată sunt aici. Ce-o fi mai departe, vom vedea.

— Nu prea înțeleg, spuse Toma încercând să-și îndrepte puțin cămașa. Cum ați ajuns aici? Nu v-am văzut niciodată. Și știu că în clădirea asta nu se intră ca în gară.

— Bineînțeles, spuse necunoscutul. Suntem colegi, sau mai bine zis o să fim. Îmi dai voie să iau loc? Te cheamă Toma, așa-i?

— Da. Și dumneata… Tot pentru povestea asta?

Auzind că sunt colegi i se adresă cu mai puțină politețe. Un eșuat tot ca el, care din lipsa altei soluții acceptase „povestea asta”.

— Am plecat din țară în timpul războiului, spuse omul. De-aia aproape că nu mai știu să vorbesc românește. Am înjghebat o mică afacere, ceva cu extracturi de plante. Fusesem profesor de botanică, știi? Mă pricepeam oarecum. Niște ceaiuri plăcut mirositoare, reclamă pe toate gardurile: vindecă tot, miracolul naturii, medicina tradițională, povești. Când a apărut o distilerie mare, cu capital serios, care scotea sucul din florile de mușețel, mi-au oferit bani pe fabrică și un post de consilier. Am făcut-o pe

nebunul. Și în câțiva ani mi-au luat toată clientela: reclamă mai bine organizată, prețuri mai reduse, cumpăraseră terenuri unde cultivau tot felul de buruieni... Când m-am dus să mă angajez la ei, mi-au râs în nas. Băutura se scumpise, trebuia să fac ceva. M-am lipit pe lângă ăștia...

Făcu un gest vag spre pereții camerei largi, cu ferestre înalte până aproape de tavan.

— Ai fost în țară?

— Numai odată? Trei drumuri am făcut.

— Și te-ai întors teafăr?

— Chestia e să ai cap, râse omul. Să știi să te adaptezi tuturor împrejurărilor. Ia spune, ți-e dor de ai tăi?

Băiatul se lungi pe pat, cu fața la perete.

— Spune, ți-e dor?

— Ce-ar fi să taci din gură? Pentru asta ai venit aici, să-mi zgândărești sufletul?

Omul râse încet și Toma îl auzi cum umblă în pachetul de țigări. Se întoarse brusc:

— Dă-mi și mie o țigară. Și nu mai pune întrebări tâmpite.

— Uite ce e, frățioare, vorbește frumos. Eu am venit aici să te ajut. Știam de tine și am cerut anume să fac un curs suplimentar de radiofonie, ca să te cunosc și să stăm de vorbă.

— Ce onoare pe mine! îl ironiză Toma. Cine știe din ce capăt al lumii ai venit, pentru un pârlit oarecare...

Omul îi oferi foc de la o brichetă mare, aurită.

— Nu mai vorbi așa. Tu reprezinți un pion important într-o partidă mare. O combinație de care nici măcar nu-ți dai seama. Sunt două tabere, ca să zic așa.

— Și dumneata pentru care lucrezi?

— N-are importanță. Poate pentru amândouă, poate pentru o a treia care vrea să le pună bețe-n roate.

— Pentru asta ai venit aici? Și crezi că mai ieși teafăr din clădirea asta?

— Nu vorbi prostii, dragă Toma. În camera asta nu sunt microfoane, iar dacă ai de gând să povestești cuiva ce auzi, află că n-o să te creadă nimeni. Mi-am luat toate măsurile.

— Du-te și te plimbă, spuse Toma. Ai început să mă enervezi. Pe undeva, pe coridorul ăla, se învârtește un tip care-a fost campion de box. Spune-i lui toate astea, dacă ai curaj.

Omul râse iar și Toma se ridică în capul oaselor, trântindu-și picioarele pe dușumea.

— Ce dracu vrei de la mine? se răsti el.

— Sunt un om care-ți vrea binele. Ți-am studiat fișa, știu că ești băiat deștept. Am să-ți fac o propunere. Dar dacă o mai faci mult pe nebunul, îmi văd de drum. Potolește-te și ascultă.

— Bine, ascult. Și nu mai da scrumul pe jos.

— Iartă-mă. Așadar, am fost trimis să stau de vorbă cu tine. Meseria asta presupune multe riscuri. Un om cu cap se pune la adăpost, pe cât posibil. Eu te voi ajuta să te pui la adăpost.

— Îmi dai o alifie contra gloanțelor?

— Ceva și mai grozav. Bricheta asta. Adăpostește o cameră foto de ultimul tip. Fotografiezi cu grijă tot ce există pe-aici: poligonul automat, sala de radiofonie, terenul de gimnastică, laboratorul. Pozele astea îți vor aduce un preț bun.

— De ce dai chilipirul din mână? Fotografiază singur, dacă tot ești aici.

— N-am nevoie. În schimb tu… ia gândește-te: când au să te ia *tovarășii* la întrebări, ce bine au să-ți prindă câteva poze de la „școala specială…” Căci în meseria asta nu se știe niciodată…

— Ticălosule! strigă Toma sărind asupra lui. Taler cu două fețe…

Îl luase pe neașteptate și avea avantajul poziției. După o lovitură scurtă, seacă, în plex, îi răsucise mâna la spate și-l auzi gemând printre dinți.

— Pace, spuse repede celălalt. Dă-mi drumul, prostule, că-mi rupi mâna.

— Meriți ceva mai rău decât atât.

— Voiam să te ajut.

— Stai cuminte, că dai de bucluc. M-ai luat drept un idiot?

Slăbi puțin strânsoarea; omul se desprinse, răsucindu-se dibaci. Dar Toma sări asupra lui și-l împinse peste scaunul de lângă noptieră. Maiorul se ivi în aceeași clipă, izbind ușa de perete.

— Încet, spuse el. Ce naiba se petrece aici? Amândoi la perete. Așa! Acum spuneți despre ce e vorba!

Toma își lăsă adversarul, își vârî cămașa în pantaloni și spuse repede:

— Vedeți că omul acesta vă vinde! Voia să-mi dea un

„minifoto”, să pozez cu el sălile de curs. Și mă-ndeamnă să mă predau. El însuși lucrează pe două planuri, mi-a mărturisit-o…

Maiorul zâmbi, îi ajută intrusului să-și pună hainele în ordine:

— Te-a lovit rău, Robert?

— Nu e fraier, râse Robert. Știe să dea ca să nu se cunoască. Numai că știu și eu să mă feresc.

— Ce-nseamnă asta? strigă Toma uimit. Domnule maior, ce se întâmplă?

— Nimic, râse maiorul. Vreau să spun, nimic rău. Ai fost supus la un test și l-ai trecut cu bine. Cere scuze lui Robert; cred că ai fost cam brutal…

— Scuză-mă, domnule Robert. Dacă știam…

— Lasă, amice, mi-a plăcut. A fost un fel de întrecere sportivă, nu o luptă adevărată.

— Dacă nu te lăsa anume, nu-l dovedeai așa ușor, rânji maiorul. Robert a fost parașutist și e un as în lupta corp la corp.

— Trebuie să recunosc că nici dumnealui nu este un ageamiu, spuse amabil Robert.

— Evident, e bun luptător, spuse maiorul. Dar dincolo de calitățile fizice mă interesa altceva, domnule Toma. Ceva mult mai important: lupta pe plan sufletesc. Am văzut că n-ai șovăit nicio clipă, când Robert te-a pus la încercare. Îți doresc să fii la fel de tare în fața oricăror tentații. Nu uita că noi ți-am oferit o ieșire din situația dumitale disperată, ți-am arătat cea mai avantajoasă cale și ți-am deschis o perspectivă. Te încredințez că știm să răsplătim serviciile ce ni se aduc.

— M-am convins, spuse Toma. Și am intrat de bună voie în acest joc.

— Mă simt dator – vocea maiorului se înăsprise deodată – să-ți atrag atenția că știm să plătim cu monedă potrivită și trădarea. Aici ai văzut și-ai aflat multe; nu ne convine ca aceste lucruri să ajungă în mâini străine. De aceea, reprimăm fără cruțare orice tentativă, din partea oricui ar veni. Mai bine sacrificăm un agent valoros, decât să primejduim activitatea noastră în ansamblul ei. Ține minte asta!

— Știam dinainte, domnule, spuse Toma cu îndrăzneală.

Maiorul făcu o pauză. Își scoase batista, își tamponă fruntea, apoi mustața, și explică:

— Trebuie să-ți spun toate astea, înainte de plecare. După

câte știu, instruirea dumitale se apropie de sfârșit; astăzi am hotărât să te punem la curent cu misiunea.

— Domnule maior… încercă Robert să-l întrerupă.

— Știu ce vrei să spui. Că domnul Toma mai are unele lucruri de pus la punct. În câteva zile se face și asta. Am fixat data plecării: exact de azi într-o săptămână. Acuma vei merge cu noi. Vreau să-ți dau unele amănunte. Îmbracă-te. Te așteptăm în curte. Vreau să văd mai de aproape trandafirii cei noi. Hai, Robert.

Robert îl urmă, nedumerit. Ajunși în curte, maiorul îl privi cu ironie:

— Mă crezi un începător, dragă Robert. Voiai să-mi spui să nu-i dau băiatului mură-n gură „marele raport „Ronex”.

— Bine-nțeles, domnule maior. E un risc grozav. Dacă se predă, sau dacă-l înhață, va spune tot. Și „marele raport Ronex” devine o fițuică nefolositoare, iar domnul T. va fi obligat să părăsească țara…

— Ai dreptate. M-am gândit și eu la toate astea. De aceea am hotărât să-i dăm doar misiunea în sine – procurarea documentației despre torpilă sau a datelor principale. Și, firește, adresa domnului T. împreună cu parola. Dacă ajunge la domnul T înseamnă că e pe drum bun și i se pot încredința detalii din „marele raport”. Dacă nu… n-avem ce pierde. Domnul T. e deja suspectat, singur o mărturisește. Iar despre noi, tânărul erou n-are prea multe amănunte. Și-apoi puțin îmi pasă ce-o să creadă colonelul lor. Știe despre mine cât știu și eu despre el. Am dreptate?

— Șeful are totdeauna dreptate, spuse Robert.

Exact peste o săptămână, Toma fu chemat în biroul maiorului. Îi mai persista în minte șuieratul cauciucurilor pe autostradă; drumurile cu mașina îl pasionaseră totdeauna și-i plăcea să examineze cu ochiul constructorului clădirile pe lângă care trecea. Marele oraș îi stârni din nou emoția; revăzu bulevardele pe unde se plimbase împreună cu Hilda, apoi intrarea parcului și acoperișul stacojiu al clădirii de care îl legau atâtea amintiri. Ar fi vrut să mai poposească o clipă în fața podului acela suplu, dar știa că va avea vreme după ce se va întoarce. Mașina stopă în fața clădirii fără firmă care adăpostea biroul maiorului.

— Am ajuns, spuse Robert.

— Mulțumesc pentru plimbare.

— Data viitoare poate mă plimbi tu pe mine, glumi Robert. Soarta omului e schimbătoare; poți să știi?

Toma dădu să-l întrebe ce voia să spună, dar Robert coborâse nepăsător. Coborî și el și-l așteptă să încuie portierele. Cum „data viitoare”? Nu cumva în intențiile maiorului el avea să rămână și pe mai departe în serviciul lor? Ce soartă îi hărăzeau oamenii aceștia care se pregăteau să-l expedieze în țară cu o misiune atât de primejdioasă?

— Hai, stimate coleg, spuse Robert luându-l de braț, maiorul e băiat bun, dar are o manie: punctualitatea. Deja am întârziat câteva minute. Pe viitor să ții minte asta.

— Ce viitor? Mă duc acolo, aduc ce e de adus și pe urmă v-am salutat.

— Poți să știi? spuse iarăși Robert. E mult până încerci o dată. Poate te îndrăgostești de meseria asta și faci din ea o carieră.

În liftul spațios și rapid erau numai ei doi. Toma profită de ocazie și spuse repede:

— Domnule Robert, ești un om cumsecade. Ce-ar fi să-mi spui mai pe șleau despre ce e vorba? Ce are maiorul de gând cu mine?

— Ce are cu noi toți: să lucrăm pentru el. Și pe mine, când m-a întâlnit, m-a amăgit tot cu povestea asta: îndeplinesc o misiune, apoi îmi iau banii și îmi văd de drum. Dar după misiunea aia a venit alta și apoi alta. A început să-mi placă și am rămas în serviciul lui.

— Și banii?

— Cu banii e o poveste complicată. Sunt ai tăi. Firește. Se depun la bancă și primești un extras de cont pe numele tău. Dar nu poți să dispui de ei cum vrei. Ca să scoți o sumă de la bancă cecul trebuie contrasemnat de el. Așa că... banii există, dar nu sunt ai tăi decât în anumite condiții.

Liftul se opri. Toma ezită înainte de a coborî.

— Ce-i cu tine? întrebă Robert. Nu cumva să te răzgândești. Știi deja o mulțime de lucruri, nu mai poți da înapoi. Ia seama, maiorul nu iartă când e vorba de o dezertare. Am încercat și eu cândva, și era să mă calce o mașină chiar în mijlocul orașului. După acest avertisment m-am cuminți.

Toma se cutremură. Robert îl împinse ușurel afară din lift, îl luă de braț, iar când se opriră în fața ușii maiorului, îi șopti:

— Nu face vreo prostie, Toma. Îți riști viața, să știi!

Bătu și maiorul le strigă să intre. Robert îl împinse pe Toma înăuntru și se opri în ușă:

— Mă duc jos să beau ceva rece, domnule maior.

— Du-te. Peste o oră să fii aici.

Robert dădu din cap că a înțeles și se uită la ceas. Acum Toma era sigur că n-o să întârzie niciun minut peste ora aceea.

— Ia loc, dragă Toma, spuse binevoitor maiorul după ce Robert închise ușa. Așadar, pregătirea e terminată, te-ai mai îngrășat, arăți bine, ești gata de plecare.

— Da, domnule maior.

— Deci lucrurile sunt clare. Misiunea, ți-am spus din capul locului, nu e prea grea. Dumneata ești scafandru, ai lucrat de multe ori sub apă. La Mangalia se experimentează o torpilă de o construcție nouă. Te duci acolo, te angajezi undeva în port sau la șantierul naval, iar în timpul liber te ocupi cu vânătoarea sub apă. N-o să-i bată nimănui la ochi pasiunea dumitale atât de înrudită cu profesia. Va trebui să afli data și locul experiențelor. Asta nu e greu; ai învățat la școala noastră zeci de metode de-a afla un secret. Mai departe e la fel de simplu: vei face fotografii sub apă. Ne interesează construcția navei care lansează torpila, detalii din aparatura folosită, precum și torpila în sine: o poză de ansamblu, pe urmă elicea, sistemul de ghidaj, tot ce se poate vedea din exterior. Iar când se experimentează la țintă, deci cu exploziv, vei culege de la locul exploziei fragmente din aparatura torpilei. Fiecare bucățică, oricât de mică, e prețioasă. Avem specialiști care știu să reconstituie sau măcar să deducă despre ce aparat e vorba. Nu păstra nicio clipă material asupra dumitale; de fiecare dată când obții ceva, telefonezi domnului Tintenbroker, la București, și el știe ce are de făcut. Memorează-i numărul de telefon; îl ai scris aici. Îți dau două minute pentru memorare, pe urmă ard hârtia.

— E prea mult două minute, spuse Toma zâmbind. La școala specială în două minute memoram zece numere ca acesta.

— Perfect. Iată hârtia. Și-acum, câteva lucruri de amănunt.

— O clipă, domnule maior. Iertați-mă că vă întrerup. Aș vrea să știu exact prin ce mijloace voi putea reveni aici.

— Simplu, dragul, meu. Cum ai ajuns și prima dată. Doar îi cunoști pe cei care te-au trimis cu echipa aceea…

Toma dădu din cap cu tristețe:

— Credeți că vor mai avea încredere după ce i-am păcălit o dată? Inginerul îl cunoaște pe tatăl meu; cred că acum e supărat loc. Nici n-aș îndrăzni să dau ochii cu el.

— Poate că ai dreptate, spuse maiorul. Dar există atâtea căi pentru a trece un om peste frontieră! Ți-o spun pe cea mai simplă și mai sigură: un om de-al nostru vine acolo cu un pașaport veritabil pe care vom pune fotografia dumitale. Ți-l dă, pleci – domnul Tintenbroker te va ajuta să obții un bilet de avion… Se întrerupse, preocupat o clipă să ardă biletul cu numărul de telefon, apoi reluă: Sigur și fără bătaie de cap. După cum vezi, ne gândim la toate, dragă Toma. Căutăm să ușurăm cât mai mult misiunea oamenilor noștri.

— Mai am o întrebare, domnule major.

— Spune, făcu maiorul contrariat. Nu vreau să pleci de aici cu vreun lucru nelămurit.

Toma se uită în jos, încurcat.

— Domnule maior, ce se va întâmpla cu mine după aceea? Voi fi liber să fac ce vreau sau va trebui să lucrez în continuare pentru dumneavoastră?

— Cine ți-a vârât în cap prostiile astea? se răsti maiorul. Te pomenești că Robert a trăncănit.

— Nu, Robert nu mi-a spus nimic. Dar mă întrebam eu singur…

— Fără povești, dragă Toma, lasă că știu eu. Robert e un palavragiu și jumătate. Poate ți-a spus povestea lui. E adevărat că am procedat un pic mai energic cu el, dar asta nu trebuie să te sperie. Câtă vreme ești cinstit față de noi nu ți se întâmplă nimic rău. Iar dumneata, din câte te cunosc, ești un om de cuvânt, Mi-ar părea rău să ne faci vreo surpriză. Și fiindcă a venit vorba, domnul Tintenbroker este un bărbat manierat, dar când se supără e foarte dur. E de datoria mea să te previn.

— De ce-mi spuneți toate astea? N-aveți încredere în mine?

— Încredere? spuse maiorul. Omul e supus tentațiilor. Trebuie să te previn. Punem bază pe dumneata și vrem să duci misiunea până la capăt, înțelegi?

— Înțeleg, domnule maior. Vă făgăduiesc să fac tot ce mi-ați

spus. Doar e și în interesul meu.

— Bine. În seara asta du-te la Mimoza. Hilda știe că vii. M-am gândit că ți-ar place s-o revezi înainte de plecare…

Ochii lui Toma străluciră. Cuvintele maiorului îi spulberaseră într-o clipă neliniștea care-l stăpânea de când intrase în clădire. Maiorul își aprinse o țigară și se lăsă pe spătarul fotoliului, mulțumit de efectul pe care-l avusese aranjamentul cu Hilda. Era ideea lui și putea să-i dea peste nas lui Peter, când s-o întoarce din călătorie: „Metode moderne, dragul meu. Accent pe psihologie, folosirea sentimentelor pentru influențarea omului”.

— Simt nevoia să-ți mai dau unele instrucțiuni, urmă maiorul. Nu ne mai vedem până la plecarea dumitale; de mâine încolo vei juca rolul unui om care vrea să-și repare o greșeală. Te duci la consulat și ceri să te repatrieri. Ai bani de drum, i-ai câștigat lucrând pe ici pe colo, și dorința dumitale cea mai arzătoare e să te întorci acasă. Ți-e dor de părinți, ai rămas aici într-o clipă de rătăcire și așa mai departe. Pe urmă nu mai faci nicio mișcare în plus. Aștepți data plecării, biletul de avion ți-l procuri cu ajutorul lor, te duci acasă, la părinți, și ai grijă să te porți cât mai natural. După câteva zile pleci pe litoral. Posturi se găsesc berechet la construcțiile noi din Mangalia. Abia după ce te angajezi iei legătura cu domnul Tintenbroker. S-ar putea să fii supravegheat la început, date fiind condițiile în care te-ai întors în țară. N-are sens să te dai de gol. După ce te-ai angajat, dai telefon la București ca să confirmi și… te apuci de lucru. E limpede?

— Cât se poate de limpede, domnule maior.

— Când povestești părinților și prietenilor despre ce ai văzut și ce ai făcut pe aici, fii moderat. Nu uita că tot ce spui poate ajunge la urechile cui nu trebuie. N-are rost să intri în încurcătură. Le spui că ai muncit cinstit, că meseriașii buni sunt la preț oriunde, că ți-ai cumpărat aparatul de scufundare din economii, fiindcă îți trebuie și în meserie, și ca distracție în timpul liber. Fii atent la ce vorbești și cu cine vorbești. Orice greșeală poate duce la o catastrofă. Cam asta e tot. S-a făcut șapte, la opt Hilda își începe programul.

Toma se ridică. Maiorul aprinse lumina, deși era încă devreme, și-l examină cu ochi critic. Îi îndreptă nodul cravatei și conchise:

— Arăți bine. Un lucru nu-mi place. Ceasul ăla. Cam de

duzină, nu te supăra. Uite, să ai amintire de la mine. Un cronometru de precizie, se întoarce la opt zile. Poți să-l pui chiar acum. Face impresie, crede-mă.

— Mulțumesc, domnule maior.

Își puse la mână ceasul frumos, cu ramă aurită, cu cadranul albăstrui. Se auzi o bătaie în ușă, apoi vocea lui Robert:

— M-am întors, domnule maior.

— Exact la vreme, dragă Robert. Condu-l pe domnul Toma la Mimoza, apoi întoarce-te aici. Mașina mea e în reparație, nu te superi dacă te rog să mă duci acasă în seara asta.

— Dimpotrivă, e o plăcere pentru, mine, domnule maior.

— Așadar, dragă Toma, ne revedem peste vreo două-trei luni. Între timp aștept vești de la dumneata. Îți doresc succes, iar pentru seara asta, petrecere frumoasă.

— Te-ai întors așa repede, Robert?

— Da, domnule maior. Dacă era după Toma, ar fi trebuit să folosesc un elicopter. Se grăbea să-și vadă iubita.

— Cred și eu.

— Frumos acolo, la Mimoza. Am aruncat și eu o privire înăuntru. Dacă n-aveți nimic împotrivă, după ce vă duc acasă o să pierd și eu o oră-două cu un pahar de porto în față.

— În orice altă zi, numai astăzi nu. Avem treabă, Robert, și Peter e plecat. Trebuie să mă ajuți. Fii bun și instalează radioreceptorul. O să ascultăm cu rândul.

— Pe cine că ascultăm? se miră Robert.

— Pe amicul nostru Toma și pe iubita lui. Mă pasionează dialogurile între îndrăgostiți; pe dumneata nu?

— Formidabil! spuse Robert. Cum naiba…?

— I-am dat un ceas cu microemițător. Dar nu te teme, bateria se epuizează repede. Pe mine mă interesează noaptea asta. Sunt curios să știu ce gândește domnul Toma, ce intenții are și ce-o să-i spună dansatoarei lui înainte de plecare. Așadar pregătește aparatul, iar după asta o să facem o cafea. Pe la opt și ceva începe distracția. Te superi?

— Dimpotrivă, răspunse Robert supus ca totdeauna.

Locotenentul Budescu ținuse să fie de față la instalarea sistemului de protecție al casei de fier. Era un tehnician înnăscut; în școala militară își uimise colegii cu aptitudinile lui legate de radiofonie, de armament și de motoare. Se apucase chiar să proiecteze un sistem de lansare a grenadei cu ajutorul unei puști obișnuite, dar tocmai când lucra mai îndârjit la acest proiect, citise într-o revistă despre un brevet asemănător și lăsase totul baltă. Mai apoi concepu o frână electromagnetică pentru automobile, dar află de la instructorul auto că sistemul fusese deja experimentat dar părăsit pentru inconvenientele lui mari. Dar oricum, pasiunea pentru tehnică îl ajutase să treacă cu brio examenele și-i adăugase în notarea de serviciu o frază căreia îi datora numirea lui la institut. Aflat într-un mediu care-i era familiar, se interesa deopotrivă de apărarea invenției dar și de mersul ei, înțelegând în profunzime „punctele de contact cu necunoscutul” pe care le presupunea o construcție de concepție originală. Tocmai de aceea, gândul că invenția ar fi putut fi sustrasă nu-l lăsa să doarmă; punându-se în situația unui infractor ingenios care-ar încerca să fure proiectele, construia zeci de planuri, unul mai complex decât altul, de înșelare a vigilenței celor din institut, pentru ca apoi să găsească tot atâtea căi de contracarare a acestor planuri. Când găsise urmele de ceară pe cheile de la seif, se simțise vinovat, își reproșa lipsa de atenție, și reluând pe rând toate ipotezele, încerca să răspundă la întrebarea: cum a fost cu putință? Stabilise că ceara de pe chei provenea din lumânările obișnuite, aflate în comerț, determinase că urmele erau de dată recentă, dar nici cu asta nu făcea un pas spre dezlegarea enigmei, dezlegare care veni singură, spre ușurarea lui, după ce văzuse sistemul de alarmă instalat.

— Acum nu rămâne decât să-i facem proba, spuse directorul când îl anunțară că instalația e gata. Ana, fii bună și du-te sus. Uite cheile; cifrul îl știi. Descuie casa de fier și las-o deschisă.

După câteva minute buzzerul instalat deasupra ușii începu să sune, iar deasupra patului ofițerului de serviciu începu să clipească un bec de semnalizare portocaliu.

— Merge, spuse vesel directorul.

Când Ana reveni în camera ofițerului de serviciu, soneria continua să sune iar becul portocaliu pulsa neobosit.

— Ai încuiat-o la loc? o întrebă directorul.

— Da.

— Există și un sistem de întrerupere, spuse Mateescu la urechea locotenentului. Deasupra patului, la îndemâna ofițerului de serviciu. E mai probabil că o încercare ar putea avea loc noaptea…

— Da, aveți dreptate. Dar dacă se închide la loc ușa seifului?

— Soneria nu se întrerupe. Odată declanșat, semnalul nu poate fi oprit decât de aici.

Se duse să întrerupă soneria.

— Mulțumit? îl întrebă apoi pe locotenent.

Budescu râse:

— Parcă aș fi eu proprietarul! Da, sunt mulțumit. Cam zgomotos, dar asta ne dă mai multă liniște.

Râse singur de calamburul găsit și Mateescu, salutându-l cu un semn din cap, părăsi încăperea. Locotenentul se apropie să mai examineze becul; ofițerul de serviciu ieșise pe culoar să urmărească traiectul firelor. Ana se apropie de locotenent:

— V-a plăcut, nu-i așa?

— Da, mi-a plăcut. Și mă bucur că a fost instalat la insistența mea. O măsură de precauție în plus. Pentru unii pare absurdă, dar eu zic că e foarte utilă.

— Mai ales după ce-ați găsit urmele acelea de ceară pe chei…

— De unde știți? tresări el. Am rugat să nu se facă prea multă zarvă în jurul acestui fapt.

— Nici nu s-a făcut. Știu. Pentru că eu am luat mulajul cheilor.

— Dumneavoastră? De ce?

— Pentru asta – și Ana arătă spre becul mic, cu oglindă, asemănător cu cele folosite la mașinile de depanare.

— Și ce-ați făcut cu mulajul?

— Nu există niciun mulaj. Ceara am făcut-o iarăși ghemotoc. O am în magazie.

Locotenentul se gândi puțin.

— N-a fost o metodă prea grozavă, spuse el. Ne-ați pus pe jar. Am raportat și la minister.

— Acum puteți raporta că enigma s-a dezlegat.

— Da, s-a dezlegat, murmură el.

Budescu plecă repede. Dar la mijlocul culoarului se opri și o luă în sens invers. Se opri la ușa directorului. Bătu și intră fără

să mai aștepte răspuns.

— Ana, spuse directorul a doua zi dimineața, vreau să te întreb ceva.

— Oricând la dispoziție, răspunse ea.

Încă nu-și pusese halatul acela alb și despersonalizant, purta rochia simplă, în carouri cafenii, discrete, croită impecabil, retezată matematic la mijlocul genunchilor, dar directorului nu-i ardea de ținuta ei acum. O pofti pe fotoliu și ea continua să zâmbească, de parcă n-ar fi observat expresia gravă, concentrată, de pe fața lui.

— E adevărată povestea cu cheia? întrebă el brusc.

Ana păli. Se așteptase la discuția aceasta, dar nu așa de repede. Duse mâna la gât, parcă vrând să se încredințeze că medalionul simplu, mic, un păianjen de aur lucrat cu mare finețe, mai era acolo.

— Povestea cu cheia… murmură ea. Te-ai supărat, nu-i așa?

— Nu era firesc să mă supăr? Vrei să spui că a fost o farsă prietenească? Pui o mulțime de oameni pe drumuri, întocmim rapoarte, suspectăm pe unul și pe altul dintre lucrătorii institutului, luăm măsuri suplimentare de securitate… Halal farsă! Încă vreo două ca asta și încep să-mi caut altă slujbă. Ce rost a avut tot circul ăsta?

— George, vrei să fii un pic mai calm?

— Dar sunt calm, ripostă el agresiv, apoi repetă domol, cu ochii-n tavan: Sunt calm, draga mea. Aștept o explicație, asta-i tot.

Oare n-am exagerat? se întrebă el, calmându-se de-a binelea. O să fiu luat drept un orgolios, gata să stric o prietenie pentru că mi-a fost atins prestigiul de director. Reluă liniștit:

— Trebuie să mă înțelegi, Ana. Povestea nu m-ar fi supărat în altă împrejurare. Dar aici și acum… Într-un fel ai lovit în prestigiul institutului. Ne-am compromis în fața ministerului, în fața celor de la contrainformații…

— Poate că exagerezi puțin, murmură ea cu privirile plecate. Nu cred că întâmplarea asta a compromis pe cineva. Dimpotrivă, e o notă bună că ai luat o măsura suplimentară, instalația de alarmă a seifului…

— Asta-i adevărat. Dar de ce tocmai tu?

Ea se gândi puțin. Se aplecă spre el:

— Te știam preocupat numai de construcția în sine. Ți-am amintit de câteva ori despre instalația promisă, dar de fiecare dată ai schimbat vorba sau ai dat un răspuns evaziv. Ți-am dat dreptate; o biată sonerie, față de invenția care nu te lasă să dormi... Dar încearcă să înțelegi, George. Mi-ai încredințat o parte din documentele institutului; proiectele, hârtiile secrete, corespondența oficială, îmi trec prin mână. Mă simt și eu răspunzătoare și am început să mă tem pentru siguranța acestor hârtii.

— Bine, dar puteai găsi altă cale.

— Asta-i adevărat. Poate aici este greșeala mea. Dar ia gândește-te: ai fi preferat să fac un raport scris, pe care să ți-l vâr în mapa cu documente pentru semnat? E drept, ar fi trebuit să dai un răspuns scris, să iei o decizie, să dai dispoziții. Dar știu că nu-ți place birocrația. Și nici mie nu-mi place.

— Și-atunci ai recurs la o mică glumă.

— N-am vrut să glumesc. Dar știam că sistemul nostru de protejare a documentelor are unele fisuri. Așa cum eu am luat mulajul cheilor, putea oricine sa-l ia. Să se strecoare, printr-un anumit procedeu, și să rămână noaptea aici.

— Imposibil! strigă el.

— Trecând peste acest imposibil, s-au văzut lucruri și mai ciudate. Istoria e plină de ele. Ei bine, dacă te pomeneai că acel cineva face câteva fotografii reușite după planurile din casa de fier, atunci într-adevăr puteai să-ți cauți altă slujbă. Ce-am făcut eu? Te-am apărat de această perspectivă îngrozitoare.

— Bine, dar cu ce mijloace?

— Asta mi-a venit în minte în ziua în care Budescu ți-a reamintit de protejarea casei de fier. Ai promis de-atâtea ori că te ocupi și doar promisiunea a rămas.

— Erau lucruri mai importante de făcut!

— Și ăsta era important, dacă era făcut la timp.

— Mai târziu aș fi pus la punct o...

— Mai târziu? Poate ar fi fost prea târziu. Cât i-a trebuit unui inventator să conceapă și unui atelier de prototipuri să construiască sistemul electric de protecție? O jumătate de zi tu, o jumătate meșterii. Sistemul funcționează impecabil. Era așa de greu?

— Bine, și alarma falsă?

— O simplă alarmă falsă. Lui Budescu i-am spus adevărul imediat după ce instalația a intrat în funcțiune. Iar el a raportat la minister și totul s-a liniștit.

— Dar în definitiv cu ce drept ai făcut asta?

— Cu dreptul pe care mi-l dă prietenia, spuse ea încet. Ca salariată mi-am depășit atribuțiile și merit o mustrare. Dar ca prieten, m-am străduit să te ajut. Lucrarea ta, lucrarea noastră, a tuturor, trebuie ferită de orice surpriză. Știi mai bine decât mine cât e de importantă. Poate chiar în clipa asta există câțiva inși care-și bat capul cum să pună mâna pe proiecte.

Directorul zâmbi acru:

— Povești pentru amatorii de romane polițiste. S-au luat toate măsurile, institutul e păzit ca o fortăreață, iar povestea cu cheia a fost o simplă glumă de-a ta. Cine să ne fure proiectele?

— Se găsește cine. Îți vorbesc acum ca un subaltern șefului de instituție. Te informez că un oarecare domn cărunt umblă prin oraș și se interesează de noi.

— De noi? De care noi?

— Unul ești tu.

— O fi vreun vechi amic de-al tău care a aflat că suntem prieteni și e gelos. De-acum încolo nu mai umblu seara pe străzi slab luminate.

— Lasă gluma, George. Mi-a povestit femeia de serviciu din blocul tău. Un ins elegant, cu păr cărunt a bătut la ușa ei. A descusut-o în fel și chip despre persoana ta.

— Mă surprinde, spuse directorul. Acum chiar că trebuie să-mi aprind o țigară. Ce poate ști femeia de serviciu despre mine?

— Multe. Cum te îmbraci, cum trăiești, ce lucruri ai în casă, ce prieteni te vizitează.

— Înseamnă că e tot un rival…

— Nu este. Aprinde odată țigara, că mi-e milă de ea. Ai strivit-o de tot. Spuneai că ești calm. O discuție ca asta nu se poate purta între oameni nervoși.

— Iartă-mă. Să știi că nu sunt nervos. Dar faptul mă contrariază. Ca și întâmplarea cu cheile. Nu cumva e tot o farsă de-a ta?

Ana îi luă chibriturile, scăpără, îi aprinse țigara, îl privi iarăși drept în ochi, serioasă și concentrată:

— Nu e o farsă, George. Domnul acela s-a interesat și de mine. La librărie. Mi-a spus vânzătoarea că i-a dat de bănuit cu atâtea întrebări. Privește adevărul în față, George. Cineva e cu ochii pe institutul nostru. Iar institutul înseamnă mai întâi torpila. Trebuie să avem grijă, să ne ferim din toate părțile. Și înțelege că dormim cu toții mai liniștiți de când soneria aceea a fost instalată.

— Ascultă, Ana, spuse directorul, într-o zi o să te întreb cine ești cu adevărat.

— Poți să întrebi și acum, spuse ea cu un surâs. Deși ar fi inutil. Nu mi-am ascuns nicio clipă identitatea. Ai fișa mea la dosarul de cadre, ai caracterizarea mea făcută de vechiul șef... O mică lectură în timpul liber...

— Am făcut lectura asta! izbucni el. Dar n-am dedus de-acolo că trebuie să te ocupi de securitatea invenției mele mai mult decât mă ocup eu însumi!

Ana izbucni în râs. Râdea cu poftă, natural și sănătos, ca un om care se amuză cu adevărat și ia în seamă numai latura bună a lucrurilor.

— Ești puțin gelos că ți-am luat-o înainte în acest domeniu, tovarășe director. Abia acum înțeleg de ce în loc de mulțumiri capăt o chelfăneală. Am mai lucrat în domeniul cercetării tehnice și știu foarte bine câtă importanță are păstrarea secretului. Mă simt solidară cu instituția și cu autorul proiectului. Asta nu-i destul ca să explice de ce mă amestec? Înțeleg că pentru o clipă te-ai supărat...

Directorul încercă să riposteze:

— M-ai înțeles greșit, Ana!

— Dar dacă între timp îți trece supărarea, urmă ea, putem să mâncăm împreună la prânz. Dacă mă inviți.

— Firește că te invit. Am mai încercat de vreo două ori și m-ai refuzat. De aceea n-am mai repetat invitația. Nu vreau să te sâcâi cu insistențele.

— Azi nu te refuz, spuse ea și plecă.

Luase invitația ei drept un semn bun. Înainte de plecare, singur pentru câteva clipe, trecu în revistă tot ce se întâmplase între ei doi și rămase foarte nemulțumit de rezultat. Recapitula în gând fiecare scenă, ca și cum ar fi răsfoit un album de

fotografii: dimineața aceea și privirea ei deschisă: „Sunt Ana Medrea. Proiectant principal”; apoi ciuda care dispăruse treptat, întâlnirile lor, la început întâmplătoare, apoi căutate cu tot dinadinsul – oare și ea le căuta? se întreba de fiecare dată – clipele acelea rare și scurte în care-și îngăduiau câțiva pași împreună, departe de obsesia aliajelor și de spaima firească ce preceda pornirea unui aparat nou construit: va merge sau nu? Ea se bucura de orice lucru, cât de mărunt, nu era mofturoasă și accepta cât i se oferea, nu lăsase niciodată să se înțeleagă că și-ar fi dorit mai mult, că avea clipe de plictiseală, că ar fi preferat câțiva pași pe Calea Victoriei, că singurătatea din serile ploioase îi înfrângea fie și măcar pentru scurtă vreme optimismul cu care fusese înzestrată de natură.

Se gândea la ea totdeauna cu oarecare neliniște. I se părea prea simplu totul, prea bine construit ca să nu aibă undeva o fisură. Se temea de o împrejurare neprevăzută care să strice tot. Așa cum Ana venise, cu un ordin semnat undeva în minister, tot așa putea să plece într-o bună zi. Și atunci ce se face el? Ana îi intrase în suflet, făcea parte din existența lui. Fusese un moment în care-i invidiase pe toți cei din jur. I se părea că Ana stă de vorbă prea mult cu unul sau cu altul, că preferințele ei sunt schimbătoare, că încearcă pe rând, căutând omul care să i se potrivească cu adevărat. Mai apoi își dăduse seama că totul pornește de la firea ei bună, avea bunătatea înscrisă pe chip, făcea parte din structura ei, și oamenii din institut simțeau asta. Ana știuse să se apropie de fiecare, îi făcuse să-și deschidă sufletul, era la curent cu problemele lor personale, îi întreba de copii, fără să le încurce numele, le scria la mașină acte pentru rate, le aducea reviste care îi interesau și îi consola când aveau necazuri pe acasă.

Așa încât temerile și întrebările lui își vădiră curând lipsa de temeinicie și constatarea că Ana e un suflet bun îl făcu să se gândească și mai îngrijorat la posibilitatea de a o pierde într-o zi. Va trebui să pun picioru-n prag, își spunea mereu, dar în vîltoarea zilelor și orelor obositoare ale construcției acest moment se amâna de la sine, era tot mai greu să găsească clipa aceea liniștită, de apropiere sufletească și de pace a spiritului, singura potrivită pentru o discuție mai profundă despre viață.

Poate astăzi, își spuse plin de speranță, auzind că Ana

acceptă să iasă cu el, iată pentru prima oară un lucru cert, cu contururi precise, de natură să-l încurajeze. Dar dacă acceptarea ei nu era decât o compensație pentru necazul pricinuit de povestea cu cheile? Ei nu, sunt prea de tot, se mustră singur, cu întrebările astea o să ating suta de ani fără să fi aflat ceva precis despre Ana. Ce lucru complicat e o invitație la masă? Poate cuvintele ei erau răspunsul la multele invitații pe care el i le făcuse, mai pe ocolite sau mai de-a dreptul, și pe care ea le respinsese de fiecare dată sub un pretext sau altul. Doar n-am să aștept inițiativa ei? se întrebă înciudat. Poate trebuia să fiu mai insistent, poate n-am găsit tonul potrivit, oricum nu mai sunt un băiețandru, poate tocmai de aceea, acum, la maturitate, deciziile sunt mai greu de luat iar un cuvânt are o greutate mai mare.

E drept, prietenia lor progresa. Toată lumea vedea asta, dar nimănui nu-i trecea prin cap să-i bârfească. Colegii din institut priveau cu simpatie această idilă timidă, Ana era prea bună și directorul prea corect, ca să stârnească cuiva gânduri potrivnice, și-apoi erau o pereche atât de potrivită!

La fel de adevărat, gândi directorul, este și faptul că o simplă întâmplare ne-a alăturat. Dacă nu era postul acela vacant, dacă ea n-ar fi fost dispusă să plece, poate n-aș fi știut niciodată de existența ei, n-aș fi cunoscut-o. Sau, poate întâmplarea… Aș fi cunoscut-o în tren, sau la o ședință, sau pe stradă, printr-un coleg din minister… Poți să știi? Oare ce mecanism dirijează destinele oamenilor? Nouă familii din zece își datoresc fericirea unei întâmplări mărunte care-a declanșat un șir întreg de evenimente; de câte ori n-am auzit spunându-se „pe soția mea am cunoscut-o în stațiune”; „ne-am cunoscut întâmplător, pe culoarul facultății, urma să dăm examen în aceeași sală…”

Și iarăși întrebarea: de ce să lăsăm totul pe seama întâmplării? Trebuie s-o ajutăm într-un fel, să folosim împrejurarea prielnică, e un moment anume pe care dacă-l pierzi îl poți regreta o viață. Dar dacă-i mărturisesc dragostea mea ce va răspunde oare? O va accepta, va găsi ecou în sufletul ei? Dragostea, am spus? Ei, da. Acesta e cuvântul. Simt că o iubesc într-adevăr, că zâmbetul ei e pentru mine o veritabilă sărbătoare, că o discuție cu ea mă înaripează, că prezența ei e un balsam peste febra orelor mele de zbucium. La început mă

irita prin venirea ei intempestivă, dar m-a îmblânzit prin modestia ei, m-a atras prin logica ei și prin bunul simț cu care judecă lucrurile. Noi, matematicienii, suntem cam sceptici din fire; știm mai bine decât restul lumii ce este infinitul și nu ne facem iluzii; ea e optimistă, privirea ei emană acest optimism, ți-l împrumută, nu, ți-l transferă, are de unde, e un izvor nesecat de optimism, poate asta e o trăsătură specifică femeilor. Ele conservă viața și o duc mai departe, trecând prin infinite greutăți și primejdii, fac viața să biruie, indiferent de împrejurări, indiferent de gândul nostru că la urma urmei suntem o parte atât de mică din univers…

Încercase de câteva ori să și-o apropie, să străpungă tocmai paravanul acela de convenții care stătea între ei. Încercase de fiecare dată întrebându-se care a fost rezultatul. Ana nu-l respinsese niciodată cu adevărat; stăteau cu plăcere de vorbă, găsiseră amândoi tonul acela comun care face deliciul unei ore smulse preocupărilor grave și grijilor apăsătoare; era inteligentă, se pricepea să stimuleze în el gânduri noi, desprinse de domeniul strict care-i umpluse până atunci existența; cu ajutorul ei descoperi că existau mult mai multe lucruri, uneori aproape inexprimabile, pe care numai o conversație condusă cu dibăcie le poate scoate la iveală, un fel de gimnastică a spiritului, de împrospătare a forțelor… Poate e felul ei de a înțelege dragostea, altfel de ce și-ar pierde vremea cu mine?

Ar fi dorit să folosească în cazul de față experiența acumulată mai înainte, dar își dădu seama că experiența în dragoste este un frumos material de arhivă, care nu poate fi utilizat a doua oară. Cu câteva seri înainte încercase să aducă vorba, utilizând un pretext mărunt: „Ți-am promis că reduc fumatul și l-am redus.” „Am observat mai de mult. Te-ai ținut de cuvânt.” „Știi ce-nseamnă asta pentru un fumător. Nimeni din lume în afară de tine nu m-ar fi putut determina să…” Ea zâmbise privindu-l în ochi: „Ce vrei să spui cu asta? Să-mi dovedești că am putere de convingere?” Să-ți dovedesc că te iubesc, că pentru tine am făcut-o, ar fi vrut să-i strige, dar nu îndrăznise. Și discuția alunecase, ca totdeauna, în sfera „ideilor generale…”

Șoferul îl aștepta, răbdător și placid, ca toți șoferii de directori care știu că ora plecării nu-i același lucru cu ora terminării programului și că o ședință de două ore durează adesea mai

mult. Directorul ieși, coborî scările, rămase lângă mașină. În câteva clipe apăru și Ana. Se urcară amândoi pe bancheta din spate. Șoferul porni motorul și așteptă.

— La Mangalia Nord. Ne lași acolo și te întorci la garaj. După-amiază ești liber.

— Am înțeles, spuse șoferul ostășește, pornind.

Ana îl privi înveselită:

— Era vorba de un prânz, nu de o excursie.

— Facem două lucruri deodată, lămuri el.

Când coborâră sub copacii uriași, pe trotuarul străpuns ici și colo de iarba îndărătnică și biruitoare, directorul o apucă de mână.

— Vacanță totală, Ana. Am descoperit insula lui Robinson.

O duse la un mic restaurant pitoresc, instalat pe o insuliță artificială din mijlocul lacului, o cabană pescărească cu mobilier din răchită și pereții de papură. Lume puțină acum, la început de sezon. Tocmai bine pentru un prânz liniștit și vesel. Chelnerul, impresionat de uniforma de marinar a lui Mateescu, înșiră câteva specialități de pescărie care stârniră încântarea Anei:

— Nu știam că din pește se pot face atâtea lucruri.

— Au fantezie băieții ăștia, spuse el.

După masă, făcură o plimbare prin pădurea răcoroasă și deocamdată liniștită. Vorbeau domol, parcă cu încetinitorul, bucurându-se de pacea molcomă din jur. Ana tocmai îi povestea despre un film pe care-l văzuse – nu scăpa niciodată Telecinemateca de miercuri. În mijlocul unei fraze el o apucă de braț:

— Ascultă, Ana, ce s-ar întâmpla dacă jocul ăsta ar înceta să mai fie joc?

Ea se întoarse spre el mirată:

— Ai vrea să înceteze?

— Nu. Să se transforme în realitate.

— Dar mi se pare destul de real.

— Ce înțelegi tu prin real?

— Ceea ce se întâmplă. Oare ne prefacem? Discutăm după un scenariu fixat dinainte? Masa asta a fost ceva mimat? Întâlnirile noastre au loc numai în vis? Ce te frământă?

— E absurd, spuse el. Nu pot să-ți explic. Știi, nu mai am

optsprezece ani. Atunci mi-ar fi fost poate mai ușor… sau poate mai greu, se corectă repede. Niciodată nu e ușor.

— Dar ce te frământă? stărui ea. Suntem împreună, stăm de vorba, ne plimbăm… Nu e niciun teatru aici.

— Și dacă într-o bună zi același om care a semnat decizia să vii aici semnează o nouă decizie și mi te ia?

— Nu te gândi la asta, spuse Ana liniștitor. Deocamdată nu-i trece nimănui prin cap să…

— Dar dacă-i trece? Ce mă fac eu atunci?

Se opriseră sub un stejar uriaș de pe marginea lacului, înalți amândoi, se priveau ochi în ochi.

— E adevărat? Ai suferi dacă aș pleca?

— Ana, să nu râzi, spuse el repede. Aș suferi e puțin spus. Nu pot concepe să te pierd. Mi-ar fi imposibil. Cred că… te iubesc. Te iubesc cu adevărat!

— George, dădu ea să spună.

Dar el se apropie deodată și-i cuprinse mijlocul. Și ea răspunse, aproape inconștient, chemării lui. În clipa aceea totul păru că dispare: vuietul depărtat al mașinilor de pe șosea, foșnetul măreț al frunzișului, clocotul valurilor izbite pe plaja pustie, curiozitatea domnului cărunt, urmele de ceară de pe cheile seifului, calmul amar al singurătății. Rămânea îmbrățișarea aceea îndelungă, și inimile, alăturate, contopindu-și bătăile.

9

Își aruncă privirea pe geamul rotund. Văzu un colț din aripa argintie, iar dedesubt, departe, pământul. Am plecat așadar. Nu e vis. „Mâinile sus! Știm cu ce scop te învârtești în zona experiențelor, domnule Toma. Ai fost văzut folosind un aparat foto și ai încercat să tragi de limbă militarii în restaurant. Urmează-ne, jocul dumitale s-a sfârșit!” Fraza clasică din cărți. Dar viața nu e ca în cărți.

Alături de el o femeie tânără, bine legată, citea un roman cu copertă stacojie, cu titlul scris cu litere de-o șchioapă. Ea dădu pagina, puse picior peste picior, îl privi cu coada ochiului și-și trase mai bine fusta pe genunchi. Degeaba tragi, stofa nu-i din plastilină! o ironiză în gând. Seamănă puțin cu Hilda. „Dacă

accepți vei veni aici când vei avea chef... Stă în puterea noastră ca dumneata s-o mai revezi pe fata asta vreodată...”

Hilda... Își rezemă capul de spătarul moale al fotoliului, închise ochii. Și se visă, o clipă, pe ringul acela de sticlă. El era apașul în alb și negru care o urmărea cu pași aerieni. Iar Hilda își arunca, înspăimântată, veșmânt după veșmânt.

— Am trecut frontiera, ne aflăm în România, anunță stewardesa cu un zâmbet.

Toma tresări și se uită la ceas. Dormise cu adevărat, ore în șir, ca un navetist oarecare în trenul care-l duce zilnic către locul de muncă! E drept că în somnul acela chinuit, sfâșiat de scurte coșmaruri, tresărise de mai multe ori și-și aruncase privirea spre pământ, dar dincolo de aripa avionului zărise doar nori albi învolburați și lucioși ca niște mari caiere de vată-de-sticlă, și monotonia zborului îl făcuse să recadă iarăși în somn. În noaptea dinaintea plecării, dormise tot așa, neliniștit, cu întreruperi, cu țigări fumate fără plăcere printre întrebările și îndoielile care nu-i dădeau pace. Încercase în fel și chip să-și imagineze clipa plecării, apoi drumul interminabil și revederea cu ai săi; și-acum, deodată: „Ne aflăm în România”.

Vecina de fotoliu ațipise și ea, cu cartea odihnindu-se pe genunchi și suplinind, decent, ce-i lipsea din lungimea fustei; o privi mai atent, nu semăna a româncă, poate de aceea nici nu deschisese ochii auzind anunțul stewardesei. Rememoră mișcările, vorbele, gesturile cu care avea să se prezinte la primul contact cu țara; trebuia să se poarte firesc, dezinvolt dar nu obraznic, sigur pe el și cu gândul la misiunea pe care o avea de îndeplinit. Dar acasă? Acasă, în curtea aceea largă, dincolo de gardul adăpostit de tufe de liliac, sub privirile cercetătoare ale tatălui, printre îmbrățișările mamei – cum va mai respecta instrucțiunile maiorului? Ce le va spune? Cum vor primi ei vestea? După ce atâtea săptămâni nu îndrăznise să le scrie, rușinat de fapta lui, deznădăjduit că nu le putea spune simplu: „Mi-am găsit un rost cum am dorit”, apărea așa, deodată: „M-am întors!”. Ce vor spune oare?

Privi iarăși pe geam. Mereu aceleași caiere alb-cenușii, probabil zburau deasupra munților, avionul trecu prin câteva goluri de aer, femeia de alături tresări, făcu ochii mari, apoi zâmbi jenată dar nu spuse nimic; nu, nu era româncă; romanul

pe care-l citea era englezesc sau american, nu-și putea da seama, dar oricum n-ar fi îndrăznit să vorbească cu ea românește, dintr-o teamă instinctivă că s-ar putea da de gol înainte de vreme. La sugestia lui Robert, care colindase cu el magazinele înaintea plecării, își alcătuise o garderobă atât de amestecată, încât oricui i-ar fi fost greu să presupună din ce țară vine. Purta un costum gri-deschis din tergal spaniol, croit după ultimul jurnal londonez; cămașă cu flori delicate și guler rotunjit „cum începuse să se poarte la Paris, pantofii germani solizi și ușor de purtat, sugerând un turist neastâmpărat... „Amestecul ăsta prinde bine, îi explicase Robert. Poți fi foarte bine un străin, după cum la fel de bine poți fi luat drept un român care și-a procurat de ocazie, la nimereală, fiecare obiect în parte. De altfel, e din ce în ce mai greu să ghicești naționalitatea unui om după, hainele pe care le poartă. Teoria mea e că oamenii întregului glob seamănă tot mai mult între ei, la Gibraltar se poartă haine fabricate în Hong-Kong, în Germania se vând cămăși lucrate la Brașov, americanii folosesc stilouri japoneze, iar în Australia vinul românesc e la mare preț. Totul e să te adaptezi mediului, să te porți fără ostentație, să nu ieși cu nimic din comun și să vorbești chiar mai puțin decât e nevoie. Oamenii te vor lua drept un original, un taciturn sau un îngâmfat și te vor lăsa în pace...”.

Coborî, trecu fără emoție de controlul vamal. Maiorul, cu firea lui meticuloasă, îi compusese cu cea mai mare grijă bagajul: nimic din mărfurile interzise, dar nici lucruri prea nevinovate. O revistă pornografică moderată, câteva pachete de țigări fine, o sticlă cu whisky, câteva sculuri de lână sintetică viu colorată, costumul de scafandru, camera foto, două casetofoane din care unul n-avea decât să fie confiscat: „Bate la ochi dacă ești prea corect. Trebuie să fii omul mijlociu, care încearcă să-i ducă de nas pe vameși mai mult pentru plăcerea lui decât pentru un avantaj oarecare...”. Cei de la controlul vamal îi reținură revista, pentru al doilea casetofon îi pretinseră taxa vamală după lege, se uitară curioși la costumul de scafandru, îl întrebară dacă are obiecte din metale prețioase, dacă deține valută străină și, în sfârșit, dădură pașaportul ofițerului de grăniceri...

Toma îi răspunse la întrebări privindu-l în ochi și amintindu-și că acum un an, un ofițer în aceeași uniformă urase „drum bun”

unei cete de tineri gălăgioși, nerăbdători și pe care inginerul abia reușea să-i țină în frâu; oameni care nu mai călătoriseră peste graniță și li se părea că, odată ajunși în clădirea splendidă a aeroportului, cu pașapoarte în regulă în buzunar, sunt buricul pământului. Trecu apoi nerăbdător prin sala uriașă, fără să simtă greutatea geamantanelor. Îl impresionau și cele mai mărunte lucruri: o fotografie mare reprezentând Babele; inscripția „Cabine telefonice”; câțiva pionieri, băieți și fetițe, veniți probabil să-și întâmpine profesorul întors din călătorie; un bătrân pe o bancă, citind „România liberă”. Începea să se simtă acasă, și până când nu văzu o patrulă înarmată din paza aeroportului, nu se gândi la adevăratul sens al călătoriei lui. Abia atunci, ca într-o străfulgerare, se simți deodată singur și vinovat. Și începu iarăși să se teamă.

Șoferul taximetrului veni repede și-i luă geamantanele, le puse în portbagaj, se urcă la volan, îi deschise portiera, porni motorul și-l privi întrebător.

— Spre București, spuse Toma repede.

— A, sunteți român? Mă scuzați. Nu știam în ce limbă să vă-ntreb.

— E așa greu să-și dea cineva seama că sunt român?

— Nu vă supărați, spuse șoferul. Aveți un aer așa… depărtat. Îmbrăcămintea, tunsoarea… Nu vă supărați.

— De ce să mă supăr? Altul în locul meu s-ar simți măgulit. Sunt tipi care cu bună știință încearcă să pară ce nu sunt. Dar eu nu fac parte dintre ei. Am trăit un an departe de țară, și-acum, când mă-ntorc, îmi bate inima într-un fel deosebit.

— Vă cred, spuse șoferul. Și eu, când am fost anul trecut la Slănic, la tratament, mi se făcuse un dor de casă…

Depăși cu o manevră bruscă un autoturism, reveni pe primul culoar, mări viteza.

— Și străinii ăștia, comentă. Nu semnalizează, dau buzna, nu le e frică de nimic. Am văzut o mașină de-a unuia făcută armonică; unul de-al nostru s-ar fi văitat, ar fi înjurat; el râdea și zicea ceva de asigurare. Te cred și eu că le convine. Se spune că la ei dacă ți-ai tamponat mașina mai dai ceva și iei una nouă.

— Basme, spuse Toma. Eu am fost acolo. Și nu-i chiar așa.

— Se poate, se poate, zise șoferul repede. Eu spun ce-am auzit. Lumea vorbește multe. Dar până nu vezi cu ochii nu poți

să crezi.

Sunt stupid, își zise Toma uitându-se încruntat înainte. Mi-e frică și de-un șofer de taxi. O să mai am discuții de-astea cu sutele. Avea dreptate maiorul…

— Unde stați? întrebă șoferul într-un târziu.

Ajunseseră la Băneasa, mașina își domolise mersul, în față apăru un semafor și pietonii traversau prin fața mașinilor oprite la un pas de ei.

— De ce mă-ntrebi?

— Unde vă duc? Mergeți acasă, sau la instituție cumva?

— Ah, da. Deocamdată, spre centru, pe la Universitate. Pe urmă luați-o spre Crevedia.

— Mergeți la țară, constată șoferul. Eu vă duc. Dar o să vă coste cam mult.

— Nu contează, spuse încet Toma. Când ajungi acasă, nu mai contează. Am visat clipa asta luni de zile.

— Așa e! surâse șoferul satisfăcut. Exact cum vă spuneam eu. După două'j'de zile la Slănic, mi se părea că și rapidul merge-ncet.

— Aveți benzină destulă?

— Cu cât am în rezervor pot s-ajung pân-la Craiova.

— Nu așa departe, râse Toma. Mergem la vreo douăzeci de kilometri de-aici.

— Floare la ureche, spuse șoferul. Vă duc ca vântul. Și… cum e viața pe-acolo?

Arătă cu degetul mare în urmă, spre aeroportul care închipuia, în mentalitatea lui de om umblat până la Slănic, toată lumea necunoscută și vastă.

— Cum să fie? Ca peste tot.

— O duc bine oamenii?

— Unii mai bine, alții mai prost.

— Un vecin de-al meu are un frate plecat și-i scrie mereu scrisori. Într-un an și-a luat mașină, așa zice.

— Mașinile-s ieftine, încuviință Toma. Cu salariul pe jumătate de an poți să-ți iei una de ocazie.

— În schimb, te omoară benzina, râse șoferul cu o satisfacție ciudată. Și chiria.

— Așa e, spuse Toma și nu mai lungi vorba.

„Fii moderat, îi spusese maiorul. Nu uita că tot ce spui poate

ajunge la urechile cui nu trebuie...” Treceau prin centrul Bucureștiului și Toma se înfioră iarăși de emoție. Văzu clădirea pătrată a Universității, își aminti cu câtă spaimă se apropia de zidurile acelea cenușii în zilele concursului de admitere, apoi mașina o luă în jos pe bulevard, revăzu Cișmigiul în floare, așa cum îl lăsase atunci în timpul examenelor, când o cunoscuse pe Mara. Prietenie scurtă și frumoasă. Ea intrase în anul întâi, el nu. O mai căutase de două-trei ori la cămin, ea ridicase sprâncenele aflând că a devenit constructor. Prin holul căminului treceau fetele, trei-patru, rar câte una singură, și ce frumoase erau, Dumnezeule! Frumoase și cele de acum, de pe stradă, șoferul îl privea cu coada ochiului, oprise la stop la Liceul Lazăr și pe pasajul de pietoni defilau parcă manechinele unei case de mode...

— Primăvara e grozăvie, spuse șoferul. Una mai frumoasă ca alta, parcă ies din pământ, le cam strică îmbrăcămintea asta, cine-o fi inventat să umble femeile cu pantaloni?

— În occident toată lumea poartă.

— Sunt practici, domnule, e drept, merg fetele la serviciu ori la facultate, urcă-n troleibuz, ce te faci cu rochiile alea scurte și strâmte, e drept că pantalonu-i bun, dar strică peisajul, e altceva când vezi un picior frumos...

Porni, se strecură cu bine până-n fața Operei, de acolo lumea de pe stradă se mai rări, viteza crescu iarăși. Măcar de-ar fi acasă alde tata, își spuse Toma, ar fi păcat să nu-l găsesc după atâta vreme. O să stau puțin și la ei, să mă bucur câtva timp de liniște, măcar două-trei zile, că pe urmă...

Șoseaua trecea printre două șiruri de blocuri ca două înalte ziduri de beton, perforate geometric de ochii negri ai ferestrelor.

— Pe astea nu le știți, n-aveți de unde, spuse șoferul cu mândrie, de parc-ar fi fost opera lui. Sunt făcute anu-ăsta, aici era un fel de maidan, cu vreo trei cocioabe, un garaj mare al I.T.B.-ului și mai știu eu ce lucruri fără noimă. Și-acum stă în ele populație cât în Câmpulung. Complex, cinema, două școli... Toate într-un an. Eu cred că străinii care vin aici din timp în timp se minunează de câte schimbări sunt.

— Și la ei se construiește, spuse Toma.

— Da, dar pentru cine? Bagă ei muncitorii în blocuri noi? Îi trimit ei la tratament prin sindicat, cum am fost eu?

Își reaminti vorbele maiorului: „Fii moderat…” Mașina alerga tot mai repede; frână de două trei ori cam brusc în fața unor crăpături de asfalt și șoferul înjură printre dinți.

— E drept, în șosele nu ne comparăm cu ei, spuse. Un prieten de la TIR mi-a povestit că au autostrăzi netede ca masa și că se circulă mai iute decât la noi. Dar o să ne facem noi și autostrăzi.

— Încet-încet se fac de toate, spuse Toma împăciuitor.

Mașina gonea acum printre lanuri verzi, care contrastau cu panglica cenușie a șoselei. Din direcția opusă veneau camioane, veneau tractoare cu remorcă. Într-un timp întâlniră câteva căruțe.

— Poftim, spuse șoferul, să mai spună cineva că n-avem cai!

— Ați mai făcut curse la țară?

— Fac mereu, cum să nu fac? Se-adună doi-trei inși din satele astea, oameni cu serviciu la București, pun mână de la mână și vin sâmbăta cu taxiul, ba mă roagă să merg încet, să-i vadă toată lumea. Uneori își iau și-o sticlă cu ei, trag o dușcă, încep să cânte… O plăcere. Oameni veseli românii noștri. Pe-acolo tot așa?

— Nu chiar așa. La ora nouă seara nu mai vezi nici țipenie pe stradă, iar sâmbăta orașele sunt pustii. Trăiesc mai în ei, fără prieteni, fără cântece pe stradă.

— E trist fără cântece, spuse șoferul.

Trecură prin câteva sate, întâlniră autobuze elegante care făceau curse spre București. Toma se miră, mașini noi, frumoase, cu spațiu mult, nu erau înainte, uite că se schimbă viața și-aici, gândi. Șoferul claxona mereu prin sate, unde tineri îndărătnici, cu plete, stăteau de vorbă în mijlocul drumului și se dădeau la o parte cam în silă; într-un rând trecură pe lângă câteva fete, aproape niște copii, pe biciclete moderne cu șaua mult în spate și cu roți mici.

— Moda asta cu bicicletele, spuse șoferul furios. N-am nimic cu sportul, dar nu pe șoseaua națională și cu bâzdăgăniile astea, de stai pe ele ca pe oală. Nici nu poți da din pedale ca lumea în poziția asta.

Toma simți că i se urcă inima la gât.

— Ne-apropiem, spuse el răgușit. La gardul ăla verde, pe dreapta, să opriți. E casa noastră.

Vuietul motorului se domoli. Șoferul se aplecă un pic să vadă

mai bine, dădu din cap:

— Frumoasă casă. N-aș da-o nici pe cel mai luxos hotel.

— E făcută de taică-meu, spuse Toma. Opriți acolo, la podeț. Am ajuns repede.

Mașina se opri cu un scârțâit plăcut. Toma coborî aproape din mers, lăsă pe șofer să descarce bagajul și el alergă spre poartă. Tatăl său era în grădină, în spatele casei; îl zări printre coroanele rare ale pomilor, își ascuțea coasa. Stătea cam cu spatele și nu-l văzuse. Câinele se repezi spre poartă, lătră furios, apoi deodată începu să se gudure, scoțând un scâncet subțire, de cățel.

— Măi Azorică, măi prostule, îi spuse Toma cu duioșie.

Tatăl ridicase ochii spre poartă, mirat de semnalul câinelui; când îl zări, aruncă coasa și porni prin iarba înaltă, de-a fuga, aproape dărâmând portița care despărțea grădina de curte și strigând:

— Floare! Măi Floare, măi!

— Ei! se auzi răspunsul din bucătărie. Ce țipi așa, că nu-s surdă, de!

— Uite, Floare, cine-a venit!

— Cin’ să vie?

Femeia se arătă în ușa bucătăriei, dădu un țipăt, începu să alerge și ea spre poartă, cu pași mărunți, lipăind cu papucii grosolani, ștergându-și mâinile în poala șorțului și vorbind singură, pe un ton subțire și cântat, un fel de bocet vesel:

— Uite cine-a venitîîî… Băiatu’ mamii din străiniii… Că nu știam de-oi trăi să-l mai văd odatăăă…

Toma simți că-i dau lacrimile. Deschise poarta, clanța avea tot „secretul” pe care-l știa el, și-și îmbrățișă tatăl care rămăsese cu cutea lungă și lustruită în mână. Apoi veni rândul mamei care-l sărută lung și zgomotos și repetat, cu un soi de disperare pe care numai mamele o pot avea în toiul unei mari bucurii.

— Mânca-l-ar mama că frumos s-a făcutîîî… E ca un ginericăă… Pe unde-oi fi umblat tu, maică, de nu ne-ai scris niciun rândîîî…

Vorbea și-l săruta pe obraji, pe frunte, pe ochi, ținându-i capul în palmele ei aspre care miroseau a leuștean. Tatăl se dusese spre poartă, se uita cu o anume sfială la geamantanele mari, galbene, pe care șoferul le depusese pe podeț.

— Mi-a venit ăl mic din străinătate, se lăudă el poștașului care trecea cu bicicleta pe drum.

— Ce ți-am spus eu? zise poștașul. Trebuie să ai răbdare, Costandine. Mă duc după „Informația”.

— Când vii înapoi treci să-ți dau o țuică, îi strigă bătrânul din urmă. Mare bucurie avem!

Se îndreptă apoi spre șofer, care rânduia răbdător ceva în portbagajul mașinii. Văzându-i umbra pe capotă, șoferul se ridică:

— Noroc!

— Hai noroc. De la gară veniți?

— Ce gară? spuse șoferul vag revoltat. De la aeroportul internațional Otopeni!

— Aha! făcu bătrânul. Cam departe,

— Am făcut o oră și ceva pân-aici.

— Ce vorbești! Bani mulți?

Șoferul ridică din umeri, încurcat și iritat deopotrivă:

— Cât a taxat aparatul.

— Lasă, tată, că mă ocup eu, spuse băiatul îndreptându-și cravata. Du valizele-astea înăuntru, dacă vrei.

— Floare, porunci tatăl, du valizele în casă!

Bătrâna își suflă nasul în poala șorțului și se apropie pășind mărunt. Șoferul trânti capota și se repezi să ia valizele:

— Se poate, măicuță? Las’că le duc eu!

Le luă pe amândouă și porni pe urmele bătrânei, studiind cu coada ochiului cam pe unde era câinele și ce avea de gând. Dar câinele lătra și scheuna bucuros, cu ochii spre poartă, fără să-l ia în seamă. Bătrânul se apropie de fiul său, care-și aprindea o țigară stând cu spatele la vânt:

— Ai bani, Mitică tată? Atâta drum cu *Popeda*…

— E „Dacie”, tată, nu vezi?

— Dacă-i taxi, noi tot Popedă-i zicem, râse tatăl. Îl luă de umăr, îl strânse oarecum, la piept: Se poate, tată, să nu dai un semn atâta timp! Credeam că te-a apucat nebuneala și nu mai știi de noi. Cât a mai plâns biata mă-ta!… A fost și șeful de post p-aici. „Cum l-ai crescut, nea Costandine? L-ai făcut mare, a dat de bine și a uitat de-ai lui. Ca puiul de cuc…” Îmi crăpa obrazul, Mitică tată. Suntem și noi cineva aici în sat, și să ne faci rușinea asta…

— Lasă-l, omule, spuse mama, acu' ți-ai găsit? Lasă-l să-și tragă sufletul, că vine de la drum lung.

— Doar n-a venit pe jos, spuse tatăl. Nu vezi? Cu *Popeda* tocmai de la aeroport…

Șoferul venea în urma bătrânei ținând cam ferit o sticlă înfundată cu cocean. Bătrânul aruncă o privire scurtă spre sticlă.

— L-am îmbiat cu o ceșcuță de țuică și n-a vrut, lămuri bătrâna confidențial. Zicea că-l controlează miliția. Și-atunci i-am dat o sticlă.

— Bine-ai făcut, încuviință bărbatul. Să se bucure și el. Acuma du-te și-ți vezi de oale, că avem treabă.

Femeia plecă supusă, cu pași mărunți. Toma se aplecă spre aparatul de taxat, văzu prețul, scoase un portvizit pe care-l desdoi și trase din despărțitura de la spate un teanc de bancnote. Atent și posomorât, tatăl îi urmărea în tăcere gesturile.

— Restul pentru dumneata, spuse băiatul cu glas scăzut.

— Mulțumesc, să trăiți, zise șoferul înviorat. Sănătate, adăugă el spre bătrân. Și mulțumesc pentru țuică. Acuma, primăvara, asta-i aur.

— Medicament, spuse bătrânul. Am păstrat-o în butoiaș de dud, d-aia e așa galbenă. Bea-o sănătos, tovărășele.

Șoferul duse mâna la șapcă și puse sticla în portbagaj, după ce îi mai dădu una peste dop cu podul palmei.

— Ține, n-ai grijă, îl încurajă bătrânul. Înfășoar-o în ceva să nu se spargă. Iar la întoarcere, să mergi încet. Ăia de la fermă termină lucrul, șoseaua se aglomerează… Drum bun!

Cu aceste cuvinte se întoarse spre băiat. Îl luă de umeri și-l împinse spre poartă.

— Atâta bănet, spuse cu părere de rău.

— Lasă tată, că am destul.

Mai făcură câțiva pași prin curtea curată, pe care se mai vedeau urmele măturii de nuiele. Apoi tatăl se opri deodată și se-ntoarse spre el:

— Bani cinstiți?

— Altfel cum! zise Toma repede.

— Am fost tare supărați. Și nen-tu Costică, și toți. Când s-a-ntors echipa, m-am dus și eu la gară. Care cum cobora, mă uitam în ochii lui. Niciunul nu spunea nimica. Parcă erau vorbiți.

Inginerul a coborât mai la urmă, m-am dus la el. Spun drept, îmi sărise inima. Inginerul se oprește, pune valiza jos, se șterge de nădușeală: „Nene, zice, ne-o făcu odrasla dumitale.” „Da ce-i cu el, e bolnav?” „Aș, bolnav! Mai bine bolnav, decât prostia asta. A rămas acolo, nene!” Se uita urât la mine. Nu-mi venea a crede. M-am răstit și eu: „Da voi ce grijă ați avut? Cum de l-ați lăsat singur printre străini? Eu dumitale ți l-am dat. Ce mi-ai făcut cu băiatul?” N-a mai avut vreme să-mi răspundă, îi venise și lui femeia, o cucoană frumoasă ca o artistă și mirosea a parfum. I-a sărit de gât, la mine nici nu s-a uitat. Mi-am pus căciula pe cap și am plecat. Vorbesc eu mâine cu el, mă gândeam. Și mâine... m-am pomenit chemat la miliție.

Mama se arătă în ușa bucătăriei, ștergându-se pe mâini:

— Costandine, lasă băiatul. I-o fi foame, i-o fi sete. Du-te și scoate o căldare de apă și hai să punem masa.

— Lasă-mă, femeie, mormăi bătrânul făcând un semn din mână. De ce, Mitică tată? Ce-ți lipsea? Pentru cine m-am trudit eu o viață, eu și cu mă-ta? Ăilalți sunt oameni întregi, la casa lor, știi bine. Pe nen’tu Costică l-au pus șef de tură. Tanța cu ingineria ei, cu casa ei, Aurică termină și el în vară, mai are „statul”, și-a aranjat post bun la Oltenița... Rămâneai tu. Cu casa, cu grădina, cu banii ce-am adunat, că pentru voi le-am făcut toate, să vă fie vouă bine. De ce, Mitică tată?

— E o poveste-ntreagă, tată. O să-ți explic eu.

— Ce să-mi explici? Că ți-ai uitat de mamă și de tată? Că ți-a plăcut mai mult prin alte locuri străine decât în satul tău și la vatra ta? Bucureștiul e colea; de-atâtea ori îmi spuneai: „Tată, mă duc și eu la București la film”. Și te lăsam. Te duceai cu cursa, veneai cu cursa. Capitala țării, de! Nici asta nu-ți mai ajungea? Credeai că pe-acolo unde te-ai dus curge lapte și miere?

— Nu-i vorba de asta, tată.

— Ori ai făcut vreo prostie și ți-a fost teamă să te mai întorci? Teamă sau rușine. Ori amândouă deodată. Spune, Mitică. Deslușește-mă, să nu mor prost.

— N-am făcut nicio prostie, spuse Toma cu capul în piept.

— Ce zici?

— Zic că nu-i vorba de nicio prostie. Cel mult, o încurcătură. Cu o fată.

— Da eu te-am povățuit la plecare? Nu ți-am povestit atâtea, Mitică tată? Ai aflat de la mine lucruri pe care nu trebuia să le afli. Ți-am spus câte țări am umblat cu războiul. Păi dacă era să mă-ncurc cu o femeie, ce se făcea alde mă-ta și frații tăi? Nu ți-am spus eu că-n Austria găsisem o gospodărie în toată legea, cu o femeie frumoasă și bună, care-a zis că se omoară dacă plec? Te iei după femei, Mitică? Uiți tot, lași tot departe, pentru o fustă? Și…? Ai scăpat de încurcătură?

— Lasă că-ți povestesc mai târziu. Ne-așteaptă cu masa, ai auzit doar. După aia e vreme destulă să…

— Acum să-mi povestești, strigă tatăl. Vreau să știu tot. Sunt părintele tău. Dacă mă mai socotești părintele tău.

Toma îi puse o mână pe umăr, împăciuitor:

— Nu vorbi așa, tată.

— Vorbesc cum se cuvine.

— Vezi bine că m-am întors.

— După ce m-a arătat lumea cu degetul prin sat. Dar… ai dreptate. Principalul e că te-ai întors. Hai să mâncăm. Vorbim noi pe urmă.

După masă își aprinseră țigările și, în vreme ce mama strângea vasele, bătrânul se aplecă spre fiul său:

— Acuma, Mitică, tată, poți să spui tot.

— N-am prea multe de spus. În timp ce lucram acolo am cunoscut o fată. O frumusețe. Artistă, înțelegi? O mulțime de bărbați se țineau după ea. Mă întrebau și băieții: „Măi Mitică, ce-a găsit asta la tine, mă?”

— Mie nu mi-au spus nimic de asta.

Toma se tulbură, dar o întoarse repede:

— N-au vrut. Băieți fini. Ca să nu intri la gânduri. Ei, și-am rămas de dragul ei acolo. Nu m-am mai întors la cantonament în ziua plecării și echipa s-a dus la gară fără mine.

— Mă Mitică, tată, tu mă minți. Inginerul mi-a spus că ți-ai luat geamantanul. Ce făceai cu el, dacă n-aveai de gând să rămâi acolo?

— L-am luat, cu gând să plec de la ea direct la gară. Avea zi liberă, a stat cu mine tot timpul, ca la despărțire.

— Așa o fi, spuse bătrânul cu îndoială. Treaba ta dacă nu vrei să spui adevărat cum a fost. Da’ din partea mea, mai bine să nu spui nimic decât să spui minciuni.

— Nu spun minciuni, tată. E drept că în ziua plecării ea m-a îndemnat: „Mai rămâi cu mine două-trei zile, că pe urmă cine știe dacă ne mai vedem…” Și am rămas. Mă gândeam că dacă stau două-trei zile nu era cine știe ce crimă. După aia, fiindcă tot îmi expirase pașaportul, mi-am căutat de lucru, ca să adun bani pentru întoarcere.

Tatăl îl privi scrutător, din cap până-n picioare.

— N-aveai bani? Pe ce-ai muncit acolo?

— Aveam, dar apucasem să fac cumpărături. La plecare trebuia cheltuită toată valuta, știi? Și biletul de avion rămăsese la inginer. În schimb am cumpărat o mulțime de lucruri. Hai să vezi ce v-am adus. Hai, mamă, și dumneata.

— Hai, dragul mamei, că te-a încolțit de tot urâciosul ăsta de tat-tu. În loc să se bucure că ai venit, te ia la rost ca pe hoți. Dar tu să nu pui la inimă, dragul mamei.

Se duseră toți trei în casă. Geamantanele, nedesfăcute, rămăseseră lângă ușă, unde le pusese șoferul. Tatăl îi ajută să le urce pe pat și să le deschidă.

— Asta-i pentru dumneata, mamă. Să-ți faci o flanelă.

— Ei, lânică de-aia bună, se miră mama. Ai dat mulți bani pe ea. Nu trebuia, maică. Să-ți fi luat lucruri pentru tine.

— Și asta-i pentru tata. Casetofon.

— Oho, ca la cămin! se bucură tata. O să cosesc cu muzică de-acuma, Floare!

Femeia îl întrerupse cu un gest iute de nemulțumire.

— Asta-i pentru nenea Costică, o cămașă.

— Seamănă cu aia de-a primit-o când a fost naș, zise tatăl. Ce zici, Floare?

— Seamănă, seamănă! îl îngână mama. Mereu strici bucuria băiatului. A adus-o de peste mări și țări, cum să semene?

— Dar asta ce mai e, Mitică? Te faci cosmonaut?

— Scafandru, nu cosmonaut, tată. Am lucrat acolo la un restaurant pe apă. Cu ziduri până-n fundul lacului și seara se aprindeau becuri sub apă de luminau pereții.

— Auzi ce le dă prin cap! se minună mama cu mâna la gură.

— Păi da. M-am specializat la lucrări sub apă.

— Noi nu facem case sub apă, spuse tatăl potolit. Ce specializare? Întoarce-te la meseria ta.

— Mă duc pe litoral să mă angajez. Am mai lucrat acolo.

— Cum, iar pleci? zise mama. Abia te-ai întors, mă bucuram și eu că te avem lângă noi, gospodăria asta se părăginește, tat-tu nu mai prididește singur…

— Lasă-l, Floare. După ce-a colindat lumea vrei să se întoarcă iar la sapă? mormăi tatăl. Lasă-l să-și facă meseria. Numai cu asta nu prea mă-mpac eu: cum să lucrezi în apă? Dar dacă așa-i treaba… Și când vrei să pleci, Mitică?

— Mai stau două-trei zile, să mă odihnesc și să-i văd pe toți ai noștri. Iar după asta o iau din loc. Așa mi-au spus la consulat, când am plecat încoace: să mă încadrez în muncă, să dovedesc că sunt om serios…

— Ei, Mitică tată! După povestea asta o să te cam privească lumea chiorâș. Nu-i ușor să dovedești că ești om serios!

Pe litoral nu-l privi nimeni chiorâș. Șantierul naval din Mangalia avea nevoie de oameni, construcția șantierului mergea odată cu construcția primei nave, prin ziare apăreau mereu anunțuri, în oraș se înființau cursuri de calificare, iar când Toma se prezentă la serviciul personal al șantierului și-și spuse profesia, funcționarul de acolo rămase cu ochii la el:

— Constructor-scafandru, spui? Dă cererea încoace, mă duc la tovarășul director adjunct!

Se întoarse destul de repede fluturând hârtia victorios:

— Locuință cu prioritate la căminul nefamiliștilor, peste câteva luni o să primești garsonieră, poți începe lucrul chiar de mâine. Te prezinți la inginerul de la construcții corp nave…

— Vă mulțumesc, spuse Toma.

Nu se aștepta să meargă atât de ușor. După ce se prezentă la inginer și făcu cunoștință cu locul de muncă, se întoarse în oraș. La căminul nefamiliștilor urma să locuiască într-o cameră la etaj, împreună cu un proiectant mai tânăr decât el.

— E un băiat liniștit, o să vă-înțelegeți, spuse responsabilul căminului. Cheia e aici, poți să-ți duci lucrurile sus. Dimineața pleacă autobuzele spre șantier chiar de-aici, din față, la șase fără un sfert.

Luă cheia, își urcă geamantanele la etaj. Camera era spațioasă, cu două paturi joase, instalate lângă pereți, cu noptiere micuțe, o masă lângă fereastră și un dulap de haine alături de ușă. Când deschise dulapul văzu în interior, pe ușă, o

poză decupată dintr-o revistă: un chitarist cu cămașă dantelată și pantaloni *blue jeans*, cu capul dat pe spate și gura larg deschisă, în fața unui microfon. Hm, băiat liniștit! gândi el și, după ce-și rândui cât de cât lucrurile, se trânti pe pat.

Colegul de cameră veni, părea contrariat că nu va mai locui singur; îi spusese probabil responsabilul. Dădu bună-ziua cam în silă, se prezentă:

— Mă cheamă Mogoș. Va trebui să locuim împreună, nu-i așa?

— Toma. Îmi pare bine. S-ar putea să vă deranjeze prezența mea, dar nu sunt eu de vină. Am fost repartizat aici.

— Tot ar fi adus pe cineva, spuse posac Mogoș. Ah, ce casetofon frumos! E al dumneavoastră?

— Da. Mi l-am adus din străinătate.

— Ați fost în excursie?

— Nu. La lucru. Sunt constructor scafandru.

— Interesant, spuse tânărul înviorat. Apar profesii noi. Progresul tehnic, este? Și... funcționează?

— Încercați-l. Nu știu dacă bateriile mai au viață.

Mogoș apăsă pe butonul „start”, cu gestul unui cunoscător. O melodie lentă umplu încăperea.

— Sunt mare amator de muzică, spuse Mogoș. Cu asta m-ați făcut praf. Arătă spre aparat. Aveți înregistrări bune.

— Așa le-am cumpărat. Mai am trei benzi.

— Oho, o seară întreagă de muzică. N-o să ne plictisim, se bucură Mogoș. Și ați stat mult acolo?

— Un an și ceva. Dar tot mai bine-i acasă, între ai tăi.

— Vă cred.

— Casetofonul puteți să-l deschideți când doriți. Și mie îmi place muzica. Mă gândeam că vă deranjează.

— Să mă deranjeze! Nici când mă culc. Am o drăcie de tranzistor, câteodată adorm cu el deschis.

— Ăsta se oprește automat, râse Toma.

— Știu, cunosc sistemul. Are celulă fotoelectrică. Mai pe seară, când ies în oraș, o să-i cumpăr un set de baterii.

— Știți ce vă rog? O să trag un pui de somn, că am venit cu trenul azi-noapte. Treziți-mă și pe mine când plecați. Vreau să-i dau un telefon lui frate-meu la București, să-i spun cum am ajuns. Muzica lăsați-o să cânte, nu mă deranjează.

Se culcă în patul mirosind a rufărie curată. Cel din urmă gând

înainte de a adormi fu numărul de telefon al domnului T. Îl văzu scris de mâna energică a maiorului, pe peticul acela de hârtie care se mistuia încet la flacăra chibritului.

10

Câteva săptămâni după ce expedie „marele raport”, domnul T. găsi prilejul să facă o nouă vizită pe litoral. De astă dată avea un scop oficial, foarte ușor de verificat. Pălăvrăgind în holul hotelului cu domnișoara de la recepție, pe care începuse s-o simpatizeze, el îi destăinui că e pe cale să încheie o afacere avantajoasă cu agenția de turism din Mangalia.

— O treabă din care toată lumea are de câștigat, accentuă el. Este o perioadă în afara sezonului, o serie de hoteluri nu sunt folosite la capacitatea lor; agenția și hotelurile vor încasa bani fără să se fi așteptat acum, în luna mai. Pe de altă parte, clienții n-au de ce să se plângă: vizitează litoralul, deci un supliment la excursie la un preț modest. Plus că vremea e frumoasă și se poate face plajă în condiții perfecte.

— E o lună călduroasă, spuse fata. Aseară spunea la televizor că apa a avut douăzeci și două de grade, un record pentru luna mai. Timp de plajă, ca-n toiul verii.

— Dacă se menține așa vreo săptămână, clienții noștri vor fi fericiți.

— Ce grijuliu sunteți cu clienții dumneavoastră, îl admiră recepționera. Dar mă gândesc că grija asta nu e chiar dezinteresată.

— Îmbinăm plăcerea de a servi clienții cu interesul financiar, surâse domnul T. Comisionul firmei „Ronex” se ridică la o cifră importantă. Iar eu personal mă voi alege cu o mică primă și cu o scrisoare de mulțumire de la patronii mei. Bucurie pe toată linia. Așadar, recapitulă el, două-trei zile nu sunt de găsit aici. Pentru probleme urgente, pot fi chemat la hotel „Perla” din Mangalia.

— N-ar avea rost să vă strice un sejur așa de scurt, zâmbi fata. V-ați luat costum de baie? Sper să aveți vreme frumoasă.

— Mulțumesc, domnișoară! spuse domnul T. luându-și servieta de pe masă.

Plecă mulțumit de sine însuși. Fără-ndoială, își spuse, dacă cineva avea interes să-mi știe drumurile, apoi acel cineva o să

fie informat cu mare exactitate despre intențiile firmei „Ronex” și ale agentului ei din București... Plăcerea de a revedea litoralul se îmbină cu rezolvarea fructuoasă a afacerii cu turiștii. Iar dacă pe deasupra mai apar și câteva dialoguri agreabile, asta nu mi-ar strica deloc, chicoti interior domnul T. pornind mașina.

Drumul până la Mangalia, liber și monoton, îi dădu prilejul să-și încerce iarăși mașina și calitățile lui de șofer. Ajunse aproape de prânz; se opri direct la agenția de turism, își desfășură cu conștiinciozitate talentul de comerciant, negociind condiții avantajoase pentru turiștii săi dar și pentru agenție, care urma să vireze în contul firmei „Ronex” o sumă proporțională cu prețul cerut pentru găzduirea turiștilor. Domnul T. își încheie misiunea și plecă zâmbitor spre hotelul „Perla”. Trebuia să-și parcheze mașina la un loc cât mai vizibil, ceea ce și făcu. Opri în fața hotelului, nu departe de intrarea frumoasă, cu coloane care susțineau o mare copertină de beton cu bordură albă din plăci de marmură. Se instală la hotel, proclamându-și cu glas tare intenția de a face o vizită prin stațiunile dinspre Constanța, apoi se duse să mănânce.

Când ieși de la masă, din restaurantul hotelului, se uită cu grijă la ceas și-și spuse că era tocmai ora potrivită pentru continuarea operațiunii. Își luă rămas bun de la recepție, spuse că dorea foarte mult să dea o raită prin Eforie unde nu fusese decât în trecere, rugă funcționara să înregistreze cu grijă mesajele care-i vor fi transmise eventual, apoi se urcă iarăși la volan. Dar în loc să apuce spre autostrada Mangalia-Constanța, făcu un ocol al orașului și-și lăsă mașina la o parcare din preajma sanatoriului, ochind cu grijă un loc cam înghesuit între alte zeci de mașini. Apoi, mulțumit dinspre partea asta, își luă servieta, încuie portierele mașinii și se duse liniștit la bar. Era ora când marinarii ieșeau de la lucru și unii dintre ei făceau o escală în drum spre casă, pe la nea Marin...

Servieta domnului T. nu se deosebea cu nimic de sutele de serviete care pot fi văzute zilnic sub brațul funcționarilor eleganți: neagră, din piele, cu multe compartimente și fermoare. Cine și-ar fi dat osteneala s-o studieze mai de aproape ar fi rămas uimit de amenajările pe care o banală servietă de funcționar le poate avea: mai întâi, partea de deasupra era confecționată dintr-o pânză subțire, aproape transparentă, iar

dedesubtul ei, adevărații pereți aveau o anumită înclinare, așa încât formau un fel de pâlnie în fundul căreia se afla microfonul aparatului de înregistrare. Pâlnia aceasta avea rolul să capteze și să amplifice sunetele cele mai slabe, astfel că o conversație de la o masă nu prea apropiată, care nu putea fi auzită deslușit de un om cu auzul normal, putea fi captată cu maximă claritate. În încuietoare se afla mecanismul de declanșare al casetofonului, simplu și ușor de mânuit. Rămânea doar să așeze servieta pe un scaun, în poziția culcat, și s-o îndrepte în direcția dorită.

Asta și făcu domnul T. când intră în barul răcoros, unde se aflau câțiva marinari de vorbă la o măsuță. Domnul T. avu grijă să se salute cordial cu barmanul, ca să dovedească că e de-al casei și că discuția poate urma nestingherită. E drept că, la venirea lui, vorba celor de la masă încetase o clipă; dar domnul T., instalat în colțul opus, cu un pahar în față, scoase din servietă un ziar și începu să parcurgă cu interes „Mica publicitate”; curând marinarii uitară de el. Continuară să vorbească, mai încet, firește, dar fără grijă. Barmanul, din lipsă de clienți, se retrăsese în dosul draperiei să mănânce, iar noul-venit citea ziarul.

Și iată ce înregistra aparatul domnului T.:

— Fac progrese băieții ăia cu torpila lor.

— Ai văzut? Știam de la-nceput că o să iasă.

— Eu unul am cam râs de ei când s-au apucat de treabă. Nu-mi venea să cred că e ceva serios.

— Bine, dar proiectul lui Mateescu nu e nou. L-a pasionat totdeauna, studiază problema de ani de zile. Se spune că a făcut armata la submarine și de atunci i-a venit ideea…

— Atâția ani, pentru o nenorocită de torpilă.

— Și nici nu se știe dacă iese.

— Ce să nu iasă? Acuma gata. Partea mecanică e aproape gata.

— Aud povestea asta de câteva luni.

— Vă spun eu că e gata. Păi nu m-a chemat viceamiralul acum două zile? Mă cunoaște demult, de când eram la stația ținte. Am fost cu el în aplicație, m-a premiat atunci cu un ceas.

— Lasă povestea cu ceasul, că ne-ai spus-o de o sută de ori. De ce te-a chemat?

— Păi zice, „Nea Ilie, dumneata ești scafandru bătrân. Cunoști platforma din fața portului?” „Am bătut-o metru cu metru, tovarășe amiral!” „Tocmai de-aia ne-am gândit să te-ntrebăm pe dumneata. Indică-ne un traseu drept, fără mâl sau nisip, cu adâncime nu prea mare, de unde să putem găsi ușor un obiect scufundat.” „E vorba de o torpilă, tovarășe amiral?” „Ai ghicit”.

— Le e teamă să n-o piardă.

— De ce s-o piardă, odată ce e teleghidată? O lansează, se duce la țintă și se-ntoarce înapoi la navă.

— Ce dracu, bă, cum poți să vorbești așa? Păi crezi c-o lansează de prima dată cu aparatele pe ea? Dacă nu lucrează bine stația? Dacă se pierde? Nu, băiețică. Întâi o lansează fără aparatură, să vadă dacă merge. Și după o distanță, să zicem cinci mile, motorul se oprește și torpila se scufundă. Altfel, dacă rămâne să plutească pe mare, n-o mai găsești cât îi hăul.

— Asta cam așa e. Cel mai bine e să se scufunde după atâtea secunde. Se calculează pe hartă și lansează scafandrul s-o caute. După aia îi pune geamandură și o trage afară.

— Păi da. Asta vrea și viceamiralul.

— Și? Ai găsit locul?

— Îl știam demult. E porțiunea din dreptul morii de vânt, la vreo cinci cabluri spre larg.

— Ce moară de vânt? Nu există așa ceva prin părțile astea.

— Așa mi-a zis și el. Dar eu sunt mangaliot născut-crescut aici. Înainte de război exista o moară de vânt la marginea orașului. Pescarii după ea se orientau, când veneau acasă din larg.

— Am văzut și eu mori de vânt, în Deltă. Frumoase pentru seriale cu bandiți, doar atâta. Când nu bate vântul, stai și te uiți la ele. Cred că d-asta le-au desființat.

— Acum sunt iar la modă. A spus și la televizor. Le pui un dinam și dau curent pe gratis.

— Nea Marine, mai dă-ne și nouă o fiolă d-asta.

— Dar mai rece dacă se poate.

— Și cum îți povesteam, au pus dinam la niște mori din Olanda sau nu știu de unde. O drăcie d-asta dă curent la un sat întreg. Și mai face și rezerve, în acumulatori.

— Grozavă chestie acumulatorii! Mă mir că-și mai bat capul să studieze. Ce le trebuie secția de acumulatori? Să-și mai piardă

vremea și cu asta. Trebuia să bage acumulatori cu fero-nichel.

— Ocupă loc prea mult. Și băieții vor să micșoreze greutatea mecanismelor, ca să mărească compartimentul exploziv. Zice c-o să aibă de două ori mai mult trotil decât cele obișnuite.

— Oho, e ceva. Cu una d-asta scoți din circulație și un portavion.

— Mi-aduc aminte că la aplicația din cin'zeș'cinci…

Domnul T. zâmbi și atinse ușor încuietoarea servietei. Nu mă interesează istoria, gândi. Și banda e pe terminate. Cine știe la ce-mi mai trebuie. Să-mi păstrez o mică rezervă.

Cei trei marinari mai sporovăiră o vreme și plecară. Domnul T. își mai comandă de băutură. Când barmanul se apropie de măsuță, cu paharul în mână, îl întrebă:

— Ce mai face domnul Daniel? Și-a schimbat vadul, nu mai trece pe aici? Sau… a terminat banii?

— Nu știu, nu l-am văzut de vreo trei zile. Dar locuiește prin apropiere. Dacă vreți, trimit garderobiera să-l cheme.

— Ar fi grozav, se bucură domnul T. Numai dacă nu e un efort prea mare.

Barmanul zâmbi amabil, cu un gest de protest care-ar fi însemnat: „pentru dumneavoastră…"

— Ce efort? Și așa n-are ce face acuma, în luna mai, la garderobă. Nu poartă nimeni pălărie și palton, iar țigări pot să vând și eu.

Domnul T. scoase o hârtie de zece lei, i-o întinse barmanului arătând spre garderobă.

— Atunci să se ducă. Dar știi, în mod discret. Să-i spună că-l caută un prieten, atâta. Vreau să fie o surpriză. Nu știe că mă aflu aici, pe litoral.

Barmanul aprobă din cap, și se depărtă. Un copil netuns intră în fugă și întrebă de la distanță:

— Aveți *ciunga*?

— N-am nici ciunga, nici ciungu! se răsti barmanul. Ți-am spus să nu te mai prind p-aici!

Băiatul plecă tot așa, în fugă. Barmanul trecu iar îndărătul tejghelei strălucitoare, pe urmă strigă:

— Cornelia!

— Nu l-am văzut, spuse garderobiera prin ușa deschisă. Dracii ăștia se strecoară…

— Nu pentru asta te chem, spuse barmanul. Vino pân-aici, am o treabă cu tine.

Garderobiera, o fată oacheșă, cu fusta foarte scurtă, veni lângă el, îi ascultă șoapta grăbită, strecură bancnota în, buzunarul șorțului alb și plecă.

Mai veniră câțiva inși, băură câte-un păhărel în picioare, lângă bar. Domnul T. își trase servieta la-ndemână, dar nu află nimic demn de luat în seamă din discuția lor. Trebuia să aștepte. Ceru o sticlă de apă minerală din care bău mai mult de jumătate, apoi o cafea.

Și, în sfârșit, apăru Daniel. Domnul T. îl întâmpină ca pe un vechi prieten, îl întrebă de sănătate și ceru, fără să-l mai consulte, două „Johny Walker” mari.

— Ce vești îmi mai aduci? îl întrebă el manevrând încuietoarea servietei.

— Nu se întâmplă în fiecare zi lucruri spectaculoase, spuse Daniel. Deștepții ăia s-au grăbit să trâmbițeze isprava lor și uite că au dat greș. Asta poți s-o pui în piesa dumitale: eșecul în urma unei îngâmfări nemăsurate.

— Dar cum s-a întâmplat? Mă interesează mai mult din punct de vedere sufletesc.

Daniel gustă din paharul cu băutură, plescăi din limbă și lămuri:

— Păi… s-au contrazis între ei. Prietenul meu de pe vedetă i-a auzit în timp ce ieșeau în probe. Lucrează doi inși la proiectul ăsta, ți-am mai spus.

— Da, Mateescu și Andone.

— Îi știi mai bine decât mine.

— Dumneata mi i-ai spus, data trecută. Dar fii pe pace, n-o să-i pun în piesă cu numele lor real.

— Ei bine, au montat pe vedetă un tub de lansare nou construit, de alt calibru decât cele obișnuite.

— Șaizeci și cinci?

— Nu, optzeci virgulă ceva. N-am reținut exact.

— Nici nu-i nevoie, spuse domnul T. Piesa vorbește despre oameni, nu despre calibre. Și?

— Au ambarcat torpila, au vârât-o în tub, au ieșit în larg să-i facă proba. Fără motor, doar lansarea propriu-zisă. Ei bine, torpila n-a plecat.

— Ce ghinion! spuse domnul T. Greșeală de construcție, probabil. Se poate întâmpla.

— Da de unde! Era construită corect, Mateescu se jura că a fost respectat totul la milimetru. Dar ei, deștepții, n-au mai avut răbdare să-i facă un dispozitiv de azvârlire special. L-au folosit pe cel normal, de la torpilele obișnuite. Or asta, fiind cu vreo sută de kile mai grea…

— Înțeleg, spuse domnul T. Păcat d-atâta muncă.

— Da, o să-i țină pe loc construirea altui dispozitiv. Asta-i când te pripești și ești prea sigur de ce faci. Păi și un proaspăt absolvent și-ar fi dat seama de disproporția asta. Parcă cu tubul n-au pățit tot așa? L-au montat și pe urmă au văzut că atârna mai greu decât celălalt. Au pus lesturi în bordul opus, ca să refacă echilibrul navei. Dar asta o îngreuna prea mult. Și-atunci i-au demontat una din mitraliere și au micșorat cota de muniție…

— Bătaie de cap, spuse domnul T. Mai luăm unul?

— Mă grăbesc, avem ședință de sindicat. Cum stați cu piesa?

— Merge, merge, făcu modest domnul T. Însă conflictul ăsta era tocmai sarea și piperul care-mi lipsea. Mi-ai fost de mare ajutor. O să te mai solicit.

— Oricând, cu mare plăcere. Poate-mi citiți și un fragment din piesa dumneavoastră.

— Din piesa noastră, vrei să spui, accentuă amabil domnul T.

În apartamentul său din marele hotel bucureștean, domnul T. cunoscu o seară de răgaz agreabil. Instalat, în sfârșit, în fotoliul de lângă geam, el ascultă banda cu discuția marinarilor și cu relatarea colaboratorului său în domeniul dramaturgiei. Dimensiunile aproape exacte ale noii torpile, stadiul experienței, coordonatele precise ale locului unde vor avea loc încercările – iată niște date care valorau greutatea lor în aur! Era o bagatelă pentru un specialist ca, având caracteristicile torpilei folosite în mod obișnuit pe vedete, să calculeze greutatea și lungimea noii torpile. Cu condiția să fi avut date despre cea veche. Dar asta nu e treaba mea, își spuse malițios domnul T.

Informațiile de ultimă oră se contopiră într-un mesaj scurt, pe care domnul T. îl cifră cu grijă, apoi îl fotografie pe un microfilm de mărimea unei gămălii de chibrit. Folosind o pensetă fină,

împachetă filmul într-o capsulă pe care o vârî într-un tub cu pastile de Gerovital. Dădu apoi drumul la televizor și vizionă programul de la început până la sfârșit, consumând între timp nenumărate pahare, cu apă minerală.

A doua zi se duse la sediul firmei „Ronex”, un birou modest aflat nu departe de hotel, rezolvă liniștit problemele curente, expedie către centrala firmei o telegramă în care-i comunica rezultatul tratativelor cu agenția de turism, la ora douăsprezece se duse la un „expres” din apropiere să ia un sandviș și o sticlă de apă minerală, apoi se întoarse la sediu și lucră până pe înserat. Făcu o plimbare pe bulevard; dacă cineva l-ar fi urmărit, ar fi fost uimit. Domnul T. intră și ieși de trei ori din hotel, de fiecare dată aducând în brațe un pachet cu cumpărături. De ce nu cumpărase tot ce-i trebuia, ca să facă un singur drum, era greu de explicat. Dar domnul T. știa că aceste intrări și ieșiri repetate erau un bun mijloc de a deruta pe un urmăritor oricât de dibaci. În cele din urmă, pe la opt seara, domnul T. ieși din hotel cu același aer nevinovat și se urcă într-un troleibuz care ducea la Gara de Nord. Se postă în fața intrării, la stația de taximetre, unde lumea se scurgea în șuvoi nesfârșit.

Taximetrele veneau unul după altul, dar pentru fiecare mașină nou sosită, zece clienți țâșneau cu geamantanul în mână pe ușa înaltă a gării. Izbucneau mici conflicte, doi cetățeni deschideau în aceeași clipă ușa din față și din spate, certându-se care are întâietatea. Câteva minute trecură astfel. Îngrămădeala de pe trotuar creștea; un hamal veni cu căruciorul aducând o movilă de geamantane, în urma lui o ceată de bărbați și femei îmbrăcați pentru munte, toți grăbiți, toți țipând în gura mare după taxi și toți nemulțumiți. Domnul T. făcu câteva tentative fără succes să pună mâna pe o mașină; de fiecare dată cineva i-o lua înainte, îl îmbrâncea sau îi motiva că are ceva urgent și el se întorcea resemnat pe trotuar.

— Doriți o mașină, domnu’? îi șopti cineva din spate,

— Da. Ce mașină aveți?

— Parcă asta contează? făcu omul nemulțumit.

— Contează. Odată m-am dus tot așa și am ajuns într-o cotineață cu roate care a avut trei pene pe drum.

— Mă jigniți. Am un Opel abia ieșit din reparație capitală. L-am luat în rate. De nevoie fac cărăușie cu el...

— Să mergem, spuse domnul T. cu îndoială.

Privind prudent în toate părțile, bărbatul îl conduse după colț, la parcare. Descuie ușa dinspre volan, se urcă, îi deschise și clientului, apoi porni motorul și așteptă.

— Domnule, spuse domnul T., eu merg cam departe.

— Nu contează, spuse omul. Doar să vă ajungă banii.

Domnul T. puse pe banchetă, lângă șofer, câteva bancnote albastre frumos împăturite:

— Cinci sute de lei pân-la Constanța și-napoi.

— Constanța? Glumiți? Acuma noaptea?

— Caz urgent, spuse domnul T. La ora unu suntem înapoi. Conducem cu rândul, am și eu carnet.

Omul se gândi puțin, ambalând motorul fără rost.

— Pentru cinci sute de lei? spuse. Numai benzina cât mă costă. Sunt peste cinci sute de kilometri…

— Benzina o plătesc separat.

— E-n regulă, făcu omul. Să vă văd carnetul de șofer. Oricum, e drum lung și obositor. Mai ales că-i timp de noapte.

— Dă-i drumul, porunci domnul T. Am pierdut un sfert de oră cu tocmeala.

Opelul țâșni înainte ca un bolid.

— Dă-i bătaie, spuse domnul T. când ieșiră în șoseaua națională. Acuma, cât e drumul liber.

— O să fie liber până la Constanța, îl asigură șoferul. La ora asta cine se duce spre litoral? Ajungi noaptea, umbli după o cameră la hotel… Nicio pricopseală.

— Vorbeam de cei care vin din față.

— Cu atât mai puțin, spuse stăpânul Opelului. Păi după o zi de plajă te mai așezi la volan să mergi noaptea, sute de kilometri? E riscant, mai ales pentru șoferii amatori.

— Dar nouă ne prinde bine. Poți să-i dai mai tare.

— Am trecut de sută, se lăudă omul.

— Ei și? Spuneai că i-ai făcut revizia.

Vuietul motorului crescu imperceptibil. Îl acoperea șuieratul cauciucurilor. Domnul T. se așeză mai comod și închise ochii. Printre gene vedea silueta întunecată a șoferului crispată pe volan, iar mai departe, copacii de marginea șoselei, străfulgerați de lumina farurilor.

Pe parcurs, domnul T. se oferi de câteva ori să ia locul la volan, dar șoferul se opuse cu încăpățânare. Avea ambiția să demonstreze ce poate el, și ce poate mașina; într-adevăr, ajunseră la marginea Constanței într-un timp incredibil de scurt.

— Acuma trebuie să mă lași pe mine, spuse domnul T. Mă descurc mai ușor, cunosc străzile…

— De acord, încuviință șoferul și micșoră viteza, apoi se uită la ceas. Dumnezeule, exclamă el, nici trei ore de la București pân-aici!

— Se poate și mai repede, zâmbi domnul T.

— În schimb te istovește. Încordare mare, noaptea. Mă simt de parcă am săpat la butuci.

Opri mașina, cobori, făcură schimb de locuri. Domnul T. trecu la volan, intrară în oraș, parcurseră în goană bulevardul Tomis, ocoliră câteva străzi și ajunseră în preajma portului, pe o stradă laterală. Domnul T. trase pe dreapta și opri în fața unui băruleț frumos luminat.

— Nu durează mult, spuse. Dacă vrei să bei o cafea, ești invitatul meu. Dar mă gândesc că pierdem câteva minute.

Stăpânul mașinii făcu un gest negativ:

— N-are rost. Prefer să mă relaxez un pic. Așa cursă n-am făcut în viața mea. Îmi huruie capul…

— Într-o clipă sunt înapoi, îl asigură domnul T.

Intră, reveni repede, întinse șoferului o ciocolată și se urcă la volan:

— Fă-mi plăcerea și lasă-mă pe mine la întoarcere. Ești obosit. Eu am dormit un pic după-amiază.

— E-n regulă. Numai… fără exces de viteză în oraș; e destul loc de goană pe șosea!

— Unde suntem?

— La barieră, spuse domnul T. Peste zece minute intrăm în București.

Stăpânul Opelului se frecă la ochi, se întinse făcând să scârțâie arcurile scaunului.

— Ai tras un pui de somn, spuse domnul T. fără să-l privească.

— Eram tare obosit. Am avut o zi grea. Plus cursa asta, care nu era în plan. Pentru mine e un record.

— Pentru mine nu, spuse domnul T. E un drum pe care-l fac

destul de des. Am mașina în reparație și d-aia am apelat.

— Să fumăm câte-o țigară, spuse stăpânul Opelului.

— N-ar fi rău.

Domnul T. se angajă într-o depășire cam riscantă, strecurându-se prin fața unui autotren enorm care-i făcu semn cu luminile.

— Ne-a-njurat, râse stăpânul Opelului. E drept că și mie mi s-a cam urcat inima la gât.

Aprinse două țigări, una i-o întinse domnului T.

— Cred că nevastă-mea e înnebunită. Dac-ar ști ea pe unde m-am plimbat...

— Poți să te lauzi că ai fost la mare.

— Tot sunt eu în concediu, glumi omul. Dar las-o mai încet, pentru Dumnezeu. O să-i scoți pistoanele pe eșapament.

— Ai mașină bună, îl lăudă domnul T. Cât îi ceri, atâta dă. Am atins și o sută patruzeci, pe unde-am avut drum liber.

— O sută patruzeci? strigă omul. Cât e ceasul?

— Unu fără un sfert. Nu ți-am spus că la unu suntem înapoi?

Omul scoase un fluierat de admirație.

— Puteam să ne frângem gâtul, spuse el. Învățătură de minte. Altă dată nu mai fac afaceri de-astea.

— Dar ți-ai scos o rată cu o singură cursă, îl consolă T. Câte drumuri ar fi trebuit să faci pentru banii ăștia? Câte seri pierdute? Plus riscul: de fiecare dată, pentru fiecare pol, emoții să nu te prindă.

— Asta cam așa-i, recunoscu stăpânul Opelului. Mereu scrie în ziar că au amendat pe câte unul pentru „ciubuc auto”.

Domnul T. micșoră viteza. Intrau în oraș.

— La Colentina o să mă dau jos, spuse el. Ai grijă cum conduci mai departe. Ești cam somnoros.

— Mi-a trecut somnul, spuse omul. Sunt mai mult speriat. În viața mea n-am mers cu viteza asta.

Parcurgeau străzile liniștite, pustii, pe care doar taximetrele și autobuzele de noapte continuau să alerge, parcă fără sens.

— Acuma taxiuri câte vrei, zise stăpânul Opelului. Iar aseară...

— Veniseră trei trenuri cam deodată: Constanța, Suceava și rapidul de Cluj. Câte taximetre să aduci ca să facă față la atâta lume?

— Va să zică știai că e oră de vârf?

— Bine-nțeles. Era momentul cel mai potrivit ca să găsesc pe cineva dispus să facă o asemenea cursă. Cei de pe taxi m-ar fi refuzat. Și trebuia neapărat să fac drumul ăsta. Spune drept, nu ți-a plăcut?

— Mi-a plăcut, zâmbi stăpânul mașinii. Acuma, dacă nu sunt indiscret, pentru ce naiba te-ai dus acolo în goana asta? Că n-ai stat nici două minute înăuntru.

— Un prieten avea să-mi dea cinci sute de lei. Trebuia să iau banii de la el. Avem mare nevoie.

— Dacă știam că mă iei la mișto, nu mai întrebam.

— Ce să-ți fac, îl compătimi domnul T. Uite că am ajuns. Să-ți trăiască mașina, că bună treabă a făcut. Sănătate, și mulțumesc frumos.

Opri pe dreapta, îi strânse mâna.

— Ionescu, se prezentă grăbit stăpânul mașinii.

— Ionescu? Unde am mai auzit eu numele ăsta? zâmbi domnul T. și coborî.

Tocmai atunci se apropia un taximetru. Domnul T. făcu semn cu mâna, mașina opri, el se urcă și plecă, fără să mai arunce o privire celui cu Opelul. Ce mirare pe bietul om, zâmbi în sine domnul T. Cred că o să povestească și la nepoți. Dacă are simțul umorului, o să-l amuze toată treaba. Oricum, am terminat cu bine. Domnule maior, acum sper că merit și eu o mică vacanță!

Stăpânul Opelului se lovi cu palma peste frunte, înciudat. Purtarea străinului îi intrigase din primul moment; dar încheierea aventurii îl scosese pur și simplu din sărite. Auzi! „Unde-am mai auzit eu numele ăsta?” Eu mă prezint civilizat, ca un om bine crescut, iar pasagerul, drept răspuns, mă ia la vale! Plus răspunsul acela ironic, când l-am întrebat ce treabă urgentă avea la Constanța: avea să ia de la cineva cinci sute de lei, și pentru asta plătise o cursă de cinci sute!

Și ce-l apucase așa, deodată, să coboare? De ce n-a mers până la domiciliu, ci a preferat să mai plătească treizeci-patruzeci de lei la taxi? Poate se ferea de mine. Nu vroia să aflu unde locuiește. Atunci înseamnă că are ceva de ascuns. Ia să-ncercăm să vedem ce-nvârtește dumnealui!

Porni cu viteză maximă pe urma taximetrului ale cărui lumini se vedeau departe, în capătul străzii. Taximetrul semnaliză viraj

la dreapta și proprietarul Opelului socoti că se apropiase, prea mult. Îl urmări de la distanță pe Ștefan cel Mare, apoi pe bulevard și-l văzu că oprește în fața marelui hotel. Încetini, se apropie de semaforul care indica „stop”. Avu vreme să vadă fața domnului T. aplecată asupra portofelului. Mulțumit de rezultat, merse mai departe. Semaforul era verde acum și peste două minute Opelul se oprea în fața Inspectoratului Miliției.

11

— Luați loc, tovarășe colonel. M-am gândit că afară e mai răcoare. Văd că suferiți și dumneavoastră de căldură.

— Da, vara asta ne-a luat cam repede, spuse colonelul. Frumoasă căsuță. Și liniștită.

— Ea soacră-mii. Ea se ocupă de tot ce vedeți aici. Îi place grădinăria. Acum o mai ajut și eu, cât sunt în concediu.

— Am un cunoscut căruia mașina îi mănâncă toate duminicile, spuse colonelul. Nu mai vorbim de concediu.

— Ei, mașina… Și eu eram așa în primele luni. Dar acum mi-a mai trecut. E drept că mă duc des la țară, mai fac și câte-o cursă prin oraș… De nevoie, tovarășe colonel. Am spus și aseară, la miliție: „Sunt vinovat, poftiți banii, a fost o greșeală de-a mea…” Dar nu puteam să rabd. Să bag banii-n buzunar și să fiu părtaș fără să vreau la cine știe ce ticăloșie. Sunt un om cinstit, tovarășe colonel.

— Ăsta-i principalul. Noi vă mulțumim că n-ați trecut nepăsător pe lângă un fapt ca acesta. Dacă oamenii ar fi mai atenți și ne-ar sesiza lucrurile ce li se par suspecte, ne-ar ușura mult misiunea.

— Așa zicea și locotenentul de la miliție. Băiat tânăr, dar foarte cumsecade. „Ce să fac eu cu banii dumitale? mi-a spus. După ce ai pierdut o noapte și ți-ai fugărit mașina fără milă până la Constanța și-napoi…” Dar vă asigur, tovarășe colonel, că n-o să mai fac de-astea. M-am lecuit. Mai bine sărac și curat, cum se spune.

— Și cum arăta pasagerul dumitale?

Omul șovăi o clipă, încercând să-și adune impresiile și să le prezinte cât mai sistematic.

— Era așa… un domn bine. Cărunt la tâmple, cu ochelari

fumurii cu ramă subțire. Nu prea l-am văzut bine, că era noapte. Când vorbea i se vedea puțin un dinte de aur, sus în dreapta. Altfel, o față obișnuită, cu trăsături regulate. Statură potrivită. Cam cât mine, mi-am dat seama când mi-a luat locul la volan. Mai mult ce să vă spun? Mâini îngrijite, de intelectual. Și vorbea cu un accent ciudat. Corect, dar anumite cuvinte le pronunța prea ca la carte. Ca și cum ar fi predat o lecție. Doriți o cafea, tovarășe colonel? Îmi pare rău, soția e la piață, iar eu nu știu să fiu o gazdă bună.

— Nu vă deranjați cu nimic. Cel mult un pahar cu apă.

— Am sifon la frigider, spuse omul. Vă aduc într-o clipă.

Colonelul se ridică, făcu câțiva pași pe aleea curată, de beton, străjuită de tufe mari de crini albi. Se aplecă și inhală prelung mireasma pătrunzătoare din cupa elegantă a unei flori. Ce i-o fi trebuind, când trăiește într-o grădină ca asta, să se complice cu transporturi clandestine? se întrebă.

Omul reveni cu o tavă, un sifon și două pahare. Le puse pe masă, după ce mai întâi scutură cu podul palmei câteva frunze căzute pe mușamaua roșie. Turnă în pahar, colonelul bău cu poftă, stăpânul Opelului se așeză în fața lui, trăgând tava puțin mai într-o parte, ca să-și poată privi interlocutorul.

— Toate astea mi-au dat de bănuit, spuse el ea și cum ar fi continuat o discuție începută. Un drum la Constanța, ca să intre un minut la bar; accentul străin; faptul că s-a ferit de mine și a luat taxiul ca să nu văd unde stă. De aceea l-am urmărit, tovarășe colonel. Îmi pare rău că n-am putut să merg mai departe, dar în fața hotelului e staționarea interzisă, și-apoi n-avea niciun rost să mă duc după el înăuntru.

— Într-adevăr, n-avea niciun rost, confirmă colonelul. Noi vă mulțumim pentru concursul pe care ni l-ați dat.

— Încă un amănunt, tovarășe colonel. Omul conduce ca un pilot de raliu. Dacă asta vă ajută la ceva.

— Cred că ne ajută, spuse colonelul și se ridică.

Barul era situat pe una din străzile paralele cu bulevardul principal. Era o fostă bodegă modernizată, întunecoasă, cu becuri multe atârnând din tavan ca un ciorchine, protejate de abajururi metalice cu găurele, care aruncau pete ciudate de lumină pe măsuțele joase și pe fețele consumatorilor. Colonelul

intră, aruncând o privire celor trei-patru tineri care ocupau o masă și ascultau cu religiozitate muzica puternică, cu tonuri profunde, ultramodernă. Barmanul, un bărbat în vârstă, tuns scurt ca un recrut, stătea de vorbă în șoaptă cu ajutoarea lui, o fetișcană durdulie, cu pieptul strâns îi halatul negru cu dantele albe.

— Sunt de la Ministerul de interne, se prezentă scurt colonelul. Iată legitimația mea. Vreau să vă pun câteva întrebări.

Omul aruncă o privire rapidă asupra legitimației, înghiți în sec, se strădui să pară liniștit și amabil.

— Da, poftiți. Dacă doriți, putem merge alături, în depozit. Cam strâmt, în schimb e mai răcoare. Angela, ai tu grijă pe aici.

— Sigur, îngăimă fata cu ochii ațintiți la noul-venit. Și-așa nu sunt prea mulți clienți.

Barmanul ridică porțiunea de tejghea prinsă în balamale și-l invită pe colonel îndărătul draperiei care masca o ușă deschisă. Încăperea era, într-adevăr, răcoroasă. Pe rafturi erau puse în ordine tot felul de sticle.

— Am toate facturile în regulă, spuse barmanul. Nu dețin decât băutură procurată cu forme legale. Doar câteva pachete de țigări. Mi le-a lăsat un marinar străin care n-avea cu ce să plătească consumația. Le valorific și-mi scot paguba. Dacă vreți să vă convingeți...

— Nu, spuse încet colonelul. Pentru altceva am venit.

— Nu sunteți de la economic?

— Nu. Câți salariați are unitatea dumitale?

— Doi: eu și Angela, fata care mă ajută. Am avut femeie de serviciu, dar s-a pensionat.

— Câte ore stă barul deschis?

— De la zece dimineața la zece seara. La patru mă duc la masă și rămâne fata în locul meu. E cinstită, îi dau gestiunea pe încredere. N-am avut niciodată probleme. Dar ce s-a întâmplat, tovarășe colonel?

— Dragă tovarășe, o s-o iau de-a dreptul. Te previn că n-are rost să ascunzi nimic, noi tot aflăm până la urmă. Acum două seri, aproape de ora închiderii, ai primit o vizită. Un domn cu ochelari fumurii, care...

— A, spuse barmanul. Bănuiam eu că e ceva cu el.

— Îl cunoști? Spune tot ce știi. E spre binele dumitale să fii cât mai sincer.

— Tovarășe colonel, n-am ce să ascund. Domnul ăsta a venit acum câteva luni și m-a rugat să-i fac un serviciu. Are pe cineva în străinătate, o rudă în vârstă, care face tratament cu Gerovital. El îmi aduce câte-un pachețel, cam la o lună odată, și vine un marinar străin să-l ia.

— Cum îl cheamă pe individ?

— Nu mi-a spus numele. Nici eu nu l-am întrebat.

— Cu ce te-a convins să-i fii complice?

— Complice? Dar n-am făcut nimic rău, se apără barmanul.

— Trafic cu medicamente, de exemplu.

— Dac-o luați așa…

— Dar cum s-o iau? Spune, cu ce te-a cumpărat?

— Fleacuri, tovarășe colonel. Îmi mai aduce țigări, casete pentru magnetofon, o brichetă… Credeți-mă, nici nu mi-a trecut prin cap să intru în conflict cu legea. Sunt un om corect, am douăzeci de ani de serviciu, am avut totdeauna gestiune pe mână…

— De data asta ce ți-a dat?

— Ca de obicei, o cutie cu Gerovital. O nimica toată, tovarășe colonel. Se găsește la toate farmaciile, cu câțiva lei. Numai că trebuie rețetă.

— Pot să văd și eu cutia?

— Cum să nu! Diseară sau mâine vine marinarul s-o ia.

— Nu știi precis?

— Depinde când sosește vaporul. E anunțat pentru astă seară. Dar dacă ajunge la o oră înaintată, oamenii nu mai ies în oraș.

— Vrei să-mi dai cutia? Diseară o ai înapoi. Iar dacă sufli o vorbă despre întâlnirea noastră…

— Tovarășe colonel, iertați-mă, dar nu pricep nimic.

— Nici nu e nevoie. Poartă-te ca de obicei și nu vorbi nimănui despre ce-am discutat. Bagă de seamă, omule, nu te juca cu focul. Hai, dă-mi cutia. Până diseară nu e prea mult.

Cu mâini tremurătoare, barmanul descuie micul seif din colțul încăperii, unde se vedeau câteva registre frumos aliniate, boniere nefolosite, o ștampilă peste o tușieră și câteva teancuri de bancnote. Cutia verde de carton era și ea la vedere.

Barmanul o luă cu grijă, ca pe un obiect periculos, o privi lung cântărind-o în mână și i-o întinse colonelului:

— Poftiți. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult. V-am spus tot ce știam. În ce privește vina mea…

— Depinde de ce vei face în viitor, spuse colonelul, și plecă în grabă.

— Mai departe a mers ca pe roate, spuse colonelul. Domnul T. ăsta e un tip foarte prudent. După ce a microfilmat mesajul, nu l-a mai developat. L-a închis într-o cutiuță de metal, vopsită în alb, care nu se deosebea de celelalte pastile decât prin greutate. Cei de la laboratorul din Constanța au o răbdare de fier. Se temeau să nu deterioreze filmul, de aceea au cântărit fiecare pastilă cu balanța farmaceutică.

— Nu era mai simplu să râcâie pastilele?

— Puteau fi însemnate, puteau conține altceva decât vitamina „H_3”, ca destinatarii să fie mai siguri că nu s-a umblat la cutie. Băieții au lucrat cu mănuși speciale, se purtau cu sticluța aia de parcă ar fi avut nitroglicerină. Când au identificat pastila cu filmul, au dus-o în camera obscură. Filmul era, într-adevăr, nedevelopat. L-am developat și am copiat mesajul pe o hârtie format mare.

— Și filmul? Doar nu l-au pus la loc așa, developat?

— Îi crezi începători? Au făcut rost de un microfilm asemănător și au recopiat mesajul. Am văzut proba, după prelucrare. Nu se deosebește cu nimic de original. Au făcut încă o copie și au pus-o la loc nedevelopată. Pastila a fost închisă și predată barmanului.

— Admirabilă lovitură. Dublă. Ați găsit „cutia de scrisori” a domnului T. și ați pus mâna pe mesaj. Sunt curios ce conține.

— În niciun caz o scrisoare de dragoste. Specialiștii noștri s-au chinuit câteva ore până i-au dat de cap. Un cod rudimentar, greoi, care-ți cere multă răbdare. Dar până la urmă l-au dezlegat. Date despre torpila teleghidată. Dar niște date curioase, Dragomire. Uită-te, dacă vrei: torpilă electrică dirijată, greutate aproximativ atâta, calibrul circa optzeci, locul probabil al experiențelor – cinci mile travers de moara de vânt. Să recapitulăm: probabil, circa, aproximativ. Cam puține date, pentru un specialist de talia domnului T. Puține și neprecise.

— Totuși nu pricep cum le-a procurat. Nu s-a apropiat nicio clipă de obiectiv. Nici de oamenii institutului. Am stat de vorbă cu fiecare în parte. Le-am arătat fotografii. Nimeni nu-l cunoaște, cu nimeni n-a încercat să intre în discuții.

— Asta nu trebuie să te mire. Lipsa de precizie a informațiilor dovedește că le-a luat de la a doua mână. De la cineva care le-a aflat întâmplător și a vorbit despre ele cu ușurință, fiindcă „nu erau secretele lui”.

Dragomir făcu o mișcare de nerăbdare:

— Nu-mi închipui că șefii domnului T. se vor mulțumi cu aceste date aproximative și incomplete. Întrebarea e: ce se întâmplă? Ori n-au făcut nimic…

— Ori fac ceva de care noi n-avem nici cea mai vagă știre, întregi colonelul. Nu-i așa că te îngrijorează liniștea asta?

— Mă îngrijorează, recunoscu Dragomir. Înclin să vă dau dreptate: domnul T. a avut misiunea să sondeze terenul; abia acum urmează acțiunea propriu-zisă.

— Cam așa ceva, spuse colonelul.

Dragomir netezi cu mâna hârtiile din dosarul deschis și tăcu. Tăcea și colonelul. Afară izbucni deodată un concert de claxoane.

— Vreun deștept care-a rămas în pană în intersecție, zise colonelul. Asta nu trebuie să ne abată de la subiect.

— Ce subiect? întrebă Dragomir repede.

— Știi tu ce subiect. Să rezumăm: în jurul „danei zero” se petrec lucruri misterioase: nimeni nu se apropie de obiectiv, dar adversarii noștri cunosc destule date despre el. Domnul T. e om de meserie, Dragomire, e vulpe bătrână. Iar „dana zero” e un obiectiv prea important ca să-l lase la jumătate: pe de altă parte, pentru ei „dana zero” e o simplă afacere, ca multe altele. Pentru noi este un obiectiv vital, e o cauză a noastră, chiar dacă eu personal nu prea pricep în ce constă torpila asta electrică dirijată.

— Este o armă cu caracteristici superioare… începu Dragomir.

— Lasă, îmi ții cu altă ocazie o expunere. Acuma vreau să-mi urmărești raționamentul. Așadar, pentru noi obiectivul „dana zero” este mult mai important decât pentru ei. La o mutare de-a lor, trebuie să răspundem nu cu una, ci cu șapte! Îți ordon, căpitane Dragomir, să preiei personal supravegherea

obiectivului!

— Era și timpul, oftă Dragomir. M-am cam săturat de hârtii și rapoarte.

— Vrei ceva mai spectaculos? S-ar putea să ai deziluzii, Dragomire. S-ar putea să nu se ivească nimic demn de înfățișarea ta sportivă și de dibăcia ta automobilistică. Pe scurt, ar putea să fie o treabă plicticoasă și fără rezultat.

— Cu condiția ca domnul T. și șefii lui să renunțe la misiune. În caz contrar, sper că mă voi distra de minune...

Colonelul se apucă să-și ascută creioanele, o veche manie a lui. Creioane verzi, roșii, albastre, care umpleau decorativ ciubărașul de pe birou.

— Furierul ăsta al meu e incorigibil, zâmbi el. I-am spus de-atâtea ori să-mi lase creioanele în pace. Mă vede ascuțindu-le și crede că-l acuz de neglijență.

Dragomir se aplecă înainte. Aștepta instrucțiunile colonelului. Știa că, rostind o frază banală și fără legătură, el își pregătește raționamente, face calcule, întoarce ipotezele pe o parte și pe alta. Într-adevăr, vârful creionului, ascuțit peste măsură, se rupse. Colonelul îl trânti cât colo și spuse repede:

— Te vei duce, bine-nțeles, incognito. Nimeni nu trebuie să te cunoască sau să-ți ghicească misiunea. Singurul om cu care vei lua legătura este Budescu, dar și asta cu multă precauție. Schema vine cam așa: el veghează obiectivul din interior, iar dumneata din exterior. Centură dublă, cum s-ar spune.

— Și ce-o să fiu acolo? întrebă Dragomir. Inginer, doctor, vânzător la magazin?

— Nu. Arheolog.

Dragomir se ridică încet:

— Tovarășe colonel!

— Arheolog submarin, adăugă colonelul.

— Nici n-am visat așa ceva. Știu foarte puțin despre...

— O să afli mai mult, dacă-ți bați capul câteva ore cu niște publicații de specialitate.

— Și de ce tocmai „arheolog submarin”?

— Ia să vedem, ghicești?

— Torpila e ceva care merge sub apă, rațională cu glas tare căpitanul. Arheologia submarină se ocupă cu cercetările tot sub apă. Logic. Vă cer scuze, tovarășe colonel. Când ordonați să

plec?

— Cât mai repede, spuse colonelul. Nu uita că mai sunt și alți grăbiți, nu numai noi.

Dragomir își răzbună întârzierea, ca de obicei, asupra Daciei 1300 pe care-o cumpărase cu un an în urmă. Îi plăcea. Era o mașină rapidă, ușor de manevrat, puternică și... comună. Ce-ar fi fost să apară pe litoral cu o Toyota sau cu un Lamborghini? La parcări, între zeci de surate gemene, de aceeași culoare, o deosebea de departe după niște semne discrete: o pată de culoare mai închisă deasupra parbrizului, litera „A” sărită de pe panoul din spate, unde scria „Dacia”. Era o mașină care nu atrăgea atenția nimănui.

Plecă, așadar, într-o zi de la începutul lui iunie, plecă „cu noaptea-n cap”, ca un om gospodar care știe că-l așteaptă drum lung. Mașina, arătând banal la prima vedere, avea un portbagaj care l-ar fi uimit pe orice curios. Proaspătul turist ducea cu el o bibliotecă întreagă, volume groase, legate, referitoare la arheologie și istorie marină, apoi un costum de scafandru, un aparat de filmat sub apă și... câteva cioburi de amforă grecească, acoperite cu crusta fină pe care timp de secole neobositele viețuitoare mărunte ale mării o depun pe orice lucru părăsit pe fundul apei. Ai fi zis că tânărul arheolog era la mijlocul unei campanii deosebit de rodnice și venea pe litoral cu nădejdea că-și va completa colecția de cioburi eu exemplare și mai grozave.

Dar Dragomir nu era prea mulțumit de deghizarea lui. Nu văzuse niciodată un arheolog submarin în carne și oase și nu știa ce trăsături, ce gesturi, ce vorbe i-ar putea caracteriza pe cei care îmbrățișează o asemenea meserie. Poate obișnuiesc să poarte barbă, dar asta le-ar face greutăți în timpul înotului sub apă. Poate vorbesc repede și folosesc mulți termeni latinești. Poate au ochii inflamați din cauza scufundărilor dese. Sau obișnuiesc să se uite mereu peste umăr, ca piloții de vânătoare, ca să nu fie surprinși din spate: rechini, caracatițe... În Marea Neagră nu sunt nici rechini, nici caracatițe.

Frământat de toate aceste întrebări, colindase prin anticariate după tomurile respectabile și greu de pătruns pentru un profan, își procurase câteva cioburi din rezervele unui muzeu județean

de etnografie, făcuse rost de aparatul foto și costumul de scafandru – dar toate astea nu-l mulțumeau decât pe jumătate. În cele din urmă se duse cu o adresă oficială la arhiva de filme și rugă să i se dea ceva material privind scufundările. Avu noroc; cei de-acolo tocmai primiseră un film științific despre „satul subacvatic” și Dragomir își pierdu o dimineață întreagă urmărind evoluția „oamenilor-broască” în jurul emisferelor de metal frumos luminate, în lumea feerică din adâncul oceanului. Așa află că scufundătorii nu se deosebesc cu nimic de oamenii obișnuiți, doar că erau cu toții niște tipi destul de atletici. Cât privește arheologia, și asta se putea aranja. Parcurse rapid câteva dări de seamă privind ultimele descoperiri de la Mangalia – câteva ancore din timpul romanilor, ceea ce dovedea existența unui port în dreptul „digului genovez” ruinat acum; resturile unei epave străvechi, cioburi de amforă și chiar un fragment de statuie grecească pe care fără îndoială un bogătaș local o comandase vreunui maestru de pe țărmul Eladei și o pierduse tocmai aici, în gura portului Callatis, pe timpul unei furtuni. Își compuse la repezeală un dicționar arheologic, folosind pentru asta volumul III din operele lui Odobescu, află denumirea exactă a podoabelor purtate de o fiică de boier din secolul al XVI-lea, se întrebă ce conțin tumulii de pe litoral, acele movile circulare care se bănuiește că sunt morminte scitice înălțate de războinici în onoarea eroilor lor – și-și făcu o schiță a monedelor pe secole și pe categorii. Toate aceste pregătiri îi dădeau cel puțin o certitudine: că la orice întâlnire cu un om pasionat de cercetările arheologice, putea să se dea drept un confrate care avea habar de chestiunea în discuție.

Sosi la Mangalia pe la zece dimineața și se îndreptă spre hotelurile de pe faleză. Erau trei, identice ca formulă constructivă, deosebindu-se doar prin culoarea balcoanelor. Unul dintre ele era închiriat de oficiul de turism și aștepta prima serie de oaspeți: se făceau pregătiri febrile, trei grădinărese oacheșe conduse de un fel de șef cu cămașă-n pătrățele care le dădea sfaturi inutile răsădeau trandafiri în spațiile dreptunghiulare lăsate în asfaltul înconjurător; sosi o furgonetă cu rufe; cineva bocănea spornic într-o chiuvetă; pleduri din păr de cămilă erau întinse la balcoane, pentru aerisire. Dragomir opri mașina la al doilea bloc, zâmbind încântat după două fete în

costum de baie care voiau să traverseze; le făcu semn curtenitor să treacă și ele își legănară șoldurile încă albe prin fața mașinii, bocănind cu tălpile foarte groase ale papucilor. Atenție, își zise, anul ăsta o să avem încurcături privind înălțimea reală a femeilor.

Coborî fără să mai încuie mașina și intră în hotel. O funcționară, probabil la prima ei zi de serviciu, îl întâmpină roșind; era o fetișcană rumenă, coafată cu grijă, căreia umbrele albastre de sub ochi nu izbuteau să-i diminueze aerul de prospețime.

— Bună dimineața. Am reținut telefonic o cameră:

— Pe ce nume? spuse fata încercând să pară oficială.

— Dragomir, arheolog.

— Arheolog! N-am văzut niciodată un arheolog.

— Eu văd în fiecare dimineață unul. Când mă bărbieresc, adăugă el și fata își ascunse zâmbetul în scoarțele registrului.

— Vă dau o cameră cu vedere la mare, primul etaj, spuse ea.

— Mulțumesc, sunteți amabilă.

— Dorim să fie clienții mulțumiți. Rămâneți mult la noi?

— Vreo lună, poate și mai mult. Fac cercetări pe platforma continentală. Iarna e imposibil.

— Bine, dar vara vine lumea aici să se distreze.

— Asta-i distracția mea, spuse Dragomir. Umblu pe sub apă după cioburi și epave; o cură marină în lege.

— Toni, ajută-i tovarășului la bagaje, spuse fata.

Dragomir se întoarse. Din spatele ghișeului se ridică un băiat înalt, bine legat, pe care nu-l zărise până atunci. Află că era student și că se angajase sezonier, la oficiul de turism, ca ghid, translator și organizator de excursii, dar deocamdată nu prea avea ocupație. Îl însoți voios la mașină.

— Dacă ține vremea tot așa, în câteva zile nu mai ai loc pe litoral, îi spuse Dragomir, deschizând portbagajul.

— O, un aparat de scufundat, se miră tânărul. Sunt la modă, anu-ăsta.

— Zău? Ai mai văzut pe-aici așa ceva?

— E un tip care în fiecare dimineață trece spre plajă cărând o instalație de-asta cu el.

— Concurența, zâmbi Dragomir. Și eu care mă întrebam dacă n-o să fiu ridicol cu atâtea chestii după mine!

— Da de unde! Ridicol în niciun caz. De invidiat, mai degrabă. Omul are și costum de neopren. Spune că-i atât de călduros, încât se poate scufunda și iarna cu el. Nu-mi prea vine să cred.

— Ba da, merge, îl contrazise Dragomir, luptându-se cu geamantanul. Am îndesat mașina asta ca la refugiu.

— Ei, dacă stați mai mult pe-aici, e normal. Dați-mi voie.

Se aplecă, luă geamantanul cu o mică smucitură, mașina se legănă puțin.

— Ai putere, nu glumă.

— Sunt anul patru la atletism, la ICEF, lămuri tânărul. Plus înotul.

— Sub apă?

— Nu prea am cu ce.

— Ești invitatul meu. O să-ți împrumut aparatul când n-am nevoie de el.

— Vă mulțumesc, spuse tânărul. Lăsați că le duc eu. Dumneavoastră luați cărțile.

— Sunt prea ușoare.

— Mie-mi spuneți? Cartea e grea și la propriu, și la figurat. Săptămâna trecută i-am mutat biblioteca lui unchiu-meu. Nu vă spun ce chin a fost. Hârtia pare ușoară, dar nu e.

Urcară la etajul întâi. Holul era pustiu, ca și coridorul care străbătea în lung tot etajul. Dragomir se opri în fața camerei o sută nouă. Puse cărțile jos și scoase din buzunar cheia de care era legată o ghiulea de plastic transparent. Descuie și intră în cameră. Băiatul veni cu geamantanul și-i ajută să se instaleze. Era îndemânatic și îndatoritor. Dragomir îl urmări cu plăcere. Tânărul așeză geamantanul pe dulapul scund de lângă ușă. Îndreptă un scaun lăsat cam anapoda în fața mesei de lângă fereastră, rândui cărțile sprijinindu-le pe pervazul lat.

— Astea deocamdată aici, la-ndemână. Poate lucrați seara. Să vedem dacă arde becul la veioză… Chiuveta e bună. Picurau aproape toate, dar le-au revizuit săptămâna trecută… Alături aveți dușul și… cam asta-i.

Dragomir făcu câțiva pași prin cameră, aprobă din cap mulțumit, apoi întrebă:

— Amicul ăla, concurența, stă cumva tot la hotel?

— Nu, locuiește în oraș. Lucrează la șantierul naval. Constructor submarin sau cam așa ceva. Nici n-am auzit de

meseria asta.

— Concurent redutabil, spuse Dragomir. Dacă lucrează la șantier îi dau sprijin, probabil, cei de pe-aici. Poate nu-i voie să faci scufundări în apropierea portului.

— De ce să nu fie? Am mai văzut și pe alții. Un tip de la televiziune, inginer. Ăsta a fost și anul trecut. I-am văzut filmul la Teleenciclopedie. Nu și-a pierdut vremea de pomană. Tot felul de lighioane de care habar n-aveam. Mișună.

— Ți-e frică să mai faci baie, râse Dragomir.

Toni făcu un semn de protest cu mâna.

— Nu-s ele proaste să stea pe nisip, lângă plajă. Se sperie și fug la adânc. Acolo, departe, spre larg.

— Avem noroc și cu platforma continentală, riscă Dragomir.

— Da, am auzit și eu de asta. Platforma se întinde mult în larg, e-aproape orizontală. Ș-au găsit mii de chestii pe acolo. Nave scufundate, obiecte de pe corăbii, cioburi de amfore... Parcă dumneavoastră nu știți?

— Am citit ceva prin publicațiile de specialitate. E prima oară când cercetez aici. Am fost recent la Horezu. Am găsit acolo nisip și scoici de mare într-un deal. M-au intrigat. Vreau să insist pe trecutul comun al bazinului sarmatic. Iar pentru asta trebuie să văd și cum arată marea de acum.

Tânărul încercă să alinieze cioburile de amforă înșirate pe masă:

— Bine, dar cioburile astea...

— Le-am luat pentru comparație. Au niște caracteristici greu de sesizat pentru un profan, dar care mie îmi spun foarte mult. Înclinarea pereților, diametrul, desenul exterior.

— Chestie de meserie, spuse tânărul. Nu mă bag. Vă las, poate sunteți obosit. Dacă aveți nevoie de ceva, mă găsiți jos în hol.

— Mulțumesc, spuse Dragomir. O să apelez. Văd că ești un om de nădejde. Poate-mi dai o mână de ajutor la cercetările mele. Cu ocazia asta, faci și înot subacvatic...

După plecarea lui, Dragomir rămase în mijlocul camerei, cam nehotărât. Cunoștea orașul, mai fusese de atâtea ori pe aici. Dar de când începuse extinderea șantierului, schimbările erau mai rapide. Venind cu mașina, întâlnise pe stradă un camion cu mobilă, care se îndrepta spre cartierul din vestul orașului.

Înseamnă că blocurile de acolo începeau să fie date în folosință. Hotărî să facă o mică recunoaștere, să se familiarizeze cu străzile, cu casele, cu oamenii. Iar de mâine dimineață, își va începe activitatea de arheolog...

Plaja nu semăna cu cea din toiul verii. Nu se vedeau cozile de la chioșcurile de răcoritoare, nici eternii jucători de fotbal spulberând nisipul cu tălpile lor desculțe. Câteva cearșafuri, ici și colo, cu pantofii puși pe colțuri ca să nu le zboare vântul, și câțiva curajoși în apă, foarte aproape de mal. În larg e apa rece al naibii, deduse Dragomir. O fi iunie, dar marea e totdeauna conservatoare.

Soarele ardea puternic. Se apropia amiaza. Dragomir simți o jenă ușoară la umeri. M-a cam prăjit, își spuse. Cu orice risc, trebuie să fac o baie. Numai de n-aș răci. Ar avea haz, arheolog submarin cu guturai căpătat de la o baie-n mare!

Își scoase ceasul și ochelarii de soare, îi puse într-unul din pantofi, așeză deasupra cămașa de in în pătrățele și intră în apă. Apa – rece ca gheața. Simțea cum îi săgetează genunchii apoi șoldurile și pântecele; se năpusti cu capul înainte, în valul transparent și leneș care se apropia. Când ieși iarăși la lumină, pufnind și scuipând sărătura, apa nu i se mai păru așa de rece. Începu să înoate voinicește spre dig. Zărise de departe gardul verde închis al Institutului de cercetări al Marinei. Se apropie, înotând. Deodată, într-un colț al gardului apăru o barcă albă pe care scria „Salvamar”. Un tânăr bronzat, în costum de baie și cu pălărie albă pe cap, fluieră și făcu semn cu mâna. Dragomir se prefăcu că nu aude semnalul. Continuă să înoate. Tânărul din barcă începu să vâslească spre el. După câteva lovituri de vâslă, în care timp barca ușoară se apropiase considerabil, tânărul se întoarse, își trase pălăria mai pe ochi și strigă:

— Tovarășu, nu s-aude? Înapoi!

— De ce?

— Nu e voie. Stânci submarine, pericol de înec!

— Lasă, domn’le, protestă el continuând să înoate.

— Vezi să n-o-ncurci, strigă tânărul. N-ai citit avizul de pe plajă? Chem miliția și te amendează.

— E-n regulă, n-am știut, îl potoli Dragomir. Ce-o faci atâta pe grozavul!

Se întoarse, înotând pe spate, sub privirile critice ale tânărului care așteptă să-l vadă depărtându-se.

După-amiază, Dragomir coborî în hol ducând cu el aparatul de scufundat, labele, masca și costumul termoizolant din cauciuc spongios. Toni îl văzu și sări să-i ajute.

— Sunteți nerăbdător, râse el. V-a cam ars soarele și vreți să vă răcoriți?

— Îi fac o probă. Nu prea știu să umblu cu el. Deocamdată vreau să-l văd ce poate.

Toni îi luă rezervorul de oxigen și labele. Porniră amândoi spre plajă.

— Vreau să asist și eu la experiență, spuse. Să nu vă duceți prea în larg, că sunt curenți și-o să vă fie greu să vă întoarceți. Și să nu dați repede din picioare. Labele astea au spor, într-adevăr, prinzi viteză, dar consumi energie multă și dacă nu ești atent, faci o febră musculară de groaza lumii. Eu am pățit-o anul trecut, vă spun din experiență.

— Am și tras o baie dimineață, se lăudă Dragomir.

— E rece totuși.

— Merge. Cred că se-apropie de optsprezece grade.

— Pentru un începător sunteți destul de curajos, observă tânărul.

— Meseria, explică Dragomir. Bați toate ruinele, vale, deal, pe frig, pe ninsoare… Tot un fel de sport și arheologia asta.

Nisipul frigea sub tălpi. Cearșafurile se mai răriseră pe plajă; în schimb lumea din apă se înmulțise.

— De-acum încolo e bine de baie, spuse Toni. Iar pe seară, dacă arde soarele tot așa, se-ncălzește de-a binelea!

Dragomir se opri, lăsă jos lucrurile și începu să se îmbrace. Făcuse pentru asta câteva repetiții în fața oglinzii; nu trebuia să pară chiar un începător! Își puse costumul de cauciuc moale ca o blană. Mai întâi avu o senzație de rece, dar costumul împrumută repede căldura corpului și deveni fierbinte. Apoi își puse labele și Toni îi ridică rezervorul de aer. Vârî în gură tubul aparatului de respirat, reglă presiunea și-și trase masca.

— Arătați, grozav, se miră Toni. Parcă ați fi „om-broască” de când lumea!

Dragomir încuviință din cap, îi făcu un semn amical și porni spre apă, încercând să nu-i pese de aparatul care-i apăsa umerii

ca o raniță grea. Când se afundă, greutatea aceea dispăru ca prin farmec...

Făcu o mică probă de înot orizontal. Labele îi dădeau spor la înaintare, într-adevăr, simțea apa vâjâindu-i pe lângă urechi. Apoi se lăsă mai afund, până atinse nisipul, cu pântecele. Continuă să înainteze, străduindu-se să-și regleze respirația în ritmul aparatului. Ieși la suprafață, se orientă – era cam tot în dreptul lui Toni, care rămăsese pe mal. Îi făcu semn și se scufundă iarăși. N-avea busolă, dar distanța pe care voia s-o parcurgă era destul de mică și spera să mențină bine direcția. Se lăsă iarăși până atinse nisipul și începu să înainteze spre sud. Câteva minute de înot moderat, ajutându-se cu mâinile doar cât să păstreze adâncimea, și simți deodată o durere vie în mușchii de sub genunchi. Trebuie s-o las mai moale, își spuse. A avut dreptate băiatul. Micșoră viteza, străduindu-se să respire lin. Nu avea experiența mersului sub apă, dar se gândi că nu mai are mult. Într-adevăr, în fața lui se profila o umbră masivă, nemărginită. Digul. La ce distanță o fi? Nu putea să-și dea seama. Deodată, aproape sub ochii lui, se desenă o rețea regulată și strălucitoare. Se opri, se lăsă mai afund. Făcu prudent câteva mișcări cu brațele și ajunse lângă rețeaua aceea. Plasă submarină! O pipăi cu degetele: sârmă împletită, asemănătoare cu gardurile de la ferme. Cu un clește zdravăn s-ar putea tăia, își făcu socoteala.

Deodată, deasupra lui crescu o umbră și auzi zgomote puternice: lovituri, plescăituri. Se sperie și aproape instinctiv ieși la suprafață, mai-mai să se lovească de umbra aceea neagră. Era barca, și tânărul salvator lovea furios cu vâslele în apă. Scoase capul afară.

— Ce cauți aici, tovarășe? strigă salvatorul. Nu știi că nu-i voie?

— Și de ce nu-i voie? întrebă Dragomir lăsând pentru o clipă aparatul de respirat.

— A, tot dumneata? strigă tânărul înfuriat de-a binelea. Ieși afară imediat, altfel te pomenești cu o lopată-n cap! Și dacă te mai prind, te duc la miliție!

Dragomir se agăță de marginea bărcii și se ridică în mâini spre tânăr, care se străduia să scoată o vâslă din locașul ei.

— Vezi să n-ajungi tu la miliție, spuse. Vorbește frumos, că nu

te costă nimic.

— Ce să vorbesc frumos? După ce îți spun de zece ori și nu-nțelegi…

Salvatorul mai înmuiase tonul și Dragomir exploată succesul.

— Dumneata să te porți corect, că nu știi cu cine stai de vorbă. Dacă-ți trântesc un raport la direcție, mâine te pomenești pe liber, auzi?

— Îmi fac serviciul, spuse tânărul.

— Ce mai serviciu! Din nimereală ai dat peste mine și ai început să faci gălăgie.

— Din nimereală? Păi v-am văzut de la cincizeci de metri, tovarășu'. Vă urmăream după bulele de aer. Doar nu-s prost!

— Așa o fi, zise Dragomir cu îndoială.

— Nu o fi. Este!

— Și mă rog, de ce nu-i voie aici? Spuneai că sunt stânci submarine. Când colo, dau peste o plasă.

— Sunt și stânci, este și plasă. Pentru sturioni.

— Plasă de oțel pentru sturioni! Glumești, amice!

— Eu nu m-amestec, spuse tânărul jignit. O fi pentru rechini sau pentru carcalaci, nu-mi pasă. Am dispoziție să nu las pe nimeni și gata.

— Bine, nu te supăra. Altă dată nu mai calc p-aici, că te văd tare pornit.

— Citiți avizul de pe plajă, spuse băiatul. Eu n-am nicio vină. Asta-i dispoziția și gata.

— E-n regulă, salut! spuse Dragomir și porni iarăși, de data asta de-a dreptul spre mal.

Ajunse la hotel istovit. Toni era în hol, stătea pe un fotoliu și frunzărea o revistă.

— Unde-ați dispărut? întrebă el. Am așteptat cât am așteptat, pe urmă nu v-am mai văzut și m-am întors la hotel. Îmi făcusem socoteala că dacă nu apăreți după o oră, dau alarma. Oricum, ca începător… câte nu se pot întâmpla.

— Nu s-a întâmplat nimic. Doar febra musculară de care ziceai. Mi s-a pus un fel de cârcel la picioare.

— Mâncați repede niște zahăr, spuse Toni. Și diseară luați o aspirină.

— Și era să mi se mai întâmple ceva.

— Numai aventuri, din prima zi.

— Da. Era să primesc o vâslă-n cap. Băiatul de la „Salvamar” nu știe de glumă.

— V-ați dus spre institut, probabil.

— Ce institut?

— Acolo, în capul digului, e Institutul de cercetări al Marinei. E normal să nu lase pe nimeni să se apropie. Știți, secretul…

— Și secretul ăsta e lăsat pe mâna „Salvamarului”?

— Aș, ăla e pus acolo mai mult de formă. După ce treci de el, atunci apare paza adevărată. Sunt tot felul de obstacole, de capcane, santinele ascunse… E și normal. Armată, cercetări secrete… Trebuie pază, nu jucărie.

— Da, spuse Dragomir… Bine că știu. Să nu-i mai pun nervii la încercare băiatului ăla. Bem o bere după ce ducem astea sus?

— Cu plăcere, zâmbi Toni. Azi încă mai șomez. Mâine vine prima serie, să vedeți atunci frecuș!

În fața paharelor cu bere, pe terasa vastă a restaurantului, fața lui Toni părea și mai destinsă. Avea o privire deschisă, veselă, de om care n-are nimic de ascuns. Sprâncenele frumos arcuite, aproape feminine, îi dădeau tot timpul o expresie de mirare comică.

— Nu m-a mai întrebat nimeni, spuse. Vă gândiți la… concurență?

— La concurență, zâmbi Dragomir. S-o fi păcălit la fel ca mine?

— Nici gând. Păi nu vă dați seama că-i de aici? Omul știa lecția și nu s-a apropiat niciodată de institut. Are altă zonă unde înoată. Spre sud, dincolo de port.

— Mă întreb ce poate găsi interesant acolo. După harta geologică, zona aia e o platformă de piatră acoperită cu nisip. Nimic spectaculos,

— Poate speră să dea de vreo comoară. În zona aceea era intrarea portului antic. Pe timp de furtună, cam acolo se scufundau corăbiile.

— Ai dreptate, spuse Dragomir. La asta nu m-am gândit. Și inginerul de la televiziune?

— Ala căuta vietăți. Și le-a găsit, dar nu în partea asta, ci mult mai la nord, dincolo de Neptun. Acolo sunt și alge mai bogate. E un curent cald care le favorizează. Dar pe dumneavoastră tot

epavele vă interesează. N-aveți ce căuta acolo.

— Da, spuse Dragomir gânditor. N-am ce căuta acolo. De mâine încep cercetările la portul antic.

12

— Tocmai voiam să discut cu dumneata, Peter. Inspectorul general e supărat. I-am dus datele despre torpilă, a chemat un specialist din marina de război, s-au uitat la cifre. Credeam că au să mă îmbrățișeze. Când colo, îl văd pe comandor făcând o mutră acră: „E ceva, dar nu-i deloc concludent. Date vagi și generale. Ar trebui să știm mult mai multe.” „Deocamdată desenul instalației se află bine închis în seifurile lor, a încercat inspectorul general să ne pună parte. Oamenii mei au obținut și asta cu destule riscuri.”

— Ne bestelește, dar până la urmă ne apără, se bucură Peter.

— Se apără și pe el cu ocazia asta, murmură maiorul. Pe urmă l-am întrebat pe comandor: „Iertați-mă, domnule, care ar fi după dumneavoastră minimum de date cu adevărat importante?” S-a uitat la mine pe deasupra ochelarilor, ca un profesor nemulțumit: „Minimum de date? Orice individ care-a trecut o lună prin armată ar trebui să-și închipuie ce ne interesează: întâi, puterea de distrugere a armei. Al doilea, raza de acțiune, bătaia maximă sau cum vrei să-i spui. Omul dumneavoastră deduce că experiențele vor avea loc pe o distanță de cinci mile, dar asta nu spune nimic când e vorba de o torpilă dirijată. Al treilea: mijloacele de teleghidare și eventualele posibilități de bruiaj. Cam asta ar fi esențialul, în prima etapă. Și, bine-nțeles, frecvența de lucru a stației de dirijare. După aceea, detaliile construcției.

— Bine, dar nu-și dă seama că toate acestea se află pe sute de desene, că fiecare subansamblu înseamnă un dosar întreg?

— Asta i-am spus și eu. A ridicat din umeri: „E meseria dumneavoastră. Noi, pe baza acestor date, luăm măsurile care se impun. Cu condiția să avem răspuns precis la fiecare întrebare.”

— Și sperați că Toma va da răspuns la toate aceste întrebări?

— Sper și nu prea. Dacă nu-l mai angajează pe litoral, având în vedere că a rămas în străinătate fie și numai pentru o vreme?

— Ăsta nu-i un criteriu. Omul s-a întors de bună voie, s-a prezentat la lucru, intră în condițiile legale de clasare a dosarului.

— E drept. Al doilea: dacă într-o criză de patriotism dezvăluie înțelegerea noastră?

— Atunci se prăbușește și domnul Tintenbroker.

— Într-adevăr. Dar n-aveam cum să-l feresc. Trebuia să-l sprijine cineva pe Toma. Și să-i preia informațiile îndată ce le culege. L-am dotat cu aparat de scufundare – la profesia lui n-are de ce să bată la ochi. Plus că băiatul e sensibil la trai bun. L-am văzut după ochi. A rămas cu gândul la dansatoarea aia a lui.

— Atunci nu pricep ce vă neliniștește.

— Tonul inspectorului general. După ce-a plecat comandorul, mi-a dat un fel de ultimatum. M-a apărat în fața lui, dar când am rămas singuri… nu-ți povestesc ce dialog a urmat. Mai degrabă un monolog, știi?

— Îmi dau seama, zise Peter.

— Ei bine, în rezumat mi-a cerut să procedez mai energic.

— În ce constă energia asta? întrebă Peter.

Maiorul făcu câțiva pași prin încăpere. Se apropie de fereastră. Vorbi stând cu spatele:

— Să aducem proiectul integral al torpilei și să i-l depunem frumos pe birou. Cu toate detaliile. Ar fi lovitura vieții noastre, înțelegi, dragă Peter?

— Lovitura vieții noastre… Ușor de zis.

Maiorul se întoarse brusc, apoi se opri în fața lui Peter care se ridică aproape fără voie și-l privi drept în ochi:

— Îți dai seama, omule? reluă el. Am avea dreptul să-i privim de sus pe comandorii ăia care acum ne dau cu tifla. „Poftiți torpila, domnilor…”

— Mi se pare imposibil, rosti Peter.

— Da, e aproape imposibil. Un singur om ar fi capabil de performanța asta. Dragă Peter, ce-ai zice de o vacanță pe litoralul românesc?

— Domnule maior…

— Știu ce vrei să spui. Că trebuia să pleci în concediu, că aveai un aranjament pentru o croazieră pe Mediterana. Îți ofer Marea Neagră. E o mică diferență, dar n-am încotro. Pe cine vrei să trimit? Zece diletanți cu care să-mi mănânc sufletul

pregătindu-i, iar după aceea să cadă unul după altul, ca mușteleș? Ce-o să facă Toma al dumitale?

— Nu-i al meu, murmură Peter. Și în general n-are sens să vă enervați.

— Nu mă enervez, țipă maiorul. Dar aș fi vrut să fii un singur minut în locul meu acolo, în fața inspectorului general, pe scaunul acela vechi de două sute de ani, într-o cameră care rămâne rece și în toiul verii. Atunci ai fi înțeles că sunt silit să iau o măsură extremă, să trimit pe cel mai bun om pe care-l am, să mă lipsesc pentru câteva luni de mâna mea dreaptă. Și dacă stăm să judecăm, e singura măsură eficace. Toma al dumitale, al meu dacă ții la precizia termenilor, ei bine, să zicem că ne trimite o poză a torpilei și chiar niște fragmente din aparatură. E puțin, Peter, crede-mă. Comandorul ăla vrea mult mai mult. Te pricepi mai bine decât mine la marină; s-ar putea ca torpila asta să modifice războiul pe mare. Ți se pare lucru de glumă?

Peter își turnă un pahar cu apă. Maiorul se opri urmărindu-i gesturile, de parcă ar fi asistat la o experiență de chimie. Intimidat de privirea lui, Peter bău la iuțeală, puse paharul pe măsuță și spuse:

— Nu e nevoie de atâtea argumente. Aș fi vrut din primul moment să vă spun că accept această misiune.

— De ce n-ai spus? se miră maiorul. Mă lași să perorez un sfert de oră, ca să forțez o poartă deschisă? Ce-i cu dumneata, Peter?

— Căldura e de vină, spuse Peter. Când ordonați sa plec?

— Chiar mâine, dacă se poate, dar știu că nu se poate. Mai ai probleme de rezolvat. Le împărțim amândoi. Pe urmă trebuie să te pregătești temeinic.

— Mă duc cu avionul?

— Sunt de părere să pleci cu mașina. O mașină este o valoare mare pe care o duci cu tine fără să superi pe nimeni. Plus că poți lua bagaje câte vrei. În bagajele astea să fie și un costum de scafandru, un aparat de fotografiat și unul de filmat, adaptate pentru lucrul sub apă. Mașina să aibă tot ce-i trebuie. Ia cu tine un aparat „Minox” sau chiar două, și rezervă de microfilme. Și bani și mici obiecte pe care să le poți dărui. Nu uita niște mărunțișuri pentru femei. Apoi îmbrăcăminte ca să poți arăta, după caz, ca un salahor sau ca un ministru. Notează,

dacă te îndoiești că o să le ții minte pe toate.

— N-am nevoie să notez. De când lucrez cu dumneavoastră am învățat câte ceva.

— Ei bine, discipolul trebuie să-și întreacă maestrul. Mai adaugă și de la dumneata ceea ce crezi că ar fi necesar. Eventual o mică trusă de lăcătușerie.

— La asta chiar că nu m-aș fi gândit. Aveți dreptate. Toate acestea n-ar fi încăput în geamantanul unui turist obișnuit.

— Turist? Nici să nu te gândești, Peter. Fă-o pe doctorul, pe profesorul, pe paznicul de grădină zoologică aflat în vacanță. Trebuie să fii ceva, asta îți dă autenticitate. Un turist pur și simplu e mai suspect decât un om cu o meserie bine definită.

— Domnule maior, sunteți o enciclopedie a simțului practic.

— Învață, Peter, învață. De povestea asta cu torpila poate să depindă o întreagă carieră. Cât îți trebuie ca să fii gata de plecare?

— Trei zile pe puțin.

— Îți dau patru, declară maiorul mărinimos. Și cu două pentru drum, șase. Destul de mult, Peter. O săptămână întreagă pierdută din capul locului.

— O recuperez eu pe parcurs, spuse Peter cu liniște.

— Camere de închiriat, spuse încet hamalul. Cine dorește cameră, cu duș, aproape de mare, liniște și confort?

Lumea se scurgea din vagoanele ticsite, dar ca un făcut, nimeni nu avea în ziua aceea nevoie de cameră.

— Unde trag autobuzele spre Neptun? întrebă cineva.

— În fața gării, răspunse cu lehamite hamalul. Cameră ieftină, pensiune completă, nu doriți?

Omul se depărta fără să-l ia în seamă. După ce ultimii pasageri, un băiat și-o fată, trecură veseli, el ducând un geamantan și ea o chitară, gara rămase deodată pustie. Dincolo de clădirea cochetă, inundată de verdeață, demarau mașini de tot felul: o ambulanță; un camion cu prelată, cu inscripția „Transport persoane”, pentru niște cooperatori care se-ntorceau din excursie; un microbuz verde plin cu copii; autocarele elegante ale stațiunilor Mangaliei și, firește, multe mașini particulare care ambalau nerăbdător motoarele, așteptând ca uriașii s-o ia din loc într-un nor de fum negru. Peter trecu în

revistă toate aceste vehicule, apoi se luă încet după hamalul care fuma rezemat de un stâlp al peronului.

— Zici că știi o cameră de închiriat?

— Da, dom' doctor, zise grăbit hamalul.

— Nu sunt doctor, sunt profesor. Cameră liniștită?

— Da, dom' profesor.

— Nu vreau la bloc.

— Nu la bloc. Este o doamnă, casa ei, curte, viță-de-vie, gătește dacă doriți.

— Nu ia scump?

— După client, dom' profesor, rânji hamalul.

— Du-mă la ea.

— Da, dom' profesor. Luăm autobuzul?

— Nu. Am mașina aici, în fața gării.

— Mașină mică, ehei, se bucură hamalul, eu am avut trăsură pe piață, trei trăsuri am avut, și niște cai ca zmeii.

— Stă departe?

— În spatele poștei – apoi, dându-și seama că indicația e prea vagă: Nu e departe, nu-i deloc departe.

Peter îi făcu semn și omul îl urmă, supus, potrivindu-și șapca soioasă. Mașina, un Mercedes cu număr de București, aștepta. Hamalul privi musculițele strivite pe parbriz și se minună:

— Mămulică, ați mers tare, dom' profesor.

— Sunt și multe gângănii, mai ales când șoseaua trece prin pădure, explică Peter.

Urmând sfatul maiorului, venise cu mașina lui. Domnul T. bătuse atelierele de reparații din București până găsise un Mercedes negru de aceeași capacitate, făcut zob într-un accident și adus acolo pentru o reparație „când o fi". Nu se prea găseau piese, proprietarul mașinii se afla în spital, domnul T. află unde anume și în schimbul unei sume – omul era la ananghie, reparația avea să-l coste destul – luă certificatul de înmatriculare al mașinii și-l dădu lui Peter, care n-avea decât să monteze două plăcuțe noi cu numărul respectiv. Peter urma să joace rolul unui cetățean român, pașaportul cu care pătrunsese în țară fiind păstrat numai pentru cazuri extreme, într-un loc bine camuflat în tapiseria pernei din spate a Mercedesului. Un buletin de identitate cam jegos, cules de la un bețiv din gara Basarab, la care înlocuirea fotografiei durase mai puțin de zece

minute, și Peter se putea prezenta oriunde sub numele Vasile Turtureanu, născut la Siliștea în 1930, domiciliat în București, strada sergent Nițu Vasile nr. 72—80, bloc O.D. II 9/1 b, scara 6, etaj III, apartament 235, o adresă pe care nici veritabilul posesor n-ar fi putut-o spune pe dinafară.

Hamalul își scoase șapca jegoasă, se tolăni pe perna stacojie a Mercedesului, Peter își spuse grijuliu că ar fi trebuit să pună o husă peste tetiera elegantă, neagră, cu sprijinitori laterale, proaspăt cumpărată. Mașina porni, defilă legănându-se ca o șalupă pe bulevardul încins de soare, luă alene câteva viraje pe străduțele înguste ale vechiului oraș și se opri în fața unei căsuțe cochete, cu tencuiala proaspătă, cu gard de fier forjat vopsit în verde și cu flori multe profilându-se pe perdelele de la fereastră.

— Aici e, dom' profesor, o casă a-ntâia, n-are copii mici, vecinii se culcă devreme, chiria pe o zi mi-o dați mie, să trăiți dom' profesor.

— Îți dau chiria pe două zile, numai taci odată, îl întrerupse Peter. Du-te și vezi dacă-i acasă cucoana.

Omul coborî cu părere de rău din Mercedes și se duse la poartă. Încercă clanța, era încuiată, începu s-o scuture behăind totodată:

— Cucoană! Cucoană! Hai că ți-am găsit client!

O bătrână slăbănoagă, curat îmbrăcată, ieși iute de undeva din fund și alergă spre poartă făcându-i semn cu amândouă mâinile să tacă.

— Mai încet, prostule! Ți-am spus că aștept o rudă!

— Un barosan, spuse confidențial hamalul scoțându-și șapca și ștergându-și nădușeala. Am fugit după el toată gara. Nu mai e amatori, cucoană, toți se duce la hotel, abia l-am găsit. Dai și matale de-un kil de vin în plus, am alergat toată dimi…

— Dau, dacă rămâne aici, îl întrerupse bătrâna.

— Casa i-a plăcut, așa a zis, că-i place, poate ai și niște pantaloni vechi de-ai boierului, ți-am adus om mare, profesor.

Bătrâna examina cu ochi critic pe profesorul care coborâse și dădea ocol mașinii, lovind cu vârful pantofului în cauciucurile late și moi. Chiriașul în perspectivă era un domn înalt, blond, tuns corect și cu o față energică. Nas drept, buze groase și bărbie pătrată exprimând o oarecare duritate. O fi profesor de

sport, își dădu cu părerea bătrâna privindu-i umerii drepți și bustul bine modelat în tricoul vișiniu, strâns pe corp.

— Poftiți, domnu' profesor, să vedeți casa, spuse ea descuind cu grabă poarta solidă.

— Bună ziua, salută Peter politicos. Sunt din București, adăugă. Stau la bloc. Măcar în concediu să respir puțin aer la umbra unui copac.

— Umbră la noi berechet, se lăudă bătrâna. Seara scoatem masa afară și puteți juca table cu prietenii.

— N-am prieteni, zise Peter scurt.

Bătrâna îl pofti în casă, el urcă cele două trepte de ciment bine fasonat, se șterse pe picioare la ușă spre încântarea gazdei, intră după ea în holul spațios, cu preșuri acoperind toată dușumeaua. Femeia deschise și închise parcă în treacăt frigiderul „Fram" de lângă ușă, fără să-i spună un cuvânt, netezi cu o mișcare iute cuvertura plușată așternută pe masa din mijloc, făcu un gest către fotografia unui bărbat înalt, cu pălărie „melon" și mustăți mari:

— Bărbatu-meu, fost grefier la judecătorie. A murit acum doi ani, că altfel nu dădeam eu casa cu chirie. Nevoia, domnu' profesor. Pensia lui e mică, eu n-am avut servici... Asta e camera.

Deschise ușa cu geam, împodobită cu perdea brodată prin care treceau cu greu câteva raze de soare. Peter intră, se pomeni într-o încăpere largă, cum n-ar fi bănuit privind casa pe dinafară. Într-un colț o sobă mare de teracotă, cu o scenă de vânătoare imprimată pe cărămida dublă din mijloc; în colțul opus un divan-studio cu câteva cărți groase pe căpătâi și un aparat de radio cu aspect demodat. O masă ovală la mijloc, cu o cană înaltă de apă și două pahare cu gura-n jos pe un șervet brodat, și două scaune din lemn curbat, cam lăsate pe spate, pe care Peter le bănui șubrede. La ferestre draperii din material înflorat, peste care atârnau perdelele de tifon cu o margine lată, tot brodată. Niciun fir de praf nicăieri. Un „spray" cu insecticid fusese uitat pe pervazul ferestrei, și Peter se amuză să vadă contrastul dintre acest obiect ultramodern și mobilierul bătrânesc din cameră.

— Aici e liniște, spuse repede bătrâna. N-avem vecini zgomotoși și fereastra dă spre grădină. Nici musca nu s-aude.

— Câte parale? întrebă Peter.

— O, ne-nțelegem noi, spuse bătrâna, nu sunt o hrăpăreață, nu-i așa că vă place casa? Mașina o puteți ține în curte, la umbră. Puteți primi prieteni, nu mă interesează, sau... prietene. La mine e discreție și seriozitate, domnu' profesor, musafiri nu-mi vin, ca să vă deranjeze, liniște ca-n pădure, v-am spus.

— Îmi place, spuse Peter. Vreau o vacanță liniștită.

— Toate condițiile, îl asigură bătrâna.

— Câte parale?

— Ei, pentru dumneavoastră, că sunteți om serios... Câte zile stați?

— Poate o lună, poate mai mult...

— Dacă stați mult vă fac o reducere, cincizeci de lei pe zi.

— Oho! se miră Peter.

— Casă bună și confortabilă, baie, am uitat să vă arăt baia, poftiți pe aici.

Plecă, întrerupând discuția prozaică referitoare la chirie, cu Peter după ea ca un vizitator docil în urma unui ghid într-un muzeu, ieși în hol, ocoli cu pași mărunți masa mare, deschise ușa din fund care dădea într-un coridor întunecat, apoi în stânga altă ușă și Peter văzu baia, spațioasă și ea, cu cazan strălucitor și cadă albă ca zăpada.

— Anul trecut am instalat-o, m-a costat o groază de bani, trebuie să trăiesc și eu, pensia-i mică, am vrut să asigur condiții pentru musafiri, e greu să găsiți în altă parte așa de convenabil, dădu ea cu gura. Numai la control să spuneți că suntem rude, nu vreau să-mi iasă vorbe că fac speculă...

Peter aprobă din cap și reveni în hol, de data asta mergând înaintea bătrânei. Îndreptă cu degetul rama cam strâmbă care adăpostea o poză tăiată dintr-o revistă – un peisaj alpin cu o căsuță cu acoperiș roșu – și se întoarse brusc spre ea.

— Nu-mi place să mă tocmesc, spuse el scurt. Masa cât m-ar costa?

— Depinde cum doriți, pensiune completă sau numai prânzul, obișnuiesc să fac piața în fiecare zi, e sezon și zarzavaturile, anul ăsta...

Peter deduse din această ploaie de justificări că bătrâna va pretinde iarăși un preț pipărat, i-ar fi convenit să ia masa acasă, în loc să-și arate mutra toată ziua la restaurant, de bani puțin îi

păsa, când era vorba de preț ezita doar de formă, ca să nu stârnească bănuieli.

— E-n regulă, spuse el fără să mai asculte turuiala bătrânei, mă duc să-mi aduc bagajele.

— Bună ziua, domn' profesor!

— Sărut mâna. Am venit pentru o clipă să-mi iau un pulover. Proiectez o plimbare pe înserate și cred că se lasă rece.

— Așa e, se înnorează. Mâine n-o să prea aveți noroc de plajă.

— Profit de ocazie să fac o excursie turistică. Vreau să vizitez nordul Dobrogei. Eventual mă plimb o oră-două prin Deltă.

— Ah, e minunat, spuse ea cu însuflețire. Acum trei ani am fost și eu cu un nepot de-al meu cu soția. Singurul inconvenient – țânțarii. Ne apăram cum puteam: cu cârpe aprinse, cu țigări... degeaba. Năvăleau în roiuri peste noi. Încolo foarte frumos, domnu' profesor. Apropo, voiam să vă întreb dacă aveți buletinul la dumneavoastră. Se mai fac controale și n-aș vrea să...

— Cum să nu? Poftiți, doamnă. Chiar voiam să vă-ntreb dacă nu mă treceți în cartea de imobil.

— O clipă, să-mi iau ochelarii.

Peter o ajută el însuși să completeze rubricile numeroase din cartea de imobil, dictându-i punct cu punct datele din buletin. Apoi puse liniștit actul în buzunar și ieși, urmărit de urările politicoase ale femeii.

Pe stradă își făcu repede socoteala: cel mai bine era s-o prindă pe Livia la serviciu. Un client oarecare, venit la odihnă și dornic să flecărească cu cineva. Se îndreptă spre agenția de excursii. Era o oră tocmai potrivită pentru o asemenea vizită: turiștii mai erau la plajă sau se odihneau în camerele lor, nu începuse promenada și deci n-avea să fie prea multă lume în birou. Peter trecu indiferent prin fața vitrinei agenției, dar se opri și se întoarse brusc, ca și cum un anume afiș expus acolo i-ar fi atras atenția. Avu grijă să strecoare o privire prin vitrină și să se convingă că Livia se afla în tură. Apoi, după ce mai citi o dată afișul, intră și salută ceremonios. Ea îi răspunse cu un zâmbet.

— Cu ce vă putem fi de folos?

— Domnișoară, am văzut afișul cu excursia în Deltă și m-ar

interesa unele amănunte privitoare la cazare.

— Da. Cazarea în cabanele pescărești sau la Tulcea, după preferință. Multă lume preferă confortul de la hotel, dar sunt persoane care susțin că, dimpotrivă, o excursie trebuie să ofere un mediu inedit și din acest punct de vedere.

— Cred că au dreptate. Mă înscriu și eu în această categorie. Dar mă întreb dacă la cabane există un minim de confort. Curent electric, de pildă. Sau apă curentă. Și... dacă mai sunt țânțari cum erau înainte.

Livia surâse cam stingherită:

— Sinceră să fiu, n-am fost niciodată pe acolo.

— Niciodată? Tocmai dumneavoastră, care organizați excursiile, să nu cunoașteți traseul?

— Avem ghizi și organizatori anume. Dacă vreți, vă pun în legătură cu unul dintre ei.

— A, nu e nevoie. Mă gândeam așa, la dumneavoastră ca persoană. Stați toată vara aici și nu puteți beneficia de plăcerea unei excursii...

— Ce să fac? Serviciul. După ce trece sezonul avem timp mai mult, dar atunci se strică vremea...

— Păcat, mare păcat. O țigară, domnișoară?

— Mulțumesc. N-am fumat niciodată marca asta. Sunt mentolate?

— Da, mentolate. Mi le-a adus un prieten, marinar. Dacă vă plac, uitați, vă las un pachet.

— Prea mare deranjul, nu se poate.

— Vă rog, vă rog, spuse Peter împingând pachetul pe ghișeul lat, până lângă ea. Poate o să apelez la dumneavoastră pentru un loc bun într-o excursie.

— Oricând sunteți bine venit, spuse Livia cu însuflețire.

Peter o salută zâmbitor și plecă. Acum era sigur că la următoarea întâlnire Livia se va arăta volubilă și îndatoritoare, bucuroasă că mai poate schimba o vorbă cu cineva din afara cercului ei de cunoștințe, probabil destul de limitat în acest orășel.

Domnul T. este o adevărată valoare, gândi el cu oarecare invidie. Cum a dibuit-o el pe domnișoara asta? Exact ceea ce ne trebuie. O ființă dezamăgită de viață, gata să viseze și să se arunce nebunește în orice aventură, tocmai fiindcă n-a avut

parte de aventuri. După un trai cenușiu, cu program fix, cu drumul stereotip – la slujbă, la piață, acasă – o mică schimbare poate produce o răsturnare profundă în sufletul unui om. Mai rămâne de văzut dacă-l iubește pe căpitanul acela și cât îl iubește. Și mai rămâne de văzut căpitanul însuși. Dar asta în următoarea etapă. Ia-o-ncet, cum spun bătrânii fermieri din westernuri...

Tot pentru prima etapă își programase și întâlnirea cu Daniel. În timpul scurtei escale la București, domnul T. avusese ciudata inspirație să-i dea întâlnire la grădina zoologică de la Băneasa, unde se perindă atâta lume și e greu să fii urmărit. La telefon Peter nu înțelesese prea bine, dar domnul T. îi spusese fraza convențională care însemna „Mergi după mine și verifică dacă suntem urmăriți”; Peter îl așteptase la mașină și domnul T. urcase la volan fără să-i arunce o privire. Bravo, bătrâne, gândise el atunci. Ești și un mare actor, printre altele. Domnul T. pornise mașina și Peter se urcase și el în Mercedesul său. Îl urmă de la distanță, pe bulevardul acela lung de kilometri, unde se circula pe șase benzi și o urmărire ar fi însemnat o fantezie a unui om care are vreme de pierdut. Verificase totuși dacă domnul T. nu poartă după el o „umbră”, rămăsese mult în urmă apoi, profitând de aglomerația din preajma Pieții Victoriei, i-o luase înainte, se lăsase iarăși depășit, punând în acest joc resemnarea și profesionalismul unuia care e sigur că face un lucru inutil dar obligatoriu.

La parcarea de la Băneasa își lăsase anume mașina într-o margine, lângă un copac bătrân, între o motocicletă jigărită și un Renault 17 abia ieșit de pe banda de montaj, spre încântarea câtorva copii care urmăriseră precizia manevrei. Domnul T. pornise agale spre intrarea grădinii zoologice și Peter, după ce făcuse câteva popasuri utile – să bea o sticlă de bere, apoi după douăzeci de metri să cumpere țigări, îl urmă cu prudență, de la depărtare. În preajma intrării se apropiase, i-o luase înainte, intrase în parc mergând grăbit pe o alee lungă; era sigur că la rândul său domnul T. controlează dacă nu e urmărit. În cele din urmă se opri să se uite la micul manej amenajat într-un colț al parcului, unde câțiva părinți și bunici admirau copiii puși să călărească pe poneii mici, grași și blânzi a căror reclamă o văzuse la intrare. Peter se oprise și el în fața gardului rar și

scund care împrejmuia manejul și începu să se uite la copiii deveniți pentru o clipă eroi de film istoric. Domnul T. se opri alături de el ca din întâmplare, nu-și dădură mâna ci doar își zâmbiră, ca niște necunoscuți care s-au oprit întâmplător din drum și acum îi ține alături spectacolul amuzant al copiilor-călăreți. Domnul T. începuse să vorbească abia mișcând buzele:

„Ți-am făcut rost de un certificat cu număr de București pentru mașină. Pe Daniel îl găsești la bar, ai poza lui, spune-i că domnul Todor, adică eu, nu poate veni anul ăsta la mare și te-a delegat să te ocupi în continuare de piesă. O scriem amândoi, eu și dumneata, în colaborare, iar el ne ajută la documentare. E o piesă inspirată din marină, se-nțelege. Mai departe urmărește atent povestea cu iubita căpitanului, poate reușești ceva cu ajutorul mașinii. Femeia cealaltă, care lucrează în institut, e mai greu de abordat. Nu te sfătuiesc, pistă nesigură, îți poate da bătaie de cap. Toma a început să acționeze, deocamdată recunoaște terenul, s-a angajat la șantierul naval. Peste o săptămână dă-mi un telefon la șapte seara. Succes!” Plecase, lăsând pe șipca lată a gardului certificatul de înmatriculare cam pătat. Destul de puțin față de ce știam deja, gândise Peter atunci privindu-l pe domnul T. care se depărta printre țarcurile cu vulpi și maimuțe. E speriat de-a binelea, bietul om…

Hotărâse să acționeze energic, în forță. Despre Livia știa acum esențialul; rămânea Daniel, pistă sigură dar modestă, cu posibilități de informare limitate. În rest nu se putea bizui decât pe el însuși…

A doua zi spre prânz se postă la o măsuță din colțul barului, ceru un pahar de Cinzano cu gheață multă și începu să aștepte. Daniel veni, într-adevăr, atât de punctual de parcă și-ar fi dat întâlnire aici; era posac, nu se bărbierise în ziua aceea, ținea mapa neglijent de un colț și nu răspunse la salutul prietenos al barmanului. Acesta îi turnă obișnuita porție de băutură tare fără să mai aștepte comanda; Daniel luă paharul și se duse plictisit la o măsuță din colțul opus lui Peter. Peter îl fixă cu privirea și Daniel se uită în altă parte. Dar Peter nu era omul care să renunțe sau să se dea bătut; continuă să-l privească insistent, până-l văzu că dă semne de neliniște. Atunci își luă țigările, se apropie de masa lui Daniel, cu mâna-ntinsă:

— Vă salut, domnule Daniel. Permiteți?

— Nu vă cunosc, spuse Daniel posac, dând totuși mâna cu el. Dar oricum, luați loc.

— Mulțumesc. N-aș fi vrut să vă deranjez, dar m-a trimis la dumneavoastră cineva. Un oarecare Todor, prietenul și colaboratorul meu.

— A, de ce n-ați spus de la-nceput? se bucură Daniel. Ce face domnul Todor? Nu vine și dânsul încoace?

— Nu poate. Acuma e și la munte sezon turistic. Preferă excursiile și ascensiunile. Sâmbăta doarme totdeauna la cabană. Așa că a renunțat la mare pentru vara asta. Beți un gin?

— N-am mai gustat gin de-o lună. Prefer băuturi mai modeste. După… posibilități.

— Două ginuri, strigă Peter către barman, care se înviora deodată.

— Îmi pare rău că domnul Todor nu vine pe-aici, spuse Daniel. Știam că lucrează la o piesă.

— Tocmai pentru piesă am venit, zise Peter. Sunt la curent cu tot ce-ați discutat. Știu și… condițiile colaborării cu el.

— Condiții! exclamă Daniel. El a insistat, eu n-am ridicat nicio pretenție. Dar mi-a oferit banii și…

— Foarte bine a făcut, îl întrerupse Peter. Piesa merge bine, am luat și un avans pentru ea. Și v-am adus și dumneavoastră cota-parte. Nu mult. O mie de lei.

— Oho, ați venit la fix. Rămăsesem pe geantă, cum se zice. Nu mai am nici de țigări, și pân-la leafă mai e.

Peter își privi interlocutorul: Daniel arăta prost, părea nedormit și purta o cămașă decolorată, cu gulerul ros. Ținea mereu degetele încleștate pe pahar și privirea tulbure îi luneca încoace și-ncolo prin localul pustiu. Nu prea fac eu treabă cu ăsta, își spuse Peter cu amărăciune. Nu l-au alungat ei de bun. E un fel de obiect nefolositor pe care-l culegi de la fiare vechi cu speranța că mai poți scoate ceva din el…

— Numai că acești bani trebuie justificați, spuse el cu glas coborât. O contribuție corespunzătoare la piesa noastră.

Barmanul aduse paharele cu băutură pe o tavă. Îl așteptară în tăcere să le rânduiască pe măsuță, să golească scrumiera, să șteargă cu un gest de expert o urmă umedă de pe marmura lucioasă și să plece.

— Evident, nu iau banii degeaba, bolborosi Daniel. Acțiunea,

din câte am înțeles eu...

— Acțiunea e trasată în linii mari. Acuma ne trebuie amănuntele. Ce fac personajele noastre? În ce stadiu a ajuns invenția? Care e starea de spirit a oamenilor?

Daniel se încruntă, încercând să pară concentrat. Pe frunte îi apărură nenumărate riduri orizontale, pentru o clipă semănă cu un bătrân eschimos care surâde fotografului în lumina aspră a zăpezilor polare.

— Au avut unele greutăți. S-au și ciorovăit la un moment dat. Totul a pornit de la distanța de lansare a primei torpile. Mateescu, directorul, făcuse calculele pentru cinci mile. Asta-nseamnă aproape zece kilometri, se grăbi să explice. Celălalt, Andone, spunea că e prea departe. Că de prima dată nu trebuie riscat așa de mult. Mai ales că sistemul de dirijare nu era încă pus la punct...

— Acuma l-au pus?

— Nu încă. În gama de ultrasunete apare un fenomen de rezonanță care întoarce semnalul și bruiază stația. Plus că deocamdată e nesigură instalația de urmărire a traiectoriei. O duc greu băieții, se frământă. Mi-e milă de ei. Totuși, treaba asta e grozav de importantă pentru o marină modernă. Asta ar trebui s-o spuneți într-o replică: deși e dificil, oamenii sunt conștienți de importanța muncii lor și asta-i ajută să învingă greutățile.

— Trebuie adusă frumos din condei, murmură Peter. Să nu semene a lozincă. Vrem să sune cât mai natural.

— La asta nu mă bag. Măiestrie artistică, parcă așa se spune, nu? Eu vă dau partea documentară, iar mai departe...

Tăcu, învârti paharul între degete nehotărât, în cele din urmă dădu pe gât ultimul strop de băutură. Peter aștepta răbdător.

— E bine de dumneavoastră, artiștii, reluă Daniel. Frământări creatoare, hârtii rupte și aruncate, refaceri, până la urmă flori la premieră. În timp ce ei... mai greu. Se cheltuiesc fonduri, se fac experiențe după experiențe... Până și pentru elice, care pare un fleac. Se spune că au încercat vreo zece aliaje până au nimerit compoziția.

— Încă un păhărel? propuse Peter cu indiferență.

— Unul singur. Stau cam prost cu stomacul. Un fel de gastrită, poveste mai veche. Mă supără iar de la o vreme.

Peter făcu semn barmanului să mai aducă două pahare, apoi

se întoarse iarăși spre Daniel:

— O să-ți procur un medicament foarte bun, cunosc pe cineva care face curse în străinătate. Și acum, chestiunea financiară. Ai primit de la noi o mie de lei, nu-i așa?

Tăcu. Barmanul venise cu băutura. Peter luă un pahar de pe tavă și-l puse în fața lui Daniel; barmanul îl așeză pe celălalt alături, pe măsuță, și se depărtă.

— Exact. O mie de lei, confirmă Daniel cu glas nesigur.

A început să se îmbete, constată Peter. În zece minute e turtă. Ce mai colaborator mi-a recrutat domnul T.!

— Cealaltă mie, pe care ți-am adus-o, este aici. Ți-o dau, dar cu o condiție: să afli data precisă a următoarei experimentări.

Daniel tresări. Ridică privirea tulbure, încercă să se țină drept, se încruntă și spuse cu greutate:

— Dar… pentru ce vă trebuie?

— Asta-i bună! râse Peter. Scriu o piesă cu subiectul ăsta, nu pricepi? Vrei să scot totul din imaginație? Să descriu lucruri despre care n-am nici cea mai vagă idee?

— Nu știu dacă pot, bolborosi Daniel. Datele astea sunt secrete. Mai aflu și eu câte ceva, dar mai mult întâmplător…

Ridică paharul cu un gest șovăitor, închină pe mutește spre Peter și bău.

— Trebuie să te străduiești, îl sfătui Peter. Așteptăm de la dumneata un efort sporit. Banii ți-i dau înainte, am încredere. Dar vreau data precisă a experienței. Te privește cum o afli.

— N-o să vă ajute la nimic. Experiența are loc în larg; de la distanță n-o să vedeți decât un vapor care aleargă pe mare.

— Mă interesează atmosfera, surâse Peter. Vapoare aleargă multe pe mare; experiența e una singură.

— Bine, dar…

— Îți trebuie banii sau nu? se răsti Peter. Iată-i. În cel mai scurt timp vreau data exactă. Mă găsești zilnic, la ora două, tot aici. E tabietul meu, beau zilnic la ora asta un pahar de gin.

— Bun al naibii, ginul ăsta, spuse Daniel. Parc-ar mai merge… unul mic.

— Ajunge, spuse Peter. Data viitoare. Poate aduci și ceva noutăți.

Dimineață senină ca un zâmbet de fată. Ploaia din ajun, vijelioasă, cu trâmbe de nisip răsucite pe plajă și purtate până departe, deasupra orașului, limpezise aerul. Hotelurile din nord, de pe promontoriu, se vedeau atât de clar, încât păreau un decor de teatru. Pe dig străluceau bălțoace albastre, în care se oglindea cerul începutului de zi.

— Parcă anume au comandat-o pentru noi, zise sergentul Duță aprinzându-și țigara. Hai, băiete, că ne-așteaptă o plimbare pe cinste!

Dicu, mitraliorul, își dădu bereta pe ceafă și fața lui rotundă îl făcea să semene cu un bucătar din scenetele satirice.

— Tot degeaba, spuse el. Mergem să facem treabă pentru alții.

— Lasă, nu te mai văita, îl consolă sergentul. Mitraliera tot n-o mai aduci înapoi. Te-ai reprofilat: ce mai vrei? Noroc de tine că ai urmat cursul de scafandri.

— Parcă văd că mă las la vatră fără să mai trag un foc, spuse Dicu. Nu zic, nici scafandru nu e rău. Adevărul e că mi-a plăcut. Știți bine că m-am înscris voluntar la curs.

— Te-a ajutat și fizicul, făcu sergentul îngroșându-și glasul. La scafandri trebuie și mușchi, nu numai talent. Iar tu ai și una și alta. Dacă tot ești în formă, dă fuga până-n dormitor și zorește-i nițel pe frații ăia. N-or vrea să ajungă comandantul înaintea noastră la bord.

Dicu porni în fugă spre dormitor. Sergentul mai făcu câțiva pași pe dig, aruncă țigara în apă și trecu sprinten schela. Santinela de pe vedetă îi auzi pașii și se întoarse:

— Trăiți, tovarășe sergent. Așa de târziu?

— Normal, spuse sergentul. E șapte și-un sfert.

Marinarul căscă, își îndreptă cureaua binoclului care-i lăsase o urmă roșie pe ceafă.

— Mi s-a părut că e mai mult. S-a luminat devreme, a fost senin, d-aia. Avem noroc de vreme bună.

Sergentul miji ochii, privind în depărtare, pe marea albastră, ca și cum ar fi citit acolo un răspuns.

— A mai rămas nițică hulă, bombăni. O să ne cam salte.

— Oricum, decât ploaia de aseară… Parcă era potopul lui Noe. M-a udat ciuciulete într-o clipă. Și aici n-ai cum să te

adăpostești.

— N-aveai pelerina la tine?

— M-a luat pe neașteptate, mărturisi soldatul. Și nici nu m-am îndurat să cobor în cabină după ea. Destul să lipsești o clipă.

— Nu să lipsești. Ar fi trebuit să fii prevăzător. Sau să fi dat alarma, când ai văzut că se-ntețește. Îți aduceam careva o pelerină.

— A durat puțin. Mai aveam juma' de oră și ieșeam din cart. La miezul nopții, când m-a schimbat Dicu, încetase. M-am dus și am făcut o baie fierbinte, pe urmă m-am culcat și am dormit ca un bebeluș.

— Patru ore.

— Patru. E destul, pe timp de vară. Mai rău de Dicu, că a ieșit la trei.

— În schimb nu prea are ce face când ieșim. Voi ăștilalți, fiecare cu postul lui. El, dacă nu mai are mitralieră, stă și numără valurile. Așa că n-ai de ce să-i plângi.

— O să aibă treabă după lansare. O torpilă pe fundul mării e acul în carul cu fân. Credeți că-i ușor s-o găsească?

Sergentul înălță din umeri:

— Fiecare cu meseria lui.

Marinarii trecură pe rând schela. Sergentul îi măsură cu privirea pe fiecare parte. Dicu veni ultimul, aducând costumul de scafandru și buteliile.

— Unde ți-e pușca, Dicule? întrebă sergentul.

— O am în magazie la bord. N-are rost să o car mereu după mine. Și buteliile le-aș fi lăsat aici, dar a trebuit să le dau la încărcat.

— Tu, Neagule, ești nebărbierit, se adresă sergentul altui marinar. Ce naiba, azi iar avem musafiri. Vrei să ne facem de basm?

— Musafiri avem mereu, cârti soldatul Neagu. La fiecare ieșire, hop, doi-trei inși după noi. Parcă-i vaporaș de agrement, nu vedetă.

— Ajunge cu poveștile. Știi bine că oamenii nu merg să se plimbe. Vin cu noi să vadă cum lucrează aparatele. Asta nu-i un motiv să vii bărbos ca un hippy.

— Tovarășe sergent, vine comandantul, spuse santinela privind în lungul digului.

— Gata, tot echipajul la front! ordonă sergentul așezându-și bereta. Uite, curățenie! izbucni el deodată. Care-ai aruncat chiștocul pe punte? Ce-i aici, maidan?

Marinarii tăcură și se aliniară. Erau șapte, cu santinela, rămasă în bordul celălalt, de veghe, opt. Și cu sergentul nouă.

— Echipaj, drepți! comandă sergentul. Pentru onor înainte!

Căpitanul-locotenent Șandru mergea grăbit, pietricelele de pe dig trosneau sub pașii săi. În urma lui se legăna cu pași mari maistrul principal Georgescu.

— Tovarășe căpitan-locotenent, echipajul vedetei zero-patru, efectiv complet, este gata pentru programul zilnic.

— Bună ziua, tovarăși! salută Șandru.

Răspunsul marinarilor, ritmic, rostit în cor, făcu pe cei câțiva matinali de pe plajă să se apropie, curioși, de colțul digului. Printre ei se afla și Peter. Voia să vadă cu ochii lui plecarea navei spre poligon. Deocamdată ca simplu spectator; știa că Toma, pitit între stâncile din celălalt capăt al orașului, aștepta lansarea și va încerca să se apropie de torpilă. Mai știa că modelul noii arme fusese adus la bord cu o seară înainte; din barca unui salvator cu care se împrietenise, văzuse zarvă în jurul vedetei și o automacara profilându-se dincolo de gardul înalt care împrejmuia clădirea institutului. În tinerețe, Peter făcuse parte din infanteria marină; cunoștea organizarea unei vedete de mărime mijlocie și văzu că numărul oamenilor de pe bord corespundea. Dar curând sosiră, pe punte încă trei inși în uniforme de ofițeri, și el deduse că erau experimentatorii.

Un nor de fum alb țâșni la pupa vedetei, apoi se auzi duduitul motoarelor puse în funcțiune.

— E un vas de război, nu-i așa, tată? întrebă un copil gol-pușcă.

Peter zâmbi. Tatăl, un domn cu burtică și ochelari cu multe dioptrii, își trase slipul în sus și lămuri cu importantă:

— Da, tăticule. Un vas de patrulare.

— Și controlează vapoarele?

— Bine-nțeles.

— Dar bărcile nu le controlează?

— Ba da, și bărcile. Hai să mergem, că ne așteaptă mama.

— Uite-l că pleacă, strigă cu încântare copilul.

Într-adevăr, fumul inițial se împrăștiase deasupra digului; o

pală de vânt aduse vuietul motoarelor puse în plin, vedeta se desprinse de dig și țâșni înainte, spre largul albastru. Peter aștepta până când nava, lăsând în urmă un evantai de spumă albă, se depărtă și dispăru dincolo de capătul digului. Plecă apoi, mulțumit, pe urmele copilului care-și târa picioarele prin nisipul auriu, imitând zgomotul unei vedete.

— Hai repede, că suntem ultimii.

— Domnule Mogoș, am o rugăminte. Treci și pe la secția noastră și spune inginerului că azi nu pot veni la lucru.

— Dar ce-ai pățit, ești bolnav?

— Nu. Îmi vine o mătușă din București, am vorbit aseară la telefon. Se internează la sanatoriu, e aproape oloagă, trebuie s-o aștept la gară. N-are cine s-o ajute.

— O să-i spun, zise Mogoș. Dar era mai bine să-l fi anunțat dumneata.

— N-am avut când. Și peste-o oră vine trenul.

— E-n regulă, spuse Mogoș trecându-și la iuțeală pieptănul prin părul zbârlit. Poate-l întâlnesc la poartă!

Plecă încheindu-și cămașa din mers. Chiar sub fereastra lor se auzea duduitul autobuzului care-i ducea pe locatarii căminului la lucru. De sus, Toma văzu chica zbârlită a colegului său de cameră dispărând pe ușa autobuzului. Apoi se auzi ușa trântindu-se și mașina se urni din loc cu zgomot și fum mult.

Chiar ultimul ai fost, domnule Mogoș, gândi Toma uitându-se după autobuzul care pleca. De-acuma, putem s-o luăm și noi din loc!

Își luă la iuțeală costumul și aparatul de respirație, le grămădi într-o sacoșă mare, puse alături și camera foto, netezi de mântuială pătura de pe pat și plecă în grabă. Data lansării o aflase cu mare greutate, abia în ziua precedentă. Toate metodele învățate la „școala specială” și recomandate cu atâta optimism de către maior dăduseră greș zile de-a rândul. Toma colinda prin oraș, își găsea de vorbă cu marinarii ieșiți în învoire, își amintise de un consătean care făcea armata chiar la vedete – dar nimeni nu pomenea o vorbă despre ceea ce-l interesa mai mult.

Abia cu o zi înainte, la amiază, învârtindu-se ca de obicei în capătul digului la ora când cei de la „dana zero” treceau spre

casă, auzise o frântură de convorbire: „Numai de-ar fi mâine vreme bună. Se cam adună nori încolo, spre Constanța”. „Și ce, pe ploaie nu se poate lansa?” Simțise un fior de bucurie străbătându-l. Așteptarea zadarnică de zile-ntregi era, iată, răsplătită într-o singură clipă! Mai apoi, bucuria se preschimbase în neliniște. Dacă mă prind? N-au cum, se liniștise singur. O să plec înainte în zona lansării. Dar nu știu precis ora. O să văd când pleacă vedeta. Nu, e târziu. Nu mai ajung acolo…

Calculase îndelung, își făcuse o schiță a locului. Dacă mergea cu o barcă pneumatică… Nu, ar fi fost reperat chiar de pe țărm. Singura soluție – o centură de salvare, care să-l țină deasupra până la poligon. Va aștepta vedeta în preajma geamandurii, apoi când nava se va apropia, n-are decât să se scufunde și să aștepte…

Simplu și clar! Aerul din butelii îi ajungea cât să parcurgă de două ori drumul până la țărm. Făcuse proba acum câteva zile, după ce marinarii lansaseră geamandura care marca poligonul. Atunci, e drept, marea era mai calmă. Dar curentul de la nord la sud era la fel de puternic. Îl împingea mereu spre sud. Trebuia să țină seama de el și să înoate ceva mai spre nord. Sau să plece chiar din dreptul orașului. Nu, nu e bine. Ar bate la ochi, după ploaia de azi-noapte, singur pe plajă…

Se hotărî pentru porțiunea dintre Mangalia și Doi Mai. Acolo plaja nu e păzită, turiștii fac baie pe răspunderea lor, nu există „Salvamar” ci numai geamandurile care marchează adâncimea.

Și dacă mă prind?

Întrebarea revenea iarăși și iarăși, ca o obsesie, în timp ce mergea pe nisipul ud, cărând după el sacoșa cu costumul. Se întâlni cu câteva fete care veneau spre oraș. Probabil locuiau în corturile de lângă Doi Mai și se grăbeau la piață. Una dintre ele semăna cu Hilda. Sau numai i se părea că seamănă. Gândul la Hilda îl mai întări. În fond, ziua de astăzi era oarecum hotărâtoare pentru misiunea lui. Dacă scăpa teafăr acum, cea de-a doua expediție, când urma să adune resturile torpilei, era un fel de joacă. Atunci nu vor fi oameni în apropiere, nicio barcă, nicio ființă n-ar sta în preajma unei ținte asupra căreia se năpustește o torpilă…

Trecu de „tabăra” înjghebată într-un colț al satului, chiar pe plajă, din corturi roșii și albastre. Deocamdată nimeni nu se

apropia de apă; văzu o femeie grasă, în halat de baie, scoțând pachete din portbagajul unei mașini; mai încolo, doi copii blonzi făceau gimnastică; un ins slab, cu barbă, se chinuia să aprindă un mic aragaz pe care pusese un ceainic mare…

Ce le pasă? își spuse cu invidie. Sunt în vacanță oamenii. Într-o bună zi o să viu și eu în vacanță cu mașina. Și cu un cort roșu ca ăsta. Și… cu Hilda, bine-nțeles…

„Satul" de corturi rămase în urmă. Mai încolo începeau viile și pomii din marginea adevăratului sat. Văzu o colibă părăsită. Îi dădu ocol, se uită înăuntru – nimeni. În jur nici țipenie de om. Intră în colibă și-și puse costumul. Trebuia să lucreze repede, ca nu cumva vreo patrulă de-a grănicerilor să-l surprindă tocmai atunci…

Pe când comandantul vedetei sosea la bord, Toma se afla departe, în larg, și măsura cu privirea distanța care-l despărțea de geamandură.

— Geamandură la prova babord! raportă observatorul. Căpitanul-locotenent Șandru duse binoclul la ochi. Zări geamandura ca un mic punct negru, aci apărând, aci dispărând în valuri.

— Ne apropiem de poligon, strigă el în urechea lui Mateescu. Aprobați să executăm lansarea?

— Sunteți suveran, aici dumneavoastră hotărâți. Numai să nu pierdem torpila. E singura, știți bine.

— Cine pierde, plătește, așa e la armată, râse Șandru și se întoarse spre pupa: Sergent Duță, gata?

— Gata de lansare! strigă sergentul.

Comandantul vedetei se aplecă spre alidadă, măsură unghiurile farurilor din capătul digului, se uită la ceas, mai făcu o măsurătoare și porni cronometrul.

— Ați calculat bine distanța? întrebă Mateescu. Mă tem să nu se ducă prea departe.

— Dacă-i reglată, merge la milimetru, spuse Șandru. Distanța am calculat-o cu precizie de metri…

Privi câteva clipe cronometrul, corectă ușor drumul vedetei, apoi ridică o mână…

— Atenție… Foc! ordonă.

Cu un șuierat scurt, asurzitor, torpila țâșni din tub, zbură

câțiva metri trăgând după ea un fuior de aer comprimat și se afundă în valuri. Vedeta mări viteza, dar dâra abia vizibilă a torpilei se depărtă mult mai repede.

La pupa vedetei, locotenentul Budescu îi dădea instrucțiuni lui Dicu care-și punea aparatul de scufundare:

— Fii atent, cum dai de torpilă, ieși afară și tragi o rachetă. Ține pistolul drept în sus, cu mâna întinsă.

— Am mai tras cu d-astea, spuse Dicu. Numai s-o găsesc.

— O s-o găsești, n-avea grijă. Adâncimea nu e prea mare, zece metri spunea tovarășul comandant, iar apa e limpede ca sticla.

Vedeta micșoră viteza. În virtutea obișnuinței, oamenii vorbeau tot tare, deși zgomotul motoarelor scăzuse mult.

— Am calculat dinainte, spuse Șandru. Torpila a mers șase minute, după care s-a scufundat. Cu viteza noastră, am parcurs același drum în zece minute. Plus inerția, plus o mică abatere din cauza curentului... O rază de câțiva zeci de metri.

— Sunt gata de scufundare, tovarășe comandant! raportă Dicu.

— Bine, Dicule. Opresc motoarele și sari. Ai grijă să nu te-apuce curentul de la cârmă. Înoți un pic ca să te depărtezi, pe urmă îți faci meseria.

— Ani înțeles, spuse Dicu și-și trase vizorul pe ochi.

— Acuma, funda! comandă ofițerul.

Dicu strânse în gură aparatul de respirație. Încălecă tubul lanstorpile din babord, își degajă cam cu greutate labele de cauciuc de la picioare și sări în apă. Se afundă mult, înotând oblic în jos, până simți că-i pocnesc urechile din cauza presiunii. Atunci rămase la o adâncime intermediară, privind atent în jur. Nisipul auriu, fin, imaculat, se vedea ca-n palmă; prin preajmă trecu un roi de peștișori argintii zvâcnind toți odată din aripioarele înotătoare; când omul slobozi câteva bule de aer, peștișorii se speriară și întregul banc, tot așa, ca la o comandă, săgetă într-un impuls oblic spre suprafață. Continuă să înoate încet înainte, cercetând cu privirea fundul apei.

Deodată tresări. Văzu o umbră lungă, oblică, la vreo douăzeci de metri depărtare. O fi torpila? se întrebă. Ar fi prea frumos s-o găsesc din prima figură. Dar de ce stă așa, pieziș, în loc să zacă pe fundul apei? Te pomenești că n-a funcționat supapa de

inundare... înaintă în direcția aceea. Nu, nu era torpila. Dar atunci ce era? Un om? Nu-i venea să-și creadă ochilor. Ce să caute un om aici? Prin minte îi trecură gânduri ciudate. Un „stăpân al locului", tulburat de prezența lor nedorită, sau... un hoț care vrea să pună mâna pe torpilă. Dar ce să facă cu ea? Și cum s-o ia de-acolo, atâta metal? Se închipui luptându-se cu el: eu am văzut-o primul, e a mea.

Omul nu-l observase. Înota încordat, într-o direcție care o intersecta pe-a lui, și privea fundul mării ca și el. E limpede, caută torpila, își spuse Dicu. Venind mai aproape, văzu că omul ținea în mână un aparat fotografic mare, carosat anume pentru înotul subacvatic. Așa se explica și poziția lui ciudată în apă. Respiră adânc, pregătindu-se să-l înfrunte. Apoi se prăvăli deodată asupra lui, încercând să-l ia prin surprindere. Dar omul văzuse în ultima clipă umbra neagră venind spre el și făcu un salt într-o parte, atât cât lovitura soldatului să nimerească în gol. Și tot atunci îl izbi puternic cu aparatul de fotografiat drept în creștet. Dicu înțelese abia mai târziu că numai rezistența apei atenuase lovitura. Îl văzu pe adversarul său luând poziție orizontală și mai văzu labele de cauciuc verde-închis mișcându-se repede în sus și-n jos, ca o coadă de delfin. Încercă să se ia după el, capul îl durea groaznic, înotă îndelung, până-l pierdu din vedere, și atunci se gândi să iasă la suprafață.

Cei de pe navă văzură racheta țâșnind departe, la tribord.

— Ciudat, spuse Șandru. S-a abătut cam mult de la direcție. Mă așteptam s-o găsească undeva în prova.

— Poate ne-a abătut pe noi vântul, presupuse Mateescu. Nu uitați că torpila a mers sub valuri și vântul n-avea cum s-o influențeze.

— Am ținut seama și de vânt, spuse Șandru. Oricum, să ne dăm mai aproape.

Puse în funcțiune motoarele și răsuci timona. În câteva clipe, vedeta ajunse în preajma lui Dicu. Sergentul îi aruncă o parâmă și-l trase la bord.

— Tovarășe comandant, strigă Dicu agitat, era un om în apă.

— Un om? strigară mai multe glasuri.

— Imposibil, spuse comandantul. Ți s-o fi părut. Sau era un delfin și ai crezut că...

— M-a lovit cu aparatul fotografic, uitați aici...

Locotenentul Budescu se dădu mai aproape și pipăi părul ud al ostașului. Într-adevăr, deasupra măștii se ridicase un cucui de toată frumusețea.

— Cum arăta? întrebă el repede.

— Avea costum ca al meu. Și labe verzi. Și aparat cu două tuburi de oxigen, cum au cei de la club. M-am luat după el, dar nu l-am putut ajunge.

— Și torpila? strigă Mateescu făcând un pas spre el. Ai găsit torpila?

— N-am găsit-o, mărturisi soldatul. Am vrut să pun mâna pe individul ăla. Cred că voia s-o fotografieze.

— Alarmă! ordonă comandantul. Tot echipajul pe punte! Atenție mărită la suprafața apei, poate apare infractorul. Sergent, ia costumul de rezervă. Tu, Dicule, te simți în stare să mai intri în apă?

— Da, tovarășe comandant.

— Păcat că s-a întărit vântul, murmură Șandru. Totuși, o să încercăm. Luați-vă amândoi pumnalele și arbaletele. Să fiți cu ochii-n patru. Trebuie să găsim torpila, asta-i misiunea noastră. De banditul acela au să se ocupe alții. Tovarășe locotenent, puteți cere ajutorul grănicerilor?

— Asta vreau să fac, spuse Budescu desfășurând antena aparatului de emisie-recepție. Înconjurăm tot sectorul. N-are cum să scape, nici dacă zboară pe sus.

Mateescu se apropie de comandant și întrebă neliniștit:

— Credeți că poate să se piardă?

— Imposibil, îl liniști Șandru. Am sondat tot raionul zilele trecute. Fundul apei e nisipos și neted ca masa. Ne întoarcem la geamandură și lansăm scafandrii.

— Data viitoare o să aduc un detector de metale, spuse Mateescu pe gânduri. Cu un cablu lung și o cutie de protecție…

— Ar fi bun, spuse Șandru în timp ce pornea motoarele. Dar ne trebuie și detector de oameni…

Vedeta se puse iarăși în mișcare. La pupa, încercând să găsească un loc ferit de zgomot, locotenentul Budescu striga mereu cu aparatul de emisie-recepție aproape lipit de gură:

— Centrala, Centrala, sunt D3. Am un mesaj urgent…

Toma înota înspăimântat, cercetându-și din când în când

busola de la mână. Ar fi ieșit la suprafață pentru o clipă, să se orienteze, dar se gândi că e riscant. Nu știa unde a rămas urmăritorul lui, dacă nu cumva a cerut ajutoare. În ce încurcătură m-am vârât ca un dobitoc! se ocărî el. Înota numai cu picioarele și cu o mână, în cealaltă ținea aparatul. În două rânduri vru să-l abandoneze, se certa singur: De ce naiba mai car porcăria asta cu mine? Abia le dau mură-n gură corpul delict. Dar își aminti teancul de bancnote noi, foșnitoare, pe care maiorul îl numărase pe pupitrul cromat al casei, la magazinul acela cu scări rulante și cu o barcă cu motor instalată în hol drept unică dar elocventă reclamă. Păcat de el, își spuse. Dacă am norocul și scap… Dacă nu, tot degeaba îl arunc. Omul lor m-a văzut de aproape, și nici dracu n-ar putea explica ce căutam în zona de lansare a torpilei, în costum de scafandru și cu un aparat fotografic în mână. Trebuie să scap, trebuie!

Se uită din nou la busolă. Mergea spre vest, apropiindu-se de uscat, apoi își spuse că nu e bine, trebuia să înoate pieziș, să ajungă la țărm cât mai departe de locul întâmplării, era singura șansă să nu fie prins. Își făcea socoteala buteliilor, avea aer pentru încă o oră bună, iar o oră de înot energic spre nord-vest îi dădea șanse de scăpare.

După trei sferturi de oră, apa avea același aspect și o adâncime aproximativ constantă. Sunt prea departe, gândi Toma. Trebuie s-o iau spre țărm, orice s-ar întâmpla. Altfel mor pe-aici cu fierăria asta în spate. Mor ca prostul, fir-ar să fie. Spre țărm, repede! Poate am noroc să ajung la vreo plajă cu lume multă, acolo las aparatul în apă și ies afară în slip și cu labe de rață, ca zeci alți inși nevinovați. Anul ăsta jumătate din turiști și-a adus labe și vizor, moda asta o să mă salveze…

Își cercetă busola și înotă spre țărm până când simți că buteliile nu mai au destulă presiune. Trebuia să le încarc mai zdravăn, se mustră iarăși, naiba m-a pus să intru în aventura asta, am pierdut mult aer și cu lupta aia…

Simți deodată că se apropie de nisip, deși adâncimea la care înota era neschimbată. Apa scade, constată bucuros. Ne apropiem, va să zică. De-acum, fie ce-o fi! Lovi apa cu putere, înălță capul, marea îl scoase aproape singură la suprafață. Și primul lucru pe care-l văzu pe țărm fu șirul de ostași grăniceri, postați la distanțe egale pe plaja pustie. Îl văzu pe grănicerul din

dreptul lui cum își pregătește pistolul mitralieră și-l îndreaptă spre el. Întâi auzi șuierul gloanțelor pe deasupra capului, și abia după aceea pârâitul scurt al armei. Bun ochitor, spuse. Foc de avertisment, după toate regulile. Dacă nu mă predau, trage în plin. Acuma nu mai e nimic de făcut. S-o iau înapoi, nu mai am aer. Degeaba arunc aparatul, tot au să-l găsească. Mai bine-l predau de bună voie. Contează și asta, când o fi să dau socoteală.

Ieși mai mult din apă și ridică ambele brațe, cu un efort care-l istovi. Grănicerul din dreptul lui lăsă pistolul-mitralieră să-i atârne pe piept și-și puse mâinile-n șolduri. Din dreapta și din stânga se apropiau în fugă alți ostași și armele li se bălăngăneau pe piept. Toma oftă și începu să înoate spre ei. În urma lui auzi vâjâitul subțire al unui motor de șalupă.

— Bănuiam că el este, spuse Dragomir. Mi-am făcut un prieten la hotelul unde stau. El mi-a povestit că un oarecare ins de la șantierul naval s-a apucat de un sport nou: vânătoarea submarină. Am cerut relații despre el. A stat un an în occident, lucra la o construcție. De acolo s-a întors cu un aparat de scufundare și o cameră foto pentru lucru sub apă. Pasiunea lui, cică.

— Cred că povestea asta o să ne-o spună și nouă, oftă colonelul,

— N-ați făcut drumul până aici ca să auziți numai atât.

— Ce fel de om e?

— Nu-l cunosc.

— Spune grănicerilor să-l aducă aici, zise colonelul și-și frecă fruntea. Parcă am un cerc în jurul capului.

— V-a tras curentul în mașină. Să vă dau o pastilă.

— Lasă, pe urmă. Mai întâi să dau ochii cu individul ăla.

Dragomir ieși, se întoarse după câteva clipe cu Toma pe care-l escorta un grănicer înarmat.

— Tovarășe colonel, m-am prezentat cu infractorul Toma Dumitru, reținut în zona de frontieră, pe litoral.

— Să trăiți, spuse Toma încercând să ia o poziție cât mai demnă.

— Bună ziua, spuse colonelul, apoi se adresă santinelei: Poți pleca, dar rămâi în apropiere.

— Am înțeles, spuse soldatul și ieși.

— Ia loc, domnule Toma.

— Vă mulțumesc. Îmi pare bine că stau de vorbă cu un om cu autoritate. Spuneți-le să-mi dea drumul, tovarășe colonel. N-am făcut nimic ilegal, m-au arestat fără nicio...

— Domnule Toma, spuse apăsat colonelul, o discuție pe această temă n-are niciun rost. Știi bine pentru ce ai fost arestat. Ești învinuit de încercare de a culege informații cu caracter militar. Avem declarația soldatului scafandru care te-a surprins în zona de lansare cu un aparat foto. Din punct de vedere legal, chestiunea este limpede, orice contrazicere pe această temă înseamnă pierdere de vreme. Te avertizez că legea e aspră. O mărturie sinceră și completă ți-ar putea aduce circumstanțe atenuante. Este singura șansă de a-ți îmbunătăți situația cât de cât.

— Am fost victima unui șantaj, spuse încet Toma. Pe de o parte, îmi pare bine că s-a terminat așa. N-aș fi vrut să devin un trădător, credeți-mă. N-am acceptat de bună voie acest rol...

Tăcu, privind cu îndărătnicie dușumeaua curată a încăperii. Colonelul aștepta. Dragomir, în dreapta lui, așezat pe un scaun cam șubred, făcu o mișcare bruscă. Scaunul trosni, arestatul ridică fruntea.

— Vă mărturisesc tot. Nu vreau să ascund nimic. Sunt bucuros că n-am apucat să aduc vreun prejudiciu țării...

— Dar dacă nu erai prins? spuse aspru colonelul. Crezi că asta e o scuză? Trebuia să vii de la bun început și să declari tot. Legea penală te-ar fi absolvit de pedeapsă, precum știi. În loc de asta, ai făcut jocul dușmanului, cu speranța că... o să fii împiedicat să aduci vreun prejudiciu țării. Colonelul dădu din cap trist. Să nu ne crezi niște naivi, domnule Toma. Căința dumitale e cam târzie. Dar oricum, povestește tot ce s-a întâmplat...

14

Când cineva o întreba despre viața ei sufletească, Livia făcea cu mâna un gest de lehamite. Obișnuia să se gândească uneori cum va arăta peste zece, peste douăzeci de ani, vedea vreo băbătie cu părul oxigenat numai zulufi, făcând pe copilița, și rostea în gând o mică rugăciune: „De nu mi-aș pierde mintea la

bătrânețe”, iar prietenii o admirau ca pe-o înțeleaptă. E drept, copilărise între adulți, ascultase de mică discuții serioase, încercase să priceapă ce se-ntâmplă în jurul ei și începuse să judece de timpuriu, spre mândria părinților: „E un copil precoce”, spuneau cu un anume amestec de compătimire și admirație. „Fata asta n-are copilărie”, oftau cu prefăcută modestie, și-i reproduceau ascultătorului uimit replicile mature cu care-i surprindea în cele mai variate împrejurări.

Învățase de mică să judece și să-și piardă iluziile. Oamenii nu se fereau de ea și-și spuneau în gura mare părerile despre cei care nu erau de față; așa află ea că unchiul Victor, cu manierele lui alese și cu eleganța pe care i-o admira totdeauna, era un afemeiat; că avocatul Dumitrescu, prieten vechi, bea pe rupte și uneori se ducea afumat la tribunal; că mândria familiei, un frate al mamei, care colindase jumătate din glob, era un vagabond din născare; că tata avea niște păcate vechi la activ pe care în clipele de încordare mama le amintea prin aluzii vagi în care se ascundea o amenințare cumplită, de vreme ce cearta se potolea subit. Iar fata asculta și se pomenea că idolii ei se prăbușeau pe rând, învăța că niciun om nu e perfect și că prietenul cel mai bun te poate vorbi de rău când nici nu te-aștepți.

Îi plăcuse muzica, lua lecții de pian și începuse să execute cu încântare micile piese de Beethoven; când află că marele compozitor rămăsese surd în culmea puterii de creație, plânsese o după-amiază întreagă. Înțelesese cu acest prilej că soarta nu alege, că există în viață un coeficient de absurd, că ireparabilul se poate produce când te aștepți mai puțin.

Prima oară aflase despre moarte în liceu: o colegă frumoasă ca o zână se îmbolnăvise în urma unui meci de baschet și după câteva zile o conduceau la cimitir îmbrăcată mireasă, după o absurdă modă care nu-i lasă în pace nici pe cei duși de pe lume.

Așa își formase, de timpuriu, un soi de filosofie proprie, cu legi lejere – fă ce-ți place, trăiește azi că mâine nu se știe, viața e trecătoare, profită cât poți. Întâlnirea cu prima dragoste fusese pe măsura acestei filosofii năuce. În ultimul an de liceu, învățând de zor în tăcerea măreață din Grădina Botanică, se apropiase de ea un tânăr cu plete, cu o mapă uriașă de partituri sub braț. Îl privise cu coada ochiului, arăta grozav băiatul, cu ochi negri visători și frunte înaltă pe care crezu că zărește

semnul geniului; tânărul intră cu o politețe zâmbitoare în vorbă: „Nu simți nevoia unui *respiro*, domnișoară? Te studiez de două ceasuri, nici măcar n-ai ridicat ochii de pe carte, nu-ți dai seama că în afară de cartea aceea mai există atâtea lucruri cunoscute și necunoscute?” Îi dăduse o replică din arsenalul ei de înțelepciuni uimitoare, discuția prindea aripi, ochii negri învăluitori o intimidau dar îi și stimulau inteligența, fraze cu valoare de aforism îi veneau cu ușurință pe buze. „Bine spus”, o încuraja el și i se păru că și-a aflat prietenul ideal.

Urmară plimbări nesfârșite, cu schimburi de fraze sclipitoare; el își făcea treptat un autoportret care-l încadra în categoria viitoarelor celebrități, blindajul ei de scepticism se sparse și chipul tânărului cu partituri încă nescrise se strecură cu ușurință în inima ei. Apoi cămăruța lui de la mansardă, într-o casă de pe Rahova cu scări scârțâitoare de lemn vopsit în roșu, chitara atârnată-n cui, un madrigal compus anume pentru ea, pe versuri de Michelangelo, păhărușele mici cu vișinată umplute mereu, ședea copilărește pe divan, cu picioarele sub ea, și el venise treptat mai aproape, lăsase chitara pe dușumea, pletele lui îi învăluiau genunchii iar fruntea aceea latră, genială, se îndrepta spre ea cu speranță și patimă. Se aplecă să sărute buzele lui groase care rosteau încet versuri de Minulescu, el o apucă de umeri, o atrăgea cu blândețe dar ferm, sărutarea aceea sau poate vișinata o amețise, o clipă de uitare, el o culca încet pe pat, vorbindu-i mereu și înăbușindu-i în sărutări încercările slabe de protest; îi simțea mâinile abia atingând-o, în niște mângâieri ușoare care-o făceau să tresară; se pomeni cu bluza descheiată, dădu să încheie vreo doi nasturi la loc dar el îi descheie iarăși râzând; era un fel de joacă, sau părea o joacă; nu-l respinse, curioasă să vadă până unde merge, iar când află, era prea târziu ca să se mai opună. Apoi durerea aceea vie și șoapta lui uimită: „Tu n-ai iubit pe nimeni pân-acum?” Și sentimentul de rușine și de vid, în timp ce el, întors discret cu spatele, își aprindea țigara și încerca să fredoneze o melodie.

El începu apoi să-și dea aere de stăpân, îi fixa orele la care să vină, o trimitea după cumpărături și o lăsa cu cinism să-i spele rufele și să facă curățenie în cămăruță; într-o seară, istoviți de dragoste și amețiți de eterna vișinată, stăteau întinși pe pat, goi amândoi, era în plină vară și tavanul dogorea, ea îi spuse

încurajată de băutură: „Dacă ai vrea, ne-am descurca amândoi aici”. El sări în capul oaselor, ciufulit și cu ochi răi: „Nu cumva ai de gând să te măriți cu mine? Dacă-i așa, nu mai ai ce căuta pe-aici!” Lovită de asprimea lui, umilită și goală, se târî pe pat până la scaunul pe care-și aruncase îmbrăcămintea; își înghițea lacrimile, se îmbrăcă în tăcere, sub privirile lui încruntate, tăceau amândoi, el nu făcu niciun gest s-o rețină și trebui să plece, roșie de rușine și jurând să se răzbune.

Se răzbună prostește, pe ea însăși: renunță la gândul facultății și părăsi Bucureștiul; pe litoral era nevoie de oameni, se angajă în primul post care i se oferise, la informații turistice, unde își puse în practică înclinarea spre limbi străine și zâmbetul și filosofia de doi bani: „Trăiește-ți viața! .

Trecură așa câțiva ani, își făcu prieteni, cu toții o frecventau cu plăcere dar după o vreme dispăreau, ca într-un loc pitoresc unde te oprești o clipă însă nu-ți trece prin cap să te stabilești definitiv. Povestea cu Andone o convinse o dată mai mult că nu te poți lupta cu soarta; îi plăcea de el, dar aflase că e însurat și-l suporta în continuare, din lipsă de ceva mai bun.

Așa o găsi Peter, sceptică și fără busolă, când își făcu planul marelui atac. El o pândi de la distanță, câteva zile-n șir, îi află cu precizie programul, își dădu seama că, asemeni tuturor localnicilor, mergea la plajă totdeauna în același loc; într-o zi i-o luă înainte, își așeză cearșaful foarte aproape de locul acela și, ca un vânător iscusit, se depărtă ca să n-o sperie cumva. Ea veni, nu dădu importanță lumii din jur, se dezbrăcă pe îndelete expunându-și cu plăcere noul costum de baie alcătuit din fâșii roșii și albastre, își rândui țigările, ochelarii de soare și un roman polițist și se lungi la soare. Atunci veni și el, cu mușchii încă încordați după efortul înotului, cu pielea bronzată strălucind de apă. Veni, se așeză pe cearșaf, ea întoarse capul și el o salută entuziasmat:

— Ce coincidență plăcută! Tocmai voiam să trec pe la dumneavoastră și poftim: ne pomenim vecini de plajă!

— E rece apa? întrebă ea banal.

— Cam rece, recunoscu el. Până te obișnuiești. Dar peste o oră-două o să fie tocmai bună. Ce mai faceți?

— Ca de obicei. Trăiesc. Duc o viață lipsită de evenimente.

— N-aș crede. Îmi închipui că jumătate de oraș e îndrăgostit

de dumneavoastră.

Ea se rostogoli pe cearșaful alb, mai aproape, își scoase ochelarii de soare, își îndepărtă cu dosul mâinii o șuviță de păr lung care-i venea în ochi și spuse cu dezinvoltură:

— Chiar dac-ar fi așa, nu mă-ncălzește cu nimic.

— De ce? O femeie frumoasă este o răsfățată a destinului, lumea toată i se închină ca unei regine.

— Și la ce-mi folosește asta?

— Fie și numai pentru orgoliu.

— Am renunțat demult la orgoliu.

Peter părăsi tonul retoric și glumeț; se apropie de ea, o întrebă confidențial:

— Vă plictisiți grozav, așa-i? Provincia ucide orice vis, orice speranță. Am lucrat și eu în provincie, ani în șir. Măcar aveam o consolare: mergeam cu prietenii la băutură. Aproape seară de seară. Altfel nu știu cum aș fi rezistat. Dar pentru o femeie până și această mică plăcere e inaccesibilă.

— Ah, nu sunt sensibilă la prejudecăți. Ies destul de des, dar de la o vreme nici asta nu mai ajută.

— Și când te gândești cum trăiesc unii – zise el lungind cuvintele. Am fost într-o excursie pe Coasta de Azur. Ce-am văzut acolo e de nedescris.

— Îmi închipui, spuse ea. Vă invidiez că ați avut ocazia să călătoriți. Și mai ales pe Coasta de Azur.

— Era în plin sezon, urmă el. Pe străzi, celebritățile lumii: stele de cinema, bogătași, sportivi, aventurieri. Dar iachturile, asta-i chiar ceva grozav. Erau cu sutele, domnișoară. Mari și mici, cu motor sau numai cu pânze, unele aveau salon cu televizor și instalație stereo; pe altele se organizau recepții. Ceva de vis.

Tăcu, lăsând-o pe Livia să-și imagineze, să dea frâu liber fanteziei, să compare viața ei monotonă și modestă de aici cu strălucirea și exuberanța locurilor acelea depărtate dar pline de faimă.

— Trebuie noroc pentru o asemenea viață, spuse ea într-un târziu.

— Noroc și mai ales curaj, adăugă Peter. Să te arunci pur și simplu în viitoare, fără să-ți pese de nimic. Numai curajoșii trăiesc cu adevărat.

— Ne mulțumim și cu ce avem, zise ea resemnată. Peter se

apropie mai mult de ea, o privi lung cu ochii lui albaștri-cenușii:

— Dar nu-i drept asta. O femeie frumoasă ca dumneata ar trebui să facă plajă nu pe un banal cearșaf, ci pe puntea unui iacht de culoare acaju.

Ea surâse, își puse ochelarii de soare, se lungi pe spate și vorbi leneș:

— De ce tocmai acaju? Parcă are vreo importanță? Important e să ai posibilitatea. Dacă n-o ai, preferi să nu visezi. Să te retragi în tine și să nu-ți faci speranțe deșarte.

— Ce program aveți după plajă? întrebă el brusc. Livia se ridică într-un cot și strecură printre degete câteva fire de nisip. Zâmbi cu modestie:

— Ce program? Piață, puțină gospodărie... Ca de obicei. Dacă asta se poate numi program... Dar de ce mă-ntrebați?

— Vă invitam la o plimbare cu mașina.

— Așa, deodată? râse ea.

— Trebuia să ne cunoaștem din clasele primare? replică Peter. Trăim în secolul vitezei, domnișoară!

— Și unde să ne plimbăm?

— Oriunde. La Mamaia, de pildă. Luăm masa la Hanul Piraților. Pe urmă navigăm cu iola pe iac. Ne închipuim că e un iacht și că suntem milionari în vacanță. Lăsați pe mâine treburile gospodărești.

— Știu eu? murmură ea. Cât e ceasul?

— E devreme. Tocmai bine pentru un program complex. Facem o baie și plecăm. Și-așa, soarele e prea puternic. Pericol de insolație.

— N-am avut insolație în viața mea, râse ea ridicându-se totuși și aruncându-și ochelarii pe cearșaf, lângă romanul polițist.

El sări în picioare. Păși peste cearșaf, veni lângă ea.

— O, dar v-ați bronzat, nu glumă! o complimentă.

Își alătură umărul de al ei, atingerea aceea le făcea amândurora plăcere, se uitară unul la altul și râseră. Apoi Peter o luă de mână și alergară spre apă.

Livia își făcuse planul să-l primească cu răceală, dar Andone era el însuși un bloc de gheață.

— Sărut mâna, spuse protocolar și-și scoase cascheta.

— Bună. Ia loc. Cald afară?

— Cuptor, nu alta. Nu-ți vine să miști un deget. Cel mult să faci plajă sau… să te plimbi.

Se așeză cuviincios în fotoliu. Ea rămase în picioare, cu mâinile încrucișate pe piept, cercetând cu privirea.

— Să pun muzică?

— Nu-mi arde de muzică.

— Vrei să bei ceva?

El făcu semn negativ din cap. Stătea acolo, în fotoliu, și ea în fața lui, așteptând. În cele din urmă, Andone izbucni:

— Te plimbi, te plimbi. Ce-ți pasă? Dor de aventură, spații largi…

— Da, spații, ripostă ea. Înnebunesc dacă stau în casă. O urăsc, dacă vrei să știi. Casa asta. Îmi cade tavanul în cap când intru. Simt că mă sufoc.

— În casa asta? se miră el. E cea mai frumoasă locuință pe care am văzut-o.

— Înseamnă că n-ai văzut destule.

— Ai chef de ceartă.

— Tu nu? Te-am cunoscut de la ușă. Vrei să-mi ceri socoteală. Ei bine, m-am dus cu el fiindcă mi-a făcut plăcere. Ce drept ai tu să mă oprești? Sau măcar să-mi faci vreun reproș? Ai viața ta, ai familie, ieși când vrei, cu cine vrei…

— Fraza asta am auzit-o de o sută de ori.

— Nu sunt capabilă să produc ceva mai original. M-a obosit plimbarea cu mașina. De ce nu mă plimbi tu, dacă ești așa grozav?

— Livia, știi bine ce s-a întâmplat. Numai pompa de ulei e de vină. N-a făcut ungerea ca lumea, s-a gripat un lagăr, vilbrochenul s-a deformat…

— Nu-mi explica, tot nu înțeleg nimic.

— E un hârb, asta e, spuse el cu năduf. M-am lăcomit la mașină mare, elegantă. Și ție ți-a plăcut.

— Mi-a plăcut cât mergea.

— Acuma îți plac ale altora.

— Îmi plac cele care merg. Și nu-mi mai scoate ochii. Află că am petrecut o zi minunată. E păcat să arunci cu noroi peste ea. Când o să-mi oferi tu ceva și mai și, atunci îți dau voie să mă condamni. Dar până atunci, încearcă măcar să înțelegi…

Livia se așează alături de el, de-a dreptul pe covor, în poziția ei favorită, și el înțelese că furtuna era pe cale să treacă.

— Astea-s posibilitățile, zise resemnat. Ce să fac, să mă-mpușc? Mi-a înghițit o groază de bani și tot nu izbutesc s-o pun la punct. Dar îți promit că în ziua în care va fi gata…

— Sunt sătulă de promisiuni. Fă și tu ceva, acționează. Uite, domnul ăsta, un vechi prieten de-al meu, vrea să-și vândă mașina.

Lui Andone îi străluciră ochii:

— Ce mașină e?

— Mercedes.

— Mare?

— Cât o locomotivă.

— Capacitatea cilindrică, asta te-ntreb.

— Habar n-am. Ceva cu două sute, n-am reținut. Dar e minunată. Păcat să scapi ocazia.

— N-am bani pentru așa ceva, spuse el cu regret.

— Spune c-o dă ieftin. I-am vorbit de tine, câteva lucruri vagi, fără să-i dau amănunte. E dispus să ia Fiatul tău, are niște cunoștințe care l-ar putea pune la punct.

— Hârbul ăla? Dacă l-ar vedea, ar fugi. Doar să fie vreun ageamiu, ușor de păcălit.

— Nu este. Conduce dumnezeiește.

— Și pe unde-ați umblat, mă rog?

— Peste tot. La Mamaia, la Ovidiu, pe urmă la Eforie, ne-am plimbat pe faleză… Nu mai fi așa bănuitor, ce naiba! Toți bărbații se gândesc numai la prostii. Nu-ți dai seama cât mă jignește gelozia asta a ta.

— Și chiar vrea s-o vândă?

— Discută cu el. Eu nu m-amestec. Dacă vrei, te întâlnești cu el într-una din zile. Dar cu o condiție: să nu te uiți chiorâș. N-a fost nimic între noi, îți jur. Un vechi prieten, atâta tot. Iar mașina e formidabilă.

— Ce culoare?

— Neagră. Canapele roșii. Are și radio. E păcat să scapi ocazia. Când te urci în ea, te simți ca-n avion.

— O să mă mai gândesc. Trebuie să fac rost de bani. Cred că o să-mi ceară o diferență de preț enormă.

— Nu e speculant.

— Mda, spuse el. Asta-i situația.

Livia îi puse o mână pe genunchi, își sprijini obrazul de ea, îl cercetă cu privirea:

— Ce faci? Ești mai liber azi?

— Da de unde! Am trecut să te văd și fug înapoi la laborator. Oamenii montează stația de recepție pe torpilă și vreau să fiu de față. Peste câteva zile o experimentăm.

— De când tot experimentați…

— Am făcut proba parțial, pe subansamble. Acum, însă, o avem toată în mână. Rămâne doar să ne convingem că funcționează. Pe urmă, gata. Omologarea, brevet… Au să iasă și de aici ceva bani. Poate reușesc să pun mâna pe Mercedesul ăla.

— Numai la mașină te gândești.

— La tine, nu la mașină. Am înțeles că-ți place și fac pe dracu-n patru să pun mâna pe ea. Ce nu fac eu pentru tine? Poate te mai schimbi puțin,

— Să mă-ngraș, sau ce?

— Să fii mai… maleabilă. Îi trecu mâna prin părul revărsat pe umeri, într-o mângâiere stângace. Astăzi mi-ai părut mai rigidă ca niciodată.

— Că și tu ai fost tare drăguț! Ai venit pufnind pe nări ca zmeul din poveste.

— Pace, spuse el. Sunt lucruri mai importante pe lumea asta. Se aplecă s-o sărute, ea se desprinse, se ridică dintr-un salt, îndreptându-și rochia. Andone se ridică și el, făcu un pas spre ea, dar Livia îl opri cu un gest:

— Crezi că te iert ușor?

— Eu am zis întâi. Și mai zic o dată: pace.

— Cu o condiție: să nu mă mai suspectezi atâta. Știi bine cât țin la tine. Altfel n-aș accepta situația asta.

— Ce să fac? spuse el. Te iubesc și mi-e frică să nu te pierd.

— Depinde numai de tine, spuse ea înlănțuindu-l cu brațele.

— Au prins un tip care voia să fotografieze torpila, spuse Daniel.

Peter tresări:

— Asta-i bună! Cum s-o fotografieze? Ce, acolo la ei intră cine vrea?

— Doar nu-ți închipui că a dat năvală în institut cu aparatul atârnat de gât. Pe mare. În poligonul unde se fac experiențe. Omul era îmbrăcat scafandru și avea un aparat special de fotografiat sub apă.

Daniel tăcu și scoase țigările.

Stăteau amândoi pe balustrada de piatră care mărginea faleza; Peter fusese cu propunerea, motivase că s-a plictisit de-atâta cârciumă, băuseră un singur rând și plecaseră afară, la aer. De fapt, își făcuse socoteala că aparițiile repetate în compania acestui profesionist al paharului ar putea da naștere la comentarii.

— Miroase a roman polițist, spuse el. Dacă punem asta în piesă, n-o să ne creadă lumea. E prea de tot. Nu merge.

— Nu merge în literatură, spuse Daniel, dar uite că în viață merge. Omul s-a încăierat acolo, sub apă, cu scafandrul care căuta torpila. Dar până la urmă l-au dibuit și acum se află după gratii.

— Așa-i trebuie, nemernicul, spuse Peter cu convingere. Barem să aibă probe destule ca să-l condamne.

Daniel zâmbi disprețuitor:

— Ce probe mai trebuie? Scafandru, aparat fotografic, zonă interzisă. Nici măcar n-a aruncat aparatul.

— Auzi, idiotul! făcu Peter. Și torpila?

— Au recuperat-o a doua zi. Scafandrul a vrut să mai intre la apă, nu era lovit prea tare, dar începuse vântul și au renunțat. Le era teamă de un accident. Au pus o geamandură în locul acela și a doua zi au găsit-o. Oricum, povestea e palpitantă, păcat să n-o folosiți în piesă.

Peter se gândi puțin. De fapt își spunea că Toma a fost un prost, s-a lăsat prins cu aparat cu tot; ce șansă grozavă, dacă el, Peter, ar fi fost pe față! După ce s-ar fi liniștit povestea și vedeta s-ar fi întors în port, putea foarte bine să facă o mică excursie pe sub apă și să studieze totul pe-ndelete. Dar dacă există posibilitatea ca torpila să rămână peste noapte acolo, ocazia se poate repeta. Chestie de noroc, își spuse el optimist.

— Ar fi interesant, domnule Daniel. O să ne gândim. N-aș vrea totuși să dăm piesei un caracter polițist. Accentul cade pe psihologia personajelor, dar aici avem de-a face cu o împrejurare exterioară. Criticii ne-ar putea reproșa că n-am

rezistat tentației.

— Dar piesa e pentru public, nu pentru critici, spuse Daniel.

— Și, în ansamblu, cum merge treaba? Dincolo de povestea asta cu scafandrul, lucrarea avansează?

— Se muncește zi și noapte, spuse Daniel. Maistrul Costache, șeful atelierului de prototipuri, e vecin cu mine. De la o vreme aproape că nu-l mai văd la față. Păcat că e cam secretos bătrânul, îi scoți vorba cu cleștele. Dar după cât e de preocupat, îmi dau seama că acolo se dă o bătălie în lege. Timpul e scurt, angajamentul este ca torpila să fie gata în toamna asta.

— Asta e iarăși o sursă de conflict, spuse Peter. Mă gândesc la piesă. Eroii își neglijează familia, nu mai au viață personală, sacrifică totul pentru reușita construcției. De aici neînțelegeri în casă, eventual pe unul îl părăsește soția…

— E o cale cam bătută, îl întrerupse Daniel. Am văzut la televizor ceva în genul ăsta.

— Depinde cum pui problema. Toate lucrurile s-au mai spus într-un fel sau altul. Ce zici de puicuțele-astea?

Două fete cu pantaloni portocalii largi, iar în loc de bluze un soi de veste foarte decoltate, treceau agale pe faleză ținându-se de braț.

— Niște fufe, spuse Daniel cu dispreț. Le cunosc, sunt de-aici, din oraș. Au dat de două ori admiterea și n-au reușit. Acuma bat litoralul. Și, în general, articolul ăsta mă lasă rece.

— Ba mie-mi plac, spuse Peter. Dac-aș fi mai liber, ar merge un mic divertisment. Dar trebuie să-i dăm zor, stagiunea începe mâine-poimâine și piesa noastră stă. Pe când viitoarea experiență cu torpila? Ai mai aflat ceva?

— Săptămâna viitoare. O fază oarecum decisivă. Se montează aparatura de comandă a cârmelor.

— Cred că e un lucru grozav de complicat. Nu-mi pot imagina cum vine asta. De fapt, cultura mea tehnică…

— Din câte am înțeles, torpila are un cap de ghidaj. Semnalele stației de dirijare sunt prinse într-un fel de receptor mare; există niște traductori care transformă ultrasunetele în comenzi electrice pentru cârme. Se lucrează pe două canale concomitent, unul transmite stației de dirijare poziția torpilei în raport cu ținta, celălalt recepționează corecțiile. Nici cea mai rapidă navă, nici cel mai iscusit comandant n-are cum să scape.

— Te pricepi, îl admiră Peter. Și vorbești cu pasiune despre povestea asta.

— Specialitatea mea e arme sub apă, explică Daniel. Cunosc tactica luptei cu torpila cum cunosc alfabetul. La început am privit proiectul ăsta ca pe o enormitate, nu credeam în el. Dar când am înțeles principiile, m-am convins. E o realizare de seamă.

— Iar piesa noastră va avea avantajul că pornește de la un fapt real. Dumneata, domnule Daniel, ai un merit foarte mare. Ne-ai pus pe calea cea bună, și faptul e hotărâtor pentru o piesă.

— M-a atras și pe mine ideea, făcu Daniel modest.

Contrariat de căderea lui Toma, și mai ales de faptul că trebuia să-i preia misiunea, Peter hotărî să-și facă intrarea în clanul înotătorilor submarini. Erau tot mai mulți pe litoral; unii veneau la plajă cu un simplu tub de respirație cu supapă, lung de-o jumătate de metru, care folosea aerul din atmosferă; scufundarea dura puțin, la adâncimi mici; ici și colo, în apropierea țărmului, printre capetele acoperite cu căști de baie multicolore, se ivea, ca un periscop minuscul, capătul alb al tubului vreunui asemenea amator, pentru ca după o clipă, labele verde-închis să plesnească cu zgomot apa. Alții, mai bine dotați, își aduceau pe plajă tuburile cu aer comprimat, masca, busola și labele de „om-broască”; câțiva gură-cască și o mulțime de copii se adunau în jurul lor și asistau într-o tăcere respectuoasă la ceremonia „lansării”. O pușcă cu harpon sau un aparat de filmat completau uneori echipamentul acestor originali; e drept că trofeele aduse din mare erau destul de modeste, dar sportul în sine avea mai multă importanță.

Peter căută locul favorit al scufundătorilor – undeva la marginea plăjii, unde malul era mai abrupt și apa se adâncea repede. Își aduse și el echipamentul; deocamdată își lăsase acasă aparatul de filmat, preferind să etaleze un harpon perfecționat cu cartușe, care trezi îndată interesul confraților.

— Cum funcționează chestia asta? îl întrebă Dragomir cercetând de aproape pușca.

Peter i-o întinse cu amabilitate. Își propusese de la bun început să-și facă prieteni printre scufundători.

— Un fel de carabină, lămuri el. Bate mai departe și lucrează mai precis. E făcută pentru ocean, dacă ai una de-asta nu-ți mai pasă de rechini.

— Și dacă te atacă o haită?

— Tragi de mai multe ori. Are magazie cu șase cartușe. Vânați sub apă?

— Eu, nu, se apără râzând Dragomir.

— Atunci vă ocupați cu filmul?

— Nici asta. Culeg cioburi.

Peter își ascunse zâmbetul:

— Cioburi?

— Da. Sunt arheolog. Specialitatea mea este epoca elenistică. Vreau să aflu tot ce se poate afla despre pătrunderea civilizației elene pe teritoriul României. Și asta nu se poate fără cetățile-porturi: Tomis, Callatis, Histria.

— Foarte interesant, spuse Peter. Istoria m-a pasionat totdeauna.

— Dacă doriți, vă pot arăta rezultatele unor cercetări. S-au descoperit multe lucruri noi cu ajutorul scafandrilor, asta m-a adus încoace. Săpăturile arheologice mi-au dat date despre orașul propriu-zis, dar viața portului comercial se află acolo, sub apă, și se citește prin vizorul de scafandru.

Peter dădu grav din cap și-și privi cu simpatie interlocutorul. Un profesoraș de provincie, gândi. Cumsecade, dar limitat. O acoperire excelentă, la nevoie. Trebuie să mă împrietenesc cu el…

— Aveți multă dreptate. Dacă în cursele mele prin zona asta dau peste vreo piesă de muzeu, vă anunț.

— Și… vă ocupați cu vânătoarea? întrebă Dragomir.

— Da. De fapt sunt profesor. De educație fizică, mai precis. Însă asta nu mă depărtează de la alte zone ale culturii. Am citit într-o revistă despre descoperirile scafandrilor de la Mangalia, dar abia acum, stând de vorbă cu dumneavoastră, îmi dau seama de importanța lor. Mi-ar plăcea să ne mai întâlnim. Mă cheamă Vasile Turtureanu.

— Dragomir. Încântat de cunoștință, tovarășe Turtureanu.

Își strânseră mâinile, zâmbiră. Apoi, parcă deopotrivă de grăbiți să recupereze timpul consumat cu această discuție, începură să se echipeze. Se ajutară reciproc să-și pună

aparatele în spate. Își coborâră de pe frunte vizoarele, ca niște cavaleri medievali înaintea turnirului, și plonjară amândoi odată în apa transparentă și caldă.

15

Ana se opri în prag, înspăimântată:

— Dumnezeule, e un fum să-l tai cu cuțitul. O să te asfixiezi aici.

Mateescu se întoarse spre ea zâmbind. Obrajii îi erau întunecați de barba crescută peste noapte, iar sub ochi avea cearcăne negre. Își suflecase mânecile bluzei; pe cot avea o pată de ulei, degetele îi erau mânjite cu tuș.

— Iar ați lucrat toată noaptea, îl mustră ea deschizând fereastra.

— Puteam să lăsăm treaba la jumătate? Suntem în faza finală; dacă s-ar putea, nu m-aș mai culca deloc până la experiență.

— Nici așa, că vă distrugeți, oameni buni. Dacă vă epuizați, e destul să vă scape un amănunt și se duce totul de râpă.

Directorul își frecă fruntea și reuși să-și traseze pe tâmplă o dâră neagră de tuș. Ea se apropie repede, și-l șterse cu o batiștioară trandafirie.

— Îmi porți de grijă ca unui bebeluș, râse el. De fapt, un amănunt ne-a reținut pe loc. Parcă ai ghicit. Uitasem, din zăpăceală, să prevăd consola de susținere pentru bateriile electrice.

— Și n-a băgat nimeni de seamă?

— Bateriile se montează ultimele. Torpila o ții în depozit ani de zile și e gata oricând. Dar bateriile trebuie să fie proaspăt încărcate, de aceea se montează abia când aduci torpila la bord. De aceea le-am uitat. A trebuit să reproiectez capul de ghidaj. Să le fac un loc special, izolat de rest. Îți dai seama, o singură picătură de acid scursă pe un circuit…

— Să-ți fac o cafea?

— N-ar fi rău. Mai am să trec dimensiunile și gata. Pot să se apuce băieții de lucru. Iar poimâine, marea încercare.

— Și cu asta s-a terminat, nu-i așa?

— Încă nu. Mai avem experiențe cu încărcătura de luptă. Deocamdată torpila poartă lest în loc de exploziv. După ce o

experimentăm și ne convingem că totul merge bine, că sistemul de ghidare funcționează, încercăm o lovitură reală în țintă. Trebuie să-i vedem eficacitatea, să-i verificăm performanțele…

— Grea e viața de inventator, oftă ea. Speram că totul s-a terminat cu bine; în afară de povestea aceea cu scafandrul, nu ne-a deranjat nimic.

Directorul lăsă stiloul Rotring pe marginea planșetei, făcu un pas spre ea:

— Spune-mi, Ana, mai rămâi la noi după terminarea torpilei?

— Nu știu, spuse ea. Știi bine că am fost detașată aici.

— Și pe urmă… ai să pleci?

— Depinde, răspunse ea vag. Mă duc să fac cafeaua.

— Nu, întâi spune-mi: de cine depinde?

— De minister, bine-nțeles.

— Și dacă eu te rog să rămâi?

— În ce calitate să rămân?

— În calitate de soție, spuse încet directorul.

— George! Astea-s condiții pentru o cerere în căsătorie?

— Nu râde, Ana. M-am gândit demult. Ai venit aici cu o misiune. Dar misiunea asta va înceta. Și nu vreau să te pierd.

Ea îl privi adânc în ochi. Apoi, fără un cuvânt, ieși pe ușă. O lăsă deschisă, făcându-i loc lui Andone să intre:

— Cum stați?

— Din partea mea e gata, spuse directorul. Suportul îl facem de cincisprezece, grosimea cornierului, opt – vorbea și în același timp scria pe planșă cifre cu mână fermă –, șuruburi de cinci cu filet adânc.

— Trebuie să dormiți o oră-două.

— Dă-le băieților să execute tot ce e aici. După asta, mergem la culcare. Spre prânz venim să vedem cum o montează. Iar mâine…

— Mâine! oftă Andone. Abia aștept și totuși mi-e frică.

— Viceamiralul vrea să asiste și el. O să-i oferim un spectacol pe cinste.

Andone luă cu grijă planșa, suflă asupra ei să se usuce tușul și plecă. Directorul se duse la fereastră, respiră adânc de câteva ori, își îndreptă spatele. Prin fereastra largă cât o vitrină se vedea catargul vedetei ancorate lângă dig, iar dincolo de ea, plaja care începea să se populeze. Era o zi senină și directorul

se gândi cu părere de rău că trebuie să se culce.

— Cafeaua dumneavoastră, spuse Ana.

— Mulțumesc, îi spuse recunoscător. N-am auzit când ai intrat.

— E zgomot, afară, explică ea.

Directorul făcu o strâmbătură. Ridurile din colțul ochilor i se accentuară.

— Și înăuntru. Parcă am un motor în cap.

— Îți ajunge. Bei cafeaua și te duci frumușel acasă.

— Mă duc. Dar înainte de asta, aștept un răspuns de la tine.

Ana puse cafeaua pe măsuță, veni la el, îl luă ușurel de umeri și-l așeză în fotoliu, ca pe un bolnav. Apoi rămase în fața lui, cu coatele pe spătarul celuilalt fotoliu, îl privi drept în față:

— Te-ai gândit bine, George?

— M-am gândit, spuse el. De săptămâni întregi mă frământă ideea asta. Nu sunt omul hotărârilor pripite.

— Și-ți închipui că eu sunt? Tu te gândești săptămâni întregi, chibzuiești pe îndelete, iar mie-mi ceri răspunsul într-un minut?

El lăsă ceașca pe farfurioară, căută țigările în buzunar.

— Ai fumat destul în noaptea asta, îl certă ea blând. Fă o mică pauză.

— Și… tu nu te-ai gândit nicio clipă? întrebă el cu greutate. Nu ți-ai pus ipoteza asta niciodată?

Ana roși ușor și privi cam într-o parte:

— Nu vreau să-ncepem totul cu o minciună. M-am gândit, George. Și mi-am pus ipoteza. Se apropie de el, îi luă obrajii în palme: Arzi ca focul, George. Trebuie neapărat să te odihnești un pic. Nu vreau să am drept soț un inventator celebru, dar dărâmat.

— Istoria asta cu scafandrul mă îngrijorează, spuse Dragomir. Dacă mai încearcă o dată? M-am vârât între înotătorii subacvatici, sunt vreo zece. Am ajuns un obsedat. Mă simt tentat să-i suspectez pe toți.

— Nu cred să folosească de două ori același procedeu, răspunse locotenentul. Mai ales după ce a eșuat prima oară.

Stăteau întinși la soare, alături de cearșaf, pe nisipul încă fierbinte, sub soarele pieziș și potolit acum. Dincolo de ei, spre chioșc, câțiva tineri jucau fotbal. Dinspre mare se auzeau

strigătele copiilor. Budescu strânse o grămăjoară de nisip ca un vulcan miniatural, apoi o dărâmă cu palma. Dragomir își sprijini fruntea în palme. Vorbi înăbușit, privind în jos:

— Și dacă ei gândesc cum gândim noi? „Românii cred că n-o să mai încercăm același procedeu, după ce am eșuat o dată, și au să slăbească atenția tocmai în partea asta”.

— Da, spuse Budescu. Mai știi? În fond, toată povestea e un fel de joc. Ca la pocher. Încerci să-l duci de nas pe adversar. Un joc al inteligenței, pus apoi în practică. Nu ca prin seriale, cu urmăriri pe autostradă și focuri, de pistol.

— Sau aparate foto trântite în cap.

Locotenentul râse încet:

— Mă simt ca un școlar mediocru. Mereu îmi dați lecții, chiar dacă nu vreți.

— Bine, dar asta-i realitatea. Dacă ai pune într-un serial o bătaie cu aparate foto, te-ar râde și curcile. Paradoxul meseriei noastre: să prevezi imprevizibilul.

— Oricum, o luptă corp-la-corp sub apă… murmură Budescu. Mi se părea de domeniul fantasticului când am auzit. Înclinam să cred că metodele brutale le-au trecut la arhivă.

— Până se ivește ocazia să le folosească din nou. Trebuie să te aștepți la orice. Au făcut multe eforturi ca s-ajungă la torpila asta. Au cheltuit bani, au trimis oameni încoace. Nu-i văd renunțând așa ușor. Inclusiv la metoda cu scafandrul trimis în poligon.

Budescu îl privi atent, cu ochi zâmbitori:

— Vă obsedează scafandrul ăsta. Sunteți gelos pe cei care l-au prins?

— Puțin. Aș fi vrut să fiu eu acolo. Am pierdut ceva timp ca să devin arheolog submarin. Mi-ar părea rău să fie inutilă toată truda mea.

— Nu vă credeam sentimental. În munca noastră facem uneori și lucruri inutile.

— Nu e vorba de sentiment, protestă Dragomir. Mai e și o chestie rațională la mijloc. Hai să judecăm. Un scafandru la locul lansării e poate singura lor șansă. Altfel n-au cum să afle ceva exact. Institutul e asigurat și pe dinăuntru, și pe dinafară. Acolo, în largul mării, e singura cale. Toma ne-a declarat că avea misiunea să pozeze torpila, iar după experiența cu încărcătura

reală să culeagă schije din ea.

— Am învățat la istorie ceva analog, cu niște schije de bombă culese de francezi de la nemți. La analiză au identificat aliajul…

— Iată că istoria se repetă. Le trebuie poza torpilei și niște bucățele din ea.

— Atunci pregătiți-vă costumul de scafandru. Mâine dimineață are loc experiența fără încărcătură de luptă.

— M-am gândit că e mai bine așa, tovarășe colonel, spuse Toni, Dacă mă duceam la miliție, poate m-ar fi urmărit și și-ar fi dat seama. Am citit și eu prin cărți. În chestiuni de astea trebuie prudență.

— Foarte bine, aprobă colonelul. Aici, oricum, e mai discret. Ai venit cu autobuzul?

— A, nu. Pe plajă, spuse Toni simplu,

— Atâta drum, pe plajă!

— Sunt sportiv, tovarășe colonel. Și cred că merita.

— Ei bine, ia-o de la capăt.

— Sunt student, părinții mei locuiesc aici, în oraș. În vacanță împușc doi iepuri: fac și plajă și lucrez ca translator și ghid la hotelurile turistice. E o muncă frumoasă și fără bătaie de cap. Discuți cu tot felul de oameni… Cred că de aici a pornit toată chestia. Sunt un om prietenos, nu reped pe nimeni. Omul acela și-a dat seama și a început să se învârtească pe lângă mine. De fapt la început eu m-am învârtit pe lângă el. Iertați-mă că mă contrazic singur, sunt atât de emoționat…

Colonelul râse binevoitor, se ridică și deschise fereastra. În curtea pichetului, câțiva soldați descărcau pâine dintr-o mașină. Pe sub geamuri trecu garda, tropăind în cadență.

— N-ai de ce să fii emoționat, tovarășe Toni. Gestul dumitale e lăudabil și, în același timp, demn de un om cinstit. Munca noastră e grea. Oamenii cinstiți ne ajută de multe ori. În asta stă puterea noastră. Poate ceea ce ai să-mi spui e foarte important. Încearcă să-ți amintești toate amănuntele; sunt lucruri care par mărunte și totuși pot fi indicii prețioase pentru noi.

— Am citit și asta prin cărți. Așadar, ca sportiv și înotător, era firesc să mă intereseze aparatul acela de scafandru. Mai e un profesor care stă chiar în hotelul nostru, are costum de scafandru de alt model.

— Îl cunoști? întrebă repede colonelul. Ce impresie ți-a făcut?

— E un om cumsecade, dar cum să vă spun... e cu totul altă croială, tot profesor, dar de arheologie, asta-i grozav, și-a adus niște tomuri groase cu el de te-apucă spaima. Ei bine, tipul de care vă spun și-a dat seama că mă interesează aparatele lui. Mi-a împrumutat vizorul și aparatul de respirație de vreo două ori, m-a descusut despre situația mea, despre familie, despre viața pe care-o ducem acasă... Dar asta în timp, știți? Strecura câte-o întrebare așa, când și când. Cred că de asta nu mi-am dat seama.

— Are metodă, spuse încet colonelul. Iar când îți dai seama, de multe ori e prea târziu.

— Sper că nu e cazul meu, tovarășe colonel.

— Nu în cazul dumitale, fii pe pace. Spuneam așa, în general. Metoda lor: trag oamenii de limbă și pe urmă le spun: „Dacă nu faci ce-ți cer dau totul pe față.” Ceea ce numim în limbaj comun șantaj.

— Acolo cred că voia s-ajungă. Acum două zile mi-a spus pe șleau: „Dragă Toni, văd că-ți place aparatul ăsta. Aș putea să ți-l las când termin concediul.” „Cum așa, tovarășe profesor? N-am bani să-l cumpăr. Cred că e al naibii de scump.” „Ne-nțelegem noi. Îl vrei sau nu?” „Sigur că da”, i-am spus. Încă nu-mi dădeam seama de nimic. Luasem de bun tot ce-mi spusese: că e profesor de sport, bucureștean, pasionat pentru vânătoarea submarină. Branșa mea. Viitori colegi, va să zică. Poate asta m-a și apropiat de el. „Ar trebui să discutăm serios, mi-a spus. Știu că ești un băiat modest, ca student ai nevoie de bani. Viața e tentantă, ești tânăr, dacă n-ai posibilitate acuma, mai târziu e zadarnic.” „Asta cam așa”, i-am spus. „Ei bine, Toni, ai putea să iei bani frumoși. Și scafandrul ăsta să fie al tău. Dacă faci ce-ți cer.” „Depinde de ce-mi cereți.” Și-atunci m-a pus în temă; pe el îl interesează mișcările vedetei de la Institutul de cercetări. Să-l țin la curent cu ieșirile în larg, să notez ora la care vine tancul de combustibil s-o alimenteze. I-am spus că nu-i mare greutate, și că pot face asta și fără bani. „Nu, orice muncă se plătește, a protestat el. Numai că trebuie păstrat secretul, ăsta-i un lucru care ne privește doar pe noi doi.” „Ce secret, că o vede toată lumea când vine și când pleacă”. „Da, dar eu nu pot sta tot timpul la pândă pe faleză, pe când tu ești toată ziua aici.” I-am

promis că fac cum spune el, în fond ce m-ar costa? Dar m-am gândit pe urmă tot eu: ce treabă are el cu o navă militară, mai ales că acolo, la institut, se fac niște experiențe? Treaba pe care mi-o cere e minoră, dar poate mă pune la-ncercare. Mâine cine știe ce-mi pretinde.

— Ai judecat foarte bine, spuse colonelul. A vrut să te prindă de nas. Așa merg ei, în etape. Ei bine, cum arată profesorul ăsta? Cum îl cheamă? De când se-nvârtește pe-aici?

— Arată așa... obișnuit. Înalt, blond, ochi albaștri-cenușii... Numele nu i-l știu. Și nici nu știu unde locuiește. A spus că mă caută el ca să-i dau noutăți. Îmi pare rău că nu l-am întrebat cum îl cheamă.

— Tot nu ți-ar fi spus numele adevărat.

— Nu m-am gândit la asta, zâmbi Toni.

— Oricum, noi îți mulțumim, tovarășe Toni. Deocamdată fă tot ce-ți spune.

— Dar cum pot să vă anunț, dacă e ceva...?

— Fii fără grijă, te căutăm noi când e cazul. Promite-i că îndeplinești tot ce-ți cere. Dacă e ceva deosebit prefă-te înfricoșat, dar pe urmă acceptă. Trebuie să-l prindem într-o poziție clară, când n-are cum să mai nege.

— Înțeleg, tovarășe colonel.

— Și fii fără teamă, adăugă colonelul. N-o să ți se întâmple nimic rău. Să știi că nu ești singur. Prețuim gestul dumitale și nu te lăsăm să dai de bucluc.

— Da, tovarășe colonel. Aș fi bucuros dacă v-aș putea ajuta... Pentru asta am și venit.

— Fără încărcătură de luptă? Ești sigur? întrebă Peter.

— Absolut sigur. Nici n-au în cine trage. Ținta încă nu e gata, se lucrează la ea.

De astă dată Peter îl invitase la cofetărie. Ședeau la masă, într-un colț, cu înghețatele în față. Cofetăria era plină. Lângă ei, la masa vecină, o femeie grasă cu doi băiețași gemeni și neastâmpărați. Unul dintre ei își răsturnase înghețata pe pantaloni și mama îl bruftuluia pe furiș, ștergându-l cu batista. Peter surâse privind scena. Apoi se întoarse spre Daniel și-i explică:

— Îmi plac copiii, mai ales când fac pozne. Mă gândeam și eu

la o poznă. Am auzit că în zona poligonului se pescuiesc calcani și voiam să-mi încerc carabina subacvatică. Dacă mă prinde acolo explozia, mor ca un pisoi.

— Nicio explozie, fiți liniștit. Aia e ultima operație, explozia. Vă dați seama că se pierde și prototipul, cu ocazia asta? Trebuie să fie mai întâi siguri că totul merge perfect. Le mai trebuie cam o lună, din câte am dedus de la comandantul vedetei.

— Ți-a spus el așa, o lună?

— Da. În august ia concediu. Și n-o să plece când ei mai au nevoie de navă.

— Logic, spuse Peter. Dar ceva măsuri de pază în zona lansării? N-aș vrea să încalc vreo regulă, să am dificultăți după aia. Mă-nțelegi, nu?

Daniel înălță din umeri:

— Gândirea tipică a omului de la uscat. Păi marea e mare, cum s-o păzești? E drept că au pus niște balize, ca să nu intre acolo pescarii și să se-ntâmple vreun accident. Dar balizele sunt pentru bărci, nu pentru scafandri. Au și dreptate să nu facă prea multă zarvă în jurul experienței. E plină vară, pe aici se perindă atâta lume. Nu-i exclus ca printre turiștii străini să fie vreun interesat care abia așteaptă să pună mâna pe-o noutate.

Peter surâse, se aplecă spre el:

— Domnule Daniel, dumneata ești o mină de aur pentru mine. Nu-ți închipui cât prețuiesc ajutorul pe care mi-l dai. Te mai văd zilele-astea?

— De-acuma ne știm reciproc tabieturile. Din partea mea, sunt totdeauna punctual. Nu mă duc la masă până nu trag un șnaps.

— Atunci o să mai bem multe șnapsuri împreună. Dar de data asta te rog să mă ierți. Am de făcut un drum cu mașina, și e destul un singur păhărel… Miliția de pe litoral nu știe de glumă.

— S-au și întâmplat multe, spuse Daniel. Mă miram și eu de ce ne vârâm la cofetărie, cu puștimea. Credeam că sunteți în pană de bani.

— Am rezerve, râse Peter. Dacă vrei, pot să te creditez.

Daniel desenă pe masă un cerc, apoi îl șterse cu degetul. Vorbi cu capul în jos.

— O foaie, două, acolo. Nu-mi trebuie mult. Vineri luăm leafa și vi-i restitui.

— Ce leafă? Ți-i reține din drepturile de autor.

Mama cu gemenii, plecase la raionul de sucuri, unde se formase o mică coadă. Peter se uită atent în jur și scoase portofelul.

— Ai aici zece hârtii de-o sută. M-am pregătit, știam că o să ai nevoie…

Se despărțiră, încântați unul de celălalt. Peter se duse acasă, mâncă cu poftă bucatele excelente pe care gazda i le pregătise și trase un pui de somn. Spre seară se trezi, își puse un costum sobru, pantofi negri și cravată; așteptă să se însereze bine și porni cu mașina spre blocul Liviei, recapitulând punct cu punct desfășurarea planului său. O convinsese destul de ușor pe Livia că o excursie în occident ar fi fost cea mai potrivită cale pentru a-și schimba radical felul de viață. Acolo, în urma unui simplu telefon, i s-ar pune la dispoziție o sumă absolut necesară pentru intrarea în societate, o locuință modestă și câteva adrese unde să găsească o slujbă după gustul ei. În schimbul acestui mic serviciu, ea urma să facă tot un mic serviciu: să afle de la Andone tot ce se putea afla despre torpilă și să-l pună în legătură cu el. Pretextul cel mai potrivit – mașina. Peter avea să i-o ofere spre cumpărare la un preț derizoriu, mai mult simbolic, adevăratul preț fiind planul sistemului de ghidare a torpilei. Simplu și fără bătaie de cap!

Când sună la ușa Liviei, îi deschise Andone însuși. Peter îl salută cu o politețe exagerată și celălalt îi răspunse la fel. Schimbară câteva fraze despre vreme, la care participă și Livia, apoi Andone intră în subiect:

— Cred că știți de ce v-am solicitat această întâlnire. Aș vrea să văd și eu mașina.

Peter deschise brațele, într-un gest plin de bunăvoință:

— Oricând, cu mare plăcere. Chiar și acum dacă doriți. E parcată la doi pași de bloc. Păcat că e seară și n-o puteți vedea cum trebuie.

— Nu mă interesează exteriorul. Aș vrea s-o văd la lucru, ca să zic așa. Să știu cum se comportă la drum.

— Mergeți, spuse Livia. Eu o să citesc câteva pagini din cartea asta pe care nu izbutesc s-o termin. Vă aștept.

Ieșiră amândoi, după ce, în fața ușii, se invitară îndelung unul pe altul. Acest incident mărunt sparse gheața dintre ei.

Coborâră scările râzând și spunându-și binecunoscuta anecdotă despre politețea exagerată. Ajunși jos, la parcare, Andone măsură cu o privire rapidă, competentă, carcasa fără cusur a Mercedesului. Era, într-adevăr, un exemplar splendid, masiv și totuși suplu, fără nicio zgârietură. Dădu să treacă spre portiera din dreapta, dar Peter îl opri cu un gest:

— De ce? Sper că aveți carnetul de conducere la dumneavoastră. Urcați-vă la volan, să vedeți cum merge. De data asta eu sunt pasager.

Cu mâna tremurândă de emoție, Andone luă cheile. Descuie portiera și se urcă la volan. Simți cum mașina se lasă încet eu el. Întinse mâna, deschise portiera din dreapta. Când se urcă pasagerul, mașina făcu iarăși mișcarea aceea lentă și profundă, care spune multe unui cunoscător. Suspensie excelentă, gândi Andone.

Vârî cheia în contact și puse mâna pe schimbătorul de viteze. Întâlni acolo mâna lui Peter.

— Vreau să vă arăt vitezele.

— Nu-i nevoie, am mai mers cu Mercedesul.

Porni motorul, studie câteva clipe aparatele de bord, aprinse luminile și porni lin. Volanul mare, comod, scaunul confortabil, parbrizul larg, totul îi făcea plăcere. Scoase mașina dintre blocuri cu câteva manevre de mare îndemânare și Peter îl lăudă:

— Nu știam că am de-a face cu un as al volanului.

Andone zâmbi crispat și mări viteza. În câteva clipe erau pe șoseaua Constanța, iar acul kilometrajului se apropia de cifra o sută. Mașina trecu pe culoarul doi și depăși cu ușurință o întreagă coloană care gonea în aceeași direcție.

— Merge splendid, spuse Andone privind țintă înainte.

— Vă deranjează muzica?

— Dimpotrivă. Uitasem că are radio. Al meu nu mai funcționează demult.

Peter manevră butoanele. Găsi un post care transmitea muzică preclasică, interpretată la clavecin, o piesă ușoară, bine ritmată, cu cascade de sunete clare.

— Splendid, repetă Andone.

— Dați-i bătaie, șoseaua e liberă. Eu obișnuiesc să merg mai tare.

Umerii lui Andone părăsiră spătarul moale al scaunului.

Mașina se năpusti în noapte ca un bolid. Sunetele clavecinului abia se mai auzeau, acoperite de șuieratul continuu, aspru, al aerului despicat în viteză.

— O sută patruzeci! se miră Andone. N-aș fi zis că mergem așa repede.

— Noaptea erorile de apreciere sunt mai mari. Dați-i gaz, nu vă sfiiți!

Mașina atinse o sută șaizeci și Andone micșoră viteza. Drumul făcea o curbă largă și cobora puțin.

— Dac-ar fi ziuă, am zbura pe porțiunea asta, spuse el. Dar acum, noaptea, e riscant. Câți kilometri aveți eu ea?

— Treizeci de mii. Abia și-a dat drumul.

— Se vede. Mașină nouă.

Până la Eforie nu mai vorbiră. Alergau pe șoseaua lată ascultând șuieratul vântului. Câte-o mașină venind din sens opus trecea ca un fulger, cu un zgomot scurt în dreptul lor: faf... Apoi alta, cu farurile izvorând rapid din întuneric: faf...

— Cred că ne ajunge, spuse Andone micșorând viteza. M-am convins. Mașina e perfectă.

— M-am atașat de ea, spuse Peter. Opriți undeva, la o parcare, să stăm de vorbă liniștiți. Mersul de noapte e obositor.

Andone îl ascultă. Trase pe dreapta, într-un intrând al șoselei, și opri motorul. Aprinse plafoniera și se uită la Peter. Acesta zâmbea, relaxat, stând comod pe scaunul acela de piele roșie. După șuieratul intens și continuu, tăcerea devenise stânjenitoare. Peter opri aparatul de radio. Pe șosea continuau să treacă mașini în plină goană. Andone se răsuci puțin și-și rezemă un cot de volan:

— Nu știu dacă v-a explicat Livia. Am o situație destul de încurcată. Un Fiat care nu prea merge. Și ceva bani strânși. Vreau să știu condițiile în care aș putea cumpăra mașina asta.

— Ah, condițiile! făcu Peter. O țigară?

— Mulțumesc. Am eu chibrituri.

Își aprinseră țigările pe îndelete, ca doi oameni care au timp destul și-și pot permite pauza în conversație.

— Condițiile, domnul meu, nu sunt grele, spuse Peter rar, ca și cum ar fi vorbit un bolnav. Toată povestea este dacă doriți într-adevăr mașina. Dacă vă place, mai întâi.

— Nu-mi pot exprima admirația. N-am mers niciodată cu

viteza asta, pur și simplu am trăit clipe de emoție estetică. Numai un automobilist poate înțelege ce simte cineva la volanul unei mașini de clasă. Acuma știu de ce-o lăuda Livia atâta. Dar… ne-am abătut de la subiect.

Peter stinse țigara în scrumiera mare, cromată, din bordul mașinii. Lungi inutil operația, ca și cum n-ar fi știut ce să răspundă. De sub mâneca hainei, manșeta cămășii ieși mult la iveală și Andone se întrebă, intimidat, dacă butonii aceia masivi, splendid gravați, erau într-adevăr de aur.

— V-am spus, Fiatul meu e vechi, reluă el. Nu valorează mare lucru. Iar pentru diferența de preț nu știu dacă am bani destui.

— Nu toate lucrurile se prețuiesc în bani, zise Peter încet. Nici nu știu câți bani ar trebui să cer. V-am spus, m-am atașat de ea, îmi place la nebunie.

— Atunci de ce-o vindeți?

— Am motive temeinice, domnule Andone. Să vorbim pe șleau, ca-ntre bărbați. Nu-mi plac introducerile lungi și vorba ocolită. Suntem oameni maturi, nu-i așa?

— Mai departe, spuse Andone bătând darabana cu degetele în volanul negru, gros, cu striațiuni mărunte care-l împiedicau să alunece.

— Domnule Andone, banii nu mă interesează niciun pic. Și nici Fiatul, pe care l-aș lua doar așa, de formă. Mașina asta are un singur preț: schema instalației de ghidare a torpilei.

Andone rămase cu gura căscată. Respiră adânc, se înecă, își drese glasul.

— Cred că nu ești în toate mințile, spuse gâtuit. Cum ai îndrăznit să…

— Îmi dau seama de risc. Dar Livia a garantat pentru dumneata. Mi-a spus că ești un om serios. Altfel nu mă aruncam așa, orbește. Știu că vrei să refuzi. Să te indignezi, să-mi atragi atenția că nu ești trădător. Fiecare face așa, la început. Te scutesc de această parte incomodă a piesei.

— Domnule… încercă Andone să-l întrerupă.

— Fii amabil și ascultă. Am mai făcut negustorie de-asta. Nimeni nu acceptă din capul locului. De aceea nu mă grăbesc să aflu răspunsul.

— Răspunsul meu e unul singur…

— Dă-mi voie. Știu că există și un risc: să te duci chiar în

seara asta să mă reclami. Dar n-ai nicio dovadă. În afară de cazul că ai ascunde un microfon în buzunar, sub batistă. Ceea ce e puțin probabil.

— Ce microfon! spuse Andone cu vocea alterată de emoție. Dac-aș fi știut în ce poveste intru pentru mașina asta…

— N-ai fi intrat, așa-i? Bine, presupunem că ai intrat. Dacă te oprești la jumătatea drumului, o pierzi pe Livia. Definitiv. Și din câte am înțeles eu, ai un anumit sentiment pentru ea.

— Sentiment care a încetat să existe chiar în clipa asta.

Peter zâmbi, își privi ironic interlocutorul, puse mâna îngrijită, cu manșeta sclipitor de albă, pe brațul lui:

— Să nu fim retorici, domnule dragă! Un sentiment nu poate dispărea ca un balon de săpun. Livia e o ființă fermecătoare; nu te poți desprinde așa ușor de ea. Cât de curând o văd aici, pe scaunul ăsta, admirându-ți măiestria de as al volanului!

— Dar cu ce preț! spuse cu amărăciune Andone. Nici nu-mi trecea prin minte una ca asta. Datoria mea este să demasc această tentativă, să resping cu energie propunerea dumitale și să te dau pe mâna…

— Încearcă, făcu Peter calm. Cine te oprește? Pierzi mașina, îți pierzi iubita, iar eu între timp dispar la fel de liniștit cum am apărut. În schimb, pe dumneata te pasc neplăceri la care nici nu te aștepți. Să nu-ți închipui că sunt un începător. Mi-am luat tot felul de măsuri de siguranță.

Andone își scoase batista și-și șterse fruntea. Peter nici nu clipi. Se aplecă doar să se uite la ceas.

— Abia nouă și jumătate, se miră el. Am venit repede până-aici.

— Să zicem că nu te reclam, spuse Andone cu greutate. Dar cum îmi propui să-mi fur propria invenție? Știi că aparatura asta e concepută și proiectată de mine?

— Dar n-o furi, omule. O construiești mai departe, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Gândește-te însă: e plătită cum se cuvine munca asta titanică? Ce vei obține pentru ea? În apus, cu o chestie ca asta ajungi o celebritate, ca vedetele de cinema. Te-ar coopta în consiliul de administrație al trustului care-o construiește. Ai primi dividende, ți-ai valorifica până la ultimul strop energia consumată pentru ea.

— Bine, dar prejudiciul adus țării…

— Unde vezi prejudiciul? Mai devreme sau mai târziu vor construi și alții ceva asemănător. Crezi că savanții noștri stau degeaba? În câțiva ani s-ar putea ca invenția dumitale să devină o piesă de muzeu. Știi bine cât de repede se demodează astăzi tehnica. Probabil de aici vine proverbul: bate fierul cât e cald.

Andone își șterse fruntea, abia după aceea îi trecu prin minte să coboare mai mult geamul lateral.

— M-aș simți cu conștiința pătată…

Peter lovi cu degetul în bordul negru, elegant, al Mercedesului:

— Uite conștiința. Nu merită? Ți-aș fi oferit bani, dar m-am gândit că mașina asta e mai prețioasă pentru dumneata. Plus că Livia te-ar privi cu alți ochi.

— M-ar disprețul, mai degrabă.

— Fii realist. Ea e un om cu picioarele pe pământ. Și nici nu trebuie să știe exact despre ce este vorba. Vom ști numai noi doi; riscul dumitale e zero. Construcția va merge înainte, veți dota flota cu torpilele necesare, între timp schema dumitale o iau în studiu tehnicienii noștri. Poate nici nu va fi nevoie s-o folosim vreodată. Poate că în seara asta chiar, la câteva mii de kilometri depărtare, un confrate de-al dumitale strigă: „Evrika!” și-i povestește iubitei lui cum a găsit soluția tehnică pentru o torpilă ghidată prin ultrasunete… Spune, nu-i posibil?

Scoase din buzunarul de la piept un portvizit din piele subțire, trase din el certificatul de înmatriculare.

— Uite actul mașinii. De azi încolo dispui de ea cum îți place. Cunoștințelor le spui că ai luat-o pentru încercare, că vrei s-o cumperi în rate. Născocește o poveste, însă fără detalii. Vei fi crezut cu atât mai mult. Actele le facem în ziua când aduci microfilmul cu planurile. Cu condiția să nu mă lași să aștept prea mult.

Andone luă actul cu un gest automat și-l pipăi ca pe o carte de joc. Îl deschise, îl citi la lumina plafonierei.

— Nu-i pe numele dumitale, constată sec.

— Ce importanță are! E mașina mea, îți fac act de donație, vama ți-o plătesc eu.

— Are număr străin? se îngrozi Andone.

— Găsesc un intermediar, dacă ți-e frică. Facem actele la București, eventual. Dar toate astea sunt niște simple

amănunte, care mă privesc pe mine. Îți mai spun o dată: suntem oameni maturi, nu ne jucăm cu vorbele. Ar fi ridicol să ratezi un moment ca ăsta. Nu se știe dacă se mai ivește vreodată în viață. Idei geniale nu-ți vin în fiecare săptămână. Pune piciorul în prag, domnule Andone. Fii bărbat. Gândește-te și la Livia.

— O să mă gândesc... Nu pot răspunde așa, deodată.

— Ai timp destul. Aici, în torpedo, se află un aparat „Minox" încărcat. Cred că știi să fotografiezi cu el. Hai să mergem, e târziu. Mâine ai o zi grea, se experimentează torpila...

— De unde știi? întrebă Andone perplex.

— De la oameni maleabili, care știu să-și servească propriul interes. Nu ești singurul meu partener.

— Sau victimă, murmură Andone.

— Victimă, cu un Mercedes aproape nou! Mă faci să râd, domnule Andone. Hai să mergem, că e târziu.

Livia o fi îngrijorată.

— Livia... murmură Andone. Nici. Nu știu dac-o să mai dau ochii cu ea vreodată.

— Asta-i bună! Ești așa slab de înger? Cred că abia aștepți să-i spui rezultatul discuției noastre. De altfel, prin ea o să ținem legătura, ca să perfectăm afacerea. Nu, rămâi la volan. Conduci așa de frumos!

Andone se mai uită o dată la certificatul de înmatriculare pe care-l ținea încă în mână, oftă, îl puse în buzunarul de la piept și porni motorul.

16

Vedeta luă viteză și digul rămase repede în urmă. Viceamiralul stătea umăr la umăr cu comandantul vedetei, încercând să se adăpostească îndărătul parbrizului înalt din plexiglas.

— E cam curent, strigă el îndesându-și cascheta pe cap.

— Noi ne-am obișnuit, tovarășe viceamiral, spuse Șandru. Să vă dăm o cască de vedetist?

Viceamiralul clătină negativ din cap și-l căută din ochi pe Mateescu. Acesta stătea la pupa vedetei și discuta ceva cu scafandrul, arătându-i o schemă pe care vântul i-o flutura în

mână. În spatele lor, locotenentul Budescu vorbea ținând la gură aparatul de emisie-recepție; alături de el, scafandrul își pregătea aparatul pentru scufundare.

— Navă de patrulare la babord! strigă sergentul Duță.

Comandantul tresări și-și îndreptă privirea spre stânga. O vedetă de patrulare înainta cu toată viteza, pe un drum paralel cu al lor.

— Măsuri de siguranță, îi explică viceamiralul. Pe vedeta aceea se află un tovarăș de la București. M-am sfătuit cu el aseară. „După întâmplarea cu scafandrul se pot petrece și alte minuni”, așa spunea. Am hotărât să supraveghem poligonul.

Șandru dădu din cap.

— Înțeleg, tovarășe viceamiral. Să nu se rătăcească vreo barcă în raionul experienței. Serviciul hidrografic a pus acolo niște balize și a anunțat la căpitănie: zonă interzisă pentru pescuit.

— Facem tot ce putem, ca să n-avem surprize, spuse viceamiralul.

Un val puternic izbi prova ascuțită a vedetei. Deasupra punții se desfăcu un evantai de stropi mărunți și deși ca o pânză. Viceamiralul își trecu palma peste obraz și Șandru zâmbi simțind pe buze gustul sărat al apei de mare.

— Se cam strică vremea, spuse. Păcat. Asta nu era prevăzut în plan.

Vedeta se înclină deodată, apoi urcă pieptiș pe coama unui val mare, fără spumă. Motoarele scoaseră un sunet înfundat, ca o trepidație profundă, apoi își reluară ritmul normal.

— Prognoza pentru azi e bună, spuse Șandru. În cursul dimineții vânt de forța trei, în creștere spre mijlocul zilei.

— Crezi că asta poate influența rezultatul?

— Constructorul știe mai bine.

Viceamiralul se întoarse iarăși spre Mateescu, care stătea acum lângă tubul lanstorpile și se uita la valuri.

Îl văzu pe amiral, îi zâmbi, apoi se apropie în grabă.

— La ce te gândeai, tovarășe Mateescu?

— La multe, tovarășe viceamiral. Am emoții ca un școlar.

— E firesc. Mai ales că vremea nu e tocmai bună. Ce spui, n-ar fi mai bine să amânăm experiența?

Mateescu clătină energic din cap.

— În niciun caz, tovarășe viceamiral. Dacă torpilele obișnuite se pot lansa pe o vreme ca asta, atunci și a noastră, care reprezintă un progres…

— Bine, dar e în faza experimentală. Știți bine că nu participăm la un exercițiu oarecare. Îți înțeleg nerăbdarea, știu că ați muncit zi și noapte ca să grăbiți momentul ăsta, dar ar fi păcat să riscăm.

Mateescu se apropie mai mult:

— Tovarășe viceamiral, dați-mi voie să-mi asum acest risc. Am încredere în construcția mea. Am conceput-o să fie folosită pe orice vreme. E un prilej bun s-o încercăm. Războiul nu se duce numai pe mare bună. Și-apoi, gândiți-vă la moralul oamenilor. Au pus atâta suflet, au făcut sacrificii; acum așteaptă rezultatul. Cum să mă duc cu torpila înapoi, fără s-o fi încercat?

— Ne apropiem de raion, raportă Șandru cu mâna la caschetă.

Viceamiralul își roti privirea peste mare. Deasupra valurilor începură să se arate creste albe, spulberate de vânt. În stânga, departe, vedeta de patrulare urca și cobora trudnic peste talazurile albastre.

— Executați programul ordonat, hotărî viceamiralul.

Cum se trezi, Dragomir se repezi la fereastră. Dădu deoparte draperiile înflorate care mascau geamurile largi, deschise ușa de la balcon și ieși să vadă cum e vremea. Abia când făcu un pas pe balcon simți vântul ușor, rece, care venea dinspre nord. Marea era deocamdată liniștită, dar lângă gardul institutului se ridică deodată un nor tăcut de stropi; un val explodase între pietrele uriașe ce apărau fundamentul digului. Altfel, cerul era senin, iar el, om de uscat, n-avea cum să evalueze exact starea reală a vremii. Poate dacă aș spune unui marinar că e vreme proastă, mi-ar râde în nas, gândi. Pentru ei asta o fi ceva normal, o vreme obișnuită. În orice caz, trebuie să scot nasul afară, pe urmă vedem mai precis despre ce este vorba.

Încercând să fie optimist, începu să se pregătească. După ce-și făcu obișnuitul program de gimnastică intensivă, după un sistem căruia îi adusese anumite perfecționări ca să-l reducă și totuși să nu-i scadă eficacitatea, trecu la baie. În timp ce se bărbierea, îi trecu prin cap ideea că lansarea torpilei îl frământă ca o cauză personală. Presimțea în acest eveniment clipa

hotărâtoare nu numai pentru munca constructorilor, ci și pentru lupta pe care el, și colonelul, și Budescu o duceau de atâtea săptămâni în apărarea acestui lucru nou, născut cu trudă și migală.

Își luă costumul de scafandru și toate ustensilele obișnuite, cărora le adăugă de astădată un aparat fotografic, protejat într-o geantă elegantă. Lumea se foia în holurile de la etaj și de la parter, la cantină micul dejun se prelungi mai mult ca de obicei, mulți dintre oaspeții hotelului șoviau: e cazul să mai meargă la plajă, dacă se strică vremea? Câțiva mai curajoși ieșiră din hotel și curentul trânti ușile mari, de sticlă, spre spaima câtorva femei care se-nvârteau prin hol în rochiile lor de plajă ultrascurte și foarte decoltate.

Când coborî faleza spre locul de întâlnire al „oamenilor-broască”, Dragomir constată mirat că unul singur se încumetase să dea piept cu vremea rea: profesorul de sport. Se apropie de el, îl salută de la distanță:

— Bună dimineața. Azi nu prea avem noroc.

— Merge, spuse Peter. Ceilalți s-au speriat. Un pic de vânt, ce contează? La doi metri sub apă e calm plat.

— Totuși, nu vă e teamă de curenți?

Peter făcu un pas spre el, trăgând ultimul fum dintr-o țigară.

— Nu uitați că sunt profesor de sport. În facultate aveam un vis, din păcate nerealizat: să traversez Canalul Mânecii înot. Am făcut sport de performanță. Să mă sperii de un vânticel?

Dragomir aprobă cu un gest din cap și-l privi zâmbind. Înalt, blond, ochi albastru-cenușii, fața prelungă... mai degrabă un sportiv în haine de duminică... bronzat... voce joasă, cu timbru plăcut... ușor accent străin... Toni se pricepe să descrie un om, gândi.

— Dar dumneavoastră nu vă e teamă? întrebă Peter. Mă întrebați pe mine. Aceleași primejdii ne pândesc pe amândoi.

— Încă nu m-am hotărât, spuse Dragomir. Mă tentează ca experiență, să spun drept. Am supraviețuit unui viscol de trei zile, în Făgăraș. Cu greutate-n spate mai mare decât asta. Atinse cu vârful sandalei tubul de aer comprimat plantat cu grijă în nisip.

— Nu se compară, zise Peter. Pe munte ai măcar pământ solid sub picioare. Și o speranță că te vor găsi echipele de salvare. Pe

când aici...

Arătă cu brațul spre întinderea verde-albastră, brăzdată de valuri mai întunecate la culoare. Un zid transparent se ridică deodată în preajma lor, crescu, rămase o clipă în echilibru și se prăbuși cu un zgomot surd, acoperind marea de spumă. O rămășiță a acestui val ajunsese până la picioarele lor, sfârâind, târând scoici și alge, ca niște zdrențe verzi. Un pescăruș zbură paralel cu apa; în preajma lor se ridică drept în sus, împotriva vântului, țipând ascuțit.

— Și totuși, nu renunțați? întrebă Dragomir.

— Nu m-aș mai numi sportiv. Orice sport presupune o luptă. Poate că ăsta-i farmecul.

— Prea mare riscul, spuse Dragomir. Vă admir, dar nu vă urmez. Prefer să citesc. Am pus mâna pe un roman din epoca victoriană.

Îl ajută să-și pună costumul și aparatul. Abia atunci dădu cu ochii de aparatul de filmat.

— A, o cameră subacvatică! se entuziasmă. Aveți ce filma, pe vremea asta!

— Vreau să fac un scurt-metraj de biologie, explică Peter calm. Animalele acvatice au o comportare specifică pe timp de furtună.

— O idee strălucită, spuse Dragomir. Vă doresc succes!

— Și dumneavoastră, lectură plăcută!

Peter își puse masca, vârî între dinți capătul tubului de respirat și plonjă în apa tulbure, amestecată cu nisip și alge. Îi văzu labele agitându-se o clipă deasupra, apoi forma neclară a trupului lunecând spornic prin valuri. După un timp, Peter scoase capul din apă și făcu semn cu mâna. Apoi capul dispăru în apă. Oftând, Dragomir își puse costumul de scafandru, rememorând harta cu poziția poligonului. Vântul se întețea, și el regretă că n-a visat în facultate să concureze la traversarea Canalului Mânecii. Antrenamentul făcut în perioada de când își descoperise vocația de arheolog submarin nu prevăzuse, din păcate, scufundări pe vreme rea. Riscul meseriei, își spuse plonjând în apa învolburată.

Înotă îndelung, controlându-și tot timpul direcția după busolă. Profesorul de sport avusese dreptate: la adâncime marea nu apucase încă să se agite, domnea o liniște desăvârșită,

întreruptă doar de vâjâitul ritmic al bulelor de aer. Se întrebă dacă „profesorul” cunoaște poziția exactă a poligonului. Dacă știa atât de exact data și ora lansării, e de presupus că e la curent și cu celelalte amănunte.

Când începu să audă zgomotul motorului, scoase precaut capul din apă și încercă să se orienteze. În dreapta lui văzu vedeta de patrulare, cu motorul redus; în stânga, conul roșu al geamandurii sălta pe valuri la vreo două sute de metri depărtare. Aterizare la punct fix, se bucură. Puteam să concurez și eu la traversarea Canalului Mânecii!

Continuă să înoate mult mai moderat, încercând să-și domolească pulsul și respirația. Făcu câteva pauze mai lungi; încet-încet își recăpătă puterile. Bănui că se afla în apropierea geamandurii; într-adevăr, îi văzu umbra ca un punct negru spărgând pelicula strălucitoare pe care apa o forma la contactul cu aerul. Se apropie, se agăță de parâma ei și așteptă. Aruncă o privire spre cronometru: era nouă fără câteva minute. Sper că sunt punctuali băieții, gândi. Dar unde-o fi „profesorul”?

…Auzi pârâitul bulelor de aer și se întoarse cu o mișcare bruscă. Tocmai la timp ca să dea drumul parâmei și să facă un salt într-o parte. Pumnalul „profesorului” izbuti să-i sfâșie cauciucul moale, spongios, al costumului, de la șold până aproape de genunchi.

Peter se răsuci în apă ca un delfin în acvariu, lovi apa cu ambele picioare odată, atât de puternic încât Dragomir văzu cum labele se curbează, și se năpusti iarăși. Dragomir lunecă într-o parte și, pe când Peter trecea pe lângă el, cu mișcările atenuate de rezistența apei, îi prinse mâna care ținea cuțitul și o răsuci într-o figură familiară de luptă japoneză. Peter aruncă cuțitul și încercă să-l lovească cu aparatul de filmat; Dragomir se feri iarăși și lovitura nimeri în gol. Peter scăpă aparatul care căzu lent spre fundul apei. Plonjară amândoi, cu toată forța, într-o întrecere disperată. Dragomir ajunse cu o jumătate de braț înaintea lui, culese aparatul din nisip și se depărtă repede. În schimb, Peter își recuperă pumnalul care strălucea pe nisip. Îl ridică victorios și făcu un gest poruncitor cu mâna. Dragomir înțelese că jocul putea lua o întorsătură tragică; se opri și ridică mâinile, ținându-și echilibrul cu lovituri ușoare din picioare. Peter îi făcu semn disperat cu mâna liberă: jos! jos! Plonjară

amândoi, tocmai la vreme, căci se apropiaseră foarte mult de suprafața apei și ar fi putut să-i observe cineva de pe navă. Când ajunseră aproape de fund – Dragomir își dădu seama de adâncime după pocnetul din urechi – Peter se apropie de el, tot cu pumnalul întins, și-i făcu semn spre busola de la mână: vest, deci spre țărm!

Trebuia să se supună. Celălalt avea o armă, în schimb el ținea aparatele; până nu vorbeau, orice altă acțiune era exclusă. Începu deci să înoate spre vest, auzind mereu în urma lui șuieratul respirației lui Peter.

Drumul i se păru mult mai lung decât la venire. Înota mai greu, încărcat cu ambele aparate; se mai adăuga și oboseala, plus amenințarea din urma lui. Încerca să păstreze ritmul, dar își dădu seama că trebuie să respire mai des decât Peter. Poate diferența de presiune, poate antrenamentul; mai știi? Te pomenești că „profesorul de sport” se ocupa între altele și cu sportul!

Atinseră țărmul undeva la sud de Mangalia, în dreptul unei faleze înalte, cu câteva stânci ieșind în mare ca un decor de teatru romantic. Pe plajă se vedeau trâmbe de praf galben stârnite de vânt; câțiva mărăcini rostogoliți ca niște mingi rarefiate; încolo, pustiu și liniște. Se auzea doar clocotul nepotolit al valurilor care izbeau țărmul mereu și mereu.

Dragomir încercă primul să se ridice în picioare; apa îi ajungea până la piept. Își scoase masca și răsuflă adânc, liniștit, pășind înainte prin apa tot mai mică.

— Puteam să te omor, auzi în spate glasul lui Peter.

— Ești așa de sigur? răspunse peste umăr. Ce făceai după aia? Apa m-ar fi scos la suprafață. Iar ei ar fi înșirat toată armata din Dobrogea pe țărm ca să te prindă. Zi mersi că nu e nimeni pe-aici.

— Ăsta ți-era romanul din epoca victoriană? scrâșni Peter.

— Ăsta ți-era scurt-metrajul pe teme de biologie? replică Dragomir.

Erau acum unul lângă altul. Stăteau în apă pân-la brâu, încovoiați de aparatele din spate, și respirau repede.

Un val mare veni fără veste și-i îmbrânci unul spre altul; fețele lor aproape se atingeau. După trecerea valului, Peter scuipă într-o parte și întrebă:

— Ești… de-al lor?

— Dacă eram de-al lor, acuma te-ai fi aflat pe vedeta de patrulare, cu cătușe la mâini.

— Ce căutai în zona experienței, domnule Dragomir?

— Ceea ce căutai și dumneata. Dar până una alta, nu vrei să ieșim pe mal și să scăpăm de drăciile astea? Mă dor umerii de nu mai pot.

Ieșiră amândoi pe mal, Peter cu pumnalul încă în mână, Dragomir bălăngănind cele două aparate de fotografiat. Își scoaseră tuburile prinse în curele peste umeri și se trântiră pe nisip.

— Ai măcar idee unde ne-a târât curentul?

— Plaja Doi Mai, spuse Dragomir. Deasupra noastră e satul. Credeai că am ajuns în Bulgaria?

— Nu m-ar fi mirat, cu vântul ăsta. Va să zică, te interesează invenția de la „dana zero”.

— Exact, confirmă Dragomir. Numai că, după toate aparențele, „dana zero” asta e o nucă tare pentru dinții noștri.

— Pentru ai mei nu, spuse Peter cu înfumurare. Am rezolvat cazuri și mai complicate. Pentru cine lucrezi?

— Pentru un șef, ca și dumneata. Sau lucrezi pe cont propriu?

— N-am ajuns la nivelul ăla, fir-ar să fie. De unde vii?

— Lasă-te de întrebări prostești, pe cuvântul meu. Chiar tragi speranță că vei căpăta un răspuns? Eu am o singură întrebare: de ce m-ai atacat?

— Credeam că ești de-al lor, spuse Peter. Am mai pierdut un prieten tot așa, urmărit sub apă. Știu să-și păzească invenția băieții. Dar pe cuvântul meu că nu mi-aș fi închipuit că am un concurent. Mai ales pe dumneata. Arătai foarte pașnic cu cioburile alea.

— Poate că și sunt. Am nimerit din întâmplare la geamandură. Și ascunde naibii iataganul ăla. Dacă trece vreun grănicer pe-aici, o să-i stârnească curiozitatea.

Peter vârî pumnalul în teacă și, din obișnuință, duse mâna acolo unde ar fi trebuit să aibă buzunarul. Își retrase mâna cu o înjurătură. Dragomir îl luă în râs:

— Fac prinsoare că umbli după o țigară.

— Ar fi fost bună. Ascultă, îți dai seama în ce situație suntem? Am ratat singura ocazie pentru o poză.

— Nu e vina mea, spuse Dragomir liniștit. Cine te-a pus să scoți cuțitul ăla? Maniere golănești. Și te dai drept profesor.

— Nu știam cine ești, se dezvinovăți Peter. O pierdere colosală.

— Am pierdut amândoi în mod egal. Numai că dumneata exteriorizezi, iar eu mă prefac că nu-mi pasă.

— Dacă-ți pasă, hai să ne gândim ce e de făcut.

— Nu știu. Știu un singur lucru: experiența are loc astăzi, deci am pierdut ocazia. Următoarea experiență se va face cu încărcătură reală. O putem fotografia numai în ipostaza de îngeri.

— Mie mi-a venit o idee, zise Peter lungind cuvintele.

— Ce idee?

— Căutăm amândoi același lucru, fiecare în felul lui. De ce nu ne-am uni eforturile? În loc de concurență, colaborare, asta-i ideea mea.

— Ești cumva nou în meserie? Dintr-o asemenea colaborare, doi își pun pielea la bătaie și unul din ei câștigă. N-ajung niciodată amândoi acasă. Și n-aș vrea să fiu eu cel care pierde.

— Da, spuse Peter. Judeci sănătos. Dar sunt gata să jur că nu-nai arde de păcăleli.

— Să fim serioși, replică Dragomir. Nu cred în jurăminte. Singurul lucru pe care l-am putea face deocamdată ar fi un mic schimb de informații. Asta, de încercare. Dacă ne purtăm cinstit unul față de celălalt, mai putem vorbi despre colaborare. Dar fii sigur că la prima tentativă de a ascunde un as în mânecă…

— Știu, spuse Peter, N-o să ascund niciun as în mânecă. Cine începe?

— Dumneata ai propus, dumneata începi. Prima întrebare. De unde știi data experienței?

— Un bețiv, fost coleg cu ofițerii implicați în afacere. Băieții se întâlnesc la o bere, discută, el află tot și-mi spune. Îl cheamă Daniel. Dumneata de unde știi?

— De la o prietenă care lucrează la institut.

— Ascunzi asul în mânecă, dar i se vede un colț. Să-ți spun eu cine e prietena: logodnica directorului.

— Unu-zero, spuse Dragomir. N-am vrut să te trag pe sfoară. Fata lucrează într-adevăr în institut. Prin ea vreau să ajung la planuri. Directorul nu-și ia materiale acasă; tot ce lucrează se

închide în casa de fier. Am determinat-o să ia mulajul cheilor. Casa de fier se află la etaj, biroul ofițerului de serviciu la parter.

— Cum intri acolo? Pe dig nu se poate. Iar în apă au o plasă de oțel.

— Am metoda mea, dar ți-o spun la pasul următor.

— Pasul următor… oftă Peter. Foarte bine. Am șanse să pun mâna pe niște desene fără să intru în institut. De la un om care se pricepe. Acum spune cum intri în institut.

— Plasa se deschide când vine vedeta din larg. Are un fel de poartă. Și se mai deschide când vine un mic tanc petrolier care-i dă carburant. Dacă ai răbdare, te îmbraci în costum de scafandru și treci poarta imediat în urma tancului. Stai ascuns sub apă până se potolesc cu toții, pe urmă te ascunzi undeva în curte și seara ataci seiful. Cifrul îl știu, mi l-a spus fata.

— Și care-i cifrul?

— Ghici! rânji Dragomir. Ce mai dai în schimb?

— Subiectul desenelor. E vorba de instalația de ghidare.

— Cam puțin. O torpilă nu-i numai atât.

— Dar asta-i esențialul, omule! se răsti Peter. Restul se face. Poți să-l adaptezi și la o torpilă obișnuită. Hai, spune cifrul.

— Săptămâna asta cifrul e chiar numele ei, plus inițiala numelui de familie: ANAM.

— Ești tare, spuse Peter. Ai văzut ce bine merge? Suntem amândoi câștigați. Cred că până la urmă cădem la înțelegere și ne întoarcem acasă cu planurile în geamantan.

— Amândoi?

— Amândoi, zise Peter solemn. Ți-am spus, sunt gata să jur.

Dragomir rândui preocupat costumul, vizorul, labele de înot. Celălalt tăcea și se uita la el. Vântul se mai potolise.

— Te pomenești că fac prostia și te cred, râse Dragomir. Dar nu uita un lucru: dacă încerci să mă duci, ești mort. Știu unde să te caut.

— De unde știi?

— Mi te-a arătat un coleg pe stradă, eram la stop cu mașina. Chiar în orașul dumitale.

— Joci tare, spuse Peter. Abia acum am încredere că o să reușim.

— Nu te poți plânge că ai un serviciu monoton, spuse colonelul cu un zâmbet subțire. Mi-a plăcut cum ai lucrat, Dragomire. Poate nu trebuia să te expui atâta.

— M-am luat după teoria modernă, că spionii au renunțat la violență și se bazează mai mult pe tehnică.

— Uite că n-au recurs prea mult la tehnică. Tot prin oameni, Dragomire. Descurcă-te dacă poți.

Dragomir oftă, citi afișul scris frumos, de un desenator tehnic probabil, atârnat în perete deasupra fișetului:

— „Noi nu fumăm aici”. Ba fumăm. Dacă permiteți, tovarășe colonel.

— Fumează, Dragomire. Ia de la mine un „Marlboro” pentru asul ascuns în mânecă.

— E limpede ca lumina zilei: cine poate să dea planul sistemului de dirijare? Un singur om – cel care l-a conceput. E singurul care are acces la acest plan, singurul care-l cunoaște în întregime. Plus povestea cu mașina. E dureros, tovarășe colonel. Un om cu poziția lui…

Colonelul îl întrerupse cu un gest:

— Nu te-am pus la curent cu un amănunt: căpitanul Andone a fost la mine azi-dimineață. Am stat amândoi de vorbă și mi-a povestit tot.

— Din proprie inițiativă?

— Firește, spuse colonelul. N-aveam de unde să știu de el. A venit singur. După o noapte de frământări de gânduri. Îl cred. E un „suflet chinuit” cum zice nea Petre de la poartă. Femeia aceea, Livia, a avut și ea un rol. Vezi, Dragomire, ața se rupe unde e mai subțire. Omul nostru avea o viață încurcată, cu morala a stat totdeauna cam prost, a și fost sancționat cândva, mai demult, pentru o istorie cu o femeie.

— Uneori închidem ochii, spuse Dragomir. Am auzit de-atâtea ori fraza asta: „Are el păcatele lui, e drept, dar e bun specialist”. Și nu e drept să treci cu vederea. Un oarecare, în locul lui, ar da de bucluc. Specialistul e absolvit de răspundere, fiindcă e specialist.

— Și uite că tocmai unul de-ăsta alunecă. Pe lângă specialitate omul mai are și caracter, temperament, structură sufletească. Pentru o femeie, pentru o mașină, alteori pentru

mai puțin... Omul slab cade în plasă. Și e păcat... Tocmai pentru că este o valoare, profesional vorbind.

— Ce-ați hotărât? întrebă Dragomir. Îl luăm de guler pe „profesorul de sport”?

— Avem toate motivele. Probe certe, condamnare sigură, avertisment pentru alții. Un singur lucru mă oprește, Dragomire: torpila teleghidată.

— Nu pricep, spuse Dragomir strivind țigara într-o farfurioară. Natural. Dacă nu fumează, n-au nici scrumiere.

— Ce nu pricepi? Povestea cu torpila? Dragomire, am întors-o pe toate fețele. „Profesorul” e cu totul altceva decât amatorul acela, Toma. Să recapitulăm isprăvile lui: vine aici sub nume fals, o corupe pe iubita lui Andone care știe ceva despre torpilă. Fără-ndoială, ca orice bărbat care n-are secrete față de femeia pe care o iubește, Andone a ținut-o la curent cu fazele lucrării, i-a pomenit despre diferitele elemente ale construcției, i-a explicat în ce constă noutatea procedeelor folosite. Toate acestea au trecut în patrimoniul „profesorului”. Au stat de mai multe ori împreună, la plajă, au făcut și o plimbare lungă cu mașina. Destul ca femeia să-i spună tot ce știa.

— Formidabil! explodă Dragomir. Cum pot fi oamenii atât de naivi? Sunteți sigur că ea știa atâtea lucruri?

— Andone mi-a mărturisit. Venea uneori și-i explica, drept scuză pentru faptul că trece așa de rar s-o vadă. Și ca să-și dea importanță, deduc eu. Există oameni care vor să-și scoată în relief personalitatea, lăudându-se cu lucrurile mari pe care le înfăptuiesc.

— Dacă mai adăugăm știrile primite de la Daniel, rezultă că „profesorul” are de pe acum o cantitate însemnată de date secrete.

— Da, Dragomire. Deocamdată însă, ele n-au izbutit să ajungă la destinație. „Profesorul” nu pare să fie subalternul domnului T., să-i trimită informațiile pe măsură ce le capătă. El lucrează independent, probabil că vrea să ducă totul odată. Ce perspective mai are acum? Pe de o parte, materialul de la Andone. Dar Andone nu-i dă decât partea din proiect care-i aparține: stația de dirijare. Construcția torpilei înseamnă mult mai mult. Există acel „know how”, a ști cum se face, adică procedeul, tehnologia, condițiile de tratament termic pentru

aliaje, aparatura de verificare, mașinile-unelte folosite și o mulțime de alte amănunte fără de care proiectul e sărac.

— Bine, dar „profesorul” spunea că stația de dirijare e principalul…

— Ți-a spus ca să te descurajeze, să-ți micșoreze meritul în cazul unei colaborări. Dar pe el îl interesează întreg proiectul, numai așa se poate spune că a reușit. Dumneata trebuie să-i dai speranțe că vei obține acest întreg.

— Mă întorc la întrebarea inițială: dacă avem destule date ca să-l dăm de gol, de ce n-o facem acum?

— Ca să ferim institutul de alte asalturi, Dragomire. Sunt sigur că „profesorul” are legătura cu centrala lui, sau cel puțin cu domnul T., căruia îi dă din când în când un semn de viață. Dacă îl arestăm, centrala află și-atunci ne trimite pe cap alți musafiri curioși. Noi trebuie să tragem de timp; atâta vreme cât le alimentăm speranța că Peter va izbuti, au să ne lase-n pace. Vorbesc de rețeaua domnului T. Sunt semne că este singura care știe de torpila teleghidată și este interesată să fure planurile. Asta nu-nseamnă să ne culcăm pe-o ureche, dar oricum, ne dă o anumită liniște. E mai bine să știi care ți-e dușmanul și să-i cunoști fiecare mișcare.

Dragomir încuviință din cap.

— Înțeleg, tovarășe colonel. Trebuie să-l ducem cu vorba vreo zece zile, adică până la lansarea reală a torpilei.

— Exact. Chiar dacă are planul stației de dirijare, „profesorul” nu va pleca până atunci. Pe de o parte speră să-l ajuți să ia planul în întregime, pe de altă parte, vrea să pună mâna pe resturile rămase din explozia torpilei, misiune care-i revenise inițial lui Toma. Deocamdată are impresia că toate îi merg în plin; n-are niciun motiv să plece pe neașteptate, lăsând treaba neterminată. El știe că odată torpila realizată, planurile sunt trimise la întreprinderile constructoare și proiectul va fi mult mai greu de obținut. Așadar, ai zece zile ca să-l ții în șah pe „profesor”. Iar în preziua lansării, îl luăm de urechi!

Ciudată senzație, să te simți din vânător, vânat! își spuse Dragomir. „Profesorul” a învățat desigur din experiența amară a meseriei lui că nu trebuie să ai încredere totală în nimeni, de aceea trebuie să fiu foarte atent pe unde umblu și cum calc…

Deocamdată nu-și surprinsese vremelnicul colaborator urmărindu-l, dar se gândi că el ar putea tocmi pe cineva care să se țină pe urmele pașnicului arheolog submarin. Întâlnirea cu colonelul și-o pregătise cu grijă, la un pichet de grăniceri de la sud de Mangalia. Acum avea neapărată nevoie să stea de vorbă cu Budescu. Dar dacă „profesorul” a aflat între timp cine e Budescu? Atunci, văzându-i împreună, și-ar da seama de adevărata identitate a colegului său de sport subacvatic și tot planul s-ar nărui ca un castel de cărți de joc.

Hotărî să se întâlnească cu Budescu într-un loc în care nici spionul, nici eventualii săi complici nu puteau ajunge: în incinta „danei zero”! Iar adversarului său i-ar putea povesti mai apoi că prietena sa, logodnica directorului, i-a făcut rost de un permis ca să viziteze institutul. Planul era bun și din alt punct de vedere: pentru ducerea la bun sfârșit a însărcinării lui, Dragomir socotise că i-ar fi neapărat necesară o recunoaștere în interiorul institutului. Chemă așadar la telefon pe locotenentul Budescu și-l luă prin surprindere:

— Până la ce oră ești acolo?

— Până la patru. De ce, tovarășe căpitan?

— Vreau să-ți fac o vizită.

— Dumneavoastră să veniți aici? se bâlbâi locotenentul.

— Trebuie. Îți explic când ne vedem.

— Atunci vă aștept.

— După terminarea programului, spuse Dragomir. Nu vreau să dau ochi cu prea multă lume.

— Am înțeles, spuse Budescu. De fapt, ca să fiu sincer, n-am prea înțeles. Oricum, vă aștept după ora patru!

Dragomir se ținu de cuvânt. Curând după terminarea programului, când în institut rămăseseră doar santinelele și ofițerul de serviciu, el se prezentă la poartă. Budescu îl aștepta și-i ieși în întâmpinare:

— Tovarășe căpitan, era vorba că lucrați acoperit.

— Așa lucrez. Numai astăzi fac o mică excepție. Caz de forță majoră. Uite ce vreau să știu: nu există clădire pe lumea asta care să nu aibă un punct vulnerabil. Și institutul trebuie să aibă unul.

— A avut, îl corectă Budescu. Mi-a trebuit timp până să-l descopăr. Vă închipuiți că în prima lună când am venit aici n-am

făcut altceva decât să studiez clădirea din acest punct de vedere.

— Și ce-ai descoperit?

— Ferestrele de la etaj pot fi oricând accesibile unui spărgător care dispune de un diamant și o bucată de leucoplast. Cunoașteți procedeul. Constructorul n-a prevăzut gratii la ferestrele camerelor de la etajul întâi. Nici n-ar fi necesare. La parter se află ce e mai important: laboratoarele, atelierul de încercări, depozitul. Toate sunt prevăzute cu gratii solide. La etaj o singură încăpere e importantă: camera unde se află seiful. Dar din construcție există acolo un seif blindat. Cine pătrunde înăuntru își pierde vremea de-pomană dacă n-are și cifrul. Iar cifrul se schimbă în fiecare săptămână.

— Bun, spuse Dragomir. Acuma fii atent. Presupunem că într-o noapte cineva umblă la cofretul de electricitate de pe dig și arde siguranța. Institutul rămâne fără curent electric, așa-i?

— Da, dar există instalația de avarie, pe care ofițerul de serviciu o poate pune în funcție cu un simplu șalter.

— Dar lumina nu mai e așa de puternică.

— Nu e. Curent continuu de 12 volți, furnizat de baterii.

— Becurile din curte nu mai ard.

— Nu mai ard.

— Cineva ar putea să se strecoare la etajul întâi, folosind o scară.

— Da, dar după stingerea luminii se alarmează garda și se dublează patrulele. În trei minute oamenii sunt la posturi…

— Trei minute. E bine. Acum dă-mi o cale s-ajung în curtea institutului.

— Numai prin sistemul de canalizare, care trece prin mijlocul curții. Există acolo un capac obișnuit de fontă, doi oameni îl pot ridica ușor. Ca să nu par ridicol cu măsurile de protecție, îmi țin motocicleta deasupra capacului.

— Noaptea?

— Bine-nțeles. Ziua n-ar avea rost. Umblă atâta lume prin curte, ar observa imediat capacul ridicându-se de la sine. Plus santinelele. M-am gândit în tot felul. Imposibil. Dar ce vreți să faceți cu toate astea?

— Vreau să prind un om în flagrant delict. O să-ți explic mai pe larg planul meu…

— Planul e bun, spuse Peter. Dacă dumneata izbutești să aduci cheile și cifrul, de rest mă ocup eu. Plus că te consider pe viață maestrul meu și-mi scot pălăria în fața dumitale.

— Mă măgulești, zâmbi Dragomir. E mai simplu decât pare. Toată chestia e să lucrăm cu precizie. Intrăm în canal, echipați cu costumele de scafandru. Acolo pot fi gaze toxice, știi? Toni provoacă scurt-circuitul, lumina se stinge, noi ieșim din canal. Zece secunde pentru traversarea curții. Aruncăm frânghia cu gheara de pisică pe balcon. Urcăm pe frânghie. Treizeci de secunde. Tăiem geamul, intrăm. Alte treizeci de secunde.

— Prea mult, spuse Peter.

— O mică rezervă. Descuiem casa de fier.

— Zece secunde, socoti Peter.

— Punem douăzeci. Luăm dosarele cu totul, nu e timp de fotocopii și alte mofturi. Plus că de afară se poate vedea lumina blițului. Așadar, luăm dosarele și plecăm pe aceeași cale.

— Treizeci de secunde.

— Coborâm scara de frânghie.

— Alte treizeci.

— Nu. De data asta avem bagaj. Punem cincizeci de secunde. Și cu traversarea curții, încă zece…

— Total o sută optzeci de secunde, se bucură Peter. Exact trei minute.

— Am măsurat distanța de la poarta institutului până la cofret. Niciun campion de alergări n-ajunge acolo mai repede de două minute. Și cu un minut remedierea defecțiunii, trei minute. Trei minute de care depinde reușita acțiunii noastre.

— Îmi scot pălăria de pe acum, spuse Peter. Teoretic, planul nu are niciun cusur. Mai rămân situațiile neprevăzute. Dacă în clipa în care s-a stins lumina ofițerul de serviciu postează o santinelă la ușa camerei cu seiful? Soldatul aude zgomot, deschide ușa…

— Ai aici poza ușii. În cât timp o poate descuia un soldat care n-a mai umblat la ea? Socotește: grilajul are două broaște, una sus și una jos, cu chei diferite. Un lacăt și zăvorul de fier. Mai e ușa propriu-zisă, încuiată și ea. Adaugă întunericul. Omul nu știe care cheie se potrivește. Plus emoția.

— Ai dreptate, spuse Peter. Încă o problemă: dacă Toni nu

stinge lumina la timp?

— Ridicăm capacul ușurel. Dacă lumina nu se stinge la secundă, facem cale-ntoarsă și ne gândim la alt plan.

— Mai bun decât ăsta nu poate fi altul.

— Cred și eu. De-o lună-ntreagă îl chibzuiesc pe toate fețele.

— De ce nu l-ai aplicat până acum?

— Un singur om nu poate. Trebuie doi. Și oameni îndemânatici, nu glumă. În Toni n-am încredere. E băiat bun dar nu știe să se descurce când e vorba de lucruri fine. Să descui un seif în zece secunde, să tai un geam. Trebuie om de specialitate. Ce spui, încercăm?

— Chiar mâine, dacă vrei.

— Mă dezamăgești, domnule Turtureanu. Apropo, nu puteai să-ți găsești un nume mai ușor?

— Spune-mi Peter, dacă vrei. Așa-mi spune și șeful.

— Maiorul, adică.

— Pe toate le știi, oftă Peter. Dar ți-ai întrerupt ideea. De ce spuneai că te dezamăgesc?

— Păi vrei să intri acolo într-o noapte când poți citi ziarul la lumina lunii? Peste șapte zile, la ora zero și treizeci. Întuneric beznă. Dacă mai și plouă, ne putem socoti niște oameni norocoși!

În ultimele zile dinaintea lansării reale, cu încărcătură de luptă, institutul de la dana zero nu mai cunoscu liniștea decât în ceasurile târzii ale nopții. Oamenii păreau hotărâți să-și petreacă toată vremea în jurul aparatelor de măsură, între eprubete, lângă bancurile de probă sau în ateliere. Pretutindeni se lucra, se efectuau măsurători și probe ale diferitelor agregate, avură loc câteva explozii în miniatură, cu mostre din explozivul ce fusese preparat special pentru încărcătura torpilei, după o formulă originală. Bateriile de acumulatori erau supuse la încărcări și descărcări repetate, pentru ca în ziua lansării să funcționeze ca și într-o situație reală. Într-un atelier retras, unde se luaseră măsuri speciale de precauție, erau turnate calupurile de exploziv pentru conul de luptă al torpilei. Stația de dirijare era pusă să funcționeze în diverse regimuri, iar motoarele electrice își făceau rodajul, supravegheate cu grijă.

...Iar în toată această activitate, căpitanul de rangul doi

inginer Mateescu găsea timp să se ducă peste tot, să verifice tot, să dea un sfat sau să formuleze o soluție pentru ca lansarea să decurgă în condiții perfecte. Ana îl urma peste tot, cu un carnețel.

— Telefon la stația meteo, ne trebuie starea vremii din șase în șase ore... Șalupa să iasă din port cu ținta cel mai târziu la ora patru... Verificarea balizelor care interzic intrarea în poligon... Legătura cu grănicerii pentru asigurarea poligonului... Raport la comandament pentru aprobarea scrisă a experienței... Acte de justificare a materialelor distruse cu ocazia lansării...

— Tovarășe căpitan de rangul doi, vă caută cineva la poartă.

— Cine? tresări Mateescu care tocmai urmărea pornirea instalației giroscopice a torpilei.

— Un tovarăș colonel.

— Aha! Prietenul nostru, colonelul, se bucură directorul. Vin imediat.

Plecă grăbit, pe urma sergentului. Colonelul aștepta în fața intrării. Purta o cămașă albă cu găurele, pantaloni gri și sandale. Părea un turist oarecare rătăcit în curtea institutului.

— Tovarășe director, aveți zece minute pentru mine?

— Și mai multe, tovarășe colonel. Poftiți, vă rog.

Porniră împreună pe holul larg, cu mochetă groasă care înăbușea pașii.

Colonelul, trecând prin dreptul fiecărei uși, auzea alt soi de zgomote: aici un șuierat, dincolo un huruit gros, mai departe țârâitul ca de greier al aparatului de radiotelegrafie, sau o pocnitură scurtă, ca de pistol...

— Știu că vă rețin de la treburi, dar e ceva care nu suferă amânare.

— Vă stau la dispoziție, spuse amabil Mateescu. Poftiți la mine în birou. Cu o mențiune: să nu luați seama la dezordine.

— Dezordine creatoare, glumi colonelul, oprindu-se în ușa biroului.

Într-adevăr, pretutindeni zăceau volume groase, deschise, schițe întrerupte la jumătate, caiete de însemnări, iar pe măsuța pentru oaspeți, dintre fotolii, era așezată cam strâmb o mașină electrică de calculat.

Plantonul de la ușă luă poziție de drepți.

— Să nu ne deranjeze nimeni, îi spuse Mateescu.

— Am înțeles.

— Aș vrea să participe și Budescu la discuție, dacă se poate, zise colonelul.

— Roagă-l pe locotenentul Budescu să vină până la mine, îi spuse Mateescu plantonului, apoi îl invită pe colonel cu un gest din mână:

— Poftiți, încercați să vă strecurați prin toată harababura asta. Am pus planton la ușă fiindcă n-am avut vreme să mai strâng hârtiile. În seara asta am nevoie de unele din ele.

— Foarte bine, aprobă colonelul. Dar în mod obișnuit unde le țineți?

— Cele secrete, la etaj, în casa de fier. Aceea cu cheile, dacă vă amintiți.

Colonelul se așeză în fotoliu. Zâmbi:

— Îmi amintesc foarte bine. Ne-am frământat câteva zile atunci.

— Ne-a fost de folos. Am instalat sistemul de avertizare. Deși până acum n-a încercat nimeni să dea lovitura la documente…

— O să încerce, spuse încet colonelul.

— Cum? De unde știți?

— Știu și data, adăugă colonelul cu un zâmbet.

Mateescu începu să frământe o țigară între degete, căutând să-și ascundă tulburarea. Se auzi o bătaie în ușă, și Budescu intră.

— Ei, Budescule, spuse colonelul, s-auzim planul vostru. Mi se pare că ești unul dintre autori, nu-i așa?

— În parte, tovarășe colonel. Numai în parte.

— Ia loc și spune ce aveți de gând tu și Dragomir. Dragomir, lămuri el, este un căpitan din serviciul nostru.

— Nu-l cunosc, spuse Mateescu.

— N-aveți de unde. Pe aici e cunoscut drept arheolog submarin. Hai, Budescule, dă-i drumul. Cât mai pe scurt. Știi bine că aici fiecare minut contează…

— Bună seara, domnule Andone. Ia loc, te rog. Ca la dumneata acasă, spuse Peter întâmpinându-l în ușă.

— Câtă amabilitate, făcu Andone ironic. Te-ai transformat în gazdă?

— Temporar, dragul meu. Voiam să discutăm în liniște.

— În liniște, îl îngână Andone, apoi izbucni: Unde-i mașina? De ce ai luat-o fără știrea mea?

— Ai adus microfilmul cu planurile? Credeai că o mașină se dă cu împrumut așa, ca un fier de călcat? Nici măcar nu ți-am pretins chirie pentru zilele cât te-ai folosit de ea.

— Încetează cu ironiile. Când ai luat-o? Azi am venit de la institut, am lăsat-o la parcare, lângă bloc, și când m-am uitat nu mai era.

— Trebuia să te aduc aici. Ai filmul?

— Vreau mașina.

— M-ai dus destul cu vorba.

— N-am putut să-l aduc mai devreme. Un proiect nu se copiază ca un text de pe dosul unei ilustrate. A trebuit să găsesc momentul când nu mă vedea nimeni. Cine m-ar fi surprins fotografiind proiectul, ar fi crezut că mi-am pierdut mințile. Sau că… vreau să-l vând cuiva.

— Ceea ce e oarecum adevărat. L-ai adus? Altfel înțelegi că ai venit degeaba.

— De ce vă certați atâta? întrebă Livia ieșind din baie.

— Erai acasă? Iartă-mă, făcu Andone ironic. Credeam că nu vrei să fii martor.

— Eu, de ce? spuse ea cu naturalețe. Sunt la curent cu toată povestea.

— Și? Nu spui nimic? Ți se pare că am procedat bine?

Ea făcu un pas spre el. Răspândea un miros ușor de „Rexona”.

— Ai procedat foarte bine. Muncești de-atâta vreme fără să te alegi cu nimic. Acuma s-a ivit o ocazie și ai valorificat-o. Meriți felicitări.

— Ei bine, din punct de vedere al conștiinței…

— Dragii mei, interveni Peter, mai am și alte treburi decât să asist la un proces de conștiință. Ce-ar fi să trecem la concret? Dă-mi microfilmul, domnule Andone. Nu-mi închipui că ai îndrăznit să vii încoace cu mâna goală.

— Întâi mașina, spuse Andone. Unde-i mașina?

— Încep să mă plictisesc. Ai adus filmul, sau nu?

— L-am adus, spuse Andone învins. Erai mai politicos înainte.

— A trecut timp, rolurile s-au inversat. Ți-am oferit o mașină de vânzare, acum îmi oferi dumneata niște planuri. Pot să le

văd?

Andone deschise cu mâini tremurătoare servieta și puse pe măsuță aparatul fotografic cât o cutie de chibrituri. Peter se așeză pe marginea fotoliului, își aprinse o țigară și spuse calm:

— De unde știu eu ce-i aici? Poate e filmul încă nefolosit. Sau niște peisaje pitorești din împrejurimile orașului. Dă-mi voie să-l developez, să mă conving și eu.

— Îți închipui că am curajul să te înșel?

— S-au văzut altele și mai și, spuse Peter și se ridică. Așadar, vorbim mâine, domnule Andone. După ce mă uit puțin la film.

— Și mașina?

— Ai o idee fixă cu mașina asta. O s-o capeți, dacă planurile sunt autentice.

— Am spus că sunt. Și-apoi permisul e la mine.

— Păstrează-l sănătos. Dacă te uiți mai atent, ai să vezi că seria motorului nu corespunde. Ți-am spus odată să nu mă iei drept un începător.

Andone făcu un pas spre el:

— Ascultă, stimate domn, eu știu bine că microfilmul este ceea ce dorești să fie. N-am obiceiul să trișez. Dar te previn că dacă mâine la prânz nu găsesc mașina la locul ei, mă duc direct la autorități. Îmi asum toate riscurile pentru fapta mea, dar nici dumneata nu scapi.

— Am luat act, spuse Peter rece. Vorbim mâine. Bună seara!

Ieși. Livia făcu un pas spre ușă, dar el o opri cu un gest energic:

— Lasă-l să se ducă. Sau te-ai îndrăgostit de el?

— Oricum, nu te porți prea elegant, îi reproșa ea.

— Mă port cu fiecare după cum merită. Iar după ce se termină povestea asta, stau eu de vorbă și cu tine.

Livia ridică sprâncenele și spuse cu răceală:

— Mă amenințI? Știi bine că nu ai niciun drept asupra mea. Fac ce-mi place și nu-ți dau voie să mă judeci.

O să te judece cine trebuie, ar fi vrut să-i spună Andone, dar se abținu. Plecă, istovit de rolul pe care fusese nevoit să-l joace. Meritam o lecție ca asta, își spuse. Iar tu, lepădătură care te-ai aliat cu el pentru câteva sticluțe de parfum, o să-ți iei partea, nu te teme!

Se întâlniră romantic, în miez de noapte, sub sclipirea palidă a stelelor. Garniturile cromate ale rezervoarelor de aer le subliniau mișcările.

— Domnule Peter, mi se pare că ascunzi asul în mânecă.

— Ce te face să crezi?

— Aseară te-ai întâlnit cu Andone.

— Și ce-i cu asta? Ți-am spus că sunt în legătură cu cineva din institut. Dar cum de-ai aflat? Mă urmărești, va să zică?

— Întâmplător eram în fața ușii doamnei pe care o știi și am auzit toată conversația.

— Ah! Te referi la microfilm! Fii pe pace, prietene, n-am vrut să te înșel. Dar microfilmul ăla e un lucru de nimic în seara asta, când ne vom întoarce cu un sac de documente.

— N-avem încă sacul. Iar dumneata ai vrut să mă tragi pe sfoară.

— Tocmai eram pe punctul să-ți spun de microfilm. Dar îți repet, n-am vrut să-ți ascund…

— Să lăsăm. Minutele sunt prețioase. Trebuie să mergem înot până la gura canalizării. În dreptul ei e o piatră mai înaltă. Am pus-o din vreme, ca să nu orbecăim. Odată ajunși în canal, trebuie să înaintăm cu toată viteza. Nu știm ce forță are curentul de apă.

— Atunci… să-i dăm drumul!

Plonjară amândoi în apa neagră ca smoala. Drumul până la gura canalului dură câteva minute. Se opriră în umbra digului ca să respire. Apa era liniștită; sus pe șosea, se auzeau pașii egali ai santinelei. Dragomir se uită la ceas, apoi se depărtă puțin de dig, fără să se afunde. În depărtare, spre oraș, o luminiță clipi de două ori.

— Semnalul lui Toni, șopti. A ajuns la cofret. Totul e-n regulă. Hai să mergem!

Se afundară fără zgomot. Dragomir o luă înainte strecurându-se cu greu printre pietrele care apărau gura canalului. Șuvoiul de apă care venea fără-ncetare îi stingherea mișcările. Se opri o clipă, întoarse capul. Auzi șuieratul aparatului de respirat al lui Peter. Merse înainte. Canalul urca ușor. Când aprinse lanterna, se afla deja lângă puțul care comunica cu gura din curtea institutului. Îi făcu semn spre ceas lui Peter. Începu apoi să urce scărița îngustă de fier care ducea sus. Ajunse la capac și se

dădu de o parte, rămânând agățat de scară numai cu o mână și un picior. Peter urcă și el. Abia începeau amândoi pe scăriță. Se uitară la ceas, apoi așteptară. În sfârșit, veni secunda „zero”. Împinseră amândoi capacul în sus cu băgare de seamă. Numai să nu fi uitat motocicleta acolo, se temu Dragomir. Capacul începu să se ridice. O geană de lumină se văzu prin crăpătura îngustă. Dragomir își numără bătăile inimii: unu, doi, trei... șapte... opt... Lumina din crăpătură dispăru.

— Acum! șopti Dragomir.

Dădură capacul de o parte, cu grijă să nu facă zgomot. Peter ieși primul. Ieși și Dragomir. Capacul îl sprijiniră atent cu o bucată de fier, ca să nu se închidă la loc. Apoi saltul de zece secunde până la perete. Peter azvârli frânghia cu ancoră. O încercă: prinsese. Începu să urce cu mișcări agere, de felină. Dragomir îl urmă. Îl auzi, sus, cum taie geamul cu diamantul. Apoi pocnetul ușor al sticlei frânte. Peter deschise fereastra, încălecă pe pervaz. Dragomir după el. Săriră aproape în aceeași clipă înăuntru.

— Lanterna, șopti Peter.

În clipa aceea camera fu inundată de lumină.

— Mâinile sus! se auzi glasul colonelului.

— Ticălosul e, o capcană! strigă Peter și se repezi la Dragomir gata să-l sugrume.

Budescu plonjă ca la rugbi, drept pe umerii spionului, îl desprinse pe Peter din încleștarea aceea disperată și-l țintui de perete, cu ochii la Dragomir:

— Sunteți teafăr, tovarășe căpitan?

— „Tovarășe căpitan”, murmură Peter printre dinți. Cine vorbea de as ascuns în mânecă!

— Ce să facem, domnule Peter? Ți-am spus demult că „dana zero” e o nucă tare...

— Acum, spuse colonelul, desfaceți-vă costumele astea incomode. Avem de discutat. Și o să fie o discuție cam lungă...